

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro základní vzdělávání

Základní škola a Mateřská škola Český Rudolec

ZŠ A MŠ
ČESKÝ RUDOLEC

Český Rudolec 40, PSČ 378 83
www.zsceskyrudolec.cz

„SPOLEČNĚ V POHODĚ“

verze č. 4

zpracovaný podle RVP ZV

č. j. 32/Š/2024

Předkladatel: Mgr. Bedřich Nehyba, ředitel školy
Koordinátor autorského týmu: Mgr. Bedřich Nehyba

Obsah

1	Identifikační údaje	4
1.1	Název školního vzdělávacího programu	4
1.2	Údaje o škole	4
1.3	Zřizovatel	4
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Charakteristika školy	5
2.1	Úplnost a velikost školy	5
2.2	Umístění školy	5
2.3	Charakteristika žáků	5
2.4	Podmínky školy	5
2.5	Charakteristika pedagogického sboru	6
2.6	Dlouhodobé projekty	7
2.7	Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery	8
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu	8
3.1	Zaměření školy	8
3.2	Výchovně vzdělávací strategie školy	9
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	14
3.4	Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	15
3.5	Zabezpečení výuky žáků s odlišným mateřským jazykem	15
3.6	Začlenění průřezových témat	16
4	Učební plán	22
4.1	Učební plán pro 1. stupeň	22
4.2	Učební plán pro 2. stupeň	22
4.3	Poznámky k učebnímu plánu	23
5	Učební osnovy	24
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	24
5.1.1	Český jazyk a literatura	24
5.1.2	Anglický jazyk	93
5.1.3	Německý jazyk	125
5.2	Matematika a její aplikace	139
5.2.1	Matematika a její aplikace	139
5.3	Informatika	196
5.3.1	Informatika	196

5.4 Člověk a jeho svět.....	230
5.4.1 Prvouka.....	230
5.4.2 Přírodověda	252
5.4.3 Vlastivěda	265
5.5 Člověk a společnost.....	279
5.5.1 Dějepis.....	279
5.5.2 Výchova k občanství	294
5.6 Člověk a příroda.....	315
5.6.1 Fyzika	315
5.6.2 Chemie.....	333
5.6.3 Přírodopis	342
5.6.4 Zeměpis	356
5.7 Umění a kultura.....	376
5.7.1 Hudební výchova	376
5.7.2 Výtvarná výchova	391
5.8 Člověk a zdraví.....	416
5.8.1 Výchova ke zdraví	416
5.8.2 Tělesná výchova	429
5.9 Člověk a svět práce.....	446
5.9.1 Pracovní výchova.....	446

1 Identifikační údaje

1.1 Název školního vzdělávacího programu

Název ŠVP: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ZŠ a MŠ Český Rudolec

Motivační název: „Společně v pohodě“, verze 4, zpracovaný podle RVP pro ZV

Číslo jednací: 32/Š/2024

1.2 Údaje o škole

Název školy	Základní škola a Mateřská škola Český Rudolec
Sídlo školy	Český Rudolec č. 40, 378 83
Právní forma	příspěvková organizace
Zařazení do sítě škol	1. 1. 2003
Přehled hlavní činnosti školy (podle zřizovací listiny)	základní vzdělávání, předškolní výchova, zájmové vzdělávání, školní a závodní stravování
IČ	70988331
DIČ	CZ70988331
IZO ředitelství	600060381
Bankovní spojení	181805835/0300 ČSOB
Ředitel	Mgr. Bedřich Nehyba
Telefon/fax	384496116
E-mail	info@zscskyrudolec.cz
Datová schránka	zu8mci8
Adresa internetové stránky	www.zscskyrudolec.cz
Koordinátor ŠVP	Mgr. Bedřich Nehyba

1.3 Zřizovatel

Název zřizovatele	Obec Český Rudolec
Adresa	Český Rudolec 123, 378 83
Statutární zástupce	Ing. Petra Malá
Kontakt	384 496 138

1.4 Platnost dokumentu

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2024

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola a Mateřská škola Český Rudolec, okres Jindřichův Hradec, je plně organizovanou školou se všemi ročníky spojenými do 6 tříd. Součástí školy je základní škola, mateřská škola, školní družina a školní jídelna.

Kapacita základní školy je 250 žáků, v posledních letech však není zdaleka naplněna. Počtem žáků se řadíme mezi malé školy rodinného typu. Naše „malá“ škola kombinuje dostupnost státního školství s pozitivy, pro která se rodiče ve velkých městech rozhodují umístit své děti do škol na periferiích nebo do škol soukromých.

Kapacita mateřské školy je 38 dětí (dvě oddělení – Kytičky a Sluníčka). Druhé oddělení bylo vybudováno v roce 2011. V posledních letech je však plně obsazeno pouze jedno oddělení (Kytičky), tedy 24 dětí.

Kapacita školní družiny je 50 dětí. Navštěvují ji téměř všichni žáci 1. stupně.

Kapacita školní jídelny je 250 strážníků, v současné době je naplněna zhruba z poloviny. Kromě dětí, žáků a zaměstnanců školy vaříme i pro cizí strážníky.

2.2 Umístění školy

Škola se nachází v malebné jihočeské krajině České Kanady v obci, která má včetně všech místních částí kolem 1000 obyvatel. Budova školy je umístěna na kraji obce nedaleko Rudoleckého rybníka mezi silnicemi vedoucími směrem na Radíkov a Jindřichův Hradec.

2.3 Charakteristika žáků

Do školy dochází žáci nejen z Českého Rudolce a jeho místních částí, ale i z dalších nedalekých obcí včetně několika žáků z Dačic.

Ve škole jsou optimální podmínky pro integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žákyně v 5. stupni podpůrných opatření, která je vzdělávána podle oboru Základní škola speciální 79-01-B/01. Školu navštěvuje rovněž několik žáků s odlišným mateřským jazykem, kteří se zde úspěšně adaptují.

2.4 Podmínky školy

Škola v Českém Rudolci má dlouholetou tradici. Od roku 1925 měla vlastní velkorysou budovu, která byla stavebně upravena v roce 1990, kdy byla dostavěna část s novými odbornými učebnami (chemie, fyzika, cvičný byt), třídami, sborovnou, ředitelnu a novými šatnami. V dalších letech byla přestavěna tělocvična (nová pružná podlaha), byla položena nová zámková dlažba ve venkovních prostorách a vybudováno dětské hřiště.

V roce 2005 byla do budovy přestěhována mateřská škola. Třída mateřské školy se zázemím a šatnou vznikla přestavbou bývalé školní jídelny. Moderní školní kuchyně s jídelnou, která vyhovuje přísným hygienickým normám, byla vybudována z bývalého cvičného bytu a přilehlých chodeb. Nový cvičný byt, prádelna a sušárna byly umístěny do 2. patra.

V roce 2011 byla rozšířena mateřská škola o jednu třídu. Prostory byly získány přestavbou školních dílen, které byly přestěhovány rovněž do druhého patra základní školy. V roce 2015 byla provedena rekonstrukce budovy školy (zateplení, nová fasáda a výměna oken). Škola byla kompletně vymalována a učebny vybaveny novými lavicemi a židlemi. V roce 2016 proběhla rozsáhlá revitalizace školní zahrady, zrekonstruovaná byla okrasná i užitková část, bylo vyměněno oplocení a postaveno nové dětské hřiště. V roce 2020 zde došlo k obnově hracích prvků, byly také instalovány prvky workoutové.

V roce 2020 byl vybudován bezbariérový přístup a sociální zařízení, škola je též vybavena schodolezem. Rovněž byla zřízena nová multimediální učebna. V roce 2022 byly pořízeny dva nové úsporné plynové kotle a plynový bojler. Průběžně dochází i k výměně litinových radiátorů u zastaralého ústředního topení. V roce 2023 došlo k rekonstrukci chlapeckých i dívčích toalet a k výměně svítidel v učebnách – staré zářivky byly nahrazeny úspornými LED svítilny.

Učebny jsou vybaveny výškově nastavitelnými lavicemi a ve většině z nich nechybí interaktivní tabule, příp. dataprojektor. Ve škole jsou laboratoře chemie a fyziky, cvičná kuchyňka, dílna s keramickou pecí, moderní multimediální učebna i s 3D tiskárnou a knihovna s relaxačním koutkem. K relaxaci mohou žáci na 1. stupni využívat také stolní fotbal, na 2. stupni pak stolní tenis.

Nechybí samozřejmě dostatek pomůcek pro běžnou výuku i pro práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně pomůcek digitálních (tablety Lenovo, roboti Photon, sada VEX GO). Digitálními pomůckami je rovněž vybavena mateřská škola (kódovací robot Botley, robotická myš, digitální mikroskop, robotický kódovací mazlíček, hra Aktivita – Pojďme kódovat). Máme vlastní tělocvičnu i možnost využívat nedaleké fotbalové a víceúčelové sportovní hřiště. K dispozici je též velká zahrada s pozemky pro výuku pracovních činností i s herními, protahovacími a posilovacími prvky.

Podmínky školy umožňují realizaci nejrůznějších volnočasových aktivit navazujících na vyučování (kroužky, vzdělávací, kulturní a sportovní akce). Pro rozšíření nabídky zájmových aktivit škola spolupracuje i s externími subjekty (florbal, stolní tenis, tanec).

Díky kapacitě školní budovy mají pedagogičtí pracovníci vhodné zázemí (kabinety), mohou využívat stolní počítače, barevnou tiskárnu, kopírku a skener jak ve sborovně, tak v multimediální učebně. Každý má k dispozici osobní notebook.

2.5 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen ředitelem školy, třídními i netřídními učiteli, asistenty pedagoga a vychovateli. Je poměrně stabilní, důvodem změn bývá nejčastěji odchod do důchodu či na mateřskou, resp. rodičovskou dovolenou. Mezi pedagogy jsou tak většinou zkušení učitelé s dlouholetou praxí, ale i učitelé začínající. Většina pedagogického sboru je kvalifikována, kvalifikovanost se pohybuje nad devadesáti procenty.

V rámci školního poradenského pracoviště zde působí výchovný a kariérový poradce, školní metodik prevence a školní speciální pedagog.

Pedagogičtí pracovníci si soustavně zvyšují svou odbornost pomocí kurzů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, různých webinářů, seminářů atd.

2.6 Dlouhodobé projekty

Škola je zapojena do celostátního projektu Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol, díky kterým dostávají žáci 1. stupně zdarma čerstvé ovoce, zeleninu a mléčné výrobky. V projektu Škola pro demokracii na škole funguje žákovský parlament. Projekty Recyklohraní aneb Uklidíme si svět a Soutěž s panem Popelou jsou zaměřeny na podporu environmentální výchovy. Naše škola se také každoročně zapojuje do celonárodní sbírky Český den proti rakovině. Téměř všichni žáci naší školy se aktivně účastní sportovního projektu Olympijský víceboj, který je zaměřen na všestranný sportovní rozvoj.

Předškoláci se celý rok pravidelně setkávají v Klubu předškoláků, který ve škole vede jejich budoucí paní učitelka. Nejstarší děti z MŠ zde společně objevují školní svět a rozvíjejí dovednosti důležité pro jejich další vzdělávání. Práce klubu je zaměřena zejména na rozvoj tří klíčových oblastí: grafomotoriky, matematické představitivosti a sociálních dovedností. Tyto dovednosti nejsou důležité pouze pro úspěch ve škole, ale jsou základem pro celoživotní učení a interakci s okolním světem.

Žáci 2. až 5. ročníku pravidelně absolvují plavecký výcvik v bazénu v Jindřichově Hradci. Žáci 6. – 9. ročníku absolvují lyžařský kurz obvykle na sjezdovce Hradiště u Nové Bystřice. Nově bychom rádi zařadili i kurz bruslení pro žáky 1. stupně na zimním stadionu v Telči a také pobyt v přírodě pro žáky 2. stupně v Chlumu u Třeboně.

Každoročně pořádáme pro žáky (případně i pro rodiče a veřejnost) řadu akcí, mnohdy ve spolupráci se zřizovatelem. Některé probíhají i za účasti dětí z mateřské školky

Hned se začátkem školního roku nás pravidelně navštěvuje pan Hořák ze záchrané stanice Aves se svými zvířátky. Před podzimními prázdninami se pro žáky 1. stupně připravují podzimní dílničky, v listopadu probíhá již tradiční Svatomartinské setkání a v předvánočním období je to vánoční koncert v kostele sv. Jana Křtitele a následný vánoční jarmark v kulturním domě. Před velikonočními prázdninami si žáci 1. stupně mohou vyrobit jarní dekorace v rámci velikonočních dílniček, v dubnu probíhají projekty Besip – Dopravní soutěž mladých cyklistů a Den Země – Uklidíme Česko. Na druhou květnovou neděli pravidelně připravujeme vystoupení ke Dni matek v kulturním domě a dále pak také kulturní program u příležitosti Vítání občánků v zasedací síni obecního úřadu. Na závěr školního roku organizujeme Den dětí, školní výlet a slavnostní zakončení školního roku spojené s rozloučením s žáky 9. ročníku.

Během školního roku žáci absolvují také exkurze, divadelní představení, výlety. Podporujeme účast žáků v rozmanitých sportovních i vědomostních soutěžích. Každý rok jsou také zorganizovány celodenní projektové dny na různá témata (Den evropských jazyků, Den knihy, Ženy kolem nás, Finanční gramotnost, Kyberbezpečnost a další).

Spolupracujeme i s dalšími subjekty v blízkém okolí – ZŠ Komenského Dačice, knihovna Matěje Mikšíčka Dačice, Městské muzeum a galerie Dačice, sportovní kluby a asociace (atletika, florbal) atd.

O školních akcích a dění ve škole je veřejnost informována na webových stránkách školy, na facebookovém profilu, v obecním zpravodaji Naše Rudolecko, v denících (např. Jindřichohradecký deník).

2.7 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků je velmi úzká. Na pravidelných třídních schůzkách a konzultacích škola informuje zákonné zástupce o prospěchu i chování žáků. Pro setkání s rodiči jsou k dispozici také pravidelné konzultační hodiny jednotlivých vyučujících. Každoročně probíhají ukázkové hodiny pro rodiče předškoláků a ukázkové hodiny pro rodiče prvňáčků.

Informace o dění školy a důležitá upozornění jsou rodičům poskytovány prostřednictvím žákovských knížek, zápisů do sešitu Sdělení rodičům, webových stránek školy a facebookového profilu.

Snahou školy je zapojit do činností a organizace některých akcí také zákonné zástupce žáků.

Při naší škole působí školská rada. Členové školské rady z řad pedagogů, zřizovatele a zákonných zástupců se schází zpravidla dvakrát až třikrát za rok a jsou informováni o všech důležitých aktivitách školy.

Na naší škole byl rovněž ustanoven školní parlament. Zvolení členové se scházejí jedenkrát za měsíc. Cílem činnosti školního parlamentu je především komunikace mezi žáky a učiteli i mezi žáky samotnými. Žáci se aktivně podílejí na dění ve škole, organizaci různých akcí. Zapojení do činností parlamentu rozvíjí u členů schopnost formulovat a vyjadřovat své myšlenky, naslouchat a porozumět druhým.

Škola úzce spolupracuje se zřizovatelem, spolky působícími na území obce, s místními podnikateli, dále s Pedagogicko-psychologickou poradnou České Budějovice a jejími pracovišti (Jindřichův Hradec, Dačice), se Speciálním pedagogickým centrem České Budějovice a J. Hradec, příp. s dalšími pracovišti, s okresním metodikem prevence, s městským úřadem v Dačicích – OSPOD, s krajským úřadem a dalšími subjekty.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Škola se zaměřuje na všeobecný rozvoj žáků bez předem stanovené hlavní profilace. Základní škola poskytuje všeobecnou přípravu na jakékoliv budoucí zaměření každého žáka. Úkolem naší školy je představit žákům širokou paletu profesních a celospolečenských aktivit, aby se jeden každý z nich mohl svobodně a kvalifikovaně rozhodnout, kudy dál směřovat na své životní pouti. Snažíme se proto o všestranné vzdělávání žáků. Klademe důraz na výuku cizích jazyků, náležitou orientaci žáků v online prostředí a prostředí nových IT technologií a také na cílenou přípravu v českém jazyce a matematice za účelem úspěšného zvládnutí přijímacího řízení na střední školy. V nemalé míře klademe důraz i na rodinnou výchovu a výchovu k občanství, toleranci, vzájemné úctě a respektu, aby naši žáci byli připraveni také na vstup do občanského a rodinného života. Důsledně rovněž dbáme na prevenci rizikového chování. Plně též podporujeme rozvoj žáků v společenskovedních a přírodovědných oborech i oborech výchovného zaměření.

Škola se podílí na nejrůznějších aktivitách v obci, spolupracuje s různými subjekty. Je vnímána jako partner pro různé společenské organizace a co nejvíce se snaží otevírat nejen rodičům, ale i širší veřejnosti.

Největší výhodou naší „malé“ venkovské školy oproti „velkým“ městským školám je bezpečné, otevřené až rodinné prostředí umožňující individuální přístup ke každému žákovi a komplexní rozvoj jeho osobnosti a schopností.

Školní vzdělávací program je tedy zaměřen především na žáka, respektuje jeho osobnost, jeho potřeby i schopnosti. Umožňuje efektivní práci učitele se zaměřením na kooperativní metody a maximální zapojení žáků do výuky. Měl by být účinným nástrojem k tomu, aby vybavil každého žáka potřebnými vědomostmi, dovednostmi, schopnostmi a postoji, tedy kompetencemi potřebnými pro vstup do profesního, občanského i rodinného prostředí.

Na škole prosazujeme trend menších třídních kolektivů, které jsou na výuku některých předmětů spojené do nevrstevnických skupin. Učitelé v kombinovaných třídách často přizpůsobují své vyučovací metody potřebám jednotlivých žáků, což podporuje individuální přístup a zohledňuje rozdílnou úroveň jejich dovedností a znalostí. Žáci se učí pracovat samostatně, plánovat své úkoly a zodpovědně řídit svůj čas, což rozvíjí jejich organizační schopnosti a sebekontrolu.

V kombinovaných třídách se často učí různé ročníky společně, což může vést k pestřejší a variabilnější výuce, která může být pro žáky zajímavější a podnětější.

Starší žáci mohou pomáhat mladším, což podporuje jejich schopnost předávat znalosti a zkušenosti. Tím se zvyšuje jejich sebevědomí, vůdčí schopnosti a zodpovědnost. Zároveň si mohou opakovat a prohlubovat své znalosti – když pomáhají mladším žákům s učivem, posiluje se jejich vlastní pochopení látky. Mladší žáci se mohou učit od starších, kteří jim mohou sloužit jako vzory. Interakce mezi žáky různého věku může vést k rozvoji sociálních dovedností, jako je vzájemná spolupráce, tolerance, empatie, a také k rozvoji respektu vůči ostatním, což je důležité pro budování zdravých sociálních vztahů. Žáci se učí přizpůsobovat různým úrovním znalostí a schopností ve své třídě, což podporuje flexibilitu a schopnost pružněji reagovat na různé situace.

Kombinované třídy lépe odrážejí reálné sociální prostředí, kde lidé různých věkových skupin komunikují a spolupracují. To připravuje žáky na budoucí interakce v pracovním i osobním životě.

3.2 Výchovně vzdělávací strategie školy

1. Kompetence k učení

- Zadáváme problémové úlohy, které předpokládají nalezení vhodného řešení.
- Využíváme problémových úloh obsažených v standardizovaných testech a v zadáních olympiád.
- Zařazujeme do výuky experiment, projektové vyučování (metoda aktivního učení), prvky činnostního učení.
- Zadáváme žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků.
- Vedeme sebe, žáky a rodiče k tomu, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti než známka na vysvědčení.
- Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti.
- Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle a umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady a náměty, podporujeme samostatnost a tvořivost.
- Ve výuce rozlišujeme základní učivo a učivo rozšiřující pro talentované žáky.

- Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu.
- Ve všech vyučovacích předmětech podporujeme používání výpočetní techniky.
- Uplatňujeme individuální přístup k žákovi.
- Učíme práci s chybou, učíme trpělivosti, povzbuzujeme.
- Motivujeme k probuzení zájmu a vytváříme takové situace, při nichž má žák radost z učení.

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje
- do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky
- zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

2. Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky formou problémových úloh a situací.
- Vedeme žáky k vyhledávání a používání informací vhodných k řešení problémů.
- Podporujeme i netradiční způsoby řešení problémů, podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení, týmovou spolupráci a moderní techniky při řešení problémů.
- Vedeme žáky k praktickému ověřování správnosti řešení problémů, ke kritickému myšlení a ke schopnosti obhájit své rozhodnutí.
- Monitorujeme praktické zvládnutí problémů i při mimoškolních akcích.

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

3. Kompetence komunikativní

- Klademe důraz na týmovou práci a kooperativní vyučování.
- Budujeme pravidla partnerské oboustranné komunikace mezi žáky a učitelem, mezi žáky navzájem, mezi žáky a dalšími osobami (umění naslouchat, respektovat názor druhého, asertivita).
- Žáci mají maximální možnost samostatné ústní i písemné prezentace (samostatná práce, projekty, referáty, řízené diskuse, komunitní kruh).
- Klademe důraz na rozvíjení slovní zásoby, používání odborných termínů.
- Zařazujeme činnosti umožňující komunikaci s různými věkovými skupinami žáků i s dospělou populací (tematické projekty, školní akce, akce pro veřejnost).
- Spolupracujeme s dalšími školami a institucemi.
- Vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků.
- Využíváme kooperativní metody výuky.

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

4. Kompetence sociální a personální

- Od 1. ročníku zařazujeme do výuky práci v týmu, zdůrazňujeme pravidla kvalitní spolupráce a nutnost vzájemné pomoci.
- Používáme aktivní metody učení ve skupině (pravidla, role, hodnocení, odpovědnost a úcta.
- Vedeme žáky k vytváření třídních pravidel chování a k jejich dodržování.

- Vyžadujeme od žáků hodnocení vlastního chování i chování spolužáků, hledání společného řešení při nedodržování pravidel třídy či školního řádu, vyžadujeme od žáků přijetí zodpovědnosti za plné dodržování pravidel třídy i školního řádu.

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

5. Kompetence občanské

- Prostřednictvím třídní samosprávy vedeme žáky k demokratickému myšlení.
- Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům.
- Rozvíjíme vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a přírodě.

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky
- na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

6. Kompetence pracovní

- Pestrou nabídkou zájmových útvarů podněcujeme u žáků zájmovou činnost a smysluplné využití volného času.

- Umožňujeme žákům podílet se na tvorbě pomůcek do výuky a zapojujeme žáky do přípravy školních projektů.
- Vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení.
- Seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia.

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

7. Kompetence digitální

- Do výuky zařazujeme činnosti vyžadující využití digitálních technologií (mobilní telefony, tablety, notebooky, PC) a vedeme žáky k jejich aktivnímu využívání.
- Učíme žáky ovládat základní funkce digitální techniky, pracovat uživatelským způsobem s webovými i mobilními technologiemi, propojovat jednotlivá digitální zařízení.
- Vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, k vyhledávání a praktickému zkoušení nových technologií a aplikací. Sledujeme jejich pokrok při používání vhodných online nástrojů.
- Vedeme žáky k práci s digitalizovanými zdroji a prameny, učíme je třdit, srovnávat, kriticky hodnotit a přehledně uchovávat informace.
- Motivujeme žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost a napomůže k efektivnímu řešení zadaných problémů.
- Vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali vhodné pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích.
- Umožňujeme žákům realizovat individuální i skupinové tvůrčí projekty a využívat pro jednotlivé fáze projektu digitální technologie.
- Vedeme žáky soustavně a pravidelně k využívání vhodných digitálních technologií pro usnadnění komunikace ve škole i mimo ni.
- Pomáháme žákům utvářet profesní orientaci a vedeme je k používání digitálních technologií a digitálních vzdělávacích zdrojů při volbě budoucího povolání.
- Vedeme žáky k vědomému utváření digitální identity, učíme je vnímat, že každou svou akci v digitálním prostředí zanechávají stopu.
- Kládeme důraz na respektování a dodržování netikety při interakci v digitálním prostředí.

- Při práci s informačními zdroji vedeme žáky k dodržování autorského práva, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti, dodržování licencí duševního vlastnictví atd.

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínos a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat a situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních při spolupráci, komunikaci a sdílení informací
- v digitálním prostředí jedná eticky

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) je věnována dlouhodobá pozornost. Výuka probíhá na naší škole formou individuální integrace žáků se SVP do běžných tříd ZŠ. Škola má upraveny podmínky pro vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním – bezbariérový přístup do budovy, schodolez, bezbariérová toaleta.

Podporu žákům se speciálními vzdělávacími potřebami na naší škole zajišťuje školní poradenské pracoviště (ŠPP), které je tvořeno výchovným a kariérovým poradcem, školním metodikem prevence rizikového chování a speciálním pedagogem s polovičním úvazkem. ŠPP v případě potřeby poskytuje poradenskou pomoc také ostatním žákům, pedagogům a rodičům.

Vzdělávání žáků se SVP probíhá s využitím podpůrných opatření (PO), která se člení do pěti stupňů. Pro úspěšné vzdělávání žáků se SVP je nezbytná spolupráce se zákonnými zástupci, školskými poradenskými zařízeními (ŠPZ) a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s dalšími odborníky.

Podpůrná opatření pro žáky se SVP jsou v naší škole využívána podle doporučení ŠPZ a přiznaného stupně podpory. Jedná se zejména o respektování odlišných stylů učení a pracovního tempa jednotlivých žáků, zařazení metod a forem práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi. V oblasti organizace výuky se střídají formy a činnosti během výuky, je využívána párová a skupinová výuka s prvky kooperativní výuky, vyučující během výuky uplatňují princip diferenciací a individualizace, umožňují žákům používat potřebné a dostupné kompenzační pomůcky, vhodné učebnice a učební pomůcky přizpůsobené jejich individuálním potřebám. Rovněž zohledňují druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění při hodnocení výsledků.

Žákům jsou vypracovány plány pedagogické podpory nebo individuální vzdělávací plány. Na základě doporučení ŠPZ je poskytována speciálně pedagogická péče, pedagogická intervence, příp. upraven obsah a rozsahu učiva. Ve škole působí asistenti pedagoga.

Škola pravidelně vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření, plány pedagogické podpory a individuální vzdělávací plány.

3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Na naší škole podporujeme talent a nadání žáků. Žákům jsou zadávány specifické úkoly nad rámec běžné výuky, jsou zapojeni do projektů, účastní se vědomostních olympiád a soutěží. Vyučující jim poskytují podporu, uplatňují princip diferenciacce a individualizace. Při spojování do nevrstevnických skupin se mladší žáci přirozeně účastní výuky některých předmětů se staršími žáky.

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků vyžaduje náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech, které reprezentují nadání žáka. Rozsah a obsah vzdělávacích opatření stanovuje většinou individuální vzdělávací plán, který navrhují pracovníci ŠPZ a který vytváří škola ve spolupráci s rodinou žáka.

3.5 Zabezpečení výuky žáků s odlišným mateřským jazykem

Jedná se o žáky, jejichž mateřštinou není čeština, a tudíž je pro ně vyučující jazyk českých škol cizím jazykem, což je znevýhodňuje ve výuce a má vliv na školní úspěšnost. Žákům je poskytována po nástupu do školy intenzivní podpora. Je jim poskytována pomoc s adaptací na české školní prostředí a se začleňováním do třídního kolektivu, pomoc při překonávání tzv. kulturního šoku, při seznamování se se školními právy a povinnostmi, se zažitými zvyklostmi a životním stylem, dále při seznamování se s běžným režimem a uspořádáním vyučovacího dne a vyučování.

Nejvhodnější formou pro intenzivní a individuální výuku českého jazyka u žáků s odlišným mateřským jazykem je aplikace češtiny jako druhého jazyka. U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby je bylo možné plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické. Jako podpůrný materiál lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání. V těchto případech se nejedná o podpůrné opatření, vzdělávací obsah se nahrazuje bez vytváření individuálního vzdělávacího plánu.

3.6 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti, hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu. Výuka uvedeného průřezového tématu napomáhá také primární prevenci rizikového chování a z kvalitnější mezilidské komunikace.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá ke zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu:

Osobnostní rozvoj

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychohygiena
- Kreativita

Sociální rozvoj

- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace a kompetice

Morální rozvoj

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana (VDO)

Průřezové téma Výchova demokratického občana má mezioborový a multikulturní charakter. Zaměřuje se na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. U žáků rozvíjíme smysl pro spravedlnost, toleranci a odpovědnost, rozvíjíme kritické myšlení, vědomí vlastních práv a povinností, porozumění demokratickému uspořádání společnosti. Učíme žáky demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů. Při realizaci průřezového tématu vycházíme z reálných životních situací a vše vztahujeme co nejvíce k životní zkušenosti žáků.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě,
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu:

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát
- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech vychovává budoucí evropské občany jako zodpovědné a tvořivé osobnosti, schopné v dospělosti mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě; podporuje globální myšlení

a mezinárodní porozumění; otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu:

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

Multikulturní výchova (MKV)

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturní kontakty k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu:

- Kulturní diference
- Lidské vztahy

- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova (EV)

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady žádoucího i nežádoucího jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu:

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova (MV)

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními; dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace,
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zejména zpravodajských)
- umožňuje získat představu o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu:

Receptivní činnosti

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

- Stavba mediálních sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti

Produktivní činnosti

- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu

4 Učební plán

4.1 Učební plán pro 1. stupeň

Vyučovací předmět	Zkratka	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	Celkem	
Český jazyk a literatura	ČJ	6+3	6+4	7+2	7	7	33+9	42
Anglický jazyk	AJ			3	3	3	9	9
Matematika a její aplikace	M	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4	24
Informatika	ICT				1	1	2	2
Prvouka	PRV	2	1+1	+2			3+3	14
Přírodověda	PŘ				2	2	4	
Vlastivěda	VL				2	2	4	
Hudební výchova	HV	1	1	1	1	1	5	5
Výtvarná výchova	VV	1	1	1	2	2	7	7
Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	2	10	10
Pracovní výchova	PV	1	1	1	1	1	5	5
Celkem		17+3	16+6	19+5	25+1	25+1	102+16	118
minimálně dle RVP		18	18	22	22	22		
maximálně dle RVP		22	22	26	26	26		

4.2 Učební plán pro 2. stupeň

Vyučovací předmět	Zkratka	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	Celkem	
Český jazyk a literatura	ČJ	4	4+1	4+1	3+2	15+4	19
Anglický jazyk	AJ	3	3	3	3	12	12
Německý jazyk	NJ		2	2	2	6	6
Matematika a její aplikace	M	4+1	4	4+1	3+2	15+4	19
Informatika	ICT	1	1	1	1	4	4
Fyzika	F	1+1	1+1	2	1	5+2	24
Chemie	CH			2	2	4	
Přírodopis	P	2	2	1+1	1+1	6+2	
Zeměpis	Z	2	1	1	1	5	
Dějepis	D	2	2	2	2	8	

Výchova k občanství	VO	1	1	+1	+1	2+2	12
Hudební výchova	HV	1	1	1	1	4	10
Výtvarná výchova	VV	2	1+1	1	1	5+1	
Výchova ke zdraví	VZ	1	1	+1	+1	2+2	12
Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	8	
Pracovní výchova	PV	1	1	1	+1	3+1	4
Celkem		26+3	27+3	27+5	24+7	104+18	122
minimálně dle RVP		28	28	30	30		
maximálně dle RVP		30	30	32	32		

4.3 Poznámky k učebnímu plánu

Při tvorbě učebnímu plánu v ŠVP jsme dodrželi celkovou povinnou časovou dotaci na daném stupni základního vzdělávání (118 hodin pro 1. stupeň a 122 hodin pro 2. stupeň) i maximální týdenní hodinovou dotaci stanovenou školským zákonem pro jednotlivé ročníky základního vzdělávání (1. a 2. ročník 22 hodin, 3.–5. ročník 26 hodin, 6. a 7. ročník 30 hodin, 8. a 9. ročník 32 hodin).

Celková povinná časová dotace je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) a disponibilní časovou dotací, která je vymezena pro 1. stupeň základního vzdělávání v rozsahu 16 hodin, pro 2. stupeň v rozsahu 18 hodin.

5 Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura

- směřuje k osvojení základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- k osvojení, rozvíjení a aktivnímu osvojení využití čtenářských dovedností (hlasité čtení, čtení s porozuměním, přednes poesie, dramatizace...)
- k orientaci v různých informačních zdrojích (např. slovníky, pravidla, encyklopedie, katalogy, zvukové i obrazové záznamy, knihovny...), ke generalizaci informací (rozlišení podstatného od nevýznamného) a využití získaných dovedností a znalostí v dalším vývoji.
- pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání

Český jazyk a literatura je úzce propojen s dalšími vyučovacími předměty (Vv, Hv, Prv, Pč). V předmětu a jeho dílčích částech se tematicky propojují průřezová témata, která ovlivňují vývoj v osobnostní i sociální rovině.

OSV (osobnostní a sociální výchova)

MKV (multikulturní výchova)

MV (mediální výchova)

VMEGS (výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech)

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu je rozděleno do tří tematických okruhů:

Komunikační a slohová výchova

- ovládání základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- zvládání pravidel komunikace

- získávání a předávání informací
- vyjadřování v jednoduchých slohových útvarech

Jazyková výchova

- zvládání základních pravidel českého pravopisu
- chápání a rozeznávání jazykových jevů
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, pravidla, encyklopedie)

Literární výchova

- osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře a dalším druhům umění
- rozvíjení emocionálního vnímání
- vyjadřování čtenářských zážitků
- seznamování se se základními literárními žánry

Týdenní časová dotace v ročnících					
1.	2.	3.	4.	5.	1. stupeň celkem
9	10	9	7	7	42

Organizační vymezení předmětu:

V hodinách se vzájemně prolínají a doplňují po kratších časových úsecích dle potřeb žáků tyto složky – Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova.

Žáci většinou pracují ve spojené třídě s žáky jiného ročníku. Jejich práce je členěna do dvou i více částí. V jedné části hodiny pracují s učitelem frontálně (opakování, výklad nového učiva...), v druhé části samostatně, ve dvojicích a ve skupinách. Při opakování tematických okruhů shodných pro oba ročníky je zapojena i práce na projektech, opakování a procvičování učiva na PC programech.

Za každým výukovým celkem provádí učitel diagnostický test, který ho upozorní na slabá místa. K nim se v procvičování vrací. Píše pak s žáky tři písemné práce (vstupní, pololetní a závěrečná). Během roku žáci odevzdávají čtenářské deníky (4. a 5. roč.).

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Český jazyk a literatura využívají učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací
- vedeme žáky ke stálému zdokonalování čtení
- vytváříme podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- stanovujeme dílčí vzdělávací cíle v pravopise
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- motivujeme žáky k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- navrhujeme různá řešení problémů
- pomáháme vyhledávat informace k řešení problému
- vedeme žáky ke vzájemné spolupráci
- hodnotíme práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- vedeme žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů

Kompetence sociální a personální

- organizujeme práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- vedeme žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- vytváříme příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence občanské

- využíváme literatury naučné i vědecké k vytváření postoje ke společnosti, k přírodě, k životnímu prostředí

- napomáháme zvládat komunikaci v rozdílných situacích
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování pravidel
- vedeme žáky k organizování a plánování učení
- zajímáme se, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- vedeme žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

- učíme žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdílení výsledků samostatné nebo společné práce
- motivujeme žáky k tvorbě příběhů prostřednictvím digitálního vyprávění textu
- umožňujeme žákům využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov)

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
1. ročník			
Jazyková výchova			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky (písmena), krátké a dlouhé samohlásky	sluchová analýza a syntéza slabik ve slova, rytmické slabikování s tleskáním sluchové rozlišení prvních souhlásek a samohlásek na začátku nebo na konci slova	OSV – rozvoj schopnosti poznání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení zapamatování, řešení problémů (ve všech částech učiva)
ČJL-3-2-01p			

<p><i>rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy, rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky, tvoří slabiky, rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky</i></p>		<p>z hlediska potřeb čtení a psaní rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky (písmena) písmeno malé, velké, tištěné, psané krátké a dlouhé samohlásky</p>	
<p>ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</p>	<ul style="list-style-type: none"> - najde slovo opačného významu 	<p>najde slovo opačného významu</p>	
<p>ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</p>	<ul style="list-style-type: none"> - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary slov - užívá spisovnou podobou slov 	<p>používání spisovného tvaru slov</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> - zapamatuje si, že věta začíná velkým písmenem a končí znaménkem (. !?) 	<p>seznámení s tvarem věty – velké písmeno na začátku, mezery mezi slovy, znaménko na konci věty (zpravidla tečka .?!) čtení, opis a přepis slabik (a slov s nimi) di, ti, ni, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě seznámení s pojmy: článek, odstavec, nadpis, řádek, stránka, spisovné slovo orientace nahoře, dole, vpravo, vlevo, uprostřed</p>	
<p>Komunikační a slohová výchova</p>			

<p>ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žák na konci 1. třídy čte hlasitě a s porozuměním slova, krátké věty, plynulost čtení je individuální 	<p>Předslabikářové období</p> <p>přípravná zraková a sluchová cvičením poznávání a čtení malých a velkých písmen: M, L, S, P, A, O, U, E, I</p>	<p>PRV, M</p>
<p>ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte text psaný písmeny tiskacími, psacími, malými, velkými - snaží se o správnou intonaci vět - orientuje se v textu Slabikáře, v textu pro děti 	<p>Slabikářové období</p> <p>výuka čtení</p> <p>od čtení prvních slov uplatňujeme požadavek jasného zřetelného čtení s porozuměním</p> <p>písmeno malé, velké, tištěné, psané</p> <p>hlasité čtení</p> <p>činnosti s písmeny – skládání</p> <p>postupné poznávání dalších hlásek a písmen</p> <p>čtení slabik, slov a krátkých vět</p> <p>čtení psacího písma</p> <p>čtení krátkých celků obsahem dětem přiměřených</p> <p>čtení s porozuměním – odpovědi na otázky k obsahu jednoduchého textu</p>	
<p>ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žák porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti 	<p>plněním krátkých a jasných napsaných nebo mluvených pokynů</p>	
<p>ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti</p>			

<p>ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - formuluje jednoduchou otázku, odpoví na daný dotaz celou větou - naslouchá druhému, reaguje na slyšené - neskáče do řeči druhému (nejen dospělému) 	<p>odpovědi na otázky</p> <p>procvičujeme schopnost naslouchat a něco si z příběhu zapamatovat</p>	
<p>ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje krátké a dlouhé samohlásky - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost 	<p>zřetelné srozumitelné mluvení</p>	
<p>ČJL-3-1-04p <i>dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</i></p>			
<p>ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči 	<p>dýchání, tvoření hlasu, výslovnost</p> <p>různá intonace vět, mimika, gesta (podání ruky, potlesk, přikývnutí...)</p>	
<p>ČJL-3-1-05p <i>dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</i></p>			
<p>ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tvoří smysluplné věty - vypravuje krátký příběh vlastní nebo reprodukuje čtený text 	<p>krátká vypravování žáků podle jejich zážitků a pozorování</p>	<p>PRV</p>
<p>ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá hygienické návyky spojené se psaním 	<p>uvolňovací cviky</p> <p>základní návyky při psaní: sezení, držení psacího náčiní, péče o psací</p>	
<p>ČJL-3-1-08</p>			

<p><i>zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i></p>		<p>potřeby, umístění sešitu a jeho sklon, hygiena zraku</p> <p>příprava k psaní písmen – psaní jednotlivých prvků písmen a číslic</p>	
<p>ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</p>	<ul style="list-style-type: none"> - píše správné tvary písmen a číslic - správně spojuje písmena i slabiky - kontroluje vlastní písemný projev 	<p>nácvik psaní (písmena, slabiky, slova, věty) opis, přepis</p> <p>psaní snadných a foneticky jasných slov podle diktátu</p>	
<p>ČJL-3-1-09p <i>píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen, spojuje písmena a slabiky, převádí slova z mluvené do psané podoby, dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost</i></p>		<p>čitelnost, úhlednost, sklon písma, celková úprava a přehlednost písemného projevu</p> <p>kontrola napsaného</p>	
<p>ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opíše krátké blahopřání 	<p>opis nebo přepis krátkého blahopřání</p>	
<p>ČJL-3-1-10p <i>opisuje a přepisuje krátké věty</i></p>			
<p>ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 	<p>tvoření vět k obrázkům</p> <p>stručné vyprávění podle obrázkové osnovy</p> <p>řazení obrázků podle časové posloupnosti</p>	<p>PRV</p>

Literární výchova			
<p>ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte a přednáší z paměti literární texty přiměřené věku 	<p>memorování říkanek a básniček z paměti</p> <p>čtení textů ve Slabikáři a v ostatních učebnicích pro 1. ročník, texty z dětských časopisů</p>	<p>OSV – komunikace v různých situacích</p>
<p>ČJL-3-3-01p <i>pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně</i></p>			
<p>ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí krátké přečtené větě, dokáže ji reprodukovat - naslouchá čtenému textu 	<p>seznamování s lidovými pohádkami, rozpočítadly, říkankami, hádankami, vybrané se učí z paměti, volná reprodukce i dramatizace</p> <p>vyjadřování vlastních pocitů z četby, vlastní výtvarný doprovod</p> <p>poslech čtených a vyprávěných pohádek</p>	<p>PRV, HV, VV</p>
<p>ČJL-3-3-02p <i>reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací, při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost</i></p>			
<p>ČJL-3-3-03 rozdílí vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší pojmy – básnička, říkadlo, pohádka, příběh, odlišuje verše - tvoří slova, která se rýmují 	<p>ukázkami, při předčítání, při jazykových hrách, při čtení, recitaci, při návštěvě různých vystoupení aj. se učíme porozumět pojmům a výrazům: říkadlo, rozpočítadlo, hádanky, pohádka, báseň, loutkové a maňáskové divadlo (filmy, TV pořady), spisovatel, kniha, časopis, ilustrace, čtenář</p> <p>pojmy z oboru divadla: herec, role, divák, představení</p>	<p>PRV – <i>chování v divadle, v kině</i></p> <p>návštěva knihovny, návštěva divadelního představení dle možností</p>

		rýmování	
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	dramatizace jednoduchých pohádek hádanky, slovní hříčky	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
2. ročník			
Jazyková výchova			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky (písmena), odlišuje krátké a dlouhé samohlásky - rozdělí slovo na konci řádku - zdůvodní a napíše správně párové souhlásky na konci i uvnitř běžně používaných slov - vyjmenuje abecedu	abeceda slovo, slabika, hláska, písmeno, slovní význam rozdělení hlásek: samohlásky, dvojhásky, souhlásky (měkké, tvrdé, obojetné) výslovnost a psaní krátkých a dlouhých samohlásek význam slabiky pro dělení slov	OSV – rozvoj schopnosti poznání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení zapamatování, řešení problémů (ve všech částech učiva)
ČJL-3-2-01p <i>rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy, rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky, tvoří slabiky, rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky</i>			

		párové souhlásky na konci i uvnitř slov u běžně používaných slov, kde je možné zdůvodnění	
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	- najde slovo opačného významu - rozlišuje nadřazenost a podřazenost slov	slova podobného významu, slova mnohoznačná, slova protikladná, slova nadřazená, podřazená a souřadná význam slov	
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	- porovná a třídí slova podle zobecněného významu	příprava na poznávání podstatných jmen dějových sloves – rozlišit osobu, zvíře nebo věc, která slova vyjadřují, co osoby, zvířata a věci dělají	
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	- pozná podstatná jména a slovesa v základním tvaru, některé předložky a spojky v textu	určování názvů osob, zvířat a věcí jako podstatná jména vlastní jména, místní jména poznávání sloves, předložek, spojek	
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary slov - užívá spisovnou podobou slov	spisovná podoba slov, nespisovné výrazy slova hanlivá, citově zbarvená	
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- dodržuje pořádek slov ve větě	věta	

<p>ČJL-3-2-07 rozdílí v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže utvořit věty - dokáže rozeznat a určit druh věty v jednoznačných příkladech 	<p>druhy vět podle postoje mluvčího (oznamovací, rozkazovací, tázací, přací) psaní vět s náležitými znaménky</p>	
<p>ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní a napíše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách - napíše správně slova se skupinami: dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev - aplikuje pravidla psaní ú/ů - rozlišuje obecná a vlastní jména - užívá a odůvodňuje velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<p>psaní a výslovnost tvrdých slabik psaní a výslovnost měkkých slabik psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě – výslovnost a psaní slov s těmito skupinami psaní ú/ů vlastní jména osob, zvířat, místní názvy, města, obce, řeky – psaní velkých písmen</p>	PRV
<p>ČJL-3-2-08p <i>píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech</i></p>			
Komunikační a slohová výchova			
<p>ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti 	<p>čtení s porozuměním – odpovědi na otázky k obsahu textu</p>	PRV, M
<p>ČJL-3-1-01p <i>čte s porozuměním jednoduché texty</i></p>			

<p>ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v textu učebnic, v textu pro děti – časopisy, vhodné knihy apod. 	<p>důraz na porozumění čtenému, odpovědi na otázky</p>	
<p>ČJL-3-1-02p <i>rozumí pokynům přiměřené složitosti</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti 	<p>vyprávění obsahu přečteného textu</p> <p>zadávání úkolů ústní i písemnou formou</p>	
<p>ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže formulovat jednoduchou otázku, odpovědět na daný dotaz celou větou - dokáže naslouchat druhému, reagovat na slyšené - neskáče do řeči - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru 	<p>základní formy společenského styku, rozhovor, podání informací, otázky, odpovědi</p>	
<p>ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje krátké a dlouhé samohlásky - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost 	<p>zřetelné srozumitelné mluvení</p>	
<p>ČJL-3-1-04p <i>dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</i></p>			
<p>ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči 	<p>dýchání, tvoření hlasu, výslovnost</p> <p>rytmizace textu</p> <p>vhodné tempo řeči</p>	
<p>ČJL-3-1-05p <i>dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</i></p>			

<p>ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří své přání, dokáže se omluvit, pozdravit, poprosit o pomoc, poděkovat, vyřídí jednoduchý vzkaz 	<p>rozvíjení ústního, písemného i výtvarného vyjadřování žáků</p> <p>pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva, krátký vzkaz, blahopřání</p>	
<p>ČJL-3-1-06p <i>dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - učí se řeči těla - používá vhodné pozdravy a oslovení 	<p>různá intonace vět – vyjádření pocitů</p> <p>mimozajzykové prostředky – mimika, gesta</p>	
<p>ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vypravuje krátký příběh - umí stručně popsat danou věc, osobu 	<p>vyprávění o osobním pozorování a příhodách ze života</p> <p>jednoduchý popis</p> <p>sled vět v řeči mluvené a psané</p> <p>tvoření vět ze slov</p>	<p>PRV</p>
<p>ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá hygienické návyky spojené se psaním 	<p>základní návyky při psaní, hygiena zraku</p>	
<p>ČJL-3-1-08 <i>zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i></p>			
<p>ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</p>	<ul style="list-style-type: none"> - píše písmena a číslice v přirozené velikosti a liniatuře a dodržuje sklon písma - správně spojuje písmena, slabiky, zachovává rozestup písmen, píše jednoduchý text 	<p>procvičování a dodržování tvarů písmen</p> <p>psaní slabik, slov a jednoduchých vět</p> <p>nácvik psaní velkých tiskacích písmen</p>	
<p>ČJL-3-1-09p</p>			

<p><i>píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen, spojuje písmena a slabiky, převádí slova z mluvené do psané podoby, dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - správně užívá velká písmena ve slovech, ve větě a diakritická znaménka - dodržuje požadavky na čitelnost, úhlednost, celkovou úpravu projevu 	<p>opis a přepis písmen, slabik, slov a krátkých vět</p> <p>psaní snadných a foneticky jasných slov podle diktátu</p> <p>čitelnost, úhlednost, sklon písma, celková úprava a přehlednost písemného projevu</p> <p>následná kontrola napsaného</p>		
<p>ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí samostatně nebo s lehkou pomocí napsat adresu, blahopřání, pozdrav, datum 	<p>první krátké písemné vyjadřování žákovských pozorování a zkušeností</p> <p>důraz na psaní s porozuměním</p> <p>psaní adresy, blahopřání, pozdravu, vzkazů, data, přání, SMS</p> <p>úprava písemnosti – nadpis</p>		
<p>ČJL-3-1-10p <i>opisuje a přepisuje krátké věty</i></p>			<p>ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</p>	<ul style="list-style-type: none"> - přiřadí obrázek k textu - seřadí obrázky i text podle časové posloupnosti - podle obrázků vypráví jednoduchý příběh
Literární výchova				
<p>ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí při čtení i přenesu použít přirozenou intonaci - vědomě pracuje s hlasem - vědomě zdůrazňuje přímou řeč v textu 	<p>hlasité a tiché čtení s porozuměním</p> <p>přímá a nepřímá řeč</p> <p>dodržování pomlky po tečce, přirozená intonace</p>	<p>OSV – komunikace v různých situacích</p>	
<p>ČJL-3-3-01p</p>				

<p><i>pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně</i></p>		<p>užívání správného slovního přízvuku správné čtení předložek se slovem vyhledávání slov, určitých myšlenek apod. v přečteném textu přednes krátkých básní, které se žáci učí nazpaměť čtení dětských knih, vyprávění jejich obsahu, ilustrace ke knížce</p>	
<p>ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže pomocí několika vět informovat o přečtené knize, textu - dokáže vytvořit ilustraci k přečtenému textu 	<p>vyprávění obsahu přečteného textu spojování obsahu textu s ilustrací</p>	<p>výstavka knih</p>
<p>ČJL-3-3-02p <i>reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací</i> <i>- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost</i></p>			
<p>ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - orientuje se v poznávání základních literárních pojmů - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších 	<p>poslech četby poezie a prózy vyprávění pohádek a povídek o dětech orientujeme se v pohádkách poezie: báseň, verš, rým, přednes(recitace), tvoření rýmů próza: vyprávění, vypravěč, příběh, děj</p>	<p>návštěva knihovny, návštěva divadelního představení dle možností</p>

		divadlo: jeviště, herec, divák, maňásky, loutky, kulisy výtvarný doprovod – ilustrace, ilustrátor	
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností - přednáší vhodné literární texty 	<p>plnění úkolů z čítanky</p> <p>řešení hádanek a slovních hříček</p> <p>dramatizace pohádky</p> <p>domýšlení jednoduchých příběhů</p> <p>převyprávění příběhů</p> <p>přednes vhodných literárních textů</p>	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
3. ročník			
Jazyková výchova			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší zvukovou a grafickou podobu slova - požije správně dlouhé a krátké samohlásky 	<p>rozdělení samohlásek</p> <p>nauka o slově</p>	OSV – rozvoj schopnosti poznání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení

<p>ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy, rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky, tvoří slabiky, rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky</p>			zapamatování, řešení problémů (ve všech částech učiva)
<p>ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</p>	<ul style="list-style-type: none"> - užije slova souřadná, nadřazená, podřazená - vytvoří slova protikladná 	třídění slov podle významu, slova souřadná, nadřazená, podřazená, protikladná	
<p>ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší v textu podstatná jména a slovesa - pojmenuje slovem děj - vyhledá v textu názvy osob, zvířat, věcí 	slovní druhy – podstatná jména a slovesa (rozlišení děje a vlastnosti)	
<p>ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje názvy slovních druhů - rozliší slovní druhy - vyhledává je v textu 	slovní druhy	
<p>ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí u podstatných jmen rod, číslo, pád - vytvoří správný tvar podstatného jména podle rodu, čísla a pádu - skloňuje podstatná jména - určí u slovesa osobu, číslo a čas - časuje slovesa - použije v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, sloves 	podstatná jména slovesa	

<p>ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší větu jednoduchou a souvětí - najde v jednoduchém souvětí spojku - spojí věty vhodnými spojkami, spojovacími výrazy 	<p>určování vět v souvětí spojení dvou nebo více vět</p>	
<p>ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší a pozná druhy vět v textu, v mluveném projevu 	<p>druhy vět</p>	
<p>ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje obojetné souhlásky a řady vyjmenovaných slov - napíše správně y, ý ve vyjmenovaných a příbuzných slovech - odůvodní pravopis y, ý, i, í po obojetných souhláskách - napíše správně velká písmena ve vlastních jménech osob, zvířat, měst, vesnic, hor, řek - řadí slova podle abecedy 	<p>vyjmenovaná slova pravopis i, í, y, ý po obojetných souhláskách vlastní jména osob, zvířat, měst, vesnic, hor, řek abeceda</p>	
<p>ČJL-3-2-08p <i>píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech</i></p>			
<p>Komunikační a slohová výchova</p>			
<p>ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - přečte správně, plynule a s porozuměním věty, souvětí - přečte výrazně texty různého typu 	<p>plynulé čtení vět, souvětí, užívání správného slovního přízvuku,</p>	

ČJL-3-1-01p <i>čte s porozuměním jednoduché texty</i>	- vyhledá informace v encyklopediích, slovnících pro děti, online slovnících a v doporučených online zdrojích	uplatnění přirozené intonace, hlasité a tiché čtení s porozuměním čtení textu v digitální podobě	
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- vypracuje samostatně zadání na základě písemných pokynů	písemné pokyny v učebnicích	
ČJL-3-1-02p <i>rozumí pokynům přiměřené složitosti</i>			
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- dodrží vžitě komunikační normy	sdělování krátkých zpráv, kladení otázek, vyptávání, zdvořilá a věcná odpověď	
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- užije správně slovní přízvuk - použije vhodnou intonaci	přiměřená hlasitost, artikulování, srozumitelné mluvení, pečlivé vyslovování	
ČJL-3-1-04p <i>dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</i>			
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- využije v mluveném projevu rytmus a dynamiku - dodržuje vhodnou vzdálenost k partnerovi, udržuje s ním oční kontakt	dechová cvičení, jazykolamy, slovní hříčky	OSV – komunikace v různých situacích
ČJL-3-1-05p <i>dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</i>			

<p>ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - použije samostatně vhodné verbální a nonverbální vyjadřování (představení, oslovení, omluva, prosba) 	<p>formy společenského styku, gesta, mimika</p> <p>zdvořilé jednání s dospělými a kamarády</p>	<p>OSV – komunikace verbální a neverbální</p>
<p>ČJL-3-1-06p <i>dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</i></p>			
<p>ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří krátký mluvený projev 	<p>rozvíjení slovní zásoby, pochopení významu cizích slov</p>	
<p>ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vybere vhodné prostředí pro psaní 	<p>výška stolu, židle, velikost pracovní plochy, osvětlení</p>	
<p>ČJL-3-1-08 <i>zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i></p>			
<p>ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</p>	<ul style="list-style-type: none"> - napíše písmena a číslice v přirozené velikosti - dodrží sklon písma - napíše text do řádků čitelně, úhledně a přiměřeně hbitě 	<p>sešit a jeho sklon, orientace v liniatuře, hygiena zraku</p> <p>psaní vět, přepisy, diktáty</p> <p>zkvalitňování rukopisu</p> <p>celková úprava písemného projevu</p>	
<p>ČJL-3-1-09p <i>píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen, spojuje písmena a slabiky, převádí slova z mluvené do psané podoby, dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost</i></p>			

ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	- vyjádří se věcně i formálně správně v jednoduchých formách psaného projevu	psaní adresy, přání, pozdrav z výletu, dopis, sms	
ČJL-3-1-10p <i>opisuje a přepisuje krátké věty</i>			
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vyjádří hlavní myšlenku	vyprávění příběhu, popisu činností podle obrázků, podle jednoduché osnovy	
Literární výchova			
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- přečte ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - přednese z paměti básnický text - zreprodukuje obsah textu ústně i písemně	četba uměleckých, populárních a naukových textů	OSV – komunikace v různých situacích
ČJL-3-3-01p <i>pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně</i>			
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- vyjádří vlastní postoj a citový vztah k přečtenému textu	vyprávění obsahu přečteného textu spojování obsahu textu s ilustrací	výstavka knih
ČJL-3-3-02p <i>reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací, při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost</i>			
ČJL-3-3-03	- rozliší pojmy: poezie, próza	poslech a četba poezie a prózy	návštěva knihovny, návštěva divadelního představení dle možností

rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- odliší pohádky od ostatních vyprávění	pohádka a vyprávění poezie: báseň, verš, rým, přednes(recitace), tvoření rýmů ilustrace, ilustrátor, výtvarný doprovod, autor, spisovatel	
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- vyhledá podstatu příběhu - popíše literární postavy - vylíčí atmosféru příběhu - zhodnotí přečtený text a zdramatizuje jej - uvede nejznámější autory a ilustrátory pro děti	práce s literárními texty v čítance, popř. jinými vhodnými texty plnění úkolů z čítanky řešení hádanek a slovních hříček dramatizace převyprávění příběhů přednes vhodných literárních textů	

Vzdělávací oblast: Český jazyk a literatura Vyučovací předmět: Český jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
4. ročník			
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- čte nahlas i potichu - rozumí přiměřeně náročnému textu a umí ho reprodukovat	čtení různých textů uměleckých i naučných	OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, pravidla slušného chování,

<p>ČJL-5-1-02 rozdílí podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</p>	<ul style="list-style-type: none"> - třídí, shrnuje a zaznamenává základní informace - odliší v textu podstatné a okrajové informace - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - zvládne jednoduchou grafickou úpravu textu 	<p>čtení jako zdroj informací orientace v textu stručný obsah zápis do čtenářského deníku</p>	<p>vztahy ve třídě, komunikace, vzájemná spolupráce, tolerance, solidarita, empatie, řešení problémů, hodnoty, postoje</p> <p>MV – fungování a vliv médií ve společnosti, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, reklama</p>
<p>ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - srovnává obsah textu se známými údaji - vyvodí závěr sdělení - sestaví jednoduchý popis 	<p>popis předmětu popis osoby popis pracovního postupu</p>	
<p>ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</p>	<ul style="list-style-type: none"> - volně reprodukuje text podle svých schopností 	<p>orientace v naučných textech přiměřené náročnosti reprodukce obsahu textu</p>	
<p>ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu - umí se vyjádřit v běžných situacích - zanechá srozumitelný vzkaz 	<p>základní komunikační pravidla rozhovor telefonický a písemný vzkaz</p>	
<p>ČJL-5-1-05p <i>má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování</i></p> <p>ČJL-5-1-05p <i>vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo</i></p>			

<i>ilustrací a domluví se v běžných situacích</i>			
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává rozdíl mezi reklamou a zprávou - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - zaujímá kritický postoj ke zpravodajství a reklamě 	<p>reklama a její vliv</p> <p>rozpoznání pravdivých informací</p> <p>kritický postoj</p>	
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	<ul style="list-style-type: none"> - používá různé druhy vět podle funkce (oznamovací, tázací, zvolací) - správně intonuje - recituje báseň 	<p>hlasité čtení</p> <p>přímá řeč v textu</p> <p>přednes básně</p> <p>dramatizace</p>	
ČJL-5-1-07p <i>v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči</i>			
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost - volí vhodné výrazy přiměřeně komunikační situaci - vyhledává nevhodné jazykové prostředky - nahrazuje nespisovné výrazy spisovnými 	<p>vhodné vyjadřování vzhledem ke komunikační situaci</p> <p>slova spisovná a nespisovná</p>	
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	<ul style="list-style-type: none"> - napíše krátký dopis, e-mail - vyplňuje jednoduché tiskopisy - sestaví pozvánku, oznámení 	<p>náležitosti osobní korespondence</p> <p>pozdrav, omluva, pozvánka, oznámení</p>	
ČJL-5-1-09p			

<p><i>popíše jednoduché předměty, činnosti a děje</i> ČJL-5-1-09p <i>opisuje a přepisuje jednoduché texty</i> ČJL-5-1-09p <i>píše správně a přehledně jednoduchá sdělení</i> ČJL-5-1-09p <i>píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy</i> ČJL-5-1-09p <i>ovládá hůlkové písmo</i></p>			
<p>ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s osnovou - podle osnovy vytváří krátký písemný a mluvený projev - člení text na odstavce - dodržuje časovou posloupnost děje 	<p>vypravování, popis děje vypravování podle obrázků osnova, členění textu, časová posloupnost děje</p>	
<p>ČJL-5-1-10p <i>vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích</i></p>			
Jazyková výchova			
<p>ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, antonyma 	<p>hlásková podoba slova význam slov slova jednoznačná a mnohoznačná synonyma, antonyma</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, pravidla slušného chování, vztahy ve třídě, komunikace, vzájemná spolupráce, tolerance,</p>

<p>ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí slovní základ (předpona, kořen, přípona, koncovka) - rozlišuje předpony a předložky a správně je píše 	<p>stavba slova kořen, předpona, přípona, koncovka předložky a předpony souhláskové skupiny</p>	<p>solidarita, empatie, řešení problémů, hodnoty, postoje</p>
<p>ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje slova ohebná a neohebná - určuje slovní druhy - v ústním i písemném projevu užívá gramaticky správných tvarů - určí mluvnické kategorie podstatných jmen - skloňuje podstatná jména podle vzorů - rozliší podstatná jména obecná a vlastní - pozná zvrtná slovesa, infinitiv - určí mluvnické kategorie sloves - časuje slovesa v čase přítomném, minulém, budoucím 	<p>slovní druhy podstatná jména – pád, číslo, rod, vzor, skloňování, koncovky podstatná jména obecná a vlastní slovesné tvary slovesa – osoba, číslo, čas časování sloves</p>	
<p>ČJL-5-2-03p <i>pozná podstatná jména a slovesa</i></p>			
<p>ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná slova spisovná, nespisovná, citově zabarvená a umí je vhodně použít vzhledem ke komunikační situaci 	<p>slova spisovná a nespisovná slova citově zabarvená</p>	
<p>ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ve větě vyhledá podmět a přísudek - určí základní skladební dvojici ve větě jednoduché 	<p>základní skladební dvojice podmět a přísudek podmět vyjádřený a nevyjádřený</p>	
<p>ČJL-5-2-06</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší větu jednoduchou a souvětí 		

odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	- spojuje jednoduché věty v souvětí	věta jednoduchá a souvětí	
ČJL-5-2-06p <i>održuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího</i>			
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- v souvětí najde spojovací výraz - umí použít vhodný spojovací výraz	věta jednoduchá a souvětí spojovací výrazy	
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- píše správně i/y po obojetných souhláskách	psaní i/y po obojetných souhláskách vyjmenovaná slova a slova příbuzná	
ČJL-5-2-08p <i>rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik</i>			
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- seznámí se s pravidly pro shodu přísudku s holým podmětem	shoda přísudku s podmětem	
Literární výchova			
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- čte ukázky z čítanky i dětských knih - vyjádří dojmy z četby - zaznamenává obsah přečtených knih a dojmy do čtenářského deníku	zážitkové čtení a poslech	OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, pravidla slušného chování, vztahy ve třídě, komunikace, vzájemná spolupráce, tolerance,

<p>ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</p>	<ul style="list-style-type: none"> - volně převypráví přečtený nebo slyšený text - zodpoví otázky k textu - vytvoří jednoduchý literární text 	<p>reprodukce přečteného nebo slyšeného textu</p> <p>vyprávění, recitace</p> <p>dramatizace</p> <p>ilustrace</p>	<p>solidarita, empatie, řešení problémů, hodnoty, postoje</p> <p>VMEGS – naše vlast, zvyky, tradice, dějiny</p> <p>MKV – kulturní odlišnosti, předsudky</p>
<p>ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p <i>dramatizuje jednoduchý příběh</i></p> <p>ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p <i>vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek</i></p> <p>ČJL-5-3-02p <i>čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy</i></p> <p>ČJL-5-3-02p <i>určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti</i></p>			
<p>ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí některé literární žánry a druhy 	<p>hádanka, říkanka, báseň</p> <p>pohádka, bajka, pověst, povídka</p> <p>příslloví, rčení, pranostika</p>	
<p>ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních literárních pojmech - dokáže je použít při jednoduchém rozboru literárního textu 	<p>spisovatel, básník, ilustrátor divadelní představení, herec, režisér</p> <p>obsah, kapitola, strana, odstavec</p> <p>sloka, verš, rým</p>	
<p>ČJL-5-3-04p <i>rozlišuje prózu a verše; rozlišuje pohádkové prostředí od reálného</i></p>			

Vzdělávací oblast: Český jazyk a literatura Vyučovací předmět: Český jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
5. ročník			
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	<ul style="list-style-type: none"> - čte nahlas i potichu - rozumí přiměřeně náročnému textu a umí ho reprodukovat 	čtení různých textů uměleckých i naučných	OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, pravidla slušného chování, vztahy ve třídě, komunikace, vzájemná spolupráce, tolerance, solidarita, empatie, řešení problémů, hodnoty, postoje MV – fungování a vliv médií ve společnosti, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, reklama
ČJL-5-1-02 rozdílí podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	<ul style="list-style-type: none"> - třídí, shrnuje a zaznamenává základní informace - odliší v textu podstatné a okrajové informace - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - zvládne jednoduchou grafickou úpravu textu 	čtení jako zdroj informací orientace v textu stručný obsah zápis do čtenářského deníku	
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	<ul style="list-style-type: none"> - srovnává obsah textu se známými údaji - vyvodí závěr sdělení - sestaví jednoduchý popis 	popis předmětu popis osoby, charakteristika popis pracovního postupu	
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	<ul style="list-style-type: none"> - volně reprodukuje text podle svých schopností 	orientace v naučných textech přiměřené náročnosti reprodukce obsahu textu	

ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	<ul style="list-style-type: none"> - kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu - umí se vyjádřit v běžných situacích - zanechá srozumitelný vzkaz 	základní komunikační pravidla osobní a telefonický rozhovor	
ČJL-5-1-05p <i>vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích</i> ČJL-5-1-05p <i>má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování</i>			
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává rozdíl mezi reklamou a zprávou - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - zaujímá kritický postoj ke zpravodajství a reklamě 	reklama a její vliv rozpoznání pravdivých informací kritický postoj	
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	<ul style="list-style-type: none"> - používá různé druhy vět podle funkce (oznamovací, tázací, zvolací) - správně intonuje - recituje báseň - rozliší přímou a nepřímou řeč 	hlasité čtení přednes básně dramatizace přímá a nepřímá řeč	
ČJL-5-1-07p <i>v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči</i>			

<p>ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost - volí vhodné výrazy přiměřeně komunikační situaci - vyhledává nevhodné jazykové prostředky - nahrazuje nespisovné výrazy spisovnými 	<p>vhodné vyjadřování vzhledem ke komunikační situaci</p> <p>slova spisovná a nespisovná (obecná čeština, nářečí, slang)</p>	
<p>ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</p>	<ul style="list-style-type: none"> - napíše krátký dopis, e-mail - rozliší osobní a úřední korespondenci - sestaví pozvánku, oznámení - vyplňuje jednoduché tiskopisy 	<p>náležitosti osobní korespondence</p> <p>pozdrav, omluva, pozvánka, oznámení</p> <p>náležitosti úředního dopisu</p>	
<p>ČJL-5-1-09p <i>popíše jednoduché předměty, činnosti a děje</i></p> <p>ČJL-5-1-09p <i>opisuje a přepisuje jednoduché texty</i></p> <p>ČJL-5-1-09p <i>píše správně a přehledně jednoduchá sdělení</i></p> <p>ČJL-5-1-09p <i>píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy</i></p> <p>ČJL-5-1-09p <i>ovládá hůlkové písmo</i></p>			
<p>ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s osnovou - podle osnovy vytváří krátký písemný a mluvený projev - člení text na odstavce 	<p>vypravování, popis děje</p> <p>vypravování podle obrázků</p> <p>dokončení příběhu</p>	

<p>ČJL-5-1-10p <i>vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje časovou posloupnost děje 	<p>osnova, členění textu, časová posloupnost děje</p>	
<p>Jazyková výchova</p>			
<p>ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, antonyma 	<p>hlásková podoba slova význam slov slova jednoznačná a mnohoznačná synonyma, antonyma</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, pravidla slušného chování, vztahy ve třídě, komunikace, vzájemná spolupráce, tolerance, solidarita, empatie, řešení problémů, hodnoty, postoje</p>
<p>ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí slovní základ (předpona, kořen, přípona, koncovka) - rozlišuje předpony a předložky a správně je píše 	<p>stavba slova kořen, předpona, přípona, koncovka předložky a předpony souhláskové skupiny</p>	
<p>ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje slova ohebná a neohebná - určuje slovní druhy - v ústním i písemném projevu užívá gramaticky správných tvarů - určí mluvnické kategorie podstatných jmen, skloňuje je podle vzorů - rozliší podstatná jména obecná a vlastní - určí druhy přídavných jmen a mluvnické kategorie, skloňuje je podle vzorů 	<p>slovní druhy podstatná jména – pád, číslo, rod, vzor, skloňování, koncovky podstatná jména obecná a vlastní přídavná jména – druhy, vzory, skloňování, koncovky zájmena – druhy, skloňování osobních zájmen</p>	
<p>ČJL-5-2-03p <i>pozná podstatná jména a slovesa</i></p>			

	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s druhy zájmen a číslovek - skloňování osobních zájmen - rozlišuje slovesné tvary určité a neurčité, jednoduché a složené, zvrtné - určí mluvnické kategorie sloves - časuje slovesa v čase přítomném, minulém, budoucím 	<p>číslovky – druhy, skloňování základních číslovek</p> <p>slovesné tvary</p> <p>slovesa – osoba, číslo, čas, způsob časování sloves</p>	
<p>ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná slova spisovná, nespisovná, citově zabarvená a umí je vhodně použít vzhledem ke komunikační situaci 	<p>slova spisovná a nespisovná</p> <p>slova citově zabarvená</p>	
<p>ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ve větě vyhledá podmět a přísudek - určí základní skladební dvojici ve větě jednoduché 	<p>základní skladební dvojice</p> <p>podmět a přísudek</p> <p>(vyjádřený, nevyjádřený, holý, rozvitý, několikanásobný)</p>	
<p>ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší větu jednoduchou a souvětí - spojuje jednoduché věty v souvětí 	<p>věta jednoduchá a souvětí</p>	
<p>ČJL-5-2-06p <i>održuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího</i></p>			
<p>ČJL-5-2-07</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v souvětí najde spojovací výraz - umí použít vhodný spojovací výraz 	<p>věta jednoduchá a souvětí</p>	

užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje		spojovací výrazy	
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- píše správně i/y po obojetných souhláskách	psaní i/y po obojetných souhláskách vyjmenovaná slova a slova příbuzná	
ČJL-5-2-08p <i>rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik</i>			
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- seznámí se s pravidly pro shodu přísudku s podmětem	shoda přísudku s podmětem	
Literární výchova			
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- čte ukázky z čítanky i dětských knih - vyjádří dojmy z četby - zaznamenává obsah přečtených knih a dojmy do čtenářského deníku	zážitkové čtení a poslech	OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, pravidla slušného chování, vztahy ve třídě, komunikace, vzájemná spolupráce, tolerance, solidarita, empatie, řešení problémů, hodnoty, postoje VMEGS – naše vlast, zvyky, tradice, dějiny MKV – kulturní odlišnosti, předsudky
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	- volně převypráví přečtený nebo slyšený text - zodpoví otázky k textu - vytvoří jednoduchý literární text	reprodukce přečteného nebo slyšeného textu vyprávění, recitace dramatizace ilustrace	
ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p <i>dramatizuje jednoduchý příběh</i> ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p			

<p>vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek</p> <p>ČJL-5-3-02p</p> <p>čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy</p>			
<p>ČJL-5-3-03</p> <p>rozděljuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí některé literární žánry a druhy - zná některé autory dětských knih 	<p>hádanka, říkanka, báseň</p> <p>pohádka, bajka, pověst, povídka</p> <p>příslloví, rčení, pranostika</p>	
<p>ČJL-5-3-04</p> <p>při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních literárních pojmech - dokáže je použít při jednoduchém rozboru literárního textu 	<p>spisovatel, básník, ilustrátor divadelní představení, herec, režisér</p> <p>obsah, kapitola, strana, odstavec</p> <p>sloka, verš, rým</p>	

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

V předmětu český jazyk a literatura žáci získávají dovednosti potřebné pro kvalitní jazykové vzdělání, které je důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené a písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při jazykovém vzdělávání se vytvářejí předpoklady k efektivní lidské komunikaci.

Vzdělávací obsah předmětu má komplexní charakter, ale pro přehlednost se člení do tří složek: **Komunikační a slohové výchovy**, **Jazykové výchovy** a **Literární výchovy**. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. V **Komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, tvořit texty, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Učí se také posuzovat formální stránku textu a jeho výstavbu. V **Jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Žáci si prohlubují i obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se stává nejen předmětem poznávání, ale i nástrojem získávání většiny informací. V **Literární výchově** žáci poznávají základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném textu. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i

schopnosti interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotovou orientaci a obohatit jejich duchovní život.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě, k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností, vede k využívání různých zdrojů informací – např. slovníků, encyklopedií, příruček, internetových zdrojů a výukových aplikací – pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vzdělávání.

Vyučovací předmět **Český jazyk a literatura** se vyučuje ve všech ročnících 2. stupně, v 6. ročníku to jsou 4 hodiny týdně, v 7., 8. a 9. ročníku se vyučuje 5 hodin týdně. Z toho jsou 3 hodiny jazykové výchovy, 1 hodina komunikační a slohové výchovy a 1 hodina literární výchovy. Výuka probíhá ve spojených třídách, žáci se propojujáním do nevrstevnických skupin učí pracovat samostatně, posiluje se zodpovědnost každého jedince, důraz se klade na individualizaci výuky. Žáci jsou schopni se vzájemně podporovat, motivovat a poskytovat si pomoc. Dokáží respektovat zvláštnosti každého jedince, tolerovat vzájemně odlišné tempo práce. Výuka v nevrstevnické skupině lépe odráží reálné sociální prostředí, podporuje komunikaci a spolupráci.

Do vzdělávacího předmětu Český jazyk a literatura jsou začleněny okruhy z průřezových témat **Osobnostní a sociální výchova**, **Multikulturní výchova** a **Mediální výchova**. Výuka probíhá převážně v prostoru odborné učebny českého jazyka, případně v multimediální učebně.

Týdenní časová dotace v ročnících				
6.	7.	8.	9.	2. stupeň celkem
4	5	5	5	19

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky ke stálému zdokonalování čtení, ke schopnosti interpretace, ke zdokonalování základních čtenářských dovedností a návyků
- vedeme žáky k praktickému ovládnutí českého pravopisu
- motivujeme žáky k získávání dalších informací potřebných k práci, k aktivnímu zapojování do vyučovacího procesu
- seznamujeme žáky se základními literárněvědnými poznatky

Kompetence k řešení problémů

- vedeme a motivujeme žáky k odpovědnosti dokončování úkolů
- podporujeme návrhy různých řešení a schopnost argumentace
- pozitivně žáky motivujeme při práci s chybou
- poskytujeme žákům dostatečnou zpětnou vazbu a vedeme je k sebehodnocení, které jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k nácvičku souvislého vyjadřování a kultivovaného používání mateřského jazyka
- směřujeme jejich jazykové vzdělávání k mnohostranné komunikaci v moderní společnosti, a to ústní i písemnou formou
- umožňujeme žákům poznávat bohatost českého jazyka, jeho slovní zásoby
- směřujeme a motivujeme žáky k dovednosti prezentovat a obhajovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k vzájemné podpoře a pomoci při práci ve skupinách
- podporujeme u žáků aktivně sebedůvěru, sebeúctu a sebepojetí s cílem dosáhnout sebeuspokojení
- vytváříme podmínky pro relevantní komunikaci mezi žáky
- podporujeme emocionální zrání žáků prostřednictvím čtenářských zážitků

Kompetence občanské

- vedeme žáky k vzájemnému respektu i respektu k pedagogům a dalším zaměstnancům školy
- výběrem literárních ukázek podporujeme vytváření postojů k životnímu prostředí, vlasti, domovu, předkům
- učíme žáky respektovat názory druhých a komunikovat i ve vypjatých situacích
- vedeme žáky k respektu k odlišným kulturám, národům, rasám, sociálním skupinám

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k organizování a plánování učení, ke koncentraci na pracovní výkon a jeho dokončení
- podporujeme vzájemnou spolupráci žáků, společné plnění úkolů, vzájemnou pomoc a toleranci při řešení problémů
- učíme žáky postupy práce s informačními zdroji, odbornou literaturou, IT
- vedeme žáky k dodržování dohodnutých pravidel, postupů a termínů

Kompetence digitální

- zapojujeme žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod.)
- poskytujeme žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mimo jiné mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace)
- vytváříme modelové situace, které žákům umožňují si uvědomit, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje a že každá činnost v online prostředí zanechává digitální stopu, kterou lze jen obtížně odstranit
- vedeme žáky k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
6. ročník			
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	- pracuje s informacemi v textu, snaží se o jejich ověření	Práce s texty v různých formách, z různých zdrojů	OSV1 – rozvoj schopností poznávání, rozhodovací dovednosti
ČJL-9-1-01p <i>čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</i>			
ČJL-9-1-02	- rozlišuje částečně subjektivní a objektivní sdělení	Modelové komunikační situace	

rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- rozpoznává jednoduché příklady manipulativní komunikace	Zpráva, oznámení	
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	- snaží se o rozpoznání manipulace v komunikaci, kriticky vyhodnocuje sdělení	Vybraná manipulativní sdělení – seznámení se slovními obraty	OSV2 – sebepoznání, analýza cizích postojů
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	- dorozumívá se kultivovaně, - výstižně a vhodně v dané komunikační situaci	Používání spisovné češtiny v připravených komunikačních situacích	OSV2 – komunikace, sociální interakce
ČJL-9-1-04p <i>komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk</i>			
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně používá spisovný jazyk	Rozlišování spisovných a nespisovných prostředků v projevech – práce s internetovými zdroji Dopis Komunikace na sociálních sítích	OSV3 – sebepoznání, sebepojetí
ČJL-9-1-05p <i>komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk</i>			
ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá	- v připraveném mluveném projevu vhodně používá všechny prostředky komunikace	Přednes referátu Rozhovor	

verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči			
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	- zapojuje se do diskuse a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	Diskuse a její pravidla	OSV4 – mezilidské vztahy, komunikační situace
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	- používá základy studijního čtení – formuluje hlavní myšlenky textu, pracuje s klíčovými slovy, formuluje stručné poznámky a výpisky	Klíčová slova Výpisky	
ČJL-9-1-08p <i>čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</i>			
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- uspořádá informace v textu - s ohledem na jeho účel	Výtah	
ČJL-9-1-09p <i>píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou</i>			

<i>podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</i>			
<p>ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - částečně využívá poznatků o jazyku a stylu ke gramaticky i věcně správnému projevu 	Tvorba textů – vypravování, popis	OSV5 – rozvoj komunikačních schopností a dovedností
<p>ČJL-9-1-10p <i>píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</i></p>			
Jazyková výchova			
<p>ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spisovně vyslovuje česká slova a běžně užívaná cizí slova 	Slovní zásoba , používání spisovné češtiny, spisovná výslovnost běžně používaných přejatých slov	OSV1 – cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
<p>ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a dalšími slovníky a příručkami - používá internetové slovníkové zdroje 	Jazykové příručky – Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny, Slovník cizích slov Internetové slovníky	

ČJL-9-2-03p <i>orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</i>			
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	<ul style="list-style-type: none"> - správně třídí slovní druhy, tvoří - spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	Tvarosloví – slovní druhy, určování Podstatná jména – pomnožná, hromadná, látková Přídavná jména – stupňování Zájmena-tvary ten, náš Tvary osobních zájmen Číslovky – tvary oba, dva	
ČJL-9-2-04p <i>pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa</i>			
ČJL-9-2-04p <i>rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i>			
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 	Jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči) – spisovnost a nespisovnost	MV1 – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení
ČJL-9-2-05p <i>rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i>			
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - rozlišuje základní a rozvíjející 	Skladba – výpověď a věta,	

<p>ČJL-9-2-06p <i>rozezná větu jednoduchou od souvětí</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - větné členy - ústně i písemně zvládá přímou řeč 	<p>stavba věty, základní a rozvíjející větné členy-předmět, přívlastek, příslovečná určení místa, času a způsobu, míry</p> <p>Přímá řeč</p> <p>Shoda přísudku s podmětem</p>	
<p>ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v písemném projevu zvládá - pravopis lexikální, slovotvorný a morfologický ve větě jednoduché a méně složitých souvětích 	<p>Pravopis – zdvojené hlásky, předpony, předložky, i/y po souhláskách obojetných</p>	
<p>ČJL-9-2-07p <i>správně píše slova s předponami a předložkami, ovládá pravopis vyjmenovaných slov, zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</i></p>			
<p>ČJL-9-2-08 rozdílí spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže používat spisovné tvary slov, rozlišuje nářečí a obecnou češtinu, zdůvodní jejich použití 	<p>Používání spisovných tvarů slov v mluvených a psaných textech</p> <p>Nářečí a obecná čeština – práce s ukázkami</p>	
<p>Literární výchova</p>			
<p>ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uceleně reprodukuje přečtený text a vlastními slovy interpretuje smysl díla 	<p>Pohádky, pověsti</p>	<p>OSV1 – rozvoj čtenářských dovedností</p>

ČJL-9-3-01p <i>orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku</i>			
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	- rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora	Ukázky historických textů – A. Jirásek, pověsti	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Záznamy pomocí souvislého textu nebo různě strukturovaných písemných sdělení Ústní formulace názorů	OSV2 – vzájemná spolupráce ve skupině, schopnost naslouchání
ČJL-9-3-03p <i>ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení</i>			
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	- podle svých schopností tvoří - vlastní literární text	Tvorba pohádky, povídky, básně	OSV3 – rozvoj tvůrčích a kreativních dovedností
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	- pokouší se rozlišit hodnotnou a konzumní literaturu – hledá pro svůj názor argumenty	Práce s ukázkami	OSV4 – hodnoty, postoje
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	- rozlišuje základní literární - druhy a žánry	Lyrika, epika, drama Žánry	

ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry			
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	- seznamuje se prakticky s pojmem literárního směru	Ukázky – seznámení s pojmem literárního směru, souvislost s historií Literatura 19. století	
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	- porovnává různá ztvárnění námětu v literárním, dramatickém i filmovém ztvárnění	Porovnání ztvárnění námětu – např. Kytice K. J. Erbena.	OSV5 – rozvoj kritického myšlení
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- pracuje s různými informačními zdroji včetně internetu	Návštěvy školní knihovny, práce s internetem	MV2 – interpretace mediálních sdělení
ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře			

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
7. ročník			

Komunikační a slohová výchova			
<p>ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s informacemi v textu, snaží se o jejich ověřování 	<p>Práce s texty v různých formách, z různých zdrojů</p>	<p>OSV1 – rozvoj schopností poznávání, rozhodovací dovednosti</p>
<p>ČJL-9-1-01p <i>čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</i></p>			
<p>ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje částečně subjektivní a objektivní sdělení - rozpoznává jednoduché příklady manipulativní komunikace 	<p>Modelové komunikační situace Zpráva, oznámení</p>	
<p>ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p>	<ul style="list-style-type: none"> - snaží se o rozpoznání manipulace v komunikaci, kriticky vyhodnocuje sdělení 	<p>Vybraná manipulativní sdělení – seznámení se slovními obraty Reklama</p>	<p>OSV2 – sebepoznání, analýza cizích postojů MV1 – fungování a vliv médií ve společnosti</p>
<p>ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dorozumívá se kultivovaně, - výstižně a vhodně v dané komunikační situaci 	<p>Používání spisovné češtiny v připravených komunikačních situacích Naslouchání</p>	<p>OSV2 – komunikace, sociální interakce</p>
<p>ČJL-9-1-04p <i>komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk</i></p>			

<p>ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p>	<p>- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně používá spisovný jazyk</p>	<p>Rozlišování spisovných a nespisovných prostředků v projevech – práce s internetovými zdroji</p> <p>Dopis, e-mail</p> <p>Komunikace na sociálních sítích</p>	<p>OSV3 – sebepoznání, sebepojetí</p> <p>MV2 – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení</p>
<p>ČJL-9-1-04p <i>komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk</i></p>			
<p>ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</p>	<p>- v připraveném mluveném projevu vhodně používá všechny prostředky komunikace</p>	<p>Přednes referátu</p> <p>Rozhovor</p>	
<p>ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</p>	<p>- zapojuje se do diskuse a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</p>	<p>Diskuse a její pravidla</p>	<p>OSV4 – mezilidské vztahy, komunikační situace</p>
<p>ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p>	<p>- používá základy studijního čtení – formuluje hlavní myšlenky textu, pracuje s klíčovými slovy, formuluje stručné poznámky a výpisky</p>	<p>Klíčová slova</p> <p>Výpisky</p>	
<p>ČJL-9-1-08p <i>čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</i></p>			

<p>ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uspořádá informace v textu - vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu - samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 	<p>Výtah</p>	
<p>ČJL-9-1-09p <i>píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</i></p>			
<p>ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - částečně využívá poznatků o jazyku a stylu ke gramaticky i věcně správnému projevu 	<p>Tvorba textů – popis, charakteristika, životopis, žádost, pozvánka</p>	<p>OSV5 – rozvoj komunikačních schopností a dovedností</p>
<p>ČJL-9-1-10p <i>píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</i></p>			
<p>Jazyková výchova</p>			

<p>ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spisovně vyslovuje česká slova a běžně užívaná cizí slova 	<p>Slovní zásoba, používání spisovné češtiny, spisovná výslovnost běžně používaných přejatých slov</p>	<p>OSV1 – cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium</p>	
<p>ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a dalšími slovníky a příručkami - používá internetové slovníkové zdroje 	<p>Jazykové příručky – Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny, Slovník cizích slov</p> <p>Internetové slovníky</p>		
<p>ČJL-9-2-03p <i>orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</i></p>			<p>Tvarosloví – určování druhů slov</p> <p>podstatná jména – deklinace vlastních jmen</p> <p>přídavná jména-jmenné tvary</p> <p>zájmena-dekl. vztažných zájmen</p> <p>číslovky</p> <p>slovesa rod činný a trpný)</p> <p>neohebné slovní druhy</p> <p>příslovce – tvoření, stupňování</p> <p>Slovní zásoba a tvoření slov – odvozování, skládání, zkracování, přejímání</p>	
<p>ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - správně třídí slovní druhy, tvoří - spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 			
<p>ČJL-9-2-04p <i>pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa</i></p>	<p>ČJL-9-2-04p <i>rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i></p>			
<p>ČJL-9-2-05</p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívá znalostí o jazykové 			

využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	- normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči) – spisovnost a nespisovnost Význam slov – synonyma, antonyma, homonyma	
ČJL-9-2-05p <i>rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i>			
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - rozlišuje základní a rozvíjející větné členy - ústně i písemně zvládá přímou řeč	Skladba – výpověď a věta, stavba věty, základní a rozvíjející větné členy – předmět, přívlastek, příslovečná určení místa, času a způsobu, míry Druhy vedlejších vět Přímá řeč Shoda přísudku s podmětem	
ČJL-9-2-06p <i>rozezná větu jednoduchou od souvětí</i>			
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný a morfologický ve větě jednoduché a méně složitých souvětích	Pravopis – zdvojené hlásky, předpony, předložky, i/y po souhláskách obojetných Pravopis velkých písmen	
ČJL-9-2-07p <i>správně píše slova s předponami a předložkami, ovládá pravopis vyjmenovaných slov, zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</i>			
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	- dokáže používat spisovné tvary slov, rozlišuje nářečí a obecnou češtinu, zdůvodní jejich použití	Používání spisovných tvarů slov v mluvených a psaných textech	

		Nářečí a obecná čeština – práce s ukázkami	
Literární výchova			
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- uceleně reprodukuje přečtený text a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Autorské pohádky Příběhy fantazie	OSV1 – rozvoj čtenářských dovedností
ČJL-9-3-01p <i>orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku</i>			
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	- rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora	Literatura umělecká a věcná, publicistika – pojmy	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Záznamy pomocí souvislého textu nebo různě strukturovaných písemných sdělení Ústní formulace názorů	OSV2 – vzájemná spolupráce ve skupině, schopnost naslouchání
ČJL-9-3-03p <i>ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení</i>			
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených	- podle svých schopností tvoří vlastní literární text	Tvorba uměleckého textu	OSV3 – rozvoj tvůrčích a kreativních dovedností

znalostí základů literární teorie		Výtvarný doprovod k literárnímu textu	
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	- pokouší se rozlišit hodnotnou a konzumní – hledá pro svůj názor argumenty	Práce s ukázkami	OSV4 – hodnoty, postoje
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	- rozlišuje základní literární druhy a žánry	Literární formy – próza, poezie, drama Literární druhy – lyrika, epika, drama Žánry	
ČJL-9-3-06p <i>rozezná základní literární druhy a žánry</i>			
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	- seznamuje se prakticky s pojmem literárního směru	Ukázky – pojem literárního směru, souvislosti literární tvorby s historií	D – <i>literatura a historie</i>
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	- porovnává různá ztvárnění námětu v literárním, dramatickém i filmovém ztvárnění	Porovnání ztvárnění námětu – např. Kytice K. J. Erbena.	OSV5 – rozvoj kritického myšlení
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- pracuje s různými informačními zdroji včetně internetu	Návštěvy školní knihovny, práce s internetem	MV3 – interpretace mediálních sdělení

ČJL-9-3-09p <i>dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury; má pozitivní vztah k literatuře</i>			
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
8. ročník			
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	- pracuje s informacemi v textu, ověřuje fakta, ověřuje zdroje	Práce s texty různých forem, z různých zdrojů	OSV – rozvoj schopností poznávání, rozhodovací dovednosti MV – tvorba mediálního sdělení, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
ČJL-9-1-01p <i>čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</i>			
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- rozlišuje částečně subjektivní a objektivní sdělení - rozpoznává jednoduché příklady manipulativní komunikace	Modelové komunikační situace Úvaha	OSV – sebepojetí, sebepoznání

	<ul style="list-style-type: none"> - zpracuje úvahu na vybrané téma - v úvaze uplatní vlastní zkušenosti, názory a postoje 		
<p>ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p>	<ul style="list-style-type: none"> - snaží se o rozpoznání manipulace v komunikaci, kriticky vyhodnocuje sdělení 	<p>Vybraná manipulativní sdělení – seznámení se slovními obraty</p>	<p>OSV – sebepoznání, analýza cizích postojů</p>
<p>ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dorozumívá se kultivovaně, výstižně a vhodně v dané komunikační situaci - uplatňuje zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální) - rozlišuje komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek 	<p>Používání spisovné češtiny v připravených komunikačních situacích</p> <p>Komunikační žánry – mluvený projev s přípravou a bez přípravy, naslouchání, čtení</p>	<p>OSV – komunikace, sociální interakce</p>
<p>ČJL-9-1-04p <i>komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk</i></p>			
<p>ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně používá spisovný jazyk - používá vhodné jazykové prostředky pro úvahu, výklad a ostatní stylistické útvary - vyjádří postoj a názor odpovídajícími stylistickými a jazykovými prostředky 	<p>Rozlišování spisovných a nespisovných prostředků v projevech – práce s internetovými zdroji</p> <p>E-mail</p> <p>Komunikace na sociálních sítích</p> <p>Základní slohové postupy</p>	
<p>ČJL-9-1-05p <i>komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk</i></p>			

<p>ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v připraveném mluveném projevu vhodně používá všechny prostředky komunikace 	<p>Přednes referátu Rozhovor</p>	
<p>ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zapojuje se do diskuse a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu 	<p>Diskuse a její pravidla</p>	<p>OSV – mezilidské vztahy, komunikační situace</p>
<p>ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používá základy studijního čtení – formuluje hlavní myšlenky textu, pracuje s klíčovými slovy, formuluje stručné poznámky a výpisky 	<p>Klíčová slova Výpisky, výtah, výklad</p>	<p><i>D – práce se studijním textem, internetovým informačním zdrojem</i></p>
<p>ČJL-9-1-08p <i>čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</i></p>			
<p>ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uspořádá informace v textu - vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu - samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 	<p>Slohové styly</p>	
<p>ČJL-9-1-09p <i>píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby,</i></p>			

<p><i>pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</i></p>			
<p>ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - částečně využívá poznatků o - jazyku a stylu ke gramaticky i věcně správnému projevu 	<p>Tvorba textů – popis, charakteristika</p>	<p>OSV – rozvoj komunikačních schopností a dovedností</p>
<p>ČJL-9-1-10p <i>píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</i></p>			
Jazyková výchova			
<p>ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spisovně vyslovuje česká slova a běžně užívaná cizí slova - vyhledá slova cizího původu - nahradí některá slova cizího původu slovy domácími - osvojí si psaní a výslovnost frekventovaných obecných jmen a cizích jmen vlastních 	<p>Slovní zásoba, používání spisovné češtiny, spisovná výslovnost běžně používaných přejatých slov, synonyma</p>	

<p>ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a dalšími slovníky a příručkami, internetovými zdroji - používá internetové slovníkové zdroje 	<p>Jazykové příručky – Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny, Slovník cizích slov</p> <p>Internetové slovníky</p>	<p>OSV – cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium</p>
<p>ČJL-9-2-03p <i>orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</i></p>			
<p>ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - správně třídí slovní druhy, tvoří - spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<p>Tvarosloví – skloňování jmen přejatých a cizích jmen vlastních</p> <p>Slovesný vid, vidové dvojice</p> <p>Slovní zásoba a tvoření slov – odvozování, skládání, zkracování, přejímání</p> <p>Synonyma, antonyma, homonyma</p>	
<p>ČJL-9-2-04p <i>pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa</i></p>			
<p>ČJL-9-2-04p <i>rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i></p>			
<p>ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 	<p>Jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči) – spisovnost a nespisovnost</p>	<p>MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení</p>

<p>ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</p>		<p>Význam slov – synonyma, antonyma, homonyma</p>	
<p>ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - rozlišuje větu jednoduchou a souvětí 	<p>Skladba – výpověď a věta, věta jednoduchá a souvětí, Stavba věty, základní a rozvíjející větné členy-předmět, přívlastek, příslovečná určení místa, času a způsobu, míry Druhy vedlejších vět Významové poměry mezi členy a větami Interpunkce v souvětí Přímá řeč</p>	
<p>ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje základní a rozvíjející větné členy - orientuje se v různých typech vedlejších vět - rozliší souvětí souřadné a podřadné - dokáže určit významový poměr mezi členy a větami, doplní spojovací výrazy - využívá správně interpunkci v souvětí - správně používá souřadné spojky, vztažná zájmena a příslovce 		
<p>ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v písemném projevu zvládá - pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché a méně složitých souvětích 	<p>Pravopis – zdvojené hlásky, předpony, předložky, i/y po souhláskách obojetných Pravopis velkých písmen Shoda přísudku s podmětem</p>	
<p>ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami, ovládá pravopis vyjmenovaných slov, zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</p>			

<p>ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže používat spisovné tvary slov, rozlišuje nářečí a obecnou češtinu, zdůvodní jejich použití - seznámí se s ukázkami slovanských jazyků 	<p>Používání spisovných tvarů slov v mluvených a psaných textech</p> <p>Nářečí a obecná čeština – práce s ukázkami</p> <p>Obecné výklady o českém jazyce – slovanské jazyky (západní, jižní a východní), útvary českého jazyka a jazyková kultura</p>	<p>MKV – postavení národnostních menšin, multikulturalita</p>
Literární výchova			
<p>ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uceleně reprodukuje přečtený text a vlastními slovy interpretuje smysl díla 	<p>Setkání s historickou literaturou</p> <p>Příběhy fantazie</p> <p>Science-fiction</p> <p>Humor</p> <p>Poezie</p>	<p>OSV – rozvoj čtenářských dovedností</p>
<p>ČJL-9-3-01p <i>orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku</i></p>			
<p>ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora 	<p>Literatura umělecká a věcná, publicistika – pojmy</p> <p>Základy literární teorie – struktura, téma a jazyk literárního díla</p> <p>Obrazná pojmenování</p>	
<p>ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo</p>	<ul style="list-style-type: none"> - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo 		<p>OSV – vzájemná spolupráce ve skupině, schopnost naslouchání</p>

filmového představení a názory na umělecké dílo	nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Záznamy pomocí souvislého textu nebo různě strukturovaných písemných sdělení Ústní formulace názorů	
ČJL-9-3-03p <i>ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení</i>			
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	- podle svých schopností tvoří - vlastní literární text	Tvorba uměleckého textu Výtvarný doprovod k literárnímu textu	OSV – rozvoj tvůrčích a kreativních dovedností
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	- pokouší se rozlišit hodnotnou a konzumní – uvádí pro svůj názor argumenty	Práce s ukázkami	OSV – hodnoty, postoje
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	- rozlišuje základní literární - druhy a žánry	Literární formy – próza, poezie, drama Zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš Literární druhy – lyrika, epika, drama Žánry	
ČJL-9-3-06p <i>rozezná základní literární druhy a žánry</i>			
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	- seznamuje se prakticky s pojmem literárního směru	Literární historie Ukázky – pojem literárního směru, souvislosti literární tvorby s historií	

ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	- porovnává různá ztvárnění námětu v literárním, dramatickém i filmovém ztvárnění	Porovnání ztvárnění námětu – např. Máj K. H. Máchy	OSV – rozvoj kritického myšlení
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- pracuje s různými informačními zdroji včetně internetu	Návštěvy školní knihovny, práce s internetem	MV – interpretace mediálních sdělení
ČJL-9-3-09p <i>dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře</i>			

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
9. ročník			
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	- pracuje s informacemi v textu, ověřuje fakta, ověřuje zdroje - - -	Práce s texty různých forem, z různých zdrojů	OSV – rozvoj schopností poznávání, rozhodovací dovednosti MV – tvorba mediálního sdělení, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

ČJL-9-1-01p <i>čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</i>	-		
ČJL-9-1-02 rozdílí subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje částečně subjektivní a objektivní sdělení - rozpoznává jednoduché příklady manipulativní komunikace - zpracuje úvahu na vybrané téma - v úvaze uplatní vlastní zkušenosti, názory a postoje - 	Modelové komunikační situace Úvaha	OSV – sebezpojetí, sebezpoznání
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	<ul style="list-style-type: none"> - snaží se o rozpoznání manipulace v komunikaci, kriticky vyhodnocuje sdělení 	Vybraná manipulativní sdělení – seznámení se slovními obraty	OSV – sebezpoznání, analýza cizích postojů
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	<ul style="list-style-type: none"> - dorozumívá se kultivovaně, výstižně a vhodně v dané komunikační situaci - uplatňuje zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální) - rozlišuje komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek 	Používání spisovné češtiny v připravených komunikačních situacích Komunikační žánry – mluvený projev s přípravou a bez přípravy, naslouchání, čtení	OSV – komunikace, sociální interakce
ČJL-9-1-04p <i>komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk</i>			
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové	<ul style="list-style-type: none"> - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně používá spisovný jazyk 		

prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	<ul style="list-style-type: none"> - používá vhodné jazykové prostředky pro úvahu, výklad a ostatní stylistické útvary - vyjádří postoj a názor odpovídajícími stylistickými a jazykovými prostředky 	Rozlišování spisovných a nespisovných prostředků v projevech – práce s internetovými zdroji	
ČJL-9-1-05p <i>komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk</i>		E-mail Komunikace na sociálních sítích Základní slohové postupy	
ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	<ul style="list-style-type: none"> - v připraveném mluveném projevu vhodně používá všechny prostředky komunikace 	Přednes referátu Proslov	
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	<ul style="list-style-type: none"> - zapojuje se do diskuse a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu 	Diskuse a její pravidla	OSV – mezilidské vztahy, komunikační situace
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	<ul style="list-style-type: none"> - používá základy studijního čtení – formuluje hlavní myšlenky textu, pracuje s klíčovými slovy - zpracuje osnovu výkladu na základě výběru vhodných jazykových prostředků - zvládne plynulé vypravování scény z filmu, knihy, divadelní hry 	Klíčová slova Výklad, přednáška, prezentace	<i>D – práce se studijním textem, internetovým informačním zdrojem</i>
ČJL-9-1-08p <i>čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</i>			

<p>ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uspořádá informace v textu - vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu - samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 	<p>Slohové styly Strukturované slohové útvary</p>	
<p>ČJL-9-1-09p <i>píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</i></p>			
<p>ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří popis složitějšího pracovního postupu - vystihne jazykovými prostředky povahu člověka, jeho schopnosti, zájmy zvláštnosti - pokusí se vytvořit fejeton 	<p>Tvorba textů – popis, charakteristika, charakteristika literární postavy, fejeton</p> <p>Funkční styly: hovorový, odborný, umělecký, administrativní, řečnický</p>	<p>OSV – rozvoj komunikačních schopností a dovedností</p>
<p>ČJL-9-1-10p <i>píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</i></p>			
<p>Jazyková výchova</p>			

<p>ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p>	<ul style="list-style-type: none"> - správně vyslovuje hlásky, hláskové skupiny - správně používá přízvuk - pracuje s melodií věty, tempem a tvořením pauz v běžné komunikaci 	<p>Slovní zásoba, používání spisovné češtiny, spisovná výslovnost běžně používaných přejatých slov</p> <p>Zvuková stránka jazyka – hlásky, souhlásky, spodoba znělosti, slova neslabičná, přízvuk, větná melodie</p>	
<p>ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a dalšími slovníky a příručkami, internetovými zdroji 	<p>Jazykové příručky – Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny, Slovník cizích slov</p> <p>Internetové slovníky</p>	<p>OSV – cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium</p>
<p>ČJL-9-2-03p <i>orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</i></p>			
<p>ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - správně třídí slovní druhy, tvoří - spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<p>Tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov</p> <p>Slovní zásoba a tvoření slov – odvozování, skládání, zkracování, přejímání</p> <p>Synonyma, antonyma, homonyma</p>	
<p>ČJL-9-2-04p <i>pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa</i></p>			
<p>ČJL-9-2-04p <i>rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i></p>			

<p>ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 	<p>Jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči) – spisovnost a nespisovnost</p> <p>Význam slov – synonyma, antonyma, homonyma</p>	<p>MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení</p>
<p>ČJL-9-2-05p <i>rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i></p>			
<p>ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - rozlišuje větu jednoduchou a souvětí 	<p>Skladba – výpověď a věta, věta jednoduchá a souvětí, stavba věty, základní a rozvíjející větné členy</p> <p>Druhy vedlejších vět</p> <p>Významové poměry mezi členy a větami</p> <p>Interpunkce v souvětí</p> <p>Pořádek slov ve větě</p> <p>Stavba textu</p>	
<p>ČJL-9-2-06p <i>rozezná větu jednoduchou od souvětí</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje základní a rozvíjející větné členy - orientuje se v různých typech vedlejších vět - rozliší souvětí souřadné a podřadné - dokáže určit významový poměr mezi členy a větami, doplní spojovací výrazy - využívá správně interpunkci v souvětí 		
<p>ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché a méně složitých souvětích 	<p>Pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický</p>	
<p>ČJL-9-2-07p <i>správně píše slova s předponami</i></p>			

<i>a předločkami, ovládá pravopis vyjmenovaných slov, zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</i>			
ČJL-9-2-08 rolišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s ukázkami slovanských jazyků - pracuje s různými ukázkami textu literatury starší a současné - osvojí si rozčlenění disciplín jazykovědy - rozpozná prohřešky proti spisovnému jazyku 	<p>Používání spisovných tvarů slov v mluvených a psaných textech</p> <p>Nářečí a obecná čeština – práce s ukázkami</p> <p>Obecné výklady o českém jazyce – slovanské jazyky (západní, jižní a východní), útvary českého jazyka a jazyková kultura, archaismy, historismy, neologismy</p>	MKV – postavení národnostních menšin, multikulturalita
Literární výchova			
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	<ul style="list-style-type: none"> - uceleně reprodukuje přečtený text a vlastními slovy interpretuje smysl díla - orientuje se ve struktuře literárního textu - rozumí významu a smyslu literárního textu 	<p>Vize a fantazie</p> <p>Osudy</p> <p>Chvála vypravěčství</p> <p>Humor</p> <p>Poezie</p>	OSV – rozvoj čtenářských dovedností
ČJL-9-3-01p <i>orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku</i>			
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora - uvede nejvýraznější osobnosti české příp. světové literatury 	Vybrané osobnosti české a světové literatury	D – kultura historických období

<p>ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p>	<ul style="list-style-type: none"> - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 	<p>Záznamy pomocí souvislého textu nebo různě strukturovaných písemných sdělení</p> <p>Ústní formulace názorů</p>	<p>OSV – vzájemná spolupráce ve skupině, schopnost naslouchání</p>
<p>ČJL-9-3-03p <i>ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení</i></p>			
<p>ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podle svých schopností tvoří - vlastní literární text 	<p>Tvorba uměleckého textu</p> <p>Výtvarný doprovod k literárnímu textu</p>	<p>OSV – rozvoj tvůrčích a kreativních dovedností</p>
<p>ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pokouší se rozlišit hodnotnou a konzumní – uvádí pro svůj názor argumenty 	<p>Práce s ukázkami</p> <p>Literatura umělecká a věcná, publicistika – pojmy</p> <p>Základy literární teorie – struktura, téma a jazyk literárního díla</p>	<p>OSV – hodnoty, postoje</p>
<p>ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje základní literární - druhy a žánry 	<p>Literární formy – próza, poezie, drama</p> <p>Zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš</p>	
<p>ČJL-9-3-06p <i>rozezná základní literární druhy a žánry</i></p>		<p>Literární druhy – lyrika, epika, drama</p> <p>Žánry</p>	

ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	- seznamuje se prakticky s pojmem literárního směru	Ukázky – pojem literárního směru, souvislosti literární tvorby s historií Literární osobnosti a odraz doby v jejich dílech – ukázky	
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	- porovnává různá ztvárnění námětu v literárním, dramatickém i filmovém ztvárnění	Porovnání ztvárnění námětu – např. Karel Čapek – Bílá nemoc	OSV – rozvoj kritického myšlení
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- pracuje s různými informačními zdroji včetně internetu	Návštěvy školní knihovny, práce s internetem	MV – interpretace mediálních sdělení
ČJL-9-3-09p <i>dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury má pozitivní vztah k literatuře</i>			

5.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Výuka anglického jazyka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Rozvíjí pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti. Poskytuje živý jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě. Učí vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb i prožitků a ke sdělování názorů, zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a

rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace. V anglickém jazyce jsou žáci vedeni k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama.

Vzdělávání v anglickém jazyce předpokládá na konci 1. stupně dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Na 1. stupni je Anglický jazyk realizován od 3. do 5. ročníku 3 hodiny týdně. Je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, jejíž vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů, z nichž první okruh je obsahem předmětu Anglický jazyk ve 3. ročníku. Další čtyři okruhy se uplatňují v následujících ročnících.

Prvním okruhem jsou **Řečové dovednosti**. Zde je pozornost zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, seznámení se zvukovou a písemnou podobou anglického jazyka, na nácvik výslovnosti a na základní mluvnici. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici, kterou mají k dispozici v tištěné i elektronické podobě. V kombinaci se zvukovými a obrazovými nahrávkami žáci napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Pro učení jsou využívány jednoduché říkanky, písně, hry, scénky a rozhovory.

Další čtyři okruhy **Poslech s porozuměním, Mluvení, Čtení s porozuměním a Psaní** se v následujících ročnících prolínají. I nadále je pozornost zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, seznámení se zvukovou a písemnou podobou anglického jazyka, na nácvik výslovnosti a na mluvnici. Žáci stále pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici, kterou mají k dispozici v tištěné i elektronické podobě. V kombinaci se zvukovými a obrazovými nahrávkami žáci napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Pro učení jsou využívány také říkanky, písně, hry, soutěže, scénky a rozhovory, krátkodobé projekty a elektronické výukové programy a aplikace. Žáci jsou vedeni také k samostatné práci, vyhledávání informací, práci se slovníkem či překladačem.

V rámci výuky anglického jazyka je uplatňováno nevrstevnické učení. Spojuje se 4. a 5. ročník. Škola propojováním žáků do nevrstevnických skupin a individualizací výuky učí žáky pracovat samostatně, kultivovaně sdělovat odlišný názor a přistoupit na kompromis. Žáci jsou schopni se vzájemně podporovat a nabízet si pomoc. Dokáží respektovat zvláštnosti každého jedince i vzájemně odlišné tempo práce a míru talentu.

Do vzdělávacího obsahu předmětu Anglický jazyk jsou začleněny vybrané okruhy z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Výuka probíhá převážně v rámci multimediální učebny, případně v kmenových učebnách nebo v terénu.

Týdenní časová dotace v ročnících

1.	2.	3.	4.	5.	1. stupeň celkem
0	0	3	3	3	9

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Anglický jazyk využívají učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- žák si vytváří základní návyky a postupy ve výuce cizímu jazyku, učí se poznávat vlastní učební styl
- přiměřeně věku a obsahu učiva si žák zvyká na užívání jazykové terminologie
- žák se učí samostatně pozorovat a rozhodovat
- žák si začíná uvědomovat význam znalosti cizího jazyka a seznamuje se s předpokladem celoživotního rozvoje v této oblasti
- žák vyhledává a třídí informace

Kompetence k řešení problémů

- vedeme a motivujeme žáky k odpovědnosti za rozhodnutí a úsudky
- přiměřeně věku a obsahu učiva se žák učí samostatnosti, rozvíjí vlastní úsudek, porovnává jazyk, způsob života a prostředí ve své vlasti a v jiných zemích
- žáci se učí vyhledávat informace potřebné k řešení úkolů
- vedeme žáky k rozlišování a třídění a efektivnímu využití získaných vědomostí

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke kultivovanému a výstižnému vyjadřování ústně i písemně
- na základě jazykových znalostí se žák postupně učí formulovat své myšlenky, komunikovat především ústně na principu nápodoby a pamětného učení
- vedeme žáky k osvojení si schopnosti písemného vyjadřování v cizím jazyce
- umožňujeme žákům aktivní zapojení do společenského dění, využívání IT, směřujeme žáky ke vhodné spolupráci a soužití s ostatními lidmi,
- směřujeme a motivujeme žáky k operacím s vlastním úsudkem, myšlenkami, k jejich logickému uspořádávání

Kompetence sociální a personální

- podporujeme u žáků sebedůvěru a sebepojetí s cílem dosáhnout jejich sebeuspokojení a sebeúcty, pozitivní představy o sobě samém

- žáci se učí také spolupracovat ve dvojici a ve skupině, osvojují si skupinové role a přejímají dílčí zodpovědnost za výsledky práce skupiny
- vedeme žáky k rozlišování základních rozdílů v chování lidí na základě vlastních zkušeností získaných při skupinové a týmové práci
- podporujeme žáky v obhajování svých názorů a jednání ve skupině lidí, učíme je rozpoznávat jednání a chování porušující základní lidská práva nebo demokratické principy
- žáci přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňují zkušenosti druhých lidí, respektují různá hlediska a čerpají poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- žáky seznamujeme s kulturní rozličností jednotlivých zemí

Kompetence občanské

- pomáháme žákům při vlastním hodnocení výsledků práce, vedeme je k odpovědnosti
- seznamujeme žáky s kulturními památkami a národním dědictvím, zároveň také s reáliemi anglicky mluvících zemí, nahlížíme do historie a poznáváme vybrané jevy ze života tamějších lidí a jejich tradic
- učíme žáky chápat a hodnotit základní ekologické souvislosti a environmentální problémy

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování veškerých zásad bezpečnosti při práci a komunikaci
- žák si osvojuje skutečnost, že dobrá znalost cizího jazyka je předpokladem budoucího osobního a profesního uplatnění v životě, je prostředkem pro pracovní a lidské dorozumění
- seznamujeme žáky s postupy práce s informačními materiály, odbornou literaturou, IT
- vedeme žáky k uplatňování elementárních poznatků o lidské společnosti, porovnávání minulosti a současnosti

Kompetence digitální

- zapojujeme žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod.)
- poskytujeme žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace)
- vytváříme modelové situace, které žákům umožňují si uvědomit, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje a že každá činnost v online prostředí zanechává digitální stopu, kterou lze jen obtížně odstranit
- vedeme žáky k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech
- nabízíme žákům příležitosti, aby vhodně využívali digitální technologie při provádění a zaznamenávání průběhu (např. pořizováním vlastních fotografií, časosběrných videí) a výsledků jednoduchých pokusů

- při využívání digitálních technologií pravidelně zařazujeme relaxační činnosti a vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali zdravotní rizika dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učíme, jak jim mohou předcházet

Vzdělávací oblast: Cizí jazyk Vyučovací předmět: Anglický jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
3. ročník			
Řečové dovednosti			
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	<ul style="list-style-type: none"> - žák pozdraví kamaráda a představí se - žák pojmenuje základní barvy - žák počítá od 1 do 20 	slovní zásoba zvuková a grafická podoba jazyka tematické okruhy pozdravy pokyny ve škole pokyny a fráze k základním hrám dotazy na vlastnictví a počet osobní údaje otázky a krátké odpovědi čísla 1-20 barvy nálady a pocity rodina lidské tělo jídlo zvířata (mazlíčci, farma, zoo) hračky	OSV – kooperace a kompetice; komunikace; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium; rozvoj schopností poznávání; kreativita VV – výtvarné ztvárnění učiva HV, TV – písničky spojené s pohybem dramatika – předvádění různých situací a scének ČJ – překlad
CJ-3-1-01p <i>je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka</i>			
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	<ul style="list-style-type: none"> - žák rozumí základním pokynům používaným ve výuce - žák označí běžné školní potřeby 		
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> - žák čte velmi krátký komiksový příběh, rozumí jeho obsahu 		

CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> - žák klade a plní jednoduché, každodenně užívané příkazy - žák se zeptá a odpoví na dotaz na barvu, věk - žák o sobě podá základní informace 	sporty hudební nástroje některá tázací zájmena množné číslo podstatných jmen mluvnice	
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	<ul style="list-style-type: none"> - žák pojmenuje a jednoduchým způsobem popíše běžná domácí zvířata, rodinu - žák získá určité informace ze slyšeného textu 	rozkazovací způsob jednoduchá otázka kladná a negativní odpověď slovesa like, have got, can, be	
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	<ul style="list-style-type: none"> - žák vyhledá konkrétní informace v textu pomocí nápovědy - žák vyhledá určité informace v krátkém textu odpověďmi na „ano/ne“ otázky 		

Vzdělávací oblast: Cizí jazyk Vyučovací předmět: Anglický jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
4. ročník			
Poslech s porozuměním			
CJ-5-1-01			

rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	- žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím práce se slovníkem tematické okruhy domov rodina bydlení škola volný čas kultura sport péče o zdraví pocity a nálady stravovací návyky počasí příroda a město nákupy cestování	OSV – kooperace a kompetice; komunikace; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium; rozvoj schopností poznávání; kreativita VMEGS – objevujeme Evropu a svět VV – výtvarné ztvárnění učiva HV, TV – písničky spojené s pohybem dramatika – předvádění různých situací a scének ČJ – překlad
CJ-5-1-01p <i>rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</i>			
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- žák zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-5-1-02p <i>rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</i>			
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- žák zachytí konkrétní informace z jednoduchého poslechového textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu		
Mluvení			
CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů			

	<ul style="list-style-type: none"> - žák zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - žák se zapojí do krátkých rozhovorů 	mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
CJ-5-2-01p <i>pozdraví a poděkuje</i>			
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> - žák poskytne jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 		
CJ-5-2-02p <i>sdělí své jméno a věk</i>			
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	<ul style="list-style-type: none"> - žák odpovídá na jednoduché krátké otázky - žák vyslovuje foneticky správně 		
CJ-5-2-03p <i>vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)</i>			
Čtení s porozuměním			
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu 		

CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-5-3-02p <i>rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>			
Psaní			
CJ -5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	- žák píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
<i>žák je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka</i>			
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	- žák doplní informace číselné i nečíselné povahy, které se týkají jeho bezprostředního okolí		

Vzdělávací oblast: Cizí jazyk			
Vyučovací předmět: Anglický jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata,

			<i>mezipředmětové vztahy</i>
5. ročník			
Poslech s porozuměním			
CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	- žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím práce se slovníkem tematické okruhy domov rodina bydlení škola volný čas kultura sport péče o zdraví pocity a nálady stravovací návyky	OSV – kooperace a kompetice; komunikace; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium; rozvoj schopností poznávání; kreativita VMEGS – objevujeme Evropu a svět MKV – kulturní diference MV – interpretace mediálních sdělení VV – výtvarné ztvárnění učiva HV, TV – písničky spojené s pohybem dramatická výchova – předvádění různých situací a scének ČJ – překlad
CJ-5-1-01p <i>rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</i>			
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- žák porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - žák zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-5-1-02p <i>rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</i>			
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a			

zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	<p>počasí příroda a město nákupy a móda společnost a její problémy volba povolání moderní technologie a média cestování reálie zemí příslušných jazykových oblastí</p> <p>mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>	
Mluvení			
CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	- žák zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal a použije je v rozhovoru		
CJ-5-2-01p <i>pozdraví a poděkuje</i>			
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	- žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat		
CJ-5-2-02p <i>sdělí své jméno a věk</i>			
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat a podobné otázky pokládá	- žák vyslovuje foneticky správně		
CJ-5-2-03p <i>vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)</i>			

Čtení s porozuměním	
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	- žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
CJ-5-3-02p <i>rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>	
Psaní	
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	- žák píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy
<i>žák je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka</i>	
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	- žák doplní informace číselné i nečíselné povahy, které se týkají jeho bezprostředního okolí

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Výuka anglického jazyka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Rozvíjí pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti. Poskytuje živý jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě. Učí vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb i prožitků a ke sdělování názorů, zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace. V anglickém jazyce jsou žáci vedeni k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama.

Vzdělávání v anglickém jazyce předpokládá na konci 2. stupně dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Na 2. stupni je Anglický jazyk realizován od 6. do 9. ročníku 3 hodiny týdně. Je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, jejíž vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy. Jednotlivé okruhy se ve výuce prolínají.

Tyto čtyři okruhy jsou **Poslech s porozuměním, Mluvení, Čtení s porozuměním a Psaní**. Pozornost je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, seznámení se zvukovou a písemnou podobou anglického jazyka, na nácvik výslovnosti a na mluvnici. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici, kterou mají k dispozici v tištěné i elektronické podobě. V kombinaci se zvukovými a obrazovými nahrávkami žáci napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Pro učení jsou využívány také říkanky, písně, hry, soutěže, scénky a rozhovory, krátkodobé projekty a elektronické výukové programy a aplikace. Žáci jsou vedeni také k samostatné práci, vyhledávání informací, práci se slovníkem či překladačem. Žáci jsou vedeni k osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce, k získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce, k poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi. Jsou vedeni k pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů, zejména k získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu.

V rámci výuky anglického jazyka je uplatňováno nevrstevnické učení. Spojují se 8. a 9. ročník. Škola propojováním žáků do nevrstevnických skupin a individualizací výuky učí žáky pracovat samostatně, kultivovaně sdělovat odlišný názor a přistoupit na kompromis. Žáci jsou schopni se vzájemně podporovat a nabízet si pomoc. Dokáží respektovat zvláštnosti každého jedince i vzájemně odlišné tempo práce a míru talentu.

Do vzdělávacího obsahu předmětu Anglický jazyk jsou začleněny vybrané okruhy z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Výuka probíhá převážně v rámci multimediální učebny, případně v kmenových učebnách nebo v terénu.

Týdenní časová dotace v ročnících				
6.	7.	8.	9.	2. stupeň celkem
3	3	3	3	12

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Anglický jazyk využívají učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- žák si vytváří základní návyky a postupy ve výuce cizímu jazyku, učí se poznávat vlastní učební styl
- přiměřeně věku a obsahu učiva si žák zvyká na užívání jazykové terminologie
- žák se učí samostatně pozorovat a rozhodovat
- žák si začíná uvědomovat význam znalosti cizího jazyka a seznamuje se s předpokladem celoživotního rozvoje v této oblasti
- žák vyhledává a třídí informace

Kompetence k řešení problémů

- vedeme a motivujeme žáky k odpovědnosti za rozhodnutí a úsudky
- přiměřeně věku a obsahu učiva se žák učí samostatnosti, rozvíjí vlastní úsudek, porovnává jazyk, způsob života a prostředí ve své vlasti a v jiných zemích
- žáci se učí vyhledávat informace potřebné k řešení úkolů
- vedeme žáky k rozlišování a třídění a efektivnímu využití získaných vědomostí

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke kultivovanému a výstižnému vyjadřování ústně i písemně
- na základě jazykových znalostí se žák postupně učí formulovat své myšlenky, komunikovat především ústně na principu nápodoby a pamětného učení
- vedeme žáky k osvojení si schopnosti písemného vyjadřování v cizím jazyce
- umožňujeme žákům aktivní zapojení do společenského dění, využívání IT, směřujeme žáky ke vhodné spolupráci a soužití s ostatními lidmi
- směřujeme a motivujeme žáky k operacím s vlastním úsudkem, myšlenkami, k jejich logickému uspořádávání

Kompetence sociální a personální

- podporujeme u žáků sebedůvěru a sebepojetí s cílem dosáhnout jejich sebeuspokojení a sebeúcty, pozitivní představy o sobě samém
- žáci se učí také spolupracovat ve dvojici a ve skupině, osvojují si skupinové role a přejímají dílčí zodpovědnost za výsledky práce skupiny
- vedeme žáky k rozlišování základních rozdílů v chování lidí na základě vlastních zkušeností získaných při skupinové a týmové práci
- podporujeme žáky v obhajování svých názorů a jednání ve skupině lidí, učíme je rozpoznávat jednání a chování porušující základní lidská práva nebo demokratické principy
- žáci přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňují zkušenosti druhých lidí, respektují různá hlediska a čerpají poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- žáky seznamujeme s kulturní rozličností jednotlivých zemí

Kompetence občanské

- vedeme žáky k odpovědnosti, vedeme žáky k respektování názorů druhých
- seznamujeme žáky s kulturními památkami a národním dědictvím, zároveň také s reáliemi anglicky mluvících zemí, nahlížíme do historie a poznáváme vybrané jevy ze života tamějších lidí a jejich tradic
- učíme žáky chápat a hodnotit základní ekologické souvislosti a environmentální problémy

Kompetence pracovní

- pomáháme žákům s efektivní organizací práce a při vlastním hodnocení výsledků práce
- žák si osvojuje skutečnost, že dobrá znalost cizího jazyka je předpokladem budoucího osobního a profesního uplatnění v životě, je prostředkem pro pracovní a lidské dorozumění
- seznamujeme žáky s postupy práce s informačními materiály, odbornou literaturou, IT
- vedeme žáky k uplatňování elementárních poznatků o lidské společnosti, porovnávání minulosti a současnosti

Kompetence digitální

- zapojujeme žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod.)
- poskytujeme žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace)
- vytváříme modelové situace, které žákům umožňují si uvědomit, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje a že každá činnost v online prostředí zanechává digitální stopu, kterou lze jen obtížně odstranit
- vedeme žáky k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech
- nabízíme žákům příležitosti, aby vhodně využívali digitální technologie při provádění a zaznamenávání průběhu (např. pořizováním vlastních fotografií, časosběrných videí) a výsledků jednoduchých pokusů
- při využívání digitálních technologií pravidelně zařazujeme relaxační činnosti a vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali zdravotní rizika dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učíme, jak jim mohou předcházet

Vzdělávací oblast: Cizí jazyk Vyučovací předmět: Anglický jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
6. ročník			
Poslech s porozuměním			
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášený pomalu a zřetelně	- žák zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka	OSV – kooperace a kompetice; komunikace; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium;

<p>CJ-9-1-01p <i>rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů</i></p>	<p>pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</p>	<p>slovní a větný přízvuk intonace ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p>	<p>rozvoj schopností poznávání; kreativita; poznávání lidí VMEGS– objevujeme Evropu a svět; Evropa a svět nás zajímá</p>
<p>CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p>	<p>- žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)</p>	<p>slovní zásoba rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím práce se slovníkem</p>	<p>MV – interpretace mediálních sdělení MKV – multikulturalita VV – výtvarné ztvárnění učiva HV, TV – písničky spojené s pohybem dramatická výchova – předvádění různých situací a scének</p>
<p>CJ-9-1-02p <i>rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</i></p>		<p>tematické okruhy domov rodina bydlení škola volný čas sport péče o zdraví</p>	<p>ČJ – překlad</p>
<p>Mluvení</p>			

<p>CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co 	<p>stravovací návyky příroda a město nákupy a móda cestování realie zemí příslušných jazykových oblastí</p> <p>mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) <p>přítomný čas prostý přítomný čas průběhový minulý čas prostý rozkazovací způsob</p>	
--	---	--	--

<p>CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</p>	<p>bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje a na podobné výpovědi reaguje - žák poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. sdělí informace o sobě, svých přátelích a rodině, svých aktivitách...) za použití slovních spojení a vět 		
<p>CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žák krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou) 		
<p>CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žák je schopen vytvořit krátký příběh za použití slovní zásoby týkající se osvojovaných témat 		
<p>Čtení s porozuměním</p>			

CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	<ul style="list-style-type: none"> - žák najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě 		
CJ-9-3-01p <i>rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>			
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	<ul style="list-style-type: none"> - žák porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) - žák odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu nebo zjednodušené četbě - žák porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů 		
Psaní			
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	<ul style="list-style-type: none"> - žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a 		

	kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává		
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> - žák napíše jednoduchý příběh v minulém čase - žák napíše jednoduchý článek na téma 		
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	<ul style="list-style-type: none"> - žák reaguje na jednoduché písemné sdělení ve formě dopisu, odpověď na inzerát 		
CJ-9-4-03p <i>reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</i>			

Vzdělávací oblast: Cizí jazyk			
Vyučovací předmět: Anglický jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
7. ročník			
Poslech s porozuměním			
CJ-9-1-01		zvuková a grafická podoba jazyka	

rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	- žák zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	- rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka slovní a větný přízvuk intonace ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	OSV – kooperace a kompetice; komunikace; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium; rozvoj schopností poznávání; kreativita VMEGS – objevujeme Evropu a svět MV – interpretace mediálních sdělení MKV – kulturní diference VV – výtvarné ztvárnění učiva HV, TV – písničky spojené s pohybem dramatická výchova – předvádění různých situací a scének ČJ – překlad
CJ-9-1-01p <i>rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů</i>		slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem, překladačem	
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat	- žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	tematické okruhy domov rodina bydlení škola volný čas kultura sport péče o zdraví pocity a nálady stravovací návyky počasí	
CJ-9-1-02p <i>rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</i>			
Mluvení			
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	- žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a		

<p>CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</p>	<p>způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje a na podobné výpovědi reaguje - žák poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. sdělí informace o sobě, svých přátelích a rodině, svých aktivitách...) za použití slovních spojení a vět 	<p>příroda a město nákupy a móda moderní technologie a média cestování reálie zemí příslušných jazykových oblastí</p> <p>mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) <p>přítomný čas prostý přítomný čas průběhový minulý čas prostý minulý čas průběhový rozkazovací způsob stupňování</p>	
<p>CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žák krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou) 		

CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- žák je schopen vytvořit krátký příběh za použití slovní zásoby týkající se osvojených témat		
Čtení s porozuměním			
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	- žák najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě		
CJ-9-3-01p <i>rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>			
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- žák porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) - žák odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu nebo zjednodušené četbě - žák porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů		

Psaní			
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává		
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- žák napíše jednoduchý příběh v minulém čase - žák napíše jednoduchý článek na téma		
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	- žák reaguje na jednoduché písemné sdělení ve formě dopisu, odpověď na inzerát		
CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby			

Vzdělávací oblast: Cizí jazyk Vyučovací předmět: Anglický jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
8. ročník			

Poslech s porozuměním			
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	- žák zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	OSV – kooperace a kompetice; komunikace; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium; rozvoj schopností poznávání; kreativita VMEGS – objevujeme Evropu a svět MV – interpretace mediálních sdělení MKV – kulturní diference VV – výtvarné ztvárnění učiva HV, TV – písničky spojené s pohybem dramatická výchova – předvádění různých situací a scének ČJ – překlad
CJ-9-1-01p <i>rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů</i>			
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem, překladačem	
CJ-9-1-02p <i>rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</i>			
Mluvení		tematické okruhy domov rodina, bydlení škola volný čas kultura sport péče o zdraví pocity a nálady stravovací návyky počasí příroda a město nákupy a móda	
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	- žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v		
CJ-9-2-01p <i>odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</i>			

	<p>komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje a na podobné výpovědi reaguje - žák poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. sdělí informace o sobě, svých přátelích a rodině, svých aktivitách...) za použití slovních spojení a vět 	<p>společnost a její problémy volba povolání moderní technologie a média cestování realie zemí příslušných jazykových oblastí</p> <p>mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) <p>přítomný čas prostý přítomný čas průběhový minulý čas prostý minulý čas průběhový rozkazovací způsob stupňování předpřítomný čas</p>	
<p>CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žák krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou) 		

CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- žák je schopen vytvořit krátký příběh za použití slovní zásoby týkající se osvojovaných témat		
Čtení s porozuměním			
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	- žák najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě		
CJ-9-3-01p <i>rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>			
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- žák porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) - žák odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu nebo zjednodušené četbě - žák porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů		

Psaní			
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává		
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- žák napíše jednoduchý příběh v minulém čase - žák napíše jednoduchý článek na téma		
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	- žák reaguje na jednoduché písemné sdělení ve formě dopisu, odpověď na inzerát		
CJ-9-4-03p <i>reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</i>			

Vzdělávací oblast: Cizí jazyk Vyučovací předmět: Anglický jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
9. ročník			
Poslech s porozuměním			

CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechovéch textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	- žák zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem, překladatelem tematické okruhy domov rodina bydlení škola volný čas kultura sport péče o zdraví	OSV – kooperace a kompetice; komunikace; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium; rozvoj schopností poznávání; kreativita VMEGS – objevujeme Evropu a svět MV – interpretace mediálních sdělení MKV – kulturní diference VV – výtvarné ztvárnění učiva HV, TV – písničky spojené s pohybem dramatická výchova – předvádění různých situací a scének ČJ – překlad
CJ-9-1-01p <i>rozumí základním informacím v krátkých poslechovéch textech, které se týkají osvojených tematických okruhů</i>			
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)		
CJ-9-1-02p <i>rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</i>			
Mluvení			
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	- žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších		

<p>CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</p>	<p>osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje - se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje a na podobné výpovědi reaguje - žák poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. sdělí informace o sobě, svých přátelích a rodině, svých aktivitách...) za použití slovních spojení a vět 	<p>pocity a nálady stravovací návyky počasí příroda a město nákupy a móda společnost a její problémy volba povolání moderní technologie a média cestování reálie zemí příslušných jazykových oblastí</p> <p>mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) přítomný čas prostý přítomný čas průběhový minulý čas prostý minulý čas průběhový rozkazovací způsob stupňování předpřítomný čas případně další</p>	
<p>CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žák krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou) 		

CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- žák je schopen vytvořit krátký příběh za použití slovní zásoby týkající se osvojovaných témat		
Čtení s porozuměním			
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	- žák najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě		
CJ-9-3-01p <i>rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>			
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- žák porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) - žák odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu nebo zjednodušené četbě - žák porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů		

Psaní			
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává		
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- žák napíše jednoduchý příběh v minulém čase - žák napíše jednoduchý článek na téma		
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	- žák reaguje na jednoduché písemné sdělení ve formě dopisu, odpověď na inzerát		
CJ-9-4-03p <i>reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</i>			

5.1.3 Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka německého jazyka směřuje k rozvíjení komunikativních schopností žáků a k porozumění čtenému, mluvenému projevu na úrovni odpovídající délce výuky. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Výuka německého jazyka přispívá k chápání a objevování světa v jiných souvislostech, než nám může zprostředkovat mateřský jazyk. Vychovává žáky k pochopení cizojazyčných kultur a tím k toleranci k odlišnostem

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka druhého jazyka (německý jazyk) probíhá v 7., 8. a v 9. ročníku dvě hodiny týdně. Vyučuje se v kmenových třídách, případně v učebně výpočetní techniky. Při výuce jsou využívány učebnice, pracovní sešity, audiovizuální technika, cizojazyčné cestovní průvodce, letáčky a jiné. Výuka přispívá k chápání a objevování skutečností, poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa, snižuje jazykové bariéry, umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice, prohlubuje mezinárodní porozumění. V hodinách používáme tyto metody a formy práce: skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty. Při práci a hodnocení zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků. Vzdělávání v dalším cizím jazyce vede k dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Úroveň A1: rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a tyto výrazy a fráze používá. Představí sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpoví. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.

Týdenní časová dotace v ročnících				
6.	7.	8.	9.	2. stupeň celkem
0	2	2	2	6

Nevrstevnické učení – probíhá u žáků 8. a 9. ročníku

- učení ve věkově různorodých skupinách (spojení ročníků)
- podporuje individualizaci výuky a je přínosem pro dosahování kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život
- individualizace výuky v heterogenních skupinách
- aktivní přístup žáků, vliv očekávaných kompetencí na reálnou výuku
- tvorba projektů napříč skupinami
- pedagog jako průvodce vzděláváním
- kvalita mezilidských vztahů
- bezpečné prostředí

Škola propojováním dětí do nevrstevnických skupin a individualizací výuky učí žáky pracovat samostatně, kultivovaně sdělovat odlišný názor a přistoupit na kompromis. Děti jsou schopné se vzájemně podporovat a nabízet si pomoc. Dokáží respektovat zvláštnosti každého jedince i vzájemně odlišné tempo práce a míru talentu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- Žáci propojují získané poznatky do širších celků
- Žáci poznávají smysl a cíl učení
- Žáci jsou vedeni k ověřování výsledků
- Žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- Žáci jsou schopni pochopit problém
- Žáci umí vyhledat vhodné informace
- Žáci kladou vhodné otázky
- Žákům je umožněn přístup k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- Žáci komunikují na odpovídající úrovni
- Žáci jsou vedeni k výstižnému a souvislému projevu
- Žáci jsou vedeni k aktivitám samostatným, skupinovým

Kompetence sociální a personální

- Žáci spolupracují ve skupině
- Žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- Žáci jsou schopni sebekontroly
- Žáci jsou vedeni k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- Žáci jsou podněcováni k argumentaci

Kompetence občanské

- Žáci respektují názory ostatních
- Žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace
- Žáci jsou vedeni k prezentaci vlastních myšlenek a názorů
- Žáci jsou vedeni k diskuzi
- Žáci jsou vedeni ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- Žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Kompetence digitální

- Žáci vytvářejí společná pravidla chování ve třídě, včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tablet, interaktivní tabule, mobilní telefon apod.)
- Žákům jsou poskytovány konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace)
- Žáci si uvědomují, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje a že každá činnost v online prostředí zanechává digitální stopu, kterou lze jen obtížně odstranit
- Žáci respektují autorská práva, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech
- Žáci vhodně využívají digitální technologie při provádění a zaznamenávání průběhu (např. pořizováním vlastních fotografií, časosběrných videí) a výsledků jednoduchých pokusů
- Žáci jsou při využívání digitálních technologií vedeni k zařazování relaxačních činností a uvědomění si zdravotních rizik dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učíme, jak jim mohou předcházet

Vzdělávací oblast: Cizí jazyky Vyučovací předmět: Německý jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
7. ročník			

Poslech s porozuměním			
<p>DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně</p> <p>DCJ-9-1-01p <i>seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka</i></p>	<p>- žák rozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy (např. vybere, seřadí, doplní odpověď, vykoná činnost)</p>	<p>Výslovnost větná melodie, slovní a větný přízvuk zvuková a grafická stránka jazyka odlišnosti hlásek v českém a německém jazyce</p>	<p>OSV – sociální rozvoj, komunikace MKV – lidské vztahy MV – tvorba mediálního sdělení</p>
<p>DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>DCJ-9-1-02p <i>rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</i></p>	<p>- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>Slovní zásoba pozdravy, představování, poděkování</p> <p>Slovosled</p>	
<p>DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>DCJ-9-1-03p <i>rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) -</i></p>	<p>- žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p>	<p>Poslech s porozuměním</p> <p>Slovní zásoba</p>	

rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) - rozumí jednoduchým pokynům učitele			
Mluvení			
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-01p <i>pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas</i>	- tvoří jednoduché otázky a odpovědi na dané téma – rozhovory	Gramatika věta jednoduchá – otázky a odpovědi zápor pořádek slov ve větě jednoduché časování vybraných sloves v přít. čase zájmena osobní a tázací člen určitý a neurčitý rod podstatných jmen	
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných téma DCJ-9-2-02p <i>sdělí své jméno a věk</i>	- sestaví jednoduché sdělení a odpověď na sdělení	Rodina Škola Záliby orientuje se v krátkém textu, pracuje se slovníkem	VO – rodina, lidské vztahy
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- odpovídá na jednoduché otázky a klade podobné otázky	Rodina Volný čas	
Čtení s porozuměním			

<p>DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým informačním nápisům a pokynům 	<p>Slovní zásoba orientuje se v krátkém textu, pracuje se slovníkem</p>	
<p>DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</p> <p>DCJ-9-3-02p <i>rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním - ovládá základní slovní zásobu k daným tématům - vyslovuje se správnou intonací - chápe význam některých informačních nápisů a informačních pokynů 	<p>Navázání kontaktu (pozdravy, představování, poděkování, souhlas, nesouhlas)</p> <p>Rodina – členové rodiny</p> <p>Osobní údaje – adresa, ulice, číslo domu...</p>	
<p>DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním - ovládá základní slovní zásobu - rozumí krátkému jednoduchému textu 	<p>Pojmenování věcí</p> <p>Informace o sobě – věk, záliby, sourozenci</p>	
<p>Psaní</p>			
<p>DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - ptá se na základní údaje 	<p>Tvorba otázek a odpovědí</p>	
<p>DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>DCJ-9-4-02p</p>	<ul style="list-style-type: none"> - formuluje krátký text o sobě a rodině 	<p>Škola</p> <p>Popis osoby</p> <p>Záliby</p>	

<i>reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</i>			
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- reaguje na písemné sdělení	Slovosled	

Vzdělávací oblast: Cizí jazyky			
Vyučovací předmět: Německý jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
8. ročník			
Poslech s porozuměním			
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně DCJ-9-1-01p <i>je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka</i>	- žák rozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy (např. vybere, seřadí, doplní odpověď, vykoná činnost)	Výslovnost větná melodie, slovní a větný přízvuk zvuková a grafická stránka jazyka odlišnosti hlásek v českém a německém jazyce	OSV – sociální rozvoj, komunikace MKV – lidské vztahy MV – tvorba mediálního sdělení
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných	- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména	Slovní zásoba Slovosled	

<p>témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>DCJ-9-1-02p <i>rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</i></p>	<p>pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>Členy</p>	
<p>DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>DCJ-9-1-03p <i>rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) - rozumí jednoduchým pokynům učitele</i></p>	<p>- jednoduše reprodukuje krátké poslechové texty týkající se každodenních témat</p>	<p>Poslech s porozuměním</p> <p>Slovní zásoba</p>	
<p>Mluvení</p>			
<p>DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů</p> <p>DCJ-9-2-01p <i>pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas</i></p>	<p>- tvoří jednoduché otázky a odpovědi na dané téma –</p> <p>- tvoří jednoduché rozhovory na dané téma</p>	<p>Gramatika věta jednoduchá – otázky a odpovědi pořádek slov ve větě jednoduché časování vybraných sloves v přít. čase - správně vyslovuje a intonuje - sdělí jednoduše informace na dané téma</p>	

<p>DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných téma</p> <p>DCJ-9-2-02p <i>sdělí své jméno a věk</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví jednoduché sdělení a odpověď na sdělení 	<p>Rodina, škola, záliby</p> <p>Časování sloves</p>	<p>VO – rodina, lidské vztahy</p>
<p>DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odpovídá na jednoduché otázky a klade podobné otázky 	<p>Rodina</p> <p>Volný čas</p>	
<p>Čtení s porozuměním</p>			
<p>DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým informačním nápisům a pokynům 	<p>Slovní zásoba</p> <p>Slovosled</p> <p>Členy</p>	
<p>DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</p> <p>DCJ-9-3-02p <i>rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním - ovládá základní slovní zásobu k daným tématům - vyslovuje se správnou intonací - chápe význam některých informačních nápisů a informačních pokynů 	<p>Bydlení Popis pokoje</p> <p>Předložky se 3. a 4. pádem</p> <p>Osobní údaje – adresa, ulice, číslo domu...</p>	

<p>DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním - ovládá základní slovní zásobu - rozumí krátkému jednoduchému textu 	<p>Pojmenování věcí</p> <p>Zvířata</p> <p>Informace o sobě – věk, záliby, sourozenci</p>	
Psaní			
<p>DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p>	<ul style="list-style-type: none"> - schopnost vyplnit základní údaje o sobě ve formuláři 	<p>Dotazník</p> <p>Tvorba otázek a odpovědí</p> <p>Rozhovory</p>	
<p>DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>DCJ-9-4-02p <i>reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - je schopen napsat pár vět na dané téma 	<p>Bydlení, rodina</p> <p>Ve městě, na vsi</p>	
<p>DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytváří rozvinuté věty - užívá slovesa v přítomném čase 	<p>Slovosled</p> <p>Časování sloves</p> <p>Pravidelná a nepravidelná slovesa</p>	

Vyučovací předmět: Německý jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
9. ročník			
Poslech s porozuměním			
<p>DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně</p> <p>DCJ-9-1-01p <i>je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - žák rozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy (např. vybere, seřadí, doplní odpověď, vykoná činnost) 	<p>Výslovnost větná melodie, slovní a větný přízvuk zvuková a grafická stránka jazyka odlišnosti hlásek v českém a německém jazyce</p>	<p>OSV – sociální rozvoj, komunikace MKV – lidské vztahy MV – tvorba mediálního sdělení</p>
<p>DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>DCJ-9-1-02p <i>rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<p>Slovní zásoba</p> <p>Slovosled</p>	
<p>DCJ-9-1-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat 	<p>Poslech</p> <p>Slovní zásoba</p>	

<p>rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>DCJ-9-1-03p <i>rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) - rozumí jednoduchým pokynům učitele</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše svoje denní zvyklosti - sdělí běžné fráze o počasí, popíše počasí během týdne, roční období - pojmenuje základní potraviny – umí si nakoupit a objednat 	<p>Denní program</p> <p>Jídlo a pití</p> <p>Počasí, roční období a měsíce</p> <p>Cestování</p>	
Mluvení			
<p>DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů</p> <p>DCJ-9-2-01p <i>pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - tvoří jednoduché otázky a odpovědi na dané téma – rozhovory 	<p>Gramatika věta jednoduchá – otázky a odpovědi pořádek slov ve větě jednoduché časování vybraných sloves v přít. čase jednoduché rozhovory na dané téma výslovnost, intonace jednoduché informace na dané téma</p>	
<p>DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných téma</p> <p>DCJ-9-2-02p <i>sdělí své jméno a věk</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví jednoduché sdělení a odpověď na sdělení - jednoduché vyprávění 	<p>Rodina – popis rodinné fotografie, povídání o rodině</p> <p>Přivlastňovací zájmena – mein, dein</p> <p>Časování sloves</p>	<p>VO – <i>rodina, lidské vztahy</i></p>

<p>DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odpovídá na jednoduché otázky a klade podobné otázky 	<p>Volný čas</p> <p>Počasi</p>	
Čtení s porozuměním			
<p>DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým informačním nápisům a pokynům 	<p>Slovní zásoba</p> <p>Slovosled</p> <p>Jednoduchá věta</p>	
<p>DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</p> <p>DCJ-9-3-02p <i>rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním - ovládá základní slovní zásobu k daným tématům - vyslovuje se správnou intonací - chápe význam některých informačních nápisů a informačních pokynů 	<p>Bydlení</p> <p>Popis pokoje</p> <p>Předložky se 3. a 4. pádem</p> <p>Osobní údaje – adresa, ulice, číslo domu...</p>	
<p>DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním - ovládá základní slovní zásobu - rozumí krátkému jednoduchému textu - zapojuje se do konverzace prostřednictvím běžných výrazů 	<p>Pojmenování věcí kolem sebe</p> <p>Oblečení</p> <p>Jídlo</p> <p>Informace o sobě – věk, záliby, sourozenci, popis osob</p>	

Psaní			
<p>DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p>	<ul style="list-style-type: none"> - schopnost vyplnit základní údaje o sobě ve formuláři - žák je schopen vytvořit rozhovor podle daného formuláře 	<p>Osobní údaje</p> <p>Tvoření otázek a odpovědí</p> <p>Rozhovory</p>	
<p>DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>DCJ-9-4-02p <i>reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - schopen formulovat krátký text na dané téma 	<p>Rodina, škola a volný čas</p> <p>Oblečení</p>	
<p>DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytváří rozvinuté věty - užívá slovesa v přítomném čase a v minulém čase (Perfektum) - tvoří věty v rozkazovacím způsobu 	<p>Slovní zásoba</p> <p>Časování sloves v přítomném čase</p> <p>Minulý čas (Perfektum)</p> <p>Rozkazovací způsob</p>	

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika a její aplikace

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Vyučovací předmět Matematika patří do vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace a vyučuje se jako samostatný předmět.

Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu je rozděleno na čtyři tematické okruhy:

1. Čísla a početní operace

- osvojování základních početních operací a práce s čísly
- provádění jednotlivých početních operací a umět je používat
- porozumění algoritmickým postupům a jejich významu
- získávání číselných údajů, seznámení s pojmem proměnná

2. Závislosti, vztahy a práce s daty

- rozpoznávání a uvědomování si určitých vztahů a závislostí
- sestavování a analyzování tabulek, diagramů, grafů

3. Geometrie v rovině a prostoru

- určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů v prostoru
- používání pomůcek na rýsování
- rýsování základních geometrických tvarů, jejich vztahy a souvislosti

4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- řešení problémových situací a úloh z běžného života
- uplatňování logického myšlení

Časové vymezení:

Týdenní časová dotace v ročnících					
1.	2.	3.	4.	5.	1. stupeň celkem

4	5	5	5	5	24
---	---	---	---	---	----

Organizační vymezení předmětu:

Žáci z každého ročníku pracují většinou ve společných třídách s žáky jiného ročníku. Práce žáků v hodině je členěna do dvou, tří i více celků (dle druhu učiva), kdy žáci pracují samostatně, ve dvojicích nebo ve skupině a řeší zadané úkoly, které vedou k procvičení, upevnění, zopakování či rozšíření učiva. S dalším ročníkem učitel pracuje frontálně. Vhodné je občas zařazovat společná témata. Vyučovací hodiny probíhají ve třídě nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Matematika využívají učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- stanovujeme dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- umožňujeme žákovi, aby se podílel na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- srozumitelně vysvětlujeme žákovi, co se má naučit
- vedeme žáka k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme metody, kterými žák dojde k objevu, řešení a závěru sám
- vedeme žáka k plánování úkolů a postupů
- klademe otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti
- zajímáme se o náměty, názory žáky
- pomáháme žákovi v činnostech
- pracujeme s chybou jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- dodáváme žákovi sebedůvěru

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- vedeme žáka k užívání správné terminologie a symboliky

- zadáváme úkoly tak, aby byla umožněna volba různých postupů

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci
- zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení
- pomáháme a umožňujeme žákovi, aby na základě stanovených pravidel hodnotil své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě
- požadujeme dodržování dohodnutých pravidel

Kompetence digitální

- učíme žáky rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu
- vedeme žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích
- klademe důraz na používání kalkulátoru, např. při provádění kontroly odhadů

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace			
Vyučovací předmět: Matematika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
1. ročník			
Číslo a početní operace			

<p>M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používá přirozená čísla k modelování reálných situací - počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků 	<p>vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru</p> <p>vytváření souborů o daném počtu numerace do 20, vidění počtu věcí do 6, případně uspořádané do 10</p>	<p>PRV, ČJ – orientace v prostoru (řádek, sloupek, levá, pravá, první, poslední, nahoře, dole ...)</p> <p>ČJ – říkadla s numerací, počet slov, písmen, slabik, vět</p>
<p>M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20</p>			
<p>M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20 - užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti 	<p>porovnávání počtu věcí, porovnávání čísel, znaménka rovnosti a nerovnosti, termíny je větší, je menší, rovná se</p> <p>čtení, psaní číslic do 20</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, pravidla slušného chování, vztahy ve třídě, komunikace, vzájemná spolupráce, tolerance, solidarita, empatie, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje (ve všech oblastech učiva)</p>
<p>M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100, zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat</p>			
<p>M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</p>	<ul style="list-style-type: none"> - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose, umí čísla seřadit vzestupně i sestupně - orientuje se v číselné řadě (před, hned před, za, hned za, mezi) 	<p>číselná řada, osa, posloupnost mezi čísly (před, hned před, za, hned za, mezi)</p> <p>orientace v řadě (před, hned před, za, hned za, vedle, mezi, první, druhý...poslední)</p>	
<p>M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí zapsat, přečíst a vyřešit příklady sčítání a odčítání do 20 bez přechodu desítky 	<p>sčítání a odčítání přirozených čísel do 20 bez přechodu desítky</p>	<p>PV, VV – počet částí, řazení prvků, velikost, tvar, obrázky z geometrických</p>

<p>M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení se sčítáním do 20 s přechodem desítky - rozloží čísla v první a druhé desítce - vztahy o několik více, o několik méně 	<p>vztahy mezi sčítáním a odčítáním (čtveřice příkladů)</p> <p>tabule součtů</p> <p>seznámení se sčítáním do 20 s přechodem desítky</p> <p>rozklady čísel do 20 v první a druhé desítce</p> <p>vztahy o několik více, o několik méně</p>	<p><i>tvarů, kreslení čar podle pravítka-dekorativní obrázky, skládá</i></p>
<p>M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<p>slovní úlohy doplněné příkladem (do 20)</p> <p>jednoduché slovní úlohy ze života</p>	
<p>M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná význam termínů a symbolů: číslo, výsledek, sčítání, odčítání, plus, minus, rovná se, součet, rozdíl, větší – menší, sloupec, řádek, tabulka, rámeček, příklad 	<p>znaménka a symboly: plus, minus, rovná se, sčítání, součet, odčítání, číslo, číslice,</p>	
<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p>			
<p>M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v čase 	<p>orientace v čase</p>	<p>PRV – čas</p>
<p>M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popisuje jednoduché závislosti z praktického života 	<p>popisuje jednoduché závislosti z praktického života</p>	
<p>M-3-2-02p</p>			

<i>modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek</i>			
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- doplňuje tabulky posloupnosti čísel	doplňování tabulek, schémat	
M-3-2-03p <i>doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20, zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi</i>			
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary (kruh, trojúhelník, obdélník, čtverec) a jednoduchá tělesa - modeluje, kreslí tvary, nachází v realitě jejich reprezentaci - orientuje se v prostoru a v rovině (vpravo, vlevo, nahoře, dole, pod, nad, první, poslední, vpředu, vzadu)	poznávání geometrických tvarů modelování, kreslení tvarů, modelování těles, nacházení tvarů tělesa v realitě orientace v prostoru	
M-3-3-01p <i>pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit, rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují</i>			
M-3-3-02	- porovnává velikost útvarů (kruh, trojúhelník, obdélník, čtverec)		

porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky		porovnává velikost útvarů (kruh, trojúhelník, obdélník, čtverec)	
M-3-3-02p používá pravítko			

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Vyučovací předmět: Matematika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
2. ročník			
Číslo a početní operace			
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	<ul style="list-style-type: none"> - používá přirozená čísla k modelování reálných situací - počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků 	<p>přirozená čísla do 100 – numerace – vytváření představ čísel na základě názoru</p> <p>počítání po desítkách, počítání po jednotkách</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, pravidla slušného chování, vztahy ve třídě, komunikace, vzájemná spolupráce, tolerance, solidarita, empatie, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje (ve všech oblastech učiva)</p>
M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20			
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	<ul style="list-style-type: none"> - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100 - užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti 	<p>čtení a zápis čísel do 100</p> <p>porovnávání čísel do 100</p>	

<p>M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100, zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat</p>			
<p>M-3-1-03 učívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</p>	<ul style="list-style-type: none"> - užívá lineární uspořádání - zobrazí číslo na číselné ose - umí čísla seřadit vzestupně i sestupně 	<p>číselná osa (před, hned před, za, hned za)</p>	
<p>M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sčítá a odčítá čísla do 100, příklady s přechodem desítky s rozkladem - násobí a dělí 0, 1, 2, 3, 4, 5, 10, částečná automatizace spojů 	<p>rozklad čísel na desítky a jednotky a dále v rámci probíraného typu příkladů</p> <p>sčítání a odčítání v jednotlivých desítkách do 100 s jedním jednociferným sčítancem (bez přechodu, s přechodem přes desítku)</p> <p>sčítání a odčítání desítek do 100</p> <p>sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 100 (bez přechodu přes desítku)</p> <p>sčítání a odčítání dvojciferných čísel s přechodem desítky s rozkladem</p> <p>násobení a dělení 0, 1, 2, 3, 4, 5, 10, odvozeno z opakovaného přičítání stejných čísel</p> <p>řady násobků čísel 0, 1, 2, 3, 4, 5, 10</p> <p>vztahy mezi násobením a dělením (čtveřice příkladů)</p>	<p>PV, VV – počet částí, řazení prvků, velikost, tvar, obrázky z geometrických tvarů, dekorativní obrázky, skládání</p>
<p>M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20</p>			

M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	vytváření jednoduchých slovních úloh k jednotlivým typům příkladů na sčítání a odčítání, násobení, dělení,	
M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20	- rozezná termíny: násobení, dělení, krát, děleno, násobek, n-krát více, n-krát méně, závorka, znaménka a symboly	samostatné řešení, jednoduchý zápis slovní úlohy společné řešení slovních úloh vedoucích ke 2 početním výkonům slovní úlohy, které vedou k pochopení úsudku n – krát více, n – krát méně seznámení s termíny: násobení, dělení, krát, děleno, násobek, n-krát více, n-krát méně, závorka, znaménka a symboly	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- orientuje se v čase, zná jednotky času den, hodina, minuta, sekunda	jednotky času seznámení s digitálním tvarem číslic	PRV – čas
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- popisuje jednoduché závislosti z praktického života - zná význam závorek, počítá jednoduché příklady se závorkami	jednoduché závislosti z praktického života počítání příkladů se závorkami v rámci probíraného učiva	
M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek			
M-3-2-03			

doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- doplňuje tabulky posloupnosti čísel	doplňování tabulek, schémat	
M-3-2-03p <i>doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20, zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi</i>			
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) a jednoduchá tělesa (krychle, kvádr, koule, válec, kužel, jehlan) a nachází je v realitě	geometrické tvary rovinné a prostorové útvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník, koule, krychle, kvádr, válec, kužel, jehlan)	
M-3-3-01p <i>pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit, rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují</i>			
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	- rozezná rovnou a křivou čáru, lomenou čáru - narýsuje podle pravítka přímkou čáru, označí body v rovině, přímkou, na přímce vyznačí úsečku	rovné a křivé čáry: přímá čára, přímká, úsečka, bod, bod ležící (neležící) na úsečce, lomená čára odhad délky úsečky, porovnávání úseček	
M-3-3-02p			

<i>používá pravítka</i>	<ul style="list-style-type: none"> - porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky - zná jednotky m, cm, mm - zná termíny: přímá čára, přímka, úsečka, bod 	<p>praktické měření délek, jednotky délky: metr, centimetr, milimetr</p> <p>rýsování přímých čar podle pravítka, označení bodů v rovině a na přímé čáře</p>	
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<p>dokreslení jednoduchého obrázku podle osy souměrnosti</p> <p>kreslení ve čtvercové mřížce podle symbolů</p> <p>rozvíjení prostorové představivosti</p>	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Vyučovací předmět: Matematika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
3. ročník			
Číslo a početní operace			
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	<ul style="list-style-type: none"> - počítá s penězi v reálných situacích - vytváří soubory s daným počtem prvků - zapisuje hodnoty do tabulek 	<p>počítání s penězi</p> <p>soubory s daným počtem prvků do 1000</p> <p>užívá tabulkové zápisy v praxi</p>	OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, pravidla slušného chování, vztahy ve třídě, komunikace, vzájemná spolupráce, tolerance, solidarita, empatie, řešení problémů a
M-3-1-01p			

<p><i>porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20</i></p>			<p>rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje (ve všech oblastech učiva)</p>
<p>M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte, zapisuje, porovnává a rozkládá čísla do 1000 - počítá do 1 000 po desítkách, stech 	<p>čísla do 1 000 – znázorňování, čtení, psaní, porovnávání, rozvinutý zápis počítání po 10, 100</p>	
<p>M-3-1-02p <i>čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100, zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - doplní chybějící čísla v číselných řadách - tvoří pokračování v číselné s přechodem stovek - sečte písemně tři a více trojciferných čísel a využívá při kontrole kalkulátoru - určuje neúplný podíl a zbytek v jednoduchých případech - provádí předběžný odhad výsledků řešení úloh a početních výkonů - zaokrouhluje přirozená čísla na 10, 100 	<p>písemné sčítání a odčítání dvojciferného a trojciferného čísla (možnost využití kalkulátoru ke zkoušce)</p> <p>dělení násobků deseti jednocifernými čísly</p> <p>dělení se zbytkem</p> <p>odhad a kontrola výsledků</p> <p>zaokrouhlování na desítky, na stovky</p>	
<p>M-3-1-03 učívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zobrazuje čísla na číselné ose - uspořádá číselnou řadu vzestupně a sestupně 	<p>číselná osa číselná řada do 1000</p>	
<p>M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sčítá a odčítá čísla v daném souboru do 1 000 - násobí a dělí v oboru násobilky 6, 7, 8, 9 	<p>součet a rozdíl daných čísel do 1 000 násobení, dělení v oboru násobilky</p>	
<p>M-3-1-04p</p>	<ul style="list-style-type: none"> - násobí 10, 100 	<p>pamětné násobení dvojciferného čísla jednociferným činitelem</p>	

sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20	- násobí dvojčíferné číslo jednocíferným		
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- řeší a vytváří slovní úlohy, kde se aplikují a modelují osvojené početní operace	slovní úlohy na sčítání a odčítání, násobení a dělení, na n-více (méně), n krát více (méně) praktické slovní úlohy řešení a vytváření úloh se dvěma různými početními výkony	
M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20			
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- převede jednotky času - orientuje se v čase - pozná hodiny a pracuje s digitálním časem	jednotky času	<i>PRV – čas</i>
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- popisuje jednoduché závislosti z praktického života - dává v jednoduchých příkladech přednost násobení před sčítáním - počítá jednoduché příklady se závorkami	jednoduché závislosti z praktického života počítání se závorkami, užití přednosti násobení a dělení před sčítáním a odčítáním	
M-3-2-02p <i>modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek</i>			
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- čte a sestavuje tabulky násobků - čte a počítá v tabulkách, z tabulek tvoří příklady	tabulky násobků tabulky, schémata, číselné řady	

<p>M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20, zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestavuje za pomoci učitele schémata a grafy ke slovním úlohám - řadí, přidává a ubírá daná čísla a určuje jejich posloupnost 		
Geometrie v rovině a v prostoru			
<p>M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí průsečík dvou přímek - sestrojí rovnoběžky a různoběžky na čtvercové síti - kreslí a rýsuje rovinné obrazce na čtvercové síti - narýsuje polopřímku - pozná podle předmětů tvary kvádru, krychle, koule, válce 	<p>polopřímka vzájemná poloha dvou přímek rovnoběžky, různoběžky, průsečík na čtvercové síti tělesa</p>	
<p>M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit, rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje základní pravidla používání kružítka - narýsuje kružnici a kruh s daným středem a poloměrem - popíše a rozezná rozdíl mezi kružnicí a kruhem - porovnává a přenáší úsečky 	<p>práce s kružítkem kružnice, kruh, střed, poloměr přenášení a porovnávání úseček, střed úsečky</p>	
<p>M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odhadne délku úsečky - sestrojí úsečku dané délky - měří úsečku s přesností na milimetry 	<p>měření délky úsečky odhad délky a vzdálenosti</p>	
<p>M-3-3-02p používá pravítko</p>	<ul style="list-style-type: none"> - provádí odhad délky a vzdálenosti ve svém okolí 	<p>převody základních jednotek délky</p>	

	- převádí jednotky délky		
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- dokreslí souměrné útvary - hledá a vytváří osově souměrné útvary	osová souměrnost	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Vyučovací předmět: Matematika a její aplikace			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
4. ročník			
Číslo a početní operace			
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	- využívá při pamětném a písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - sčítá a násobí pamětně i písemně	vlastnosti početních operací – komutativnost, asociativnost pamětné i písemné sčítání a násobení	OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, pravidla slušného chování, vztahy ve třídě, komunikace, vzájemná spolupráce, tolerance, solidarita, empatie, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	- čte, zapisuje, porovnává a vyznačí na číselné ose přirozená čísla do 1 000 000 - používá algoritmy pro písemné početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení)	zápis, čtení a porovnávání čísel písemné sčítání a odčítání v oboru přirozených čísel do 1 000 000 násobení rozkladem písemné násobení jednociferným a dvouciferným činitelem dělení se zbytkem	
M-5-1-02p <i>čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000</i> M-5-1-02p			

<p>sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100</p>		<p>písemné dělení jednociferným dělitelem</p>	
<p>M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zaokrouhluje čísla na desítky, stovky a tisíce - provádí odhady a kontrolu svého výpočtu - používá kalkulátor ke kontrole 	<p>zaokrouhlování čísel na desítky, stovky a tisíce</p> <p>odhad výsledku, kontrola (příp. kalkulačka)</p>	
<p>M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100</p>			
<p>M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - řeší jednoduché i složené slovní úlohy - porozumí zadání, sestaví jednoduchý zápis, zvolí vhodnou početní operaci, provede výpočet, zformuluje odpověď 	<p>slovní úlohy</p>	
<p>M-5-1-04p zapiše a řeší jednoduché slovní úlohy M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla používá kalkulátor</p>			
<p>M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmům – celek, část, zlomek, čitatel, jmenovatel, zlomková čára 	<p>zlomky – znázornění, zápis a čtení</p>	

	- přečte a zapíše zlomek na vhodných příkladech vyznačí část celku		
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	- vyhledává, sbírá a třídí data z reálného života	vztahy mezi čísly práce s daty	OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, pravidla slušného chování, vztahy ve třídě, komunikace, vzájemná spolupráce, tolerance, solidarita, empatie, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje
M-5-2-01p <i>vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu</i>	- vypočítá aritmetický průměr z daných čísel - používá správné označení jednotek - provádí jednoduché převody	jednotky délky, objemu, hmotnosti, času a jejich převody aritmetický průměr	
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- čte a orientuje se v jednoduchých grafech a tabulkách - připraví podklady pro vytvoření jednoduchých tabulek a grafů - sestaví jednoduchou tabulku, graf	práce s daty diagramy, grafy, tabulky souřadnice bodů	
M-5-2-02p <i>orientuje se a čte v jednoduché tabulce</i> - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi			
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-5-3-01			

narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s kružítkem, pravítkem, trojúhelníkem s ryskou - zná základní rovinné útvary a jejich vlastnosti - narýsuje a správně označí bod, úsečku, přímkou, polopřímku, čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici, kruh 	<p>bod, úsečka, přímka, polopřímka</p> <p>čtverec, obdélník</p> <p>trojúhelník</p> <p>kružnice, kruh</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, pravidla slušného chování, vztahy ve třídě, komunikace, vzájemná spolupráce, tolerance, solidarita, empatie, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje</p>
M-5-3-01p <i>znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary</i>			
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	<ul style="list-style-type: none"> - zná a užívá základní jednotky délky a jejich převody - odvodí vzorec a použije ho pro výpočet obvodu čtverce, obdélníku a trojúhelníku - vypočítá trojúhelníkovou nerovnost - graficky sčítá, odčítá a násobí úsečky 	<p>obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku</p> <p>jednotky délky</p> <p>grafický součet, rozdíl a násobek úseček</p>	
M-5-3-02p <i>měří a porovnává délku úsečky</i>			
M-5-3-02p <i>vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</i>			
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	<ul style="list-style-type: none"> - určí vzájemnou polohu přímek v rovině - sestrojí rovnoběžku a kolmici 	<p>vzájemná poloha přímek rovnoběžky, různoběžky, kolmice</p>	
M-5-3-03 <i>sestrojí rovnoběžky a kolmice</i>			
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	<ul style="list-style-type: none"> - používá základní jednotky obsahu - pomocí čtvercové sítě určí obsah čtverce a obdélníku, odvodí vzorec - narýsuje síť krychle a kvádru ve čtvercové síti 	<p>obsah čtverce a obdélníku</p> <p>jednotky obsahu</p> <p>síť krychle a kvádru</p>	
M-5-3-05			

rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	<ul style="list-style-type: none"> - pozná a modeluje osově souměrné útvary - určí osu souměrnosti překládáním papíru - vyznačí osu souměrnosti - pomocí kružítka narýsuje střed a osu úsečky 	<p>osově souměrné útvary</p> <p>osa souměrnosti</p> <p>střed a osa úsečky</p>	
<p>M-5-3-05p</p> <p><i>určí osu souměrnosti překládáním papíru</i></p> <p><i>- pozná základní tělesa</i></p>			
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<p>M-5-4-01</p> <p>řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hledá netradiční řešení slovních úloh a problémů - nachází logické souvislosti v číselných a obrázkových řadách - chápe princip dokončování magických čtverců 	<p>slovní a logické úlohy</p> <p>číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost</p> <p>čtení a zápis římských číslic</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, pravidla slušného chování, vztahy ve třídě, komunikace, vzájemná spolupráce, tolerance, solidarita, empatie, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje</p>
<p>M-5-4-01p</p> <p><i>řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech</i></p>			

<p>Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace</p> <p>Vyučovací předmět: Matematika a její aplikace</p>			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
5. ročník			

Číslo a početní operace			
<p>M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívá při pamětném a písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - sčítá pamětně i písemně - násobí rozkladem a písemně jedno a dvojciferným činitelem 	<p>vlastnosti početních operací – komutativnost, asociativnost)</p> <p>pamětné i písemné sčítání a násobení</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, pravidla slušného chování, vztahy ve třídě, komunikace, vzájemná spolupráce, tolerance, solidarita, empatie, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje</p>
<p>M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte, zapisuje, porovnává a vyznačí na číselné ose přirozená čísla do milionu i přes milion - používá algoritmy pro písemné početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) 	<p>zápis, čtení a porovnávání čísel</p> <p>písemné sčítání a odčítání v oboru přirozených čísel do milionu i přes milion</p> <p>písemné násobení dvojciferným a trojciferným činitelem</p> <p>dělení se zbytkem</p> <p>písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem</p>	
<p>M-5-1-02p <i>čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000</i></p> <p>M-5-1-02p <i>sčítá a odčítá z paměti i písemně dvojciferná čísla</i></p> <p>M-5-1-02p <i>zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100</i></p>			
<p>M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</p>		<ul style="list-style-type: none"> - zaokrouhluje čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce - provádí odhady a kontrolu svého výpočtu - používá kalkulátor ke kontrole 	
<p>M-5-1-03p <i>zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách</i></p>			

<p>M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100</p>			
<p>M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - řeší jednoduché i složené slovní úlohy - porozumí zadání, sestaví jednoduchý zápis, zvolí vhodnou početní operaci, provede výpočet, zformuluje odpověď 	slovní úlohy	
<p>M-5-1-04p zapiše a řeší jednoduché slovní úlohy M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla používá kalkulátor</p>			
<p>M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmům – celek, část, zlomek, číselník, jmenovatel, zlomková čára - přečte a zapiše zlomek - vypočítá část z daného celku 	zlomky – znázornění, zápis a čtení výpočet části z daného celku	
<p>M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porovná zlomky se stejným jmenovatelem - sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem 	porovnávání zlomků se stejným jmenovatelem sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem	
<p>M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používá pojmy desetinný zlomek, desetinné číslo, desetinná čárka, číslo celé, desetina, setina - uvede příklady použití desetinného čísla v běžném životě - přečte, zapiše, znázorní a porovná desetinná čísla v řádu 	desetinná čísla – znázornění, porovnávání jednoduché početní operace s desetinnými čísly	

	<p>desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché početní operace s desetinnými čísly 		
<p>M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si rozdíl mezi číslem kladným a záporným - nalezne příklady záporných čísel v běžném životě - vyznačí záporné číslo na číselné ose - přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až + 100 	kladná a záporná čísla	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<p>M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, sbírá a třídí data z reálného života - vypočítá aritmetický průměr z daných čísel - používá správné označení jednotek - provádí převody jednotek 	<p>vztahy mezi čísly</p> <p>práce s daty</p> <p>jednotky délky, objemu, hmotnosti, času, obsahu a jejich převody</p> <p>aritmetický průměr</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, pravidla slušného chování, vztahy ve třídě, komunikace, vzájemná spolupráce, tolerance, solidarita, empatie, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje</p>
<p>M-5-2-01p vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu</p>			
<p>M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte a orientuje se v jednoduchých grafech a tabulkách - připraví podklady pro vytvoření jednoduchých tabulek a grafů - sestaví jednoduchou tabulku, graf 	<p>práce s daty</p> <p>diagramy, grafy, tabulky</p> <p>souřadnice bodů</p>	
<p>M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce</p>			

<p>- určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích</p> <p>- provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času</p> <p>- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi</p>			
<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p>			
<p>M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s kružítkem, pravítkem, trojúhelníkem s ryskou - zná základní rovinné útvary a jejich vlastnosti - narýsuje a správně označí bod, úsečku, přímku, polopřímku, čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici, kruh 	<p>bod, úsečka, přímka, polopřímka</p> <p>čtverec, obdélník</p> <p>trojúhelník</p> <p>kružnice, kruh</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, pravidla slušného chování, vztahy ve třídě, komunikace, vzájemná spolupráce, tolerance, solidarita, empatie, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje</p>
<p>M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary</p>			
<p>M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná a užívá jednotky délky a jejich převody - odvodí vzorec a použije ho pro výpočet obvodu čtverce, obdélníku a trojúhelníku - vypočítá trojúhelníkovou nerovnost - graficky sčítá, odčítá a násobí úsečky 	<p>obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku</p> <p>jednotky délky</p> <p>grafický součet, rozdíl a násobek úseček</p>	
<p>M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky</p> <p>M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</p>			
<p>M-5-3-03</p>			

sestrojí rovnoběžky a kolmice	- určí vzájemnou polohu přímk v rovině - sestrojí rovnoběžku a kolmici	vzájemná poloha přímek rovnoběžky, různoběžky, kolmice	
M-5-3-03 <i>sestrojí rovnoběžky a kolmice</i>			
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- používá jednotky obsahu - pomocí čtvercové sítě určí obsah čtverce a obdélníku - odvodí vzorec a umí je použít pro výpočet obsahu čtverce a obdélníku - narýsuje síť krychle a kvádrů ve čtvercové síti a vypočítá povrch	obsah čtverce a obdélníku jednotky obsahu síť krychle a kvádrů povrch krychle a kvádrů	
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- pozná a modeluje osově souměrné útvary - určí osu souměrnosti překládáním papíru - nakreslí souměrný útvar - pomocí kružítka narýsuje střed a osu úsečky	osově souměrné útvary osa souměrnosti střed a osa úsečky	
M-5-3-05p <i>určí osu souměrnosti překládáním papíru</i> <i>- pozná základní tělesa</i>			
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- hledá netradiční řešení slovních úloh a problémů - nachází logické souvislosti v číselných a obrázkových řadách - chápe princip dokončování magických čtverců	slovní a logické úlohy číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost čtení a zápis římských číslic	OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, pravidla slušného chování, vztahy ve třídě, komunikace, vzájemná spolupráce, tolerance, solidarita, empatie, řešení problémů a

M-5-4-01p <i>řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech</i>			rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje
---	--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Předmět Matematika na 2. stupni základní školy má za cíl rozvíjet logické a kritické myšlení, schopnost řešit problémy a aplikovat matematické znalosti v praktických situacích. Vzdělávacím obsahem přesahuje do ostatních předmětů, především do fyziky a chemie (matematické výrazy popisují vztahy mezi veličinami, matematické postupy umožňují řešení úloh). Důraz je kladen na systematické budování základních znalostí a dovedností v aritmetice, algebře, geometrii, statistice a kombinatorice.

Cíle předmětu (cíle vzdělávání):

- Rozvoj numerické gramotnosti – rozvoj schopnosti a posílení dovednosti provádět aritmetické operace s přirozenými, celými, racionálními a reálnými čísly. Trénink základních pamětných i písemných postupů výpočtu, a jejich aplikace na situace (příklady) z běžného života.
- Rozvoj logického myšlení a řešení matematických problémů – posílení schopnosti hledat logické vztahy, učit hledat a navrhnout cesty k řešení úlohy, odhadovat výsledky a posuzovat jejich reálnost, porovnávat alternativní způsoby řešení.
- Rozvoj prostorové představivosti – pochopit základních geometrických pojmů a schopnost aplikovat geometrické znalosti v praxi. Podporuje orientaci v rovině a prostoru, schopnost představit si a následně narýsovat základní rovinné útvary ze zadaných prvků,
- Rozvoj algebraického myšlení – pochopení pojmu proměnná, její význam ve výrazech a rovnicích, které jsou pak prostředkem k řešení slovních úloh a dovedností při práci s rovnicemi, nerovnicemi a funkcemi, pochopení využívá proměnnou k vyjádření funkčních závislostí, žáci se učí rozpoznat tyto závislosti, zapsat je i graficky znázornit, pracují se základními typy funkcí.
- Pochopení pravděpodobnosti a statistiky a jejich aplikací v reálném životě
- Podpora tvořivého přístupu k matematickým úlohám a projektům
- Posílení schopnosti řešit praktické životní situace za pomoci matematického aparátu
- Technické dovednosti – přesnost a úprava

- Přesnost vyjadřování

Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah předmětu:

- Aritmetika a Algebra – Operace s čísly (přirozená, celá, racionální, reálná čísla); Desetinná čísla, zlomky, procenta; Výrazy, rovnice a nerovnice; Funkce (lineární, kvadratické, ...); Proporcionalita a přímá úměra
- Geometrie – Základní geometrické útvary a jejich vlastnosti; Měření a výpočty délek, ploch, objemů; Souřadnicová geometrie; Transformace v rovině (posunutí, otočení, zrcadlení, ...) orientovat v rovině a prostoru, rýsuje základní rovinné útvary ze zadaných prvků, dbá na přesnost a úpravu práce, počítá obvody a obsahy rovinných útvarů a objemy a povrchy těles
- Kombinatorika a Pravděpodobnost – Základy kombinatoriky (kombinace, permutace); Pravděpodobnostní úlohy
- Statistika – Základy statistiky, sběr a analýza dat; Grafické znázornění dat (grafy, tabulky); Práce s průměrem, mediánem, modem

Časový rozsah:

Předmět matematika je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku.

Týdenní časová dotace v ročnících				
6.	7.	8.	9.	2. stupeň celkem
5	4	5	5	19

Organizace:

Výuka probíhá převážně v učebně.

Metody a formy výuky:

- Výklad a diskuse
- Práce s učebnicemi a pracovními listy,

- Práce s textem – čtení s porozuměním zadání úloh
- Samostatná práce žáků a skupinová práce, diskuse o způsobu řešení úloh
- Použití didaktických pomůcek a ICT technologií
- Projektové vyučování a praktické úlohy
- Pravidelné opakování a procvičování

Hodnocení žáků:

- Průběžné hodnocení (testy, písemné práce, ústní zkoušení)
- Závěrečné hodnocení (pololetní a závěrečné zkoušky)
- Hodnocení projektů a domácích úkolů
- Sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků

Mezipředmětové vztahy

Vyučovací předmět matematika je spjat s řadou dalších vyučovacích předmětů: především s fyzikou a chemií (jednotky veličin a jejich převody, matematické postupy uplatňované při řešení úloh – trojčlenka, rovnice atd., matematické vzorce – např. výpočty obsahů rovinných obrazců a objemů prostorových útvarů, vytváření funkčních závislostí mezi veličinami – přímá a nepřímá úměrnost, mocniny), dále pak se zeměpisem (měřítko mapy, azimut), informatikou (možnost PC zpracování informací – statistické výpočty), výtvarnou výchovou – rovinné a prostorové útvary, zvětšování a zmenšování v daném poměru) a občanskou výchovou (finanční matematika, rozpočet, investice, zhodnocení investice).

Výchovné a vzdělávací strategie – rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Žáci vyhledávají, třídí a propojují získané informace,
- žáci používají matematické pojmy, znají jejich význam, spojují je do větších celků, spojují je s ostatními poznatky a získávají tak komplexnější pohled na přírodní vědy,
- žáci znají význam matematických značek a symbolů, které využívají ke zkrácenému zápisu při řešení úloh, chápou nutnost zavedení jednotného systému,
- žáci postupně využívají různé matematické algoritmy, hledají podobné situace, kde lze tyto algoritmy uplatnit, - žáci využívají jako prostředek k vlastnímu rozvoji matematické PC programy, - žáci poznávají smysl učení pro praktický život.

Kompetence k řešení problému

- žáci hledají na základě zkušeností a svého úsudku vhodné řešení problémových úloh,
- formulují problém, nalézají řešení, obhajují řešení, argumentují,
- žáci odhadnou výsledek úlohy na základě zadaných hodnot,
- žáci hledají různé varianty řešení, posuzují jejich vhodnost, uplatňují různé matematické a logické postupy,
- žáci nalezená řešení konfrontují s praxí, správnost svých řešení ověřují v praxi, osvědčené postupy pak aplikují v obdobných situacích, - žáci kriticky posuzují výsledky své práce.

Kompetence komunikativní

- žáci jasně a výstižně formulují své myšlenky ústně i písemně, matematickou situaci umí vyjádřit matematickým vztahem nebo graficky znázornit,
- žáci dokáží text slovní úlohy přepsat pomocí matematických symbolů, porozumí různým textům či obrazovým a grafickým zadáním,
- žáci se zapojují do diskuse, učí se argumentovat, zdůvodňovat své postupy a myšlenky, vyvozovat závěry,
- v případě chyby dovedou žáci naslouchat spolužákům i učiteli tak, aby byli schopni opravy,
- žáci jsou vedeni k tomu, aby naslouchali druhým, byli schopni respektovat jejich názory a nechali ostatním žákům prostor pro vlastní vyjádření,
- žáci bez obav a po vlastní úvaze prezentují vhodným způsobem výsledky své práce,
- žáci využívají informačních a komunikačních prostředků, rozumí různým typům textů, využívají je ve svůj prospěch

Kompetence sociální a personální

- žáci účinně pracují ve skupině, podílejí se na vytváření pravidel práce, dohodnutá pravidla respektují,
- žáci jsou při práci v týmu ohleduplní, respektují společenská pravidla,
- základem práce ve skupině je respekt k ostatním a využití zkušeností a argumentů ostatních k vlastnímu rozvoji a sebepoznávání,
- v průběhu práce ve skupině získávají žáci představu o ostatních spolužácích v týmu, učí se odhadovat a porovnávat jejich i své schopnosti.

Kompetence občanské

- žáci se učí rozhodovat na základě vzniklé situace a podle svých možností,
- žáci chápou svá práva i povinnosti při plnění úkolů tak, jak je běžné v rámci společenských norem,

Kompetence pracovní

- žáci používají různé materiály, pomůcky a nástroje bezpečně a účinně, dodržují vymezená pravidla, - žáci dodržují hygienu práce,
- žáci využívají znalosti a zkušenosti získané při experimentální práci v praktickém životě,
- žáci používají rýsovací potřeby, dbají na grafickou úpravu práce.

Kompetence digitální

- žáci používají digitálních zařízení, technologií a aplikací v procesu učení, lepší a efektivnější zvládnutí učiva
- žáci digitální zařízení využívají bezpečně, jsou seznamováni s riziky nevhodného využívání
- žáci jsou vedeni k vhodnému využívání digitálních zařízení při řešení problémů

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace			
Vyučovací předmět: Matematika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
6. ročník			
Číslo a proměnná			
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	<ul style="list-style-type: none"> - čte, zapíše, porovná desetinná čísla a zobrazí je na číselné ose - z paměti a písemně provádí početní operace s desetinnými čísly (sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinného čísla děliteli 10, 100, 1 000), využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - převádí jednotky délky a hmotnosti v oboru desetinných čísel 	Desetinná čísla Algoritmy početních operací v prostředí tabulkových kalkulačků Zlomky: polovina, čtvrtina, třetina, pětina, zlomky se jmenovatelem 10 a 100 (desetinné zlomky) Číselný výraz	<i>Fy a Ch – převody jednotek</i>

<p>M-9-1-01p <i>písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem, pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento), čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché výpočty (sčítá, odčítá, násobí, dělí) v prostředí tabulkového kalkulátoru i s použitím funkce SUMA - čte, zapíše, porovná zlomky a zobrazí je na číselné ose; - vyjádří část celku graficky i zlomkem - sečte zlomky se stejným jmenovatelem - vysvětlí pojem číselný výraz, určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru 		
<p>M-9-1-02 <i>zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - ovládá a používá pravidla pro zaokrouhlování desetinných čísel; - provádí odhady početních operací s desetinnými čísly s danou přesností 	<p>Zaokrouhlování desetinných čísel Formát čísla v tabulkovém kalkulátoru</p>	
<p>M-9-1-02p <i>provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla, píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - účelně využívá kalkulátor, využívá formát čísla při zaokrouhlení v tabulkovém kalkulátoru 		

<p>M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní pojmy týkající se dělitelnosti přirozených čísel - určí podle znaků dělitelnosti, čím je dané přirozené číslo dělitelné - určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel dvou až tří přirozených čísel, používá algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel - modeluje a řeší úlohy s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel 	<p>Dělitelnost přirozených čísel, základní pojmy:</p> <p>násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené, sudé a liché číslo, společný násobek, společný dělitel, největší společný dělitel (D), nejmenší společný násobek (n), soudělná a nesoudělná čísla</p> <p>Znaky dělitelnosti dvěma, třemi, pěti a deseti (čtyřmi, šesti, osmi, devíti, stem)</p>	
<p>M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - převede desetinné číslo na desetinný zlomek a naopak 	<p>Převod desetinných zlomků a desetinných čísel</p>	
<p>M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s desetinnými čísly a zlomky - posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou 	<p>Slovní úlohy</p>	<p>EV – Základní podmínky života (energie: využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje: zdroje surovinové a energetické a jejich vyčerpatelnost – využití statistických údajů při tvorbě úloh);</p> <p>Vztah člověka k prostředí (náš životní styl: energie, odpady – komplexní úlohy k formování ekologického myšlení žáků)</p>

Závislosti, vztahy a práce s daty			
<p>M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyznačí bod v pravouhlé soustavě souřadnic na základě zadaných souřadnic, zapíše souřadnice daného bodu - spočítá aritmetický průměr a aplikuje jej v úlohách z praxe - vkládá data do tabulky v prostředí tabulkového kalkulátoru, seřadí data v tabulce podle jednoho kritéria 	<p>Pravouhlá soustava souřadnic</p> <p>Aritmetický průměr</p> <p>Využití tabulkového kalkulátoru k práci s daty</p>	<p>MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – porovnávání a třídění údajů)</p>
<p>M-9-2-01p vyhledává a třídí data</p>			
Geometrie v rovině a v prostoru			
<p>M-9-3-01 určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívá při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů vzájemnou polohu dvou přímek v rovině, totožné, kolmé a rovnoběžné přímky, vzdálenost bodu od přímky - při řešení problému provádí rozbor (náčrt) úlohy a rozhodne, zda zvolit pro řešení známý algoritmus, nebo řešit úlohu úsudkem - při řešení úloh používá trojúhelníkovou nerovnost - rozpozná shodné geometrické útvary - používá příslušnou matematickou symboliku 	<p>Vzájemná poloha dvou přímek v rovině</p> <p>Trojúhelníková nerovnost</p> <p>Shodnost geometrických útvarů</p>	

<p>M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná základní rovinné útvary a určí jejich vzájemnou polohu - rozlišuje a používá různé druhy čar - modeluje úhel pomocí polorovin, rozlišuje druhy úhlů podle jejich velikosti (ostrý, tupý, pravý, přímý), odhaduje jejich velikost - charakterizuje vlastnosti dvojic úhlů (vrcholové, vedlejší, střídavé, souhlasné) - používá pro označení úhlů písmena řecké abecedy - třídí a popisuje trojúhelníky (rozdělení podle délky stran a velikosti vnitřních úhlů) - charakterizuje a používá vlastnosti úhlu v trojúhelníku, vlastnosti výšky a těžnice trojúhelníku - vysvětlí pojem pravidelný mnohoúhelník 	<p>Základní rovinné útvary: bod, přímka, polopřímka, úsečka, čtyřúhelník, trojúhelník, kruh, kružnice, polorovina</p> <p>Druhy čar</p> <p>Úhel a jeho velikost</p> <p>Druhy trojúhelníků</p> <p>Vnitřní a vnější úhly trojúhelníku</p> <p>Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku</p> <p>Pravidelný mnohoúhelník</p>	<p>Vv – základní tvary</p>
<p>M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určuje velikost úhlu pomocí úhломěru a výpočtem, využívá vlastnosti dvojic úhlů - používá jednotky velikosti úhlu a převody mezi nimi 	<p>Jednotky velikosti úhlu</p> <p>Operace s úhly</p>	
<p>M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sčítá a odčítá úhly graficky i početně - graficky i početně násobí a dělí úhel dvěma 		

M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	<ul style="list-style-type: none"> - používá a převádí jednotky délky a obsahu - využívá centimetrovou čtvercovou síť pro výpočet obvodu a obsahu mnohoúhelníků 	Obsah a obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku, mnohoúhelníku	
M-9-3-04p <i>vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu</i>	<ul style="list-style-type: none"> - odhaduje a vypočítá obvod a obsah čtverce, obdélníku a trojúhelníku 		
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	<ul style="list-style-type: none"> - sestrojí různé velikosti úhlů (i bez použití úhlooměru), přenesení úhel, porovná dva úhly - sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku - sestrojí pravidelný šestiúhelník a osmiúhelník - sestrojí trojúhelník ze zadaných údajů sss, sus, usu (provede rozbor úlohy a načrtne bez zápisu postupu konstrukce) - sestrojí čtyřúhelník s využitím rovnoběžnosti a kolmosti přímk (provede rozbor úlohy a načrtne bez zápisu postupu konstrukce) 	Konstrukce rovinných útvarů: úhlu, trojúhelníku, čtyřúhelníku Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku Pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník	
M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary			
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	<ul style="list-style-type: none"> - přiřadí k sobě vzor a obraz, rozezná samodružný bod a samodružný útvar, charakterizuje osově souměrné útvary - sestrojí osu úhlu a úsečky - rozpozná útvary souměrné podle osy, určí osu souměrnosti, 	Osová souměrnost	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – osová souměrnost v architektuře a přírodě
M-9-3-08p			

<i>sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti</i>	sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti		
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	- charakterizuje krychli a kvádr, - využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti krychle a kvádru	Krychle a kvádr	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – tělesa v architektuře a přírodě
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- používá a převádí jednotky délky, obsahu a objemu - odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kvádru	Objem a povrch krychle a kvádru	
M-9-3-10p <i>vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce</i>			
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles	- načrtne a sestrojí síť krychle a kvádru, tělesa vymodeluje	Síť krychle a kvádru Volné rovnoběžné promítání	
M-9-3-11p <i>sestrojí síť základních těles</i>			
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- načrtne a sestrojí krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání		
M-9-3-12p <i>načrtne základní tělesa, zobrazuje jednoduchá tělesa odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky</i>			

<p><i>umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami používá technické písmo čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům</i></p>			
<p>M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - řeší aplikační geometrické úlohy na výpočet obsahu a obvodu rovinných útvarů (čtverec, obdélník, trojúhelník), povrchu a objemu těles (krychle, kvádr), při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku - řeší aplikační geometrické úlohy s využitím vlastností trojúhelníku, osově souměrných rovinných útvarů, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku - účelně využívá při výpočtech kalkulátor 	<p>Postup při řešení slovní úlohy</p>	
<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>			
<p>M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</p>	<ul style="list-style-type: none"> - doplní číselnou a obrázkovou řadu - doplní početní tabulky, čtverce a jiné obrazce - vysvětlí způsob řešení úlohy 	<p>Číselné a obrázkové řady Početní obrazce Úlohy o šachovnicích a tabulkách</p>	

M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy hledá různá řešení předložených situací			
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- rozdělí nebo vytvoří geometrický útvár podle zadaných údajů, při řešení využívá vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů	Vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů	OSV – osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)
M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí – využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh			

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Vyučovací předmět: Matematika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
7. ročník			
Číslo a proměnná			

<p>M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte a zapíše celé číslo, rozliší číslo kladné a záporné, určí číslo opačné - znázorní celá čísla na číselné ose a porovná je - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru celých čísel - určí absolutní hodnotu celého čísla a uvede její praktický význam - zapíše převrácený zlomek, rozšíří a zkrátí zlomek, zapíše zlomek v základním tvaru, převede smíšené číslo na zlomek a naopak, upraví složený zlomek 	<p>Celá čísla</p> <p>Absolutní hodnota čísla</p> <p>Zlomky</p> <p>Racionální čísla</p>	<p><i>Fy – odečítání teplot</i></p>
<p>M-9-1-01p <i>písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem</i></p> <p>M-9-1-01p <i>pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)</i></p> <p>M-9-1-01p <i>čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru racionálních čísel - zapíše periodické číslo a porovná ho s jinými čísly - určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru - účelně využívá kalkulátor a tabulkový kalkulátor při provádění početních operací v oboru racionálních čísel 		

<p>M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používá pravidla pro zaokrouhlování racionálních čísel; - provádí odhady výsledků početních operací s racionálními čísly s danou přesností 	<p>Zaokrouhlování racionálních čísel</p>	
<p>M-9-1-02p <i>provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla</i></p> <p>M-9-1-02p <i>píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000</i></p>			
<p>M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívá nejmenší společný násobek při určování společného jmenovatele zlomků 	<p>Společný jmenovatel zlomků</p>	
<p>M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a využívá pojmy procento, základ, počet procent, procentová část, promile - vyjádří část celku procentem, desetinným číslem, zlomkem - užívá poměr ke kvantitativnímu vyjádření vztahu celek – část - navzájem převádí různá vyjádření vztahu celek – část 	<p>Procenta</p> <p>Poměr</p> <p>Poměr, zvětšení, zmenšení</p> <p>Trojčlenka</p> <p>Měřítko plánu a mapy</p>	

<p>M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dělí celek na části v daném poměru, změni číslo v daném poměru - upravuje poměr rozšiřováním a krácením - vysvětlí, co znamená postupný a převrácený poměr, zapíše jej a upraví - používá pojem úměra a vypočítá neznámý člen úměry 		<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – použití map, navigace, GPS)</p> <p>Z – měřítko mapy</p> <p>Vv – zmenšování a zvětšování</p>
<p>M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - řeší aplikační úlohy s využitím poměru a trojčlenky - využívá měřítko mapy (plánu) k výpočtu, odvodí měřítko mapy (plánu) ze zadaných údajů 		
<p>M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí z textu úlohy, které z hodnot (počet procent, procentová část a základ) jsou zadány a které má vypočítat, provede výpočet - rozhodne, zda zvolit pro řešení úlohy známý algoritmus, nebo zda řešit úlohu úsudkem, provede odhad výsledku a ověří správnost svého řešení - řeší jednoduché úlohy z oblasti finanční matematiky (úrok) 	<p>Finanční matematika</p>	<p>Z – vyjádření některých dat</p> <p>Fy – účinnost</p>
<p>M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta – zvládá orientaci na číselné ose</p>			
<p>M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s celými a racionálními čísly 	<p>Slovní úlohy</p>	<p>EV – Základní podmínky života (energie: využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje: zdroje surovinové a energetické a</p>

aparát v oboru celých a racionálních čísel	- posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou		jejich vyčerpatelnost – s využitím procentového počtu)
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	<ul style="list-style-type: none"> - doplňuje a vytváří tabulky, orientuje se v nich - orientuje se v sloupkových a kruhových diagramech, ze vstupních dat vytvoří vhodný diagram - využívá graf přímé a nepřímé úměrnosti při zpracování dat - účelně využívá tabulkový kalkulátor; 	<p>Tabulky, grafy, diagramy</p> <p>Přímá a nepřímá úměrnost</p> <p>Hospodaření domácnosti: rozpočet domácnosti</p>	<p>VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět – práce se statistickými údaji při porovnávání životní úrovně v různých částech světa)</p> <p>MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – vhodné použití typu diagramů v mediálním sdělení)</p> <p>ICT – využití programu Excel</p> <p>Fy, Ch – vztahy mezi veličinami</p>
M-9-2-01p <i>vyhledává a třídí data</i>			
M-9-2-02 porovnává soubory dat	<ul style="list-style-type: none"> - porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat v tabulkách, grafech a diagramech - vybere data tabulky podle jednoho kritéria s pomocí tabulkového kalkulátoru, setřídí data v tabulce podle více kritérií 	<p>Tabulky, grafy, diagramy</p> <p>Třídění dat</p>	
M-9-2-02p <i>porovnává data</i>			
M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná přímou a nepřímou úměrnost v příkladech reálného života - určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti z textu úlohy, z tabulky a grafu - sestrojí graf přímé a nepřímé úměrnosti 	Přímá a nepřímá úměrnost	

	- využívá vztahy a grafy přímé a nepřímé úměrnosti k řešení aplikačních úloh a problémů		
Geometrie v rovině a prostoru			
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- třídí a popisuje čtyřúhelníky - rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků - využívá vlastnosti čtyřúhelníků při řešení úloh	Čtyřúhelníky (rovnoběžníky a lichoběžníky)	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – středová souměrnost v architektuře a přírodě) Vv – základní tvary
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	- odhaduje a vypočítá obvod obecného čtyřúhelníku - odhaduje a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku	Obvod a obsah čtyřúhelníků	Fy – skládání sil
M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu			
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	- sestrojí čtyřúhelník ze zadaných údajů (provede rozbor úlohy a načrt bez zápisu konstrukce)	Konstrukce čtyřúhelníku	
M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary			
M-9-3-07	- vysvětlí pojem shodnost trojúhelníků, matematicky jej vyjádří	Věty o shodnosti trojúhelníků	

užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	- používá věty o shodnosti trojúhelníků k řešení geometrických úloh		
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	- přiřadí k sobě vzor a obraz, určí střed souměrnosti, rozezná samodružný bod a samodružný útvar, charakterizuje středově souměrný útvar	Středová souměrnost	
M-9-3-08p <i>sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti</i>	- rozpozná útvary souměrné podle středu souměrnosti a sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti		
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	- rozlišuje pojmy rovina a prostor, správně používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, stěnová a tělesová úhlopříčka - charakterizuje kolmý hranol, pravidelný hranol - pracuje s půdorysem a nárysem kolmého hranolu	Hranoly	
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu	Objem a povrch hranolu	
M-9-3-10p <i>vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce</i>			
M-9-3-11			

načrtne a sestrojí síť základních těles	- načrtne a sestrojí síť kolmých hranolů a tělesa vymodeluje	Síť kolmého hranolu	
M-9-3-11p <i>sestrojí síť základních těles</i>			
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině-	- načrtne hranol ve volném rovnoběžném promítání	Volné rovnoběžné promítání	
M-9-3-12p <i>načrtne základní tělesa</i> M-9-3-12p <i>zobrazuje jednoduchá tělesa – odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky – umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami – používá technické písmo – čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům</i>			
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- řeší aplikační slovní úlohy s využitím znalostí o obsahu a obvodu čtyřúhelníků, s využitím znalostí o hranolech, o středově souměrných rovinných útvech, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku - účelně využívá kalkulátor	Postup při řešení aplikační slovní úlohy s využitím znalostí geometrie v rovině a prostoru	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			

<p>M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</p>	<ul style="list-style-type: none"> - doplní číselnou řadu v oboru celých a racionálních čísel, doplní obrázkovou řadu - doplní početní tabulky, čtverce či jiné obrazce - prezentuje způsob řešení úlohy 	<p>Číselné řady v oboru celých a racionálních čísel, obrázkové řady</p> <p>Početní obrazce</p> <p>Prezentace řešení úlohy</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – práce ve skupině)</p>
<p>M-9-4-01p <i>samostatně řeší praktické úlohy</i></p> <p>M-9-4-01p <i>hledá různá řešení předložených situací</i></p>			
<p>M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných parametrů s využitím vlastností rovinných a prostorových geometrických útvarů 	<p>Postupy při řešení netradičních geometrických úloh</p>	
<p>M-9-4-02p <i>aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí – využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh</i></p>			

<p>Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Vyučovací předmět: Matematika</p>			
<p>Očekávané výstupy z RVP ZV</p>	<p>Školní výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata, mezipředmětové vztahy</p>

8. ročník			
Číslo a proměnná			
<p>M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje pojmy umocňování a odmocňování - určuje zpaměti druhou mocninu čísel 1 – 20 a odmocninu těchto mocnin, určuje druhou mocninu a odmocninu přirozených a desetinných čísel pomocí tabulek a kalkulátoru 	<p>Druhá mocnina a odmocnina</p>	
<p>M-9-1-01p <i>písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem, pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento), čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - ovládá pravidla pro umocňování a odmocňování zlomku a součinu dvou čísel - určuje hodnotu číselného výrazu s druhou mocninou a odmocninou - využívá geometrický význam druhé mocniny v praxi 		
<p>M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem proměnná, výraz s proměnnou, člen výrazu, jednočlen, mnohočlen, rovnost dvou výrazů - zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými (a naopak), vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) s mnohočleny, výsledný 	<p>Výrazy s proměnnou Mnohočleny maximálně druhého stupně Vzorce v tabulkovém kalkulátoru</p>	<p>Fy – výpočty fyzikálních veličin</p>

	<p>mnohočlen je nejvýše druhého stupně</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vytýkání - umocní dvojčleny a rozloží dvojčleny na součin pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ - využívá tabulkový kalkulátor 		
<p>M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav</p>	<ul style="list-style-type: none"> - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav a provádí zkoušku správnosti řešení rovnice - rozhodne, jestli má rovnice jedno řešení, nekonečně mnoho řešení, nebo nemá řešení - sestaví rovnici ze zadaných údajů slovní úlohy - vyjádří neznámou ze vzorce 	<p>Lineární rovnice Výpočet neznámé ze vzorce</p>	
<p>M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - matematizuje reálné situace využitím vlastnosti rovnic, při řešení úloh označí neznámou a sestaví rovnici - posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou 	<p>Matematizace reálné situace s použitím proměnné</p>	<p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí: druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); Základní podmínky života (energie: využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje: zdroje surovinové a energetické a jejich vyčerpatelnost)</p>
<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p>			

<p>M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní statistické pojmy (statistický soubor, statistická jednotka, statistický znak, statistické šetření) a používá je - určí četnost, aritmetický průměr, modus, medián - provede jednoduché statistické šetření, zapíše jeho výsledky a zvolí vhodný diagram k jejich znázornění 	<p>Tabulky, grafy, diagramy</p> <p>Přímá a nepřímá úměrnost</p> <p>Hospodaření domácnosti: rozpočet domácnosti</p>	<p>VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět – práce se statistickými údaji při porovnávání životní úrovně v různých částech světa)</p> <p>MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – vhodné použití typu diagramů v mediálním sdělení)</p> <p>VDO – Formy participace občanů v politickém životě (volební systémy a demokratické volby a politika)</p> <p><i>ICT – využití programu Excel</i></p>
<p>M-9-2-01p vyhledává a třídí data</p>	<ul style="list-style-type: none"> - účelně využívá tabulkový kalkulátor, výpočty provádí pomocí vzorců a funkcí, jež nabízí tabulkový kalkulátor - v tabulkovém kalkulátoru vytváří grafy, k reprezentaci dat volí vhodný typ grafu; doplňuje a vytváří tabulky, orientuje se v nich - orientuje se v sloupkových a kruhových diagramech, ze vstupních dat vytvoří vhodný diagram - využívá graf přímé a nepřímé úměrnosti při zpracování dat; - účelně využívá tabulkový kalkulátor 		
<p>M-9-2-02 porovnává soubory dat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat v tabulkách, grafech a diagramech 	<p>Tabulky, grafy, diagramy</p> <p>Třídění dat</p>	

M-9-2-02p <i>porovnává data</i>	<ul style="list-style-type: none"> - vybere data tabulky podle jednoho kritéria s pomocí tabulkového kalkulátoru, setřídí data v tabulce podle více kritérií 		
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy odvěsna a přepona v pravouhlém trojúhelníku - používá Pythagorovu větu pro výpočet třetí strany pravouhlého trojúhelníku - vypočítá délku hrany, tělesovou a stěnovou úhlopříčku krychle a kvádra - řeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty, situaci načrtne, odhadne výsledek a ověří jeho reálnost, využívá potřebnou matematickou symboliku; 	Pravouhlý trojúhelník Pythagorova věta	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě) Vv – základní tvary
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	<ul style="list-style-type: none"> - definuje a sestrojí kružnici a kruh, vysvětlí vztah mezi poloměrem a průměrem - určí vzájemnou polohu kružnice a přímky (tečna, sečna, vnější přímka), vzájemnou polohu dvou kružnic (body dotyku) a narýsuje je 	Kruh, kružnice	
M-9-3-04		Obvod a obsah kruhu	

odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	<ul style="list-style-type: none"> - účelně používá tvar zápisu Ludolfova čísla (desetinné číslo, zlomek) - vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorců 	Délka kružnice	
M-9-3-04p <i>vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu</i>			
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	<ul style="list-style-type: none"> - pomocí množiny všech bodů dané vlastnosti charakterizuje osu úhlu, osu úsečky a sestrojí je - využívá Thaletovu kružnici při řešení úloh, sestrojí tečnu ke kružnici z bodu vně kružnice 	Množiny bodů dané vlastnosti Thaletova kružnice a věta	
M-9-3-05p <i>provádí jednoduché konstrukce</i>			
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	<ul style="list-style-type: none"> - sestrojí rovinné útvary dle zadaných prvků - při řešení konstrukční úlohy provádí rozbor úlohy, načrt, diskusi o počtu řešení, zapisuje postup konstrukce s využitím matematické symboliky (případně ji kombinuje se slovním vyjádřením) - narýsuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku 	Konstrukce rovinných útvarů: trojúhelníku, čtyřúhelníku (rovnoběžníku, lichoběžníku), kružnice	
M-9-3-06p <i>rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary</i>			
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje válec a kouli - pracuje s půdorysem a nárysem válce 	Válec	

M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- odhaduje a vypočítá objem a povrch válce	Objem a povrch válce	
M-9-3-10p <i>vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce</i>			
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles	- načrtne a sestrojí síť válce, válec vymodeluje	Síť válce	
M-9-3-11p <i>sestrojí síť základních těles</i>			
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- načrtne obraz rotačního válce v rovině	Volné rovnoběžné promítání	
M-9-3-12p <i>načrtne základní tělesa; zobrazuje jednoduchá tělesa, odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky, umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami, používá technické písmo, čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům</i>			
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o válci a kouli, při řešení úloh provede rozbor úlohy a načrt, vyhodnotí reálnost výsledku	Postup při řešení aplikační slovní úlohy	

	- účelně využívá kalkulátor		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	- řeší kombinatorické úlohy úsudkem a vysvětlí způsob řešení	Kombinační úsudek v úlohách	OSV – Osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)
M-9-4-01p <i>samostatně řeší praktické úlohy, hledá různá řešení předložených situací</i>			
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- využívá při řešení netradičních geometrických úloh prostorovou představivost.	Prostorová představivost	
M-9-4-02p <i>aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí, využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh</i>			

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Vyučovací předmět: Matematika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
9. ročník			
Číslo a proměnná			
M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	<ul style="list-style-type: none"> - objasní a používá základní pojmy finanční matematiky (jistina, úroková míra, úrok, úrokovací doba, daň, inflace) - vypočítá úrok z vkladu za jeden rok a daň z úroku - získá základní informace o půjčkách a úvěrech - řeší aplikační úlohy na procenta 	Základy finanční matematiky Peníze, inflace Finanční produkty, úročení	OSV – morální rozvoj, řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů); hodnoty, postoje, praktická etika (vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování) VO – rozpočet, hospodaření s finančními prostředky
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	<ul style="list-style-type: none"> - určí hodnotu výrazu s využitím tabulkového kalkulátoru 	Tabulkový kalkulátor	

M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	<ul style="list-style-type: none"> - řeší soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací - řeší slovní úlohy z praxe, provede rozbor úlohy, pro řešení zvolí známý algoritmus nebo řeší úlohu úsudkem, provede zkoušku správnosti řešení 	Soustavy lineárních rovnic o dvou neznámých	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí: energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace)
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	<ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, zda je daná závislost mezi dvěma veličinami funkcí, uvede příklady z běžného života - určí definiční obor funkce, obor hodnot, funkční hodnotu - vyjádří lineární funkci, konstantní funkci, přímou a nepřímou úměrnost tabulkou, rovnicí, grafem - účelně využívá tabulkového kalkulátoru k vyjádření funkce 	Funkce Grafy funkcí	
M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	<ul style="list-style-type: none"> - odhalí funkční vztah v textu úlohy; - využívá znalostí o funkcích k řešení praktických úloh 	Funkční vztah	
Geometrie v rovině a prostoru			

<p>M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje shodné a podobné rovinné útvary - určí poměr podobnosti z rozměru útvaru a naopak (na základě poměru podobnosti určí rozměry útvarů) - využívá věty o podobnosti trojúhelníků (věta sss, uu, sus) 	<p>Podobnost Věty o podobnosti trojúhelníků</p>	
<p>M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jehlan a kužel; - pracuje s půdorysem a nárysem jehlanu a kužele - využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti jehlanu a kuželu - pracuje s půdorysem a nárysem a koule 	<p>Jehlan a rotační kužel Koule</p>	<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě) Vv</p>
<p>M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele, koule - využívá Pythagorovu větu při řešení metrických úloh v rovině a prostoru 	<p>Objem a povrch jehlanu, kužele, koule</p>	
<p>M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádrů, krychle a válce</p>			
<p>M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles</p>	<ul style="list-style-type: none"> - narýsuje síť jehlanu a kužele, vymodeluje tato tělesa 	<p>Sítě jehlanu a kužele</p>	
<p>M-9-3-11p sestrojí síť základních těles</p>			

<p>M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</p>	<ul style="list-style-type: none"> - načrtne a sestrojí jehlan ve volném rovnoběžném promítání - načrtne kužel ve volném rovnoběžném promítání 	<p>Volné rovnoběžné promítání</p>	
<p>M-9-3-12p <i>načrtne základní tělesa; zobrazuje jednoduchá tělesa, odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky, umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami, používá technické písmo, čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům</i></p>			
<p>M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívá podobnost při řešení slovních úloh, využívá měřítko mapy (plánu) k určení skutečných rozměrů a naopak - řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o tělesech (jehlan, kužel), při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku - účelně využívá kalkulátor 	<p>Podobnost v úlohách z praxe</p>	
<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>			
<p>M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a</p>	<ul style="list-style-type: none"> - řeší úlohy různým způsobem, zdůvodní optimální řešení 	<p>Optimalizace řešení úloh</p>	<p>OSV – osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení</p>

nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací			problémů); kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – rozdíl mezi skupinovou prací a prací jednotlivce)
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- řeší úlohy na prostorovou představivost s využitím poznatků a dovedností z jiných tematických a vzdělávacích oblastí	Aplikovaná matematika	

5.3 Informatika

5.3.1 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Informatika je předmět, který je v učebním plánu zařazen jako povinný předmět. Předmět Informatika umožňuje žákům porozumět fungování počítače a informačním systémům. Zabývá se oblastmi programování, algoritmizace, reprezentace dat v počítači, kódování, modely, které popisují realitu nebo modelový problém, naučí se pracovat s textovými a grafickými editory. Žáci mají možnost porozumět digitálním technologiím. Žáci se dále seznámí s problematikou bezpečnosti na internetu a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky. Učitel umožňuje v hodinách praktickou aktivní činnost, podporuje tvořivé učení s objevováním, spoluprací a řešení problémů. Žáci se během hodiny vystřídají při získávání teoretických znalostí a praktických dovedností.

Na **prvním stupni** základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na **druhém stupni** základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při

analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

Cíle zaměření vzdělávací oblasti:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládnání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Ve všech ročnících se budou jednotlivá témata opakovat, ale obsah bude vždy postupně rozšiřován.

Výuka probíhá ve spojených třídách, čímž je podporováno nevrstevnické učení. Žáci se učí samostatně, kultivovaně sdělovat odlišný názor, přistupovat na kompromis a vzájemně se podpořit, nabídnout si pomoc. Nevrstevnické učení podporuje individualizaci výuky a je přínosem pro dosahování kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět informatika se vyučuje od 4. ročníku až po 9. ročník. V rámci druhého období na prvním stupni má předmět časovou dotaci 1 hodinu týdně, na druhém stupni má předmět časovou dotaci 1 hodina týdně, výuka ale probíhá 2 hodiny najednou za 14 dní v rámci spojených tříd. Vyučování na druhém stupni probíhá ve spojených třídách, spojený je 6. a 7. ročník a pak 8. ročník a 9. ročník. Výuka probíhá převážně v rámci kmenové multimediální učebny s různými dostupnými pomůckami. Některá témata probíhají bez počítače, v řadě činností je preferována práce žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Výuka je orientována činnostně s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy a spolupracuje.

V rámci předmětu jsou zařazena tato **průřezová témata**:

Předmět ve svých osnovách zahrnuje také **mezipředmětové vztahy** s předměty: Český jazyk, Anglický jazyk, Vlastivěda, Matematika, Přírodověda, Hudební výchova, Tělesná výchova, Zeměpis, Chemie, Pracovní činnosti, Přírodopis, Dějepis, Německý jazyk, Fyzika, Člověk a zdraví, Výchova k občanství, Výtvarná výchova.

Týdenní časová dotace v ročnících												
1.	2.	3.	4.	5.	1. stupeň celkem	6.	7.	8.	9.	2. stupeň celkem	Celkem	
0	0	0	1	1	2	1	1	1	1	4	6	

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Informatika využívají učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívá v procesu učení
- posuzuje vlastní pokroky porovnáváním úrovně vlastních prací

Kompetence k řešení problémů

- využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechá se odradit případným neúspěchem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- nad úkoly se zamýšlí, nečiní ukvapená rozhodnutí, ověřuje různé varianty řešení

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně
- naslouchá druhým, zapojuje se do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci a okolním světem

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- oceňuje zkušenosti druhých lidí, čerpá poučení z toho, co si druzí myslí a co dělají

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se situací ostatních lidí
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

- přistupuje k výsledkům své pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti, ale i z hlediska ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

- zachází a využívá digitální techniku, propojuje ji
- využívá internetu jako zdroje informací, prostoru pro komunikaci, sdílení a vyjádření
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Vyučovací předmět: Informatika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
4. ročník			
Data, informace a modelování			
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady dat - pracuje s různými modely 	<p>Úvod do práce s daty</p> <p>Data, informace, druhy dat</p> <p>Model – zjednodušená skutečnost, myšlenkové mapy, schémata</p>	<p>EV – vztah člověka a prostředí, vyhodnocování informací</p> <p>MV – tvorba mediálního sdělení, vyhledávání na internetu, práce s informací</p> <p>VMEGS – hledání informací o zemích světa, vyhodnocování</p> <p>MKV – získávat, vyhodnocovat a přemýšlet o informacích týkajících se naléhavých témat</p>
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	<ul style="list-style-type: none"> - sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text - zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček 	<p>Emodži, využití značek</p> <p>Symboly a kódy pro záznam</p> <p>Sdílení, přenos a ochrana informace</p> <p>Piktogramy</p> <p>Tvary a skládání obrazce</p> <p>Pixel, rastr, rozlišení</p>	
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	<ul style="list-style-type: none"> - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text 	Kód, šifra	
Algoritmizace a programování			

<p>I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví robota podle návodu - sestaví program pro robota - oživí robota, otestuje jeho chování - najde chybu v programu a opraví ji - pomocí programu ovládá světelný výstup, motor, senzor - používá opakování, události ke spuštění programu 	<p>Sestavení programu a oživení robota</p> <p>Ovládání klávesnicí – události</p> <p>Ovládání světelného výstupu, motoru, ovládání pomocí senzoru, příkazů</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání</p>
<p>I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení</p> <p>I-5-2-02p <i>popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví robota podle návodu - sestaví program pro robota - oživí robota, otestuje jeho chování - najde chybu v programu a opraví ji - pomocí programu ovládá světelný výstup, motor, senzor - používá opakování, události ke spuštění programu 	<p>Sestavení programu a oživení robota</p> <p>Ovládání světelného výstupu, motoru, ovládání pomocí senzoru, příkazů</p>	<p>OSV – komunikace</p>
<p>I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví robota podle návodu - sestaví program pro robota - oživí robota, otestuje jeho chování - najde chybu v programu a opraví ji - pomocí programu ovládá světelný výstup, motor, senzor - používá opakování, události ke spuštění programu 	<p>Sestavení programu a oživení robota</p> <p>Ovládání světelného výstupu, motoru, ovládání pomocí senzoru, příkazů</p>	
<p>I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví robota podle návodu - sestaví program pro robota - oživí robota, otestuje jeho chování - najde chybu v programu a opraví ji 	<p>Sestavení programu a oživení robota</p> <p>Ovládání světelného výstupu, motoru, ovládání pomocí senzoru, příkazů</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - pomocí programu ovládá světelný výstup, motor, senzor - používá opakování, události ke spuštění programu 		
Digitální technologie			
<p>I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého - vysvětlí, co je program a rozdíl mezi člověkem a počítačem 	<p>Zapnutí/vypnutí aplikace, ovládání myši, bitmapové obrázky</p> <p>Hardware, software</p> <p>Spuštění, přepínání a ovládání aplikací, prvky v uživatelském rozhraní</p> <p>Kreslení, editace textu, přehrávání zvuku, otevírání souborů a práce s nimi, uložení dat, spuštění, přepínání a ovládání aplikací</p> <p>Digitální zařízení, využití v oborech, propojení technologií, internet</p> <p>Technické problémy a přístupy k jejich řešení</p>	OSV – rozvoj schopností poznávání
<p>I-5-4-01p <i>najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu</i></p>			
<p>I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených 	<p>Propojení technologií, internet (způsoby připojení)</p> <p>Digitální zařízení a jejich účel</p> <p>Sdílení dat (práce ve sdílením prostředí)</p> <p>Digitální zařízení, využití v oborech, propojení technologií, internet</p>	OSV – rozvoj schopností poznávání, komunikace

	<p>počítačích a spouští online aplikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého 	Technické problémy a přístupy k jejich řešení	
<p>I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením - uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého 	<p>Uživatelské účty a hesla</p> <p>Pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením</p> <p>Digitální zařízení, využití v oborech, propojení technologií, internet</p> <p>Technické problémy a přístupy k jejich řešení</p>	<p>VDO – občan, občanská společnost a stát</p>
<p>I-5-4-03p <i>popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi</i></p>			

<p>Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Vyučovací předmět: Informatika</p>			
<p>Očekávané výstupy z RVP ZV</p>	<p>Školní výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata, mezipředmětové vztahy</p>
<p>5. ročník</p>			
<p>Data, informace a modelování</p>			

<p>I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s daty, texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech 	<p>Data, druhy dat, doplňování řad</p>	<p>EV – vztah člověka a prostředí, vyhodnocování informací</p> <p>MV – tvorba mediálního sdělení, vyhledávání na internetu, práce s informací</p> <p>VMEGS – hledání informací o zemích světa, vyhodnocování</p> <p>MKV – získávat, vyhodnocovat a přemýšlet o informacích týkajících se naléhavých témat</p>
<p>I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na</p>			
<p>I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel 	<p>Emodži, využití značek</p> <p>Symbole a kódy pro záznam</p> <p>Sdílení, přenos a ochrana informace</p>	
<p>I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text - zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček - pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty, jev - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy 	<p>Piktogramy</p> <p>Tvary a skládání obrazce</p> <p>Graf, hledání cesty</p> <p>Schémata, obrázkové modely</p>	
<p>I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text - pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty 	<p>Kód, šifra</p> <p>Graf, hledání cesty</p>	
<p>Algoritmizace a programování</p>			

I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	<ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném jazyce sestaví program pro ovládání postavy 	Příkazy a jejich spojování Opakování	OSV – rozvoj schopností poznávání
I-5-2-01p <i>sestavuje symbolické zápisy postupů</i>	<ul style="list-style-type: none"> - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát 	Pohyb a razítkování Pevný počet opakování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Programovací projekt	
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	<ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném jazyce sestaví program pro ovládání postavy 	Příkazy a jejich spojování Opakování	OSV – komunikace
I-5-2-02p <i>popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení</i>	<ul style="list-style-type: none"> - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát 	Pohyb a razítkování Pevný počet opakování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Programovací projekt	
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	<ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném jazyce sestaví program pro ovládání postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát 	Příkazy a jejich spojování Opakování Pohyb a razítkování Pevný počet opakování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Programovací projekt	
I-5-2-03p <i>rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů</i>			

<p>I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném jazyce sestaví program pro ovládání postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky, zjednodušuje programy 	<p>Příkazy a jejich spojování</p> <p>Opakování</p> <p>Pohyb a razítkování</p> <p>Pevný počet opakování</p> <p>Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy</p> <p>Programovací projekt</p> <p>Čtení programů</p>	
Informační systémy			
<p>I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - doplní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky, doplní prvky v tabulce, v posloupnosti prvků odhalí chybu a opraví ji - nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky, a určí, jak spolu souvisí 	<p>Doplňování tabulky, kontrola dat</p> <p>Systém, struktura, prvky, vztahy</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání</p> <p>VMEGS – hledání informací o zemích a jejich zpracování</p>
<p>I-5-3-01p <i>v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky</i></p>			
<p>I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - umístí data správně do tabulky, doplní prvky v tabulce, v posloupnosti prvků odhalí chybu a opraví ji - řazení prvků 	<p>Data, druhy dat, vizualizace dat v grafu</p> <p>Doplňování tabulky, kontrola dat</p> <p>Číslovaný, nečíslovaný seznam, tabulka a její struktura, řazení prvků</p>	<p>EV – získávání a vyhodnocování informací o naléhavých tématech</p> <p>MV – tvorba mediálního sdělení, tvorba a úprava textu</p>
<p>I-5-3-02p <i>pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data</i></p>			

Digitální technologie			
<p>I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého - vysvětlí, co je program a rozdíl mezi člověkem a počítačem 	<p>Spuštění, přepínání a ovládání aplikací, prvky v uživatelském rozhraní</p> <p>Kreslení, editace textu, přehrávání zvuku, otevírání souborů a práce s nimi, uložení dat, spuštění, přepínání a ovládání aplikací</p> <p>Digitální zařízení, využití v oborech, propojení technologií, internet</p> <p>Technické problémy a přístupy k jejich řešení</p> <p>Hardware a software, sítě, propojení technologií v oborech</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání</p>
<p>I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace - uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů 	<p>Propojení technologií, internet (způsoby připojení)</p> <p>Digitální zařízení a jejich účel</p> <p>Sdílení dat (práce ve sdíleném prostředí)</p> <p>Digitální zařízení, využití v oborech, propojení technologií, internet</p> <p>Technické problémy a přístupy k jejich řešení</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání, komunikace</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého 		
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	<ul style="list-style-type: none"> - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením - uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého 	Uživatelské účty a hesla Pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením Digitální zařízení, využití v oborech, propojení technologií, internet Technické problémy a přístupy k jejich řešení	VDO – občan, občanská společnost a stát

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Vyučovací předmět: Informatika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
6. ročník			
Data, informace a modelování			
I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	<ul style="list-style-type: none"> - najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) 	Data v grafu a tabulce, kontrola hodnot, porovnání dat, problémy s daty	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

<p>I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odpoví na otázky na základě dat v tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat 	<p>Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce, filtrování, řazení dat Porovnání dat v tabulce a grafu</p>	
<p>I-9-1-02 navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - ke kódování využívá i binární čísla 	<p>Přenos informací, znakové sady Symetrická šifra Identifikace barev, vektorová grafika Binární kód, logické A a NEBO</p>	<p>OSV – kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<p>I-9-1-02p zakóduje a dekáduje jednoduchý text a obrázek</p>			
<p>Algoritmizace a programování</p>			
<p>I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná 	<p>Vytvoření programu Podprogramy Opakování</p>	<p>OSV – kooperace a kompetice VDO – respektování pravidel, zákonů, podmínky užívání programu</p>
<p>I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti</p>			

I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	<ul style="list-style-type: none"> - Po přečtení programu vysvětlí, co vykoná 	Čtení programu	
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	<ul style="list-style-type: none"> - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní 	Vytvoření programu Podprogramy Opakování	
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	<ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech 	Vytvoření programu Podprogramy Opakování	
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ul style="list-style-type: none"> - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby 	Vytvoření programu	
Informační systémy			
I-9-3-01			

<p>vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva 	<p>Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace</p>	<p>VMEGS – získávání informací na internetu, základna informací OSV – kooperace a kompetice</p>
<p>I-9-3-01p <i>popíše účel informačních systémů, které používá</i></p>			
<p>I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivně pracuje s tabulkami, upravuje, filtruje a řadí data, odpovídá na položené otázky 	<p>Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce, kontrola hodnot, řešení problémů s daty</p>	<p>EV – získání a vyhodnocování dat jako východisko řešení problému</p>
<p>I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívá evidence dat jako pomoc při řešení problému, aktivně pracuje s tabulkou 	<p>Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce, kontrola hodnot, řešení problémů s daty</p>	<p>EV – získání a vyhodnocování dat jako východisko řešení problému OSV – kooperace a kompetice</p>
<p>I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s daty, doplní podle pravidel do tabulky prvky a záznamy 	<p>Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce, kontrola hodnot, řešení problémů s daty</p>	<p>VMEGS – získávání informací na internetu, základna informací OSV – kooperace a kompetice</p>

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vyučovací předmět: Informatika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
7. ročník			
Data, informace a modelování			
I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	<ul style="list-style-type: none"> - najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce 	Data v grafu a tabulce, kontrola hodnot, porovnání dat, problémy s daty Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce, filtrování, řazení dat Porovnání dat v tabulce a grafu	OSV – kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti	<ul style="list-style-type: none"> - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat 		
I-9-1-02 navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - ke kódování využívá i binární čísla 	Přenos informací, znakové sady Symetrická šifra Identifikace barev, vektorová grafika Binární kód	OSV – kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kompetice
I-9-1-02p zakóduje a dekáduje jednoduchý text a obrázek			
I-9-1-03	<ul style="list-style-type: none"> - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy 	Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu	OSV – kooperace a kompetice

<p>vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomocí orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností 	<p>Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost</p>	<p>VDO – čtení, pochopení a respektování pravidel</p> <p>VMEGS – získávání a zpracování informací</p> <p>EV – vyhodnocování informací jako východisko o naléhavých tématech</p>
<p>I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností 	<p>Standardizovaná schémata a modely</p> <p>Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu</p> <p>Orientované grafy, automaty</p> <p>Modely, paralelní činnost</p>	<p>VDO – čtení, pochopení a respektování pravidel</p>
<p>I-9-1-04p <i>stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení</i></p>			
<p>Algoritmizace a programování</p>			
<p>I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná 	<p>Vytvoření programu</p> <p>Podprogramy</p> <p>Opakování</p>	<p>OSV – kooperace a kompetice</p> <p>VDO – respektování pravidel, zákonů, podmínky užívání programu</p>
<p>I-9-2-01p <i>po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti</i></p>			

<p>I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Po přečtení programu vysvětlí, co vykoná 	<p>Čtení programu</p>	
<p>I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému</p>	<ul style="list-style-type: none"> - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 	<p>Vytvoření programu Podprogramy Opakování Opakování s podmínkou, události, vstupy, objekty a komunikace mezi nimi</p>	
<p>I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech 	<p>Opakování s podmínkou, události, vstupy, objekty a komunikace mezi nimi Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - používá souřadnice pro programování postav - používá parametry v blocích 		
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ul style="list-style-type: none"> - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby 	Vytvoření programu Opakování s podmínkou, události, vstupy, objekty a komunikace mezi nimi	
Informační systémy			
I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	<ul style="list-style-type: none"> - popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva 	Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	OSV – kooperace a kompetice VDO – respektování a pochopení pravidel
I-9-3-01p <i>popíše účel informačních systémů, které používá</i>			
Digitální technologie			
I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	<ul style="list-style-type: none"> - nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory 	Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací, aktualizace	MV – fungování a vliv médií ve společnosti, bezpečnost, rozlišování soukromé a veřejné komunikace, kritické vyhodnocování informací

	<ul style="list-style-type: none"> - vybere vhodný formát pro uložení dat - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - porovná různé metody zabezpečení účtů - spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy 	<p>Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému</p> <p>Domácí a školní počítačová síť</p> <p>Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa</p> <p>Správa souborů, struktura složek</p> <p>Fungování služby a internetu</p> <p>Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)</p>	
<p>I-9-4-03 vybírání nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat 	<p>Správa souborů, struktura složek</p> <p>Instalace aplikací, aktualizace</p> <p>Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému</p> <p>Domácí a školní počítačová síť</p>	
<p>I-9-4-03p <i>pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - porovná různé metody zabezpečení účtů - spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení 	<p>Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa</p> <p>Princip e-mailu</p> <p>Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy,</p>	

	<p>systemu či aplikace, ukončí program bez odezvy</p>	<p>špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)</p>	
<p>I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - porovná různé metody zabezpečení účtů - spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy 	<p>Správa souborů, struktura složek</p> <p>Instalace aplikací, aktualizace</p> <p>Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému</p> <p>Domácí a školní počítačová síť</p> <p>Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa</p> <p>Princip e-mailu</p> <p>Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)</p>	
<p>I-9-4-04p <i>rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělého osobu</i></p>			
<p>I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - porovná různé metody zabezpečení účtů - spravuje sdílení souborů 	<p>Správa souborů, struktura složek</p> <p>Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému</p> <p>Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa</p>	

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Vyučovací předmět: Informatika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
8. ročník			
Data, informace a modelování			
I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní	<ul style="list-style-type: none"> - řeší problémy výpočtem s daty - připíše do tabulky dat nový záznam - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy 	Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Filtrování dat v tabulce	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti VMEGS – získávání informací a usnadnění orientace EV – vyhodnocování informace jako východisko o přemýšlení o naléhavých tématech
I-9-1-03p <i>popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění</i>			
Algoritmizace a programování			
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí	<ul style="list-style-type: none"> - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby 	Čtení programu, dekompozice problému na dílčí části/kroky	

celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen			OSV – řešení problémů a rozhodovacích dovedností, komunikace, kreativita, poznávání lidí
I-9-2-01p <i>po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti</i>			
I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví robota dle návodu nebo vlastní tvořivosti - upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol - vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby - ovládá výstupní zařízení a senzory robot - vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota 	<p>Sestavení a oživení robota</p> <p>Sestavení programu s rozhodováním, s opakováním</p> <p>Čtení programu</p> <p>Projekt Můj robot</p>	
I-9-2-02p <i>rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení</i>			
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby 	<p>Sestavení programu s rozhodováním, s opakováním</p> <p>Čtení programu</p> <p>Používání výstupních zařízení – motory, displej, zvuk, senzory (tlačítka, vzdálenost, světlo, barva)</p>	
I-9-2-03p			

<i>navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal</i>			
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby - vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota - přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji 	<p>Sestavení programu s rozhodováním, s opakováním</p> <p>Čtení programu</p> <p>Projekt Můj robot</p>	
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby - přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji 	<p>Sestavení programu s rozhodováním, s opakováním</p> <p>Čtení programu</p>	
Informační systémy			
I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	<ul style="list-style-type: none"> - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy 	<p>Řazení dat v tabulce</p> <p>Filtrování dat v tabulce</p>	<p>OSV – řešení problémů</p> <p>VDO – čtení, pochopení a respektování pravidel</p>
I-9-3-02p <i>nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce</i>			

<p>I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými - vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - připíše do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat 	<p>Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s očíslenými vstupy, textové vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat</p>	<p>OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – informace jako východisko o přemýšlení o naléhavých tématech a řešení MV – získávání a vyhodnocování informací, komunikace</p>
<p>I-9-3-03p <i>na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat</i></p>			
<p>I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat 	<p>Zpracování výstupů z velkých souborů dat</p>	
<p>Digitální technologie</p>			
<p>I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich 	<p>Složení současného počítače Operační systémy, funkce, typy, typické využití Komprese</p>	<p>OSV – kreativita, komunikace VMEGS – získávání informací a usnadnění orientace</p>
<p>I-9-4-01p</p>			

<i>rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému</i>	- na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat		
I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	- na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat	Komprese	MV – minimalizace rizik
I-9-4-02p <i>ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu</i>			
I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	- popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní - na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu	Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies Web: fungování, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata), sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat	MV – bezpečná komunikace, minimalizace rizik, kritické vyhodnocování informací OSV – komunikace, kooperace
I-9-4-03p <i>pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</i>			
I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	- diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich	Operační systémy, funkce, typy, typické využití	MV – minimalizace rizik
I-9-4-04p			

<i>rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu</i>			
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	<ul style="list-style-type: none"> - diskutuje o cílech a metodách hackerů - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu 	<p>Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy</p> <p>Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat</p> <p>Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat</p>	MV – minimalizace rizik, bezpečná komunikace, kritické vyhodnocování informací

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie			
Vyučovací předmět: Informatika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
9. ročník			
Data, informace a modelování			
I-9-1-03	- řeší problémy výpočtem s daty		

<p>vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní</p>	<ul style="list-style-type: none"> - připíše do tabulky dat nový záznam - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy 	<p>Funkce s textovými vstupy</p> <p>Vkládání záznamu do databázové tabulky</p> <p>Filtrování dat v tabulce</p>	<p>OSV – řešení problémů, rozhodovací dovednosti</p> <p>VMEGS – získání a vyhodnocování informací, usnadnění orientace</p> <p>EV – vyhodnocování informace jako východisko o přemýšlení o naléhavých tématech</p>
<p>I-9-1-03p <i>popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění</i></p>			
Algoritmizace a programování			
<p>I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná 	<p>Čtení programu, popsání a vyřešení problému</p>	<p>OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, komunikace, kreativita, kooperace, poznávání lidí</p>
<p>I-9-2-01p <i>po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti</i></p>			
<p>I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví robota dle návodu nebo vlastní tvořivostí - upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol 	<p>Sestavení a oživení robota</p> <p>Projekt Můj robot</p>	<p>OSV – řešení problémů</p>

<p>I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby - ovládá výstupní zařízení a senzory robot - vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - diskutuje různé programy pro řešení problému - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků 	<p>Sestavení programu s rozhodováním, s opakováním</p> <p>Čtení programu</p> <p>Popsání problému</p> <p>Tvorba hry, programovací projekt</p>	
<p>I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 	<p>Sestavení programu s rozhodováním, s opakováním</p> <p>Čtení programu</p> <p>Používání výstupních zařízení – motory, displej, zvuk, senzory (tlačítka, vzdálenost, světlo, barva)</p> <p>Analýza a návrh hry</p>	<p>OSV – rozhodovací dovednosti</p>
<p>I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal</p>			
<p>I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby 	<p>Programovací projekt a plán jeho realizace</p> <p>Pohyb v souřadnicích Ovládání myši, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu</p>	

<p>odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota - přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji - řeší problémy sestavením algoritmu - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně 	<p>Nástroje zvuku, úpravy seznamu</p> <p>Animace kostýmů postav, události</p> <p>Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné</p> <p>Výrazy s proměnnou</p> <p>Tvorba hry s ovládáním, více seznamů</p> <p>Odstranění chyb, ladění</p> <p>Analýza a návrh hry</p>	
<p>I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby - přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji 	<p>Sestavení programu s rozhodováním, s opakováním</p> <p>Čtení programu</p> <p>Odstranění chyb, ladění</p>	
<p>Informační systémy</p>			
<p>I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy 	<p>Řazení dat v tabulce</p> <p>Filtrování dat v tabulce</p>	<p>OSV – řešení problémů, kreativita</p> <p>VDO – čtení, pochopení a respektování pravidel, zákonitostí</p>

I-9-3-02p <i>nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce</i>			
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	<ul style="list-style-type: none"> - při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými - vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - připiše do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat 	Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s očíslenými vstupy, textové vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat	OSV – řešení problémů, rozhodovací dovednosti, komunikace, kooperace a kompetice EV – informace jako východisko o přemýšlení o naléhavých tématech a řešení
I-9-3-03p <i>na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat</i>			
I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	<ul style="list-style-type: none"> - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat 	Zpracování výstupů z velkých souborů dat	OSV – kreativita EV – vyhodnocování informace jako východisko o přemýšlení o naléhavých tématech
Digitální technologie			
I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému;	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí 	Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí	OSV – kreativita, komunikace

<p>diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením 	<p>Operační systémy, funkce, typy, typické využití</p>	<p>VMEGS – získávání informací a usnadnění orientace</p>
<p>I-9-4-01p <i>rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat 	<p>Komprese a formáty souborů</p>	
<p>I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat 	<p>Komprese a formáty souborů</p>	<p>MV – minimalizace rizik</p>
<p>I-9-4-02p <i>ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu</i></p>			
<p>I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní - na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti 	<p>Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)</p>	<p>MV – bezpečná komunikace, minimalizace rizik, kritické vyhodnocování informací</p>
<p>I-9-4-03p <i>pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu 	<p>Typy, služby a význam počítačových sítí</p> <p>Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa</p> <p>Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies</p> <p>Struktura a principy internetu, datacentra, cloud</p> <p>Web: fungování, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL</p>	<p>OSV – komunikace, kooperace</p>

		Princip cloudové aplikace (e-mail, e-shop) Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata), sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat	
I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	- diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich	Operační systémy, funkce, typy, typické využití	MV – minimalizace rizik
I-9-4-04p <i>rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu</i>			
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	- diskutuje o cílech a metodách hackerů - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat	MV – minimalizace rizik, bezpečná komunikace, kritické vyhodnocování informací

5.4 Člověk a jeho svět

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Prvouka je zařazen do vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** a vyučuje se jako samostatný předmět pouze na 1. stupni. Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Učivo je rozděleno do 5 tematických okruhů:

1) MÍSTO, KDE ŽIJEME

- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami a jevy
- utváření přímých zkušeností žáků, (např. v dopravní výchově)
- praktické poznávání místních a regionálních skutečností
- poznávání sebe i nejbližšího okolí

2) LIDÉ KOLEM NÁS

- upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- seznámení se se základními právy a povinnostmi

- utváření si prvotní ucelený obraz světa

3) LIDÉ A ČAS

- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- orientování v dějích a čase

4) ROZMANITOST PŘÍRODY

- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů
- poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé a neživé přírody
- pozorování a pojmenování věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí

5) ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích
- poznávání člověka jako živé bytosti

V Prvouce budou realizována tato průřezová témata:

OSV – mezilidské vztahy, poznávání lidí

EV – vztah člověka k životnímu prostředí, ekosystémy

VDO – občanská společnost a škola – pravidla chování

MKV – lidské vztahy, princip sociálního smíru

Týdenní časová dotace v ročnících					
1.	2.	3.	4.	5.	1. stupeň celkem
2	2	2	0	0	6

Organizační vymezení

Žáci se většinou učí ve spojených třídách s žáky jiného ročníku. Práce žáků v hodině je členěna do více celků, žáci pracují samostatně, ve dvojicích i ve skupinách, kde řeší zadané úkoly, které vedou k procvičení, upevnění a zopakování učiva. Využívány jsou názorné pomůcky a uplatňují se různé formy práce.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Prvouka využívají učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- motivujeme žáky pro učení
- pomáháme řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- upevňujeme preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví i druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Kompetence k řešení problémů

- pomáháme žákovi, aby došel k samostatným řešením, závěrům a objevům
- učíme žáka pracovat s odbornou literaturou, encyklopedií, využívat různých informačních zdrojů
- vedeme žáka k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání
- vedeme žáka k tvoření a kladení otázek k věci, k vzájemnému naslouchání se
- podporujeme u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáka k efektivní spolupráci na řešení problémů
- vedeme žáka k oceňování svých názorů a přínosů, k respektování názorů druhých
- pomáháme žákovi, aby dokázal věcně argumentovat

Kompetence občanské

- vedeme žáka k respektování pravidel
- motivujeme žáka hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- utváříme ohleduplný vztah k přírodě, kulturním výtvorům

Kompetence pracovní

- vedeme žáka k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatnosti i týmové činnosti
- vedeme žáka ke správným způsobům užití pomůcek
- umožňujeme žákovi pozorovat, manipulovat a experimentovat

Kompetence digitální

- zapojujeme žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod.)
- nabízíme žákům příležitosti, aby vhodně využívali digitální technologie při provádění a zaznamenávání průběhu (např. pořizováním vlastních fotografií, časosběrných videí) a výsledků jednoduchých pokusů
- při využívání digitálních technologií pravidelně zařazujeme relaxační činnosti a vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali zdravotní rizika dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učíme, jak jim mohou předcházet

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Vyučovací předmět: Prvouka			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
1. ročník			
Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01p vznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené	- orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy - popíše cestu do školy	domov škola	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, cvičení dovednosti zapamatování,

místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v budově školy - zná název školy, třídy, jméno třídní učitelky 	obec	řešení problémů (ve všech částech učiva)
ČJS-3-1-01p <i>orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy, popíše a zvládne cestu do školy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže se připravit na vyučování - postupně se seznamuje se školním řádem - chová se ukázněně ve škole i mimo ni - dbá na bezpečnost při cestě do školy, poznává funkci dopravního značení - spolehlivě se pohybuje v blízkém okolí školy - pojmenuje obec, město, ve kterém žije a ulici, ve které bydlí - osvojuje si pojmy dům, byt, zařízení bytu, nábytek, nádobí, spotřebiče - dbá na bezpečnost a ochranu zdraví při manipulaci s nářadím a spotřebiči - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času 	riziková místa a situace bezpečnost a ochrana zdraví při manipulaci s nářadím a spotřebiči	
Lidé kolem nás			

<p>ČJS-3-2-01 rozdílí blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje nejbližší rodinné příslušníky, seřadí členy rodiny dle věku - hovoří o chování v rodině - aplikuje zásady správného chování ve škole i mimo ni - ve škole rozpozná zaměstnance a váží si jejich práce - rozliší nesprávné chování své i jiných - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům 	<p>rodina soužití lidí chování lidí</p>	<p>OSV – mezilidské vztahy</p>
<p>ČJS-3-2-01p <i>rozdílí role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy, dodržuje základní pravidla společenského chování, při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně, projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</i></p>			
<p>ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vypráví o práci rodičů - zná některá další povolání 	<p>povolání</p>	
<p>ČJS-3-2-02p <i>pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti</i></p>			
<p>Lidé a čas</p>			
<p>ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje dny v týdnu - vyjmenuje roční doby - rozlišuje čas práce a odpočinku - orientuje se v čase – rok, měsíc, týden, den, hodina 	<p>orientace v čase režim dne rok</p>	

<p>ČJS-3-3-01p <i>pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase, zná rozvržení svých denních činností</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná části dne - určí celé hodiny - rozpozná současnost a minulost, orientuje se v čase – dnes, zítra, včera 	<p>současnost a minulost v našem životě</p>	
<p>ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí časově zařadit Vánoce a Velikonoce - zná některé vánoční a velikonoční zvyky a tradice 	<p>Vánoce, Velikonoce</p>	
<p>ČJS-3-3-03p <i>rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti, poznává různé lidské činnosti</i></p>			
<p>Rozmanitost přírody</p>			
<p>ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje věci kolem nás, pokusí se určit materiál - rozpozná roční období - učí se pozorovat a popsat změny v přírodě podle ročního období 	<p>roční období</p>	<p>EV – základní podmínky života</p>
<p>ČJS-3-4-01p <i>pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i></p>			

<p>ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny - pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami - popíše základní části rostliny - určí základní podmínky pro život rostlin - pozná dané rostliny - roztřídí ovoce a zeleninu - pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat - vyjmenuje základní části těla u určených savců a ptáků - porovná chování živočichů v závislosti na ročním období - vymezí živočichy domácí a volně žijící - zná domácí zvířata a názvy jejich mláďat - pozoruje práci na poli a na zahradě - dodržuje pravidla správného chování v přírodě a podílí se na něm 	<p>rostliny živočichové ovoce a zelenina</p>	
<p>ČJS-3-4-02p <i>pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat, pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami</i></p>			
<p>Člověk a jeho zdraví</p>			
<p>ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učí se a dodržovat základní hygienické a pracovní návyky - dodržuje denní režim - projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví 	<p>péče o zdraví, zdravá výživa lidské tělo, stavba těla zdravý životní styl</p>	

vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - ví o vlivu vhodné stravy na zdraví - rozpozná základní části lidského těla 	denní režim nemoci, prevence nemocí a úrazů	
ČJS-3-5-01p <i>uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění, pojmenuje hlavní části lidského těla</i>			
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu (ovládá chůzi po chodníku, umí používat světelných signálů pro chodce, zná zásady bezpečného chování v dopravních prostředcích, používá přilbu na kolo) - pozná bezpečná místa pro hry 	osobní bezpečí dopravní signalizace, značky	
ČJS-3-5-02p <i>rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu</i>			
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby	<ul style="list-style-type: none"> - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - odmítne komunikaci a kontakty, které jsou mu nepříjemné - v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné lidi 	bezpečné chování důležitá telefonní čísla	OSV – sociální rozvoj, komunikace

komunikace s operátory tísňových linek	- zná čísla tísňových volání a nacvičuje jejich používání, ví, že se nesmí zneužívat		
ČJS-3-5-03p <i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i>			
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- dokáže se chovat bezpečně v nouzové situaci, umí vyhledat dospělého a požádat ho o pomoc - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	situace hromadného ohrožení rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	
ČJS-3-5-04 <i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>			

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět			
Vyučovací předmět: Prvouka			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
2. ročník			
Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01			

<p>vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žák se orientuje v okolí školy a svého bydliště - bezpečně zvládá pohyb po budově školy - pamatuje si adresu svého bydliště - pojmenuje důležité dopravní značky - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času - uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu 	<p>domov dopravní značky škola obec okolní krajina riziková místa a situace</p>	<p>OSV – rozvoj schopnosti poznávání, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů (ve všech částech učiva)</p>
<p>ČJS-3-1-01p <i>orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy, popíše a zvládne cestu do školy</i></p>			
<p>Lidé kolem nás</p>			
<p>ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - vyjmenuje další rodinné příslušníky nad rámec vlastní rodiny - uvědomuje si věkové rozdíly - dodržuje školní řád a respektuje ho, samostatně rozlišuje zásady správného chování - dodržuje základní pravidla společenského chování - dokáže posoudit nesprávné chování a vysvětlí správný postup nápravy - zná některé způsoby vhodného trávení volného času 	<p>rodina soužití lidí chování lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě volný čas</p>	<p>OSV – mezilidské vztahy</p>
<p>ČJS-3-2-01p <i>rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy, dodržuje základní pravidla společenského chování, při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně, projevuje toleranci k</i></p>			

<i>odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</i>	- při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně		
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - vysvětlí povolání rodičů a objasní další vybraná povolání	práce dospělých	
ČJS-3-2-02p <i>pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti</i>			
Lidé a čas			
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- vyjmenuje měsíce - rozlišuje pojmy hodina, minuta, den, týden, měsíc, rok - orientuje se v kalendáři - používá datum - posoudí posloupnost včera, dnes, zítra	orientace v čase – rok, měsíce, týden, hodiny současnost a minulost v našem životě	
ČJS-3-3-01p <i>pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase, zná rozvržení svých denních činností</i>	- pozná, kolik je hodin - rozpozná na hodinách celou, půl, čtvrt - přečte čas na digitálním displeji - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě s přihlédnutím k minulosti, přítomnosti a budoucnosti		
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka,	- umí časově zařadit Vánoce a Velikonoce	Vánoce, Velikonoce	

<p>o lidské společnosti, soužití, zvyčích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost</p>	<p>- zná některé vánoční a velikonoční zvyky a tradice</p>		
<p>ČJS-3-3-03p <i>rozdělí děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti, poznává různé lidské činnosti</i></p>			
<p>Rozmanitost přírody</p>			
<p>ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje, popíše a porovná viditelné změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - rozliší a porovná chování živočichů v závislosti na ročním období - pozoruje a upevňuje si a rozšiřuje poznatky o rostlinách - opakuje a upevňuje si poznatky o určených savcích a ptácích - popíše jednotlivé části těla rostlin a živočichů - zná vybrané běžně pěstované pokojové rostliny a chápe potřebu pravidelné péče o ně - rozlišuje stromy jehličnaté a listnaté, ovocné 	<p>rostliny živočichové příroda, životní podmínky ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p>	<p>EV – základní podmínky života, vztah člověka k prostředí, ekosystémy</p>

<p>ČJS-3-4-01p <i>pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující stromy, keře, byliny a zemědělské plodiny - třídí živočichy na domácí a volně žijící - zná a umí pojmenovat domácí zvířata, zná jejich význam pro člověka, ví, čím se živí - zná některé živočichy chované pro radost a chápe potřebu pravidelné péče o ně - zná vybraná volně žijící zvířata a ptáky - rozliší a porovná chování živočichů v závislosti na ročním období - dbá na dodržování pravidel správného chování v přírodě - zná důležitost ochrany životního prostředí a podílí se na ní - provede jednoduchý pokus podle návodu 		
<p>ČJS-3-4-02 <i>roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí a roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků (ovoce, zelenina, listnaté a jehličnaté stromy, jarní a luční květiny, zemědělské plodiny, savci, ptáci) - roztřídí ovocné plody a druhy zeleniny 		
<p>ČJS-3-4-02p <i>pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat, pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a</i></p>			

<p><i>pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami</i></p>			
<p>Člověk a jeho zdraví</p>			
<p>ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje základní hygienické návyky - orientuje se v režimu dne - zhodnotí správnost chování a činností ve vztahu ke zdraví - shromáždí a porovná kladné a záporné poznatky ve vztahu ke zdraví 	<p>péče o zdraví, zdravá výživa hygiena lidské tělo</p>	
<p>ČJS-3-5-01p <i>uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění, pojmenuje hlavní části lidského těla</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná základní části lidského těla a polohu některých základních orgánů v těle - poznává tělesné odlišnosti různých lidí - zná lidské smysly a smyslové orgány - upevňuje si základní postupy při preventivní péči o své zdraví a tělo - rozlišuje nemoc a úraz 		
<p>ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - ví, že některé látky jsou škodlivé - důsledně dbá na uplatňování pravidel účastníků silničního 	<p>pravidla silničního provozu, značky</p>	

silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	provozu, zná nebezpečí za snížené viditelnosti – vidět a být viděn – reflexní materiály, důsledně používá přilbu na kolo		
ČJS-3-5-02p <i>rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu</i>			
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	<ul style="list-style-type: none"> - chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi a učí se vyhodnotit nebezpečí a závažnost situace - odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná a dodržuje bezpečnou vzdálenost od neznámé osoby 	osobní bezpečí	OSV – sociální rozvoj, komunikace
ČJS-3-5-03p <i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i>			
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže přivolat pomoc pro sebe i pro jiné lidi v případě nebezpečí, učí se zachovat klid rozvahy - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná 	integrovaný záchranný systém komunikace s operátory tísňové linky mimořádné události a rizika	

ČJS-3-5-04 <i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	místa pro hru a trávení volného času - uposlechne pokynů dospělých při mimořádných situacích, respektuje je a řídí se jimi		
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Vyučovací předmět: Prvouka			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
3. ročník			
Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- vyznačí na jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy - vyjmenuje hlavní a vedlejší světové strany - pracuje se směrovou růžicí - rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - zná telefonní čísla IZS, domů	domov, obec škola a její okolí světové strany, směrová růžice důležitá telefonní čísla	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů (ve všech částech učiva)
ČJS-3-1-01p <i>orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy, popíše a zvládne cestu do školy</i>			
ČJS-3-1-02	- orientuje se v okolí školy a v budově školy	naše obec	

začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	<ul style="list-style-type: none"> - zařadí svou obec, město do patřičného kraje - orientuje se v plánu obce - pojmenuje části obce - popíše změny v nejbližším okolí obce 	místní krajina	
Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje na příkladech blízké příbuzenské vztahy v rodině - vysvětlí význam školních pravidel - dodržuje pravidla tolerance k přirozeným odlišnostem spolužáků 	rodina, neznámí lidé chování lidí, vlastnosti lidí, pravidla soužití lidí	OSV – mezilidské vztahy VDO – občanská společnost a škola MKV – princip smíru a solidarity
ČJS-3-2-01p <i>rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy, dodržuje základní pravidla společenského chování, při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně, projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</i>			
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	<ul style="list-style-type: none"> - zobecní význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 	lidé a jejich práce	

ČJS-3-2-02p <i>pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti</i>			
Lidé a čas			
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v čase – včera, dnes, zítra - využije časové údaje při řešení různých - rozliší etapy lidského života - sestavuje režim dne 	orientace v čase – rok, režim dne etapy lidského života	
ČJS-3-3-01p <i>pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase, zná rozvržení svých denních činností</i>			
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	<ul style="list-style-type: none"> - popíše památky ve svém okolí - vyhledává zajímavosti spjaté s rodným místem - vyjmenuje některé rodáky ze svého regionu 	současnost a minulost v životě naší obce regionální památky	
ČJS-3-3-02p <i>rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>			
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v čase podle kalendáře - rozeznává na konkrétních příkladech současnost, minulost a budoucnost - popíše vybrané svátky 	Vánoce, Velikonoce	

<p>ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti, poznává různé lidské činnosti</p>			
<p>Rozmanitost přírody</p>			
<p>ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná přírodniny a lidské výtvořy - chápe význam vody, vzduchu, Slunce a půdy pro život na Zemi - rozezná skupenství vody - popíše koloběh vody - pojmenuje základní části vzduchu - popíše proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích - uvede na příkladech, jak chránit čistotu ovzduší, vodních toků, přírody jako celku 	<p>přírodniny a lidské výtvořy živá a neživá příroda a její části rozmanitost života v přírodě životní prostředí (ochrana ŽP) jednoduché pokusy</p>	<p>EV – základní podmínky života; vztah člověka k prostředí, ekosystémy</p>
<p>ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p>			
<p>ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje na konkrétních příkladech živou a neživou přírodu - vyjmenuje základní živé organismy - objasní rozmanitost živočichů, rostlin, hub podle stavby těla a životních podmínek 		
<p>ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat, pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami</p>			

<p>ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje vlastnosti předmětů a věcí - provede pokus a zaznamená výsledky 		
<p>ČJS-3-4-03p <i>provede jednoduchý pokus podle návodu</i></p>			
Člověk a jeho zdraví			
<p>ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p>	<ul style="list-style-type: none"> - upevňuje si zákl. znalosti o stavbě lidského těla, jeho částí - nalézá rozdíly a podobnosti mezi lidmi a jinými živočichy - vyjmenuje lidské smysly a popíše jejich význam - uvede na příkladech složky zdravé výživy 	<p>lidské tělo – části, základní funkce a projevy</p> <p>orgány, smysly – úraz, nemoc</p> <p>péče o zdraví, zdravá výživa</p> <p>třídní pravidla, pravidla pro práci s počítačem, tabletem</p>	
<p>ČJS-3-5-01p <i>uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění, pojmenuje hlavní části lidského těla</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - podílí se na vytvoření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s počítačem, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod. a pravidla dodržuje - popíše na příkladech zdravotní rizika dlouhodobého používání digitální technologie - rozliší úraz a nemoc, vysvětlí pojem, uvede příklady 	<p>základy první pomoci, ošetření drobných poranění</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - vybere vhodný způsob k ošetření drobných poranění 		
<p>ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v zákl. dopravní značení (dopravní značky, situace, semaforey) - popíše bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí - vybere základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu 	<p>dopravní prostředky základní dopravní značky a signalizace pravidla chování chodce, cyklisty v silničním provozu bezpečnost a krizové situace</p>	
<p>ČJS-3-5-02p <i>rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu</i></p>			
<p>ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje základní pravidla, kterými se řídí při setkání s cizí osobou - dokáže přivolat pomoc, použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky a nezneužívá ji 	<p>osobní bezpečí přivolání pomoci v případě ohrožení</p>	<p>OSV – sociální rozvoj, komunikace</p>

ČJS-3-5-03p <i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i>	<ul style="list-style-type: none"> - vybere správné příklady chování v nebezpečné situaci 		
ČJS-3-5-04 <i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se pokynech dospělých při mimořádných událostech - uvede příklady nebezpečí přírodních úkazů a jejich bezpečného řešení 	mimořádné události, situace hromadného ohrožení IZS	
ČJS-3-5-04 <i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná varovný signál a zkoušku sirén 		

5.4.2 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Přírodověda navazuje na Prvouku a přináší žákům základní poznatky o významných přírodních a hospodářských okolnostech života. Vzdělávání v předmětu Přírodověda směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům. Umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování. Učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě. Vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností (i vliv na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku), závislosti člověka na přírodních zdrojích, objasní význam zdravého způsobu života. seznamuje žáka se stavbou živých organismů. Seznamuje žáky s možným ohrožením, které plyne z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Přírodověda se vyučuje ve 4. i 5. ročníku 2 hodiny týdně. Je součástí vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět**, který je členěn do 2 tematických okruhů:

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učit se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Výuka probíhá převážně v rámci učebny přírodopisu, případně v terénu. Pro práci s různými zdroji informací je využívána také počítačová učebna nebo tablety.

V předmětu jsou realizována tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova a Enviromentální výchova.

Týdenní časová dotace v ročnících					
1.	2.	3.	4.	5.	1. stupeň celkem
0	0	0	2	2	4

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Přírodověda využívají učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- učitel umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- žáci získávají informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- žáci se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k používání správné terminologie
- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanské

- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- žáci se učí poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- žáci si utvářejí pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržují vymezená pravidla

Kompetence digitální

- zapojujeme žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod.)
- poskytujeme žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace)
- vytváříme modelové situace, které žákům umožňují si uvědomit, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje a že každá činnost v online prostředí zanechává digitální stopu, kterou lze jen obtížně odstranit
- vedeme žáky k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech
- nabízíme žákům příležitosti, aby vhodně využívali digitální technologie při provádění a zaznamenávání průběhu (např. pořizováním vlastních fotografií, časosběrných videí) a výsledků jednoduchých pokusů
- využíváme digitální technologie (např. digitální lupu, teploměr, termokameru) a online aplikace při pozorování přírody
- při využívání digitálních technologií pravidelně zařazujeme relaxační činnosti a vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali zdravotní rizika dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učíme, jak jim mohou předcházet

Nevrstevnické učení – probíhá u žáků 4. a 5. ročníku

- učení ve věkově různorodých skupinách (spojení ročníků)
- podporuje individualizaci výuky a je přínosem pro dosahování kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život
- individualizace výuky v heterogenních skupinách
- aktivní přístup žáků, vliv očekávaných kompetencí na reálnou výuku
- tvorba projektů napříč skupinami
- pedagog jako průvodce vzděláváním
- kvalita mezilidských vztahů
- bezpečné prostředí

Škola propojováním dětí do nevrstevnických skupin a individualizací výuky učí žáky pracovat samostatně, kultivovaně sdělovat odlišný názor a přistoupit na kompromis. Děti jsou schopné se vzájemně podporovat a nabízet si pomoc. Dokáží respektovat zvláštnosti každého jedince i vzájemně odlišné tempo práce a míru talentu.

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Vyučovací předmět: Přírodověda			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
4. ročník			
Rozmanitost přírody			
<p>ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</p> <p>ČJS-5-4-01p <i>na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - chápe rozdíl mezi živou a neživou přírodou - chápe propojení živé a neživé přírody 	Živá a neživá příroda	OSV – cvičení dovednosti zapamatován, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
<p>ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</p> <p>ČJS-5-4-02p <i>popíše střídání ročních období</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - má základní povědomí o Vesmíru, planetách a Sluneční soustavě 	Vesmír	

<p>ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy</p> <p>ČJS-5-4-03p <i>zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí charakterizovat některá společenstva – les, potok, rybník, zahrada, pole 	<p>Společenstva – les, rybník, louka, pole</p>	<p>OSV – cvičení dovednosti zapamatován, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium</p> <p>EV – ekosystémy; lidské sídlo; pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek – kulturní krajina</p> <p>EV – vliv přírodních podmínek na život člověka (voda, ovzduší, půda, přírodní zdroje – surovinové a energetické, jejich vyčerpateľnost, vliv na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji)</p>
<p>ČJS-5-4-04 porovnáva na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - třídí organismy do skupin - používá obrázkové klíče a atlasy 	<p>Systém živočichů a rostlin</p>	
<p>ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</p> <p>ČJS-5-4-05p <i>zvládá péči o pokojové rostliny</i></p> <p>ČJS-5-4-05p</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hodnotí vliv člověka na přírodu, chápe negativní působení člověka na přírodu 	<p>Vliv člověka na přírodu</p>	<p>EV – vztah člověka k prostředí</p>

<p><i>chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí</i> ČJS-5-4-05p <i>popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují</i></p>			
<p>ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</p> <p>ČJS-5-4-06p <i>provádí jednoduché pokusy se známými látkami</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduchý pokus 	<p>Látky a jejich vlastnosti</p> <p>Voda a vzduch</p>	
Člověk a jeho zdraví			
<p>ČJS-5-5-01 využívá poznatky o lidském těle a k podpoře vlastního zdravého způsobu života</p> <p>ČJS-5-5-01p <i>uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívá poznatky o lidském těle a k podpoře vlastního zdravého způsobu života - zná různé druhy odpadů - dokáže vysvětlit proč a jak se odpady třídí (skládky, kompostování, kontejnery) - ví, co je divoká skládka 	<p>Lidské tělo</p> <p>Zdraví životní styl</p>	
<p>ČJS-5-5-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jednotlivé fáze života 	<p>Vývoj člověka od narození (ontogeneze)</p>	

<p>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</p> <p>ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života</p>			
<p>ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učí se plánovat svůj čas, rozdělit si čas na učení, práci, zábavu a odpočinek - volí si vhodnou činnost pro volný čas - uvědomuje si důležitost odpočinku a spánku 	<p>Péče o zdraví – denní režim, odpočinek, spánek</p> <p>Využití volného času</p>	
<p>ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p> <p>ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</p> <p>ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná význam sportování - zná zásady první pomoci (zlomeniny, krvácení, zástava dýchání) - umí zavolat pomoc - v modelové situaci určí život ohrožující situaci 	<p>První pomoc</p>	

vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti			
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky	- chápe nebezpečí návykových látek předvede odmítnutí návykové látky	Návykové látky	
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	- jednoduchým způsobem objasní nezbytnost zdravého denního režimu, pitného režimu, pohybového režimu a zdravé stravy pro zdraví člověka - uplatňuje správné hygienické návyky - uvědomuje si zdravotní rizika při dlouhotrvajícím využívání digitálních technologií	Zdraví a jeho ochrana	<i>Pv – stolování a příprava zdravých pokrmů</i> <i>Tv – pitný režim při sportu</i>
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc	- zná telefon. čísla tísňového volání - (150, 155, 158), zvládá komunikaci s operátory tísňové linky - zná postup ošetření drobných poranění	Osobní bezpečí – krizové situace, vhodná a nevhodná místa pro hru Bezpečné chování v rizikovém prostředí Bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Vyučovací předmět: Přírodověda			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
5. ročník			
Rozmanitost přírody			
<p>ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</p> <p>ČJS-5-4-01p <i>na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - chápe rozdíl mezi živou a neživou přírodou - chápe propojení živé a neživé přírody 	Živá a neživá příroda	<p>OSV – cvičení dovednosti zapamatován, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium</p> <p>EV – vliv přírodních podmínek na život člověka</p>
<p>ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</p> <p>ČJS-5-4-02p <i>popíše střídání ročních období</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - má základní znalosti o Vesmíru, planetách, hvězdách a Sluneční soustavě 	<p>Vesmír – planety, Slunce, hvězdy</p> <p>Sluneční soustava</p> <p>Den a noc, roční období</p>	

<p>ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy</p> <p>ČJS-5-4-03p <i>zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí charakterizovat některá společenstva – les, potok, rybník, zahrada, pole - popíše a zařadí organismy žijící v daném ekosystému - pozná základní rostliny a živočichy 	<p>Společenstva – les, rybník, louka, pole</p> <p>Charakteristika společenstev</p>	<p>OSV – cvičení dovednosti zapamatován, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium</p> <p>EV – ekosystémy; lidské sídlo; pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek – kulturní krajina</p> <p>EV – vliv přírodních podmínek na život člověka (voda, ovzduší, půda, přírodní zdroje – surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vliv na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji)</p>
<p>ČJS-5-4-04 porovnáva na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - třídí organismy do skupin - používá obrázkové klíče a atlasy - je schopen charakterizovat a popsat vybrané organismy 	<p>Systém živočichů – bezobratlí a obratlovci</p> <p>Systém rostlin – řasy, mechorosty, kapradiny, přesličky, semenné rostliny</p>	
<p>ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</p> <p>ČJS-5-4-05p <i>zvládá péči o pokojové rostliny</i></p> <p>ČJS-5-4-05p</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hodnotí vliv člověka na přírodu - chápe negativní působení člověka na přírodu 	<p>Vliv člověka na přírodu</p> <p>Ohleduplné chování k přírodě</p>	<p>EV – vztah člověka k prostředí</p>

<p><i>chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí</i> ČJS-5-4-05p <i>popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují</i></p>			
<p>ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu ČJS-5-4-06p <i>provádí jednoduché pokusy se známými látkami</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduchý pokus - zná jednoduché stroje a jejich praktické použití – páka, kladka, nakloněná rovina, kladkostroj - změří sílu pomocí siloměru - má základní poznatky o využití el. energie 	<p>Látky a jejich vlastnosti Voda a vzduch Fotosyntéza Člověk a technika – páka, kladka, nakloněná roviny</p>	
Člověk a jeho zdraví			
<p>ČJS-5-5-01 využívá poznatky o lidském těle a k podpoře vlastního zdravého způsobu života ČJS-5-5-01p <i>uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívá poznatky o lidském těle a k podpoře vlastního zdravého způsobu života - zná různé druhy odpadů - dokáže vysvětlit proč a jak se odpady třídí (skládky, kompostování, kontejnery) - ví, co je divoká skládka 	<p>Lidské tělo – orgány a orgánové soustavy – pohybová, svalová, kožní, cévní, nervová, dýchací, trávicí a smyslová Zdraví životní styl – denní režim, výživa, hygiena, pitný režim, sport, nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví</p>	
<p>ČJS-5-5-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jednotlivé fáze života 	<p>Vývoj člověka od narození (ontogeneze)</p>	

<p>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</p> <p>ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života</p>			
<p>ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí naplánovat denní program - osvojí si pravidelnou přípravu na vyučování - vyhradí si čas na své koníčky, kroužky - zná svoje práva a povinnosti v rodině, ve škole a ve společnosti 	<p>Volný čas</p> <p>Denní program</p>	
<p>ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p> <p>ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</p> <p>ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná význam sportování - zná zásady první pomoci (zlomeniny, krvácení, zástava dýchání) - umí zavolat pomoc - v modelové situaci určí život ohrožující situaci 	<p>První pomoc – přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p>	

<i>vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti</i>			
<p>ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p> <p>ČJS-5-5-05p <i>odmítá návykové látky</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - chápe nebezpečí návykových látek - předvede odmítnutí návykové látky 	Návykové látky	
<p>ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog a alkoholu - zná nebezpečí nabídky sladkostí apod. od cizích lidí - uvědomuje si nebezpečí závislosti na PC a hracích automatech - zná věkovou hranici pro prodávání alkoholu a cigaret 	Návykové látky a zdraví	
<p>ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</p> <p>ČJS-5-5-07p <i>ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná telefon. čísla tísňového volání - (150, 155, 158), zvládá komunikaci s operátory tísňové linky - zná postup ošetření drobných poranění 	<p>Osobní bezpečí – krizové situace, vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek</p> <p>Bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky</p>	

5.4.3 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vlastivěda v návaznosti na prvouku přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí a o výsledcích jejich činnosti, seznamuje je s důležitými událostmi a významnými osobnostmi regionálních a národních dějin. Integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z vyučování a osobního života žáků s dalšími informacemi z tisku, rozhlasu a televize a ze zájmových oblastí, tyto podněty přístupně vysvětluje, uvádí do souvislostí a v potřebné míře zobecňuje. Formuje u žáků vědomí příslušnosti k vlastnímu národu, pěstuje žádoucí hodnotovou orientaci, rozvíjí zájem žáků o poznávání života, tradic, zvyklostí a zvláštností společenství v různých historických obdobích a v různých kulturních oblastech. Na příkladech ze života lidí, na základě zkušeností žáků a prostřednictvím rozmanitých činností získávají pojmy domov a vlast konkrétní, věcný, ale i mravně a citově zabarvený obsah.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vlastivěda je realizována ve 4. a v 5. ročníku 2 hodiny týdně. Je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, jejíž vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů, z nichž tři okruhy jsou obsahem předmětu Vlastivěda. Prvním okruhem je **Místo, kde žijeme**, v němž se žáci učí o organizaci života v obci a ve společnosti. Jsou vedeni k aktivnímu přístupu k novým poznatkům, hledání souvislostí a orientaci v pojmech a také k praktickému poznávání nejbližšího okolí, probouzení kladného vztahu k místu bydliště, poznávání místních a regionálních specifik. Postupně je rozvíjen jejich vztah k naší zemi, národní cítění.

V okruhu **Lidé kolem nás** u žáků upevňujeme základy vhodného chování a jednání mezi lidmi. Žáci si mají uvědomit význam a podstatu tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Jsou seznámeni se základními právy a povinnostmi i aktuálními problémy ve společnosti. Žáky směřujeme k výchově budoucího občana demokratického státu.

Posledním okruhem je **Lidé a čas**. Žáci se učí orientovat v čase, postupně si uvědomují historické souvislosti jednotlivých událostí a jejich dopad do současnosti. Cílem je vzbudit zájem žáků o historii a současnost naší vlasti, naučit je samostatně vyhledávat, zkoumat a třídit informace z dostupných zdrojů – exkurze, návštěvy památek, muzeí či knihoven, vyhledávání důvěryhodných informací na internetu a v neposlední řadě samozřejmě také získávání informací od členů rodiny.

Do vzdělávacího obsahu předmětu Vlastivěda jsou začleněny vybrané okruhy z průřezových témat **Osobnostní a sociální výchova (OSV)**, **Výchova demokratického občana (VDO)**, **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)**, **Multikulturní výchova (MKV)**, **Environmentální výchova (EV)** a **Mediální výchova (MV)**.

Výuka probíhá převážně v rámci kmenové třídy. Pro práci s různými zdroji informací může být využita také počítačová učebna. Mohou být realizovány nejrozličnější exkurze, vlastivědné vycházky či vzdělávací programy.

Týdenní časová dotace v ročnících					
1.	2.	3.	4.	5.	1. stupeň celkem
0	0	0	2	2	4

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Vlastivěda využívají učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- vedeme a motivujeme žáky k užívání správné terminologie a symboliky,
- vysvětlujeme a zprostředkováváme žákům své zkušenosti z cest, umožňujeme porovnání podmínek ve vlasti a v Evropě,
- učíme žáky určit polohu bydliště, školy vzhledem ke krajině, státu a Evropě,
- učíme žáky začlenit obec do příslušného kraje, vyhledat jednoduché údaje v mapě.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme a motivujeme žáky k odpovědnosti za rozhodnutí a úsudky,
- pomáháme žákům využívat při práci odbornou literaturu, prostředky IT, porovnávat způsob života a prostředí ve své vlasti a v jiných zemích,
- systematicky žáky seznamujeme s odlišnostmi jednotlivých zemí, své vlasti,
- vedeme žáky k rozlišování a třídění získaných vědomostí o podmínkách v naší republice a Evropě.

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákům aktivní zapojení do společenského dění, využívání IT, směřujeme žáky ke vhodné spolupráci a soužití s ostatními lidmi,
- směřujeme a motivujeme žáky k operacím s vlastním úsudkem, myšlenkami, k jejich logickému uspořádání,
- vedeme žáky ke kultivovanému a výstižnému vyjadřování ústně i písemně,
- vedeme žáky k rozlišování náčrtů, jednoduchých plánů, map.

Kompetence sociální a personální

- podporujeme u žáků aktivně sebedůvěru, sebepojetí žáků s cílem dosáhnout sebeuspokojení a sebeúcty,

- pomáháme žákům při volbě vhodného řešení úkolů, ovlivňujeme chování žáků při skupinové a týmové práci,
- vedeme žáky k rozlišování základních rozdílů v chování lidí na základě vlastních zkušeností získaných při skupinové a týmové práci,
- podporujeme žáky v obhajování svých názorů a jednání ve skupině lidí, učíme je rozpoznávat jednání a chování porušující základní lidská práva nebo demokratické principy.

Kompetence občanské

- pomáháme žákům při vlastním hodnocení výsledků práce, vedeme je k odpovědnosti proti násilí, k toleranci ve společnosti,
- seznamujeme žáky s významnými rodáky, kulturními památkami a národním dědictvím,
- učíme žáky chápat a hodnotit základní ekologické souvislosti a environmentální problémy regionu a státu,
- vytváříme pozitivní vztah žáků k minulosti kraje, předkům, domovu, vlasti.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování veškerých zásad bezpečnosti při práci a komunikaci,
- podporujeme vzájemnou spolupráci žáků, společné plnění úkolů, vzájemnou pomoc a toleranci při řešení problémů, získávání znalostí a zkušeností,
- učíme žáky postupy práce s informačními materiály, odbornou literaturou, IT,
- vedeme žáky k uplatňování elementárních poznatků o lidské společnosti, porovnávání minulost a současnost.

Kompetence digitální

- zapojujeme žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod.),
- poskytujeme žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace),
- vytváříme modelové situace, které žákům umožňují si uvědomit, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje a že každá činnost v online prostředí zanechává digitální stopu, kterou lze jen obtížně odstranit,
- vedeme žáky k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech,
- nabízíme žákům příležitosti, aby vhodně využívali digitální technologie při provádění a zaznamenávání průběhu (např. pořizováním vlastních fotografií, časosběrných videí) a výsledků jednoduchých pokusů,
- využíváme digitální technologie (např. digitální lupu, teploměr, termokameru) a online aplikace při pozorování přírody, při využívání digitálních technologií pravidelně zařazujeme relaxační činnosti a vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali zdravotní rizika dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učíme, jak jim mohou předcházet.

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Vyučovací předmět: Vlastivěda					
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy		
4. ročník					
Místo, kde žijeme					
<p>ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí polohu svého bydliště - zná základní údaje o ČR - zná hlavní město ČR - určí polohu ČR na mapě - zná a na mapě vyhledá sousední státy ČR - seznámí se s členěním území ČR - začlení svoji obec do příslušného kraje a vyhledá na mapě krajské město 	<p>Naše vlast – Česká republika Členění území ČR, kraje</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání; řešení problémů; dovednosti pro učení a studium (napříč všemi výstupy)</p> <p>VMEGS – naše vlast a Evropa, naši sousedé v Evropě</p>		
<p>ČJS-5-1-01p <i>popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje</i></p>				<p>ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná a určí světové strany a orientuje se podle nich - seznámí se se způsoby určení světových stran podle znaků v přírodě (Slunce, mraveniště, letokruhy) - dodržuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - orientuje se podle mapy
<p>ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná a určí světové strany a orientuje se podle nich - seznámí se se způsoby určení světových stran podle znaků v přírodě (Slunce, mraveniště, letokruhy) - dodržuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - orientuje se podle mapy 	<p>Orientace v krajině Světové strany Orientace podle mapy</p>	<p>EV – životní prostředí</p> <p>Tv – turistika a chování v přírodě</p>		
<p>ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p <i>orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany</i></p>					

<p>ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p>			
<p>ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtu, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší různé typy map - seznámí se s měřítkem mapy a zná jeho význam - zná základní mapové značky, umí pracovat s legendou mapy - rozliší podle barvy na mapě vodstvo, nížiny, vrchoviny - umí na mapě ČR vyhledat hlavní město a ukáže polohu svého bydliště - seznámí se s povrchem ČR, na mapě ČR vyhledá nížiny a pohoří, zná nejvyšší horu ČR - seznámí se s vodstvím ČR, na mapě ČR vyhledá významné řeky, rybníky, jezera, přehrady - orientuje se v pojmech podnebí a počasí - seznámí se s druhy a typy půd a jejich využitím 	<p>Mapy a plány, měřítko mapy Mapa České republiky Povrch a vodstvo ČR Počasi a podnebí Půda, zemědělství</p>	<p>EV – ekosystémy; základní podmínky života; životní prostředí M – měřítko mapy Př – voda; ochrana životního prostředí</p>
<p>ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě</p>			
<p>ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam</p>	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchým způsobem posoudí význam typických regionálních zvláštností 	<p>Regiony a města ČR Ochrana přírody, chráněná území</p>	<p>VMEGS – naše vlast a Evropa; lidová slovesnost, tradice a zvyky MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<p>ČJS-5-1-04p</p>			

<i>uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí</i>			
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	- prezentuje svoje zážitky a zajímavosti z vlastních cest	Regiony a města ČR Přírodní a historické zajímavosti	Čj – vypravování zážitků z vlastních cest Vv – inspirace okolím
ČJS-5-1-05p <i>sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest</i>			
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- rozumí pojmu demokracie - dokáže vysvětlit způsob řízení ČR, rozliší hlavní orgány státní moci - orientuje se v pojmech prezident, parlament, vláda, předseda vlády (premiér), ministři - zná jméno současného prezidenta a premiéra ČR - zná státní symboly ČR	Česká republika – demokratický stát Rozdělení státní moci Státní symboly	VDO – občan, občanská společnost a stát
ČJS-5-1-06p <i>pozná státní symboly České republiky</i>			
Lidé kolem nás			
ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	- zná svoje postavení v rodině, orientuje se v příbuzenských vztazích - dodržuje základní pravidla slušného chování - zná svoje práva a povinnosti v rodině i ve škole, dodržuje školní řád - spoluvytváří pravidla třídy - respektuje kulturní odlišnosti	Práva a povinnosti Pravidla slušného chování	VDO – občanská společnost a škola OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace MKV – kulturní diference
ČJS-5-2-01p <i>dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)</i>			

	<ul style="list-style-type: none"> - nabídne pomoc slabším - navrhuje a hledá společné řešení s ostatními - na příkladu rozliší jednání v souladu s pravidly a jednání porušující pravidla, a to i v digitálním světě 				
<p>ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná riziková chování a situace ve svém okolí, dokáže na ně upozornit - zná pojem šikana a ví, jak se proti ní bránit - snaží se předcházet konfliktům - zná tísňové volání na policii, hasiče, záchrannou službu a linku 112, umí je správně použít 	<p>Protiprávní jednání a trestné činy</p>	<p>OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje; mezilidské vztahy, komunikace</p>		
<p>ČJS-5-2-02p <i>rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých</i></p> <p>ČJS-5-2-02p <i>uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy</i></p>				<p>ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje vlastnictví soukromé, veřejné, osobní a společné, hmotný a nehmotný majetek - používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze - porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi - uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti - sestaví jednoduchý rozpočet - orientuje se v pojmech hotovostní a bezhotovostní forma peněz, banka, úspory, půjčky
<p>ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje vlastnictví soukromé, veřejné, osobní a společné, hmotný a nehmotný majetek - používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze - porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi - uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti - sestaví jednoduchý rozpočet - orientuje se v pojmech hotovostní a bezhotovostní forma peněz, banka, úspory, půjčky 	<p>Hospodaření</p> <p>Peníze</p> <p>Vlastnictví</p>	<p>OSV – regulace vlastního jednání a prožívání; řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>M – <i>finanční matematika</i></p>		
<p>ČJS-5-2-03p <i>používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze</i></p>					

<p>ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz</p> <p>ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů</p>			
Lidé a čas			
<p>ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná pojmy minulost, současnost, budoucnost - orientuje se v pojmech kalendář, letopočet, století, tisíciletí - vyhledává základní informace v literatuře a na internetu - seznámí se s reáliemi minulosti českých zemí od nejstaršího osídlení naší vlasti do 2. pol. 18. století, orientuje se na časové ose - zná některé české báje a pověsti 	<p>Měření času, časová osa</p> <p>Nejstarší osídlení naší vlasti, pověsti</p> <p>Velká Morava</p> <p>Přemyslovci</p> <p>Lucemburkové</p> <p>Život ve středověku</p> <p>Husitství</p> <p>Jagellonci</p>	<p>VMEGS – jsme Evropané, historie, kořeny evropské civilizace</p> <p>MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>M – jednotky času; číselná osa</p>
<p>ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná zdroje pro získávání informací o minulosti - navštěvuje knihovny a muzea - dokáže vyhledávat a třídit informace také prostřednictvím médií - rozumí významu ochrany kulturních památek 	<p>Habsburkové</p> <p>Knihovny, muzea, média</p> <p>Chráněné památky, památná místa</p>	
<p>ČJS-5-3-03</p>			

<p>srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách - umí popsat charakteristické rysy způsobu života v pravěku a středověku - zná významné události a pověsti, které se vztahují k regionu a kraji 		
<p>ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách</p> <p>ČJS-5-3-03p uveďte významné události, které se vztahují k regionu a kraji</p> <p>ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště</p>			

<p>Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Vyučovací předmět: Vlastivěda</p>			
<p>Očekávané výstupy z RVP ZV</p>	<p>Školní výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata, mezipředmětové vztahy</p>
<p>5. ročník</p>			
<p>Místo, kde žijeme</p>			
<p>ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na mapě České republiky - zná základní údaje o ČR - má přehled o krajích ČR 	<p>Česká republika Kraje České republiky</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání; řešení problémů; dovednosti pro</p>

<p>ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí a lokalizuje Jihočeský kraj 		<p>učení a studium (napříč všemi výstupy)</p> <p>VMEGS – naše vlast a Evropa</p>
<p>ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s globem, nástěnnou a příruční mapou - orientuje se na mapě světa a Evropy - zná názvy kontinentů a oceánů, dokáže je vyhledat na mapě či globu 	<p>Orientace na planetě Zemi</p>	<p>VMEGS – objevujeme Evropu a svět</p>
<p>ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p>			
<p>ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pro získání potřebných informací zvolí vhodný typ mapy (plánu) - určí a lokalizuje na mapě sousední státy České republiky - vyhledá informace a popíše podle mapy sousední státy ČR - zná základní informace o sousedních státech ČR - vyhledá na mapě státy Evropy - vyjmenuje a vyhledá na mapě Evropy pohoří, nížiny, řeky, jezera, okrajová a vnitřní moře, evropské státy a významná města - zná některé státy EU 	<p>Sousední státy ČR Evropa Poloha, povrch, vodstvo, podnebí, odlišné přírodní podmínky</p>	<p>VMEGS – naši sousedé v Evropě; jsme Evropané</p> <p>MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení</p> <p>EV – vliv přírodních podmínek na život člověka; ochrana životního prostředí</p> <p>M – měřítko mapy</p> <p>Př – voda; ochrana životního prostředí</p>

<p>ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na mapě vyhledává základní údaje o přírodních podmínkách a sídlištích Jihočeského kraje - zná základní údaje o našem hlavním městě 	<p>Jihočeský kraj Hlavní město Praha</p>	<p>VMEGS – naše vlast</p>
<p>ČJS-5-1-04p <i>uveďte pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje některé památky či zajímavosti Prahy - na základě získaných informací dokáže srovnat život v různých regionech, ve městě a na venkově 		
<p>ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prezentuje vlastní poznatky a zážitky z cest - vyhledá na mapě Evropy známé oblasti cestovního ruchu - porovnává odlišný způsob života v jednotlivých zemích 	<p>Cestujeme po Evropě</p>	<p>MKV – multikulturalita Čj – vypravování zážitků z vlastních cest Vv – inspirace okolím</p>
<p>ČJS-5-1-05p <i>sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest</i></p>			
<p>ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chápe pojem demokracie - dokáže vysvětlit způsob řízení ČR, rozliší hlavní orgány státní moci - orientuje se v pojmech prezident, parlament, vláda, předseda vlády (premiér), ministři - zná jméno současného prezidenta a premiéra ČR - pozná, pojmenuje a popíše státní symboly ČR a vysvětlí, při jakých příležitostech se užívají - zná některé státní svátky a jejich význam 	<p>Česká republika – demokratický stát Státní symboly a svátky</p>	<p>VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Vv – státní vlajka Hv – státní hymna</p>
<p>ČJS-5-1-06p <i>pozná státní symboly České republiky</i></p>			

Lidé kolem nás			
<p>ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla slušného chování - zná a plně respektuje práva a povinnosti žáků školy - spoluvytváří pravidla třídy - respektuje kulturní odlišnosti - nabídne pomoc slabším - navrhuje a hledá společné řešení s ostatními - obhájí své názory a postoje, argumentuje - respektuje autorská práva - pojmenuje rozdíly v komunikaci ve fyzickém a digitálním světě 	<p>Pravidla slušného chování Práva a povinnosti žáků školy Vzájemné vztahy Digitální prostředí Osobní bezpečí – ochrana osobních údajů, digitální stopa</p>	<p>VDO – občanská společnost a škola OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace MKV – kulturní diference</p>
<p>ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná riziková chování a situace ve svém okolí, dokáže na ně upozornit - zná pojem šikana a ví, jak se proti ní bránit - snaží se předcházet konfliktům - zná tísňové volání na policii, hasiče, záchrannou službu a linku 112, umí je správně použít - uvědomuje si rizikové situace v online prostředí - uvede příklad informace, která může poškozovat druhou osobu 	<p>Prevence rizikového chování</p>	<p>OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje; mezilidské vztahy, komunikace</p>
<p>ČJS-5-2-02p <i>rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých</i> ČJS-5-2-02p <i>uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy</i></p>			
Lidé a čas			

<p>ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chápe dějiny jako časový sled událostí - orientuje se v časovém sledu významných historických událostí v období 17. až 20. století - zná významné osobnosti a umí je přiřadit do příslušného období - interpretuje získané informace a diskutuje o nich 	<p>Čas a časová osa Život po třicetileté válce Baroko Jan Ámos Komenský Osvícenství Život na vesnici v 18. století Národní obrození</p>	<p>VMEGS – jsme Evropané, historie, kořeny evropské civilizace MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení M – jednotky času; číselná osa</p>
<p>ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná zdroje pro získávání informací o minulosti - navštěvuje knihovny a muzea - dokáže vyhledávat a třídit informace také prostřednictvím médií - rozumí významu ochrany kulturních památek 	<p>Občanská společnost, 2. polovina 19. století První světová válka První Československá republika Druhá světová válka Poválečný vývoj, komunistická vláda</p>	
<p>ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí a popíše způsob života jednotlivých období minulosti - posuzuje jednotlivá období a porovnává je se současností s využitím regionálních specifik - vysvětlí význam rozvoje vědy a techniky 	<p>Obnovení demokracie Knihovny, muzea, média Chráněné památky, památná místa</p>	
<p>ČJS-5-3-03p <i>rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách</i> ČJS-5-3-03p <i>uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji</i> ČJS-5-3-03p</p>			

vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště			
---	--	--	--

5.5 Člověk a společnost

5.5.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu **Dějepis** přináší základní poznatky poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu současnosti, a to především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjení časových a prostorových představ i určité empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že pohledy do historie jsou především prostorem pro kladení otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních. Výuka je směřována k pěstování úcty k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku s dotací 2 hodiny týdně. Navazuje na znalosti získané na 1. stupni v předmětu Vlastivěda. Výuka probíhá ve třídě, v multimediální učebně, případně v terénu. Organizace výuky – frontální výuka, skupinová práce, samostatná práce, projektová výuka, referáty, prezentace, návštěvy kulturních institucí a tematických akcí (vzdělávací programy ve škole, školní výlety, exkurze. Žáci pro svou práci využívají učebnice, encyklopedie, PC programy, DUM materiály, zdroje z internetu, interaktivní nástroje. Učivem se prolínají tematické okruhy z průřezových témat: **Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova, Multikulturní výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova.**

Týdenní časová dotace v ročnících

6.	7.	8.	9.	2. stupeň celkem
2	2	2	2	8

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu **Dějepis** využívají učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- zadáváme žákům úlohy, při kterých vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vedeme a motivujeme žáky k užívání správné terminologie, k dovednosti argumentace
- učíme žáky zpracovávat úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vedeme žáky k diskusi a k zamýšlení nad historickým vývojem, k vytváření vlastního názoru a k dovednosti umět svůj názor obhájit

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme do výuky rozmanité aktivity (diskuse, výklad, výtvarné aktivity, práce se zdroji na internetu)
- vedeme žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování, k empatii
- zařazujeme metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením

Kompetence komunikativní

- směřujeme a motivujeme žáky k operacím s vlastním úsudkem, myšlenkami, k jejich logickému uspořádávání
- vedeme žáky ke kultivovanému a výstižnému vyjadřování ústně i písemně, zařazujeme metodu diskuse
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- podporujeme u žáků aktivně sebedůvěru, sebepojetí žáků s cílem dosáhnout sebeuspokojení a sebeúcty, vedeme je k sebehodnocení
- pomáháme žákům při volbě vhodného řešení úkolů, ovlivňujeme chování žáků při skupinové a týmové práci
- vedeme žáky k rozlišování základních rozdílů v chování lidí na základě vlastních zkušeností získaných při skupinové a týmové práci
- podporujeme žáky v obhajování svých názorů a jednání ve skupině lidí, učíme je rozpoznávat jednání a chování porušující základní lidská práva nebo demokratické principy

Kompetence občanské

- pomáháme žákům při vlastním hodnocení výsledků práce, vedeme je k odpovědnosti proti násilí, k toleranci ve společnosti
- seznamujeme žáky s významnými rodáky, kulturními památkami a národním dědictvím
- vytváříme pozitivní vztah žáků k minulosti kraje, předkům, domovu, vlasti

Kompetence pracovní

- podporujeme vzájemnou spolupráci žáků, společné plnění úkolů, vzájemnou pomoc a toleranci při řešení problémů
- učíme žáky postupy práce s informačními materiály, odbornou literaturou, internetovými zdroji
- rozvíjíme u žáků smysl pro povinnost, vedeme je k samostatné práci

Kompetence digitální

- zapojujeme žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod.)
- poskytujeme žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace)
- poskytujeme příležitosti k vytváření digitálního obsahu, kombinaci různých formátů a vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- vedeme žáky k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech
- při využívání digitálních technologií pravidelně zařazujeme relaxační činnosti a vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali zdravotní rizika dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učíme, jak jim mohou předcházet

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět			
Vyučovací předmět: Dějepis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
6. ročník			
Člověk v dějinách			
D-9-1-01			

<p>uveďte konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pochopí význam dějin pro současného člověka - popíše práci archeologa - orientuje se na časové přímce 	<p>Úvod do vyučování dějepisu</p> <p>Paměť lidstva</p> <p>Archeologie</p> <p>Časová přímka</p> <p>Stvoření světa</p> <p>Zrození člověka</p>	<p>VMEGS – svět nás zajímá, objevujeme svět</p> <p>OSV – rozvoj schopností poznávání</p>
<p>D-9-1-01p <i>chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti</i></p>			
<p>D-9-1-02 uveďte příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí uchování historických pramenů 	<p>Historické prameny</p> <p>Muzea, archivy, galerie</p>	<p>MV – vnímání mediálních sdělení, práce s informacemi</p>
<p>D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na časové přímce 	<p>Kalendář a letopočet</p> <p>Časová přímka</p>	<p>OSV – cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium</p>
<p>Počátky lidské společnosti</p>			
<p>D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lovci a sběrači - charakterizuje základní etapy vývoje člověka 	<p>Způsob života jednotlivých vývojových typů člověka v paleolitu</p> <p>Materiální a duchovní kultura</p> <p>Způsob života a obživy v neolitu</p>	<p>MKV – duchovní kultura člověka</p>
<p>D-9-2-01p <i>rozlišuje základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí</i></p>			
<p>D-9-2-01p <i>podle obrázků popíše pravěká</i></p>			

<i>zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty</i>			
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	<ul style="list-style-type: none"> - pochopí podmínky a důsledky přechodu k zemědělství - objasní význam zpracování kovů 	Přechod k zemědělství Počátky řemesel Člověk poznává kov (doba bronzová a železná)	EV – základní podmínky života, zemědělství
Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury			
D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vliv přírodních podmínek na vznik a vývoj státu (blízkost vody, vyšší teploty) 	Mezopotámie – přírodní podmínky, život v Mezopotámii Babylónie, Asýrie – kultura a vzdělanost Egypt – význam řeky Nilu, faraóni a jejich význam, pyramidy Chetitě Další státy na Předním východě Bible – kniha knih Starověká Indie Starověká Čína	MKV – kulturní dědictví starověkých civilizací
D-9-3-01p <i>uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států</i>			
D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady dochovaných památek starověkých civilizací - objasní jejich význam 	Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	

<p>D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklady přínosu antické kultury - vysvětlí zrod křesťanství 	<p>Řecko řecké kmeny, městské státy mykénské a homérské období archaické období (Sparta, Atény) klasické Řecko nadvláda Makedonie kultura a vzdělanost</p>	<p>MKV – kulturní přínos antických civilizací</p>
<p>D-9-3-03p, D-9-3-04p <i>popíše život v době nejstarších civilizací</i></p>		<p>Řím osídlení Itálie království, republika, císařství počátky křesťanství římská kultura rozpad římské říše římská vzdělanost, věda, umění antické Řecko a Řím – odkaz dochovaných památek principy křesťanství, Bible</p>	
<p>D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí principy modelů vlády starověkých civilizací - vysvětlí podstatu antické demokracie 	<p>způsoby vlády starověkých civilizací střední Evropa a její styky s antickým Středomořím</p>	<p>VDO – principy demokracie</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Vyučovací předmět: Dějepis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
7. ročník			
Křesťanství a středověká Evropa			
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	<ul style="list-style-type: none"> - popíše změnu na historické mapě Evropy po rozpadu západořímské říše - dokáže charakterizovat první státní útvary v Evropě 	Raný středověk Stěhování národů Germáni Franská říše Byzantská říše Arabská říše křesťanská Evropa Vikingové – Normané Stěhování národů – Slované	OSV – cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium VMEGS – objevujeme historii Evropy a světa
D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> - objasní postavení a úlohu církve ve středověké společnosti - charakterizuje první státní útvary na našem území - uvědomí si duchovní odkaz patronů českých zemí 	České země na počátku dějin Velkomoravská říše Přemyslovské Čechy	MKV – duchovní odkazy historických osobností
D-9-4-02p <i>uveďte první státní útvary na našem území</i>			

<i>území</i>			
D-9-4-02p <i>uvede základní informace z období počátků českého státu</i>			
D-9-4-03 <i>vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí</i>	- vysvětlí náboženské problémy ve společnosti	Vrcholný středověk Křesťanství v Čechách	EV – vliv přírodních podmínek na život člověka
D-9-4-03p <i>popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti</i>			
D-9-4-03p <i>charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí</i>			
D-9-4-04 <i>ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury</i>	- charakterizuje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti - uvede příklady významných gotických a románských památek	Změny v zemědělství, vznik měst Románské a gotické památky v Čechách Lucemburkové	MKV – lidské vztahy EV – lidské aktivity a životní prostředí
D-9-4-04p <i>rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské</i>			
D-9-4-04p <i>uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu</i>			

Objevy a dobývání. Počátky nové doby			
D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	<ul style="list-style-type: none"> - uvede významné představitele renesance - seznámí se s problémy, které vedly ke kritice církve 	Pozdní středověk, počátek novověku Renesance a humanismus Reformace Husitské hnutí	OSV – hodnoty, postoje Vv – <i>renesanční díla</i>
D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí náboženské problémy, které vyústily v husitské hnutí - zhodnotí význam Husovy osobnosti 	Čechy v době pohusitské Čechy za vlády Jagellonců	
D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	<ul style="list-style-type: none"> - popíše zámořské objevy, příčiny a důsledky - ukáže cesty na mapě 	Objevné plavby Osobnosti zámořských plaveb	MKV – multikulturalita
D-9-5-03p <i>popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu</i>			
D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	<ul style="list-style-type: none"> - pochopí pojem absolutismus - objasní postavení českého státu uvnitř habsburské monarchie 	Svatá říše římská Evropské státy v 16. století Český stát a jeho postavení Nástup Habsburků	
D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	<ul style="list-style-type: none"> - objasní příčiny a důsledky třicetileté války 	České stavovské povstání Třicetiletá válka	

D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období			
D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku			
D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	- uvede příklady významných kulturních památek	Česká předbělohorská kultura	Vv – kulturní památky jednotlivých kulturních stylů

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět			
Vyučovací předmět: Dějepis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
8. ročník			
Modernizace společnosti			
D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	- pochopí na příkladech vybraných zemí pojmy monarchie, parlamentarismus, absolutismus - rozpozná znaky baroka, uvede představitel a významné památky - pochopí, jak vynálezy obohatily i všední život	Novověk – od 2. poloviny 17. století do konce 18. století Velká Británie, Francie Rusko Čechy v době pobělohorské	MKV – Multikulturalita VMEGS – Jsme Evropané VDO – Občan, občanská společnost a stát

	<ul style="list-style-type: none"> - pochopí význam osvícenství jako změnu pro život člověka - pochopí změny ve způsobu výroby a vysvětlí příčiny odlišného vývoje západní a střední Evropy - chápe pojem kolonie - uvede představitele romantismu 	<p>Barokní kultura</p> <p>Rozvoj vědy a techniky v 17. století</p> <p>Osvícenství</p> <p>Rusko, Prusko, Turecko, Polsko</p> <p>České země za Marie Terezie a Josefa II.</p> <p>Počátky národního obrození</p> <p>Věda a technika v 18. století</p> <p>Klasicismus</p> <p>Průmyslová revoluce v Anglii</p> <p>Vznik USA, americká revoluce</p>	
<p>D-9-6-02</p> <p>objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomí si význam boje za svobodu - pochopí cíle sociálních skupin v evropských revolucích - uvědomí si prostředek revoluce jako způsob řešení politických, sociálních a národnostních problémů 	<p>Velká francouzská revoluce</p> <p>Napoleonské období</p>	<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá</p>
<p>D-9-6-03</p> <p>porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa (porovná s hnutími evropských národů) - uvede významné představitele 	<p>Dějiny - 40. léta 19. století – 1918</p> <p>Národní obrození</p> <p>Romantismus v Čechách</p> <p>Rok 1848 v českých zemích a v Evropě</p>	<p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>

<p>D-9-6-03p <i>uveďte základní historické události v naší zemi v 19. století</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje důsledky průmyslové revoluce pro společnost 	<p>Čechy za Bachova absolutismu Anglie, Francie, Itálie, Německo Věda a technika v 19. století Rakousko – Uhersko</p>	
<p>D-9-6-03p <i>vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století</i></p>		<p>Společnost v 2. polovině 19. století Umělecké směry Proměny společnosti na konci 19. století Nové průmyslové velmoci</p>	
<p>D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje důsledky průmyslové revoluce pro společnost - pochopí důsledky nerovnoměrného vývoje - pochopí příčiny 1. světové války jako vyústění nerovnoměrného vývoje a rozporů mezi státy - uvede příklady zneužití techniky ve válce - vysvětlí příčiny vzniku válečných ohnisek - charakterizuje život na všech frontách 	<p>Proměny společnosti na konci 19. století Nacionalismus a imperialismus Kolonialismus Revoluce v Rusku 1. světová válka</p>	<p>VDO – Formy participace občanů v politickém životě</p>

<p>Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Vyučovací předmět: Dějepis</p>			
<p>Očekávané výstupy z RVP ZV</p>	<p>Školní výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata,</p>

			<i>mezipředmětové vztahy</i>
9. ročník			
Moderní doba			
<p>D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech vysvětlí zneužití vědy a techniky ve světové válce - seznámí se s politickými, sociálními a kulturními důsledky světové války 	<p>1. světová válka Dějiny od roku 1918 do poloviny 20. století Věda a technika 1918–1945 Poválečná Evropa a světová hospodářská krize</p>	<p>OSV – cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<p>D-9-7- 1p, D-9-7-03p, D-9-7-04p <i>uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války</i></p>			
<p>D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasní osobnost T. G. Masaryka - pochopí klady demokracie - zhodnotí postavení nového státu - zhodnotí postavení Československa v rámci Evropy - učí se úctě k odkazu účastníků odboje 	<p>Vznik Československa, jeho demokratické základy, politický systém, národnostní menšiny Československo – 1. republika Krise v Československu Kultura v meziválečném Československu Vypuknutí 2. světové války Protektorát Čechy a Morava Domácí a zahraniční odboj</p>	<p>VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>
<p>D-9-7-01p, D-9-7-05p <i>uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky</i></p>			

<p>D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pochopí podstatu totalitního systému v Rusku - charakterizuje totalitní systém v Německu, pochopí příčiny jeho nastolení - chápe pojmy nacionalismus, extremismus, agrese 	<p>Versailleský systém Komunistická diktatura v Rusku, stalinismus Nástup nacismu v Německu První válečné konflikty 2. světová válka – průběh, důsledky</p>	<p>MKV – předsudky, postavení národnostních a etnických menšin <i>Čj – literární zdroje, autorské texty</i></p>
<p>D-9-8-01p, D-9-8-02p <i>popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě</i></p>			
<p>D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomí si nutnost respektovat identitu druhých - učí se vnímat projevy antisemitismu, rasismu a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv 	<p>Antisemitismus a rasismus v období 2. světové války, jeho projevy a důsledky Projevy antisemitismu a rasismu v současnosti</p>	<p>OSV – mezilidské vztahy</p>
<p>D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učí se chápat poválečný vývoj Československa - uvede příklady hospodářské a vojenské spolupráce, objasní důvody - učí se chápat rozpad východního bloku rozkladem komunistických systémů - ujasní si začlenění České republiky - do integračního procesu (vstup do EU) 	<p>Dějiny – od poloviny 20. století Československo 1945–1948 Svět kultury, vědy a techniky po 2. světové válce Československo 50. let Pražské jaro Východoevropská revoluce Československo v 70. a 80. letech</p>	<p>VMEGS – jsme Evropané</p>

		„Sametová revoluce“, vznik České republiky Kultura v Československu po 2. světové válce	
Rozdělený a integrující se svět			
D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	<ul style="list-style-type: none"> - učí se chápat rozpad východního bloku rozkladem komunistických systémů - seznámí se s hrozbou terorismu - seznámí se s vlivem médií na každodenní život a politické dění 	Evropa v letech 1945–1947 Studená válka USA a západní Evropa v poválečné historii Supervelmoci – politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá
D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady hospodářské a vojenské spolupráce, objasní důvody - ujasní si začlenění České republiky - do integračního procesu (vstup do EU, NATO) 	Problémy současného světa (evropská integrace, globalizace) EU, NATO, OSN	
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	<ul style="list-style-type: none"> - posoudí postavení rozvojových zemí - uvědomí si nutnost respektovat národnostní, kulturní a politickou identitu druhých 	Rozpad koloniálního systému Mimoevropský svět	MKV – princip solidárního míru a solidarity
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v problémech současného světa 	Problémy současnosti	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

<p>D-9-8-04p <i>chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti</i></p>			<p>MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>
---	--	--	---

5.5.2 Výchova k občanství

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výchova k občanství je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů a rozvíjí vědomí příslušnosti k národu, k Evropě. Otevírá cestu k sebepoznání, přijímání životních hodnot, k pochopení vlastního jednání v kontextu různých životních situací. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání. Důležitou součástí je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci, respektování lidských práv a k ochraně přírodních i kulturních hodnot. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům funkci politických subjektů a důležitých státních orgánů, ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti. V rámci volby povolání jsou v 9. ročníku naplňovány očekávané výstupy ze vzdělávací oblasti Člověk a práce, tematický okruh: Svět práce.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět Výchova k občanství je úzce provázán s průřezovými tématy. Téma **Osobnostní a sociální výchova** má blízko k tématům lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití (Člověk ve společnosti), podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, osobní rozvoj (Člověk jako jedinec). V okruhu Člověk, stát a právo, kde jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování, jsou naplňovány okruhy průřezového tématu **Výchova demokratického občana**. V okruhu Řízení, lidská a občanská práva je kladen důraz na participaci jednotlivců. Předmět Výchova k občanství je také důležitým prostorem pro realizaci průřezového tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**, kde jsou zdůrazňovány sociální, ekonomické, právní a kulturní souvislosti v evropské a globální dimenzi (Mezinárodní vztahy, Globální svět). Objasňuje také vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání. Vazba průřezového tématu **Multikulturní výchova** na Výchovu k občanství je dána především tématy, která se zabývají vzájemnými interkulturními vztahy (Člověk ve společnosti, Mezinárodní vztahy, Globální svět). **Environmentální výchova** odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy s důrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje (Člověk ve společnosti, Člověk, stát a hospodářství, Mezinárodní vztahy, globální svět). Výchovou k občanství prolíná také průřezové téma **Mediální výchova**, a to zejména tím, že se média jako sociální instituce podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby.

Mediální výchova je tak zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediálních sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Člověk, stát a právo, Člověk, stát a hospodářství, Mezinárodní vztahy, Globální svět).

Předmět Výchova k občanství je vyučován jako samostatný předmět od 6. do 9. ročníku, v hodinové dotaci. Na výuku bývají spojení v jedné třídě žáci 6. a 7. ročníku a žáci 8. a 9. ročníku. Škola propojováním dětí do nevrstevnických skupin a individualizací výuky učí žáky pracovat samostatně, kultivovaně sdělovat odlišný názor a přistoupit na kompromis. Spojení ročníků umožňuje pracovat na projektech napříč skupinami. Děti jsou schopné se vzájemně podporovat a nabízet si pomoc. Dokáží respektovat zvláštnosti každého jedince i vzájemně odlišné tempo práce a míru talentu. Tímto způsobem žáci dosahují kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život.

Výuka probíhá zpravidla v kmenové třídě, příp. multimediální učebně, učebně informatiky a na veřejných prostranstvích mimo školu. Je využívána rovněž školní knihovna, vždy vzhledem k danému učivu.

Týdenní časová dotace v ročnících				
6.	7.	8.	9.	2. stupeň celkem
1	1	1	1	4

Výchovné a vzdělávací strategie

Smyslem a cílem předmětu je vybavit žáky souborem klíčových kompetencí, které představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. K rozvoji těchto kompetencí využíváme následující strategie:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a na základě jejich pochopení k efektivnímu využívání v procesu učení a v praktickém životě
- podporujeme u žáků poznání smyslu a cíle učení, získání pozitivního vztahu k učení, posouzení vlastního pokroku a určení překážek či problémů bránících učení
- učíme žáky naplánovat si, jakým způsobem by mohli své učení zdokonalit, kriticky hodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vnímat nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznávat a pochopit problémy, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslet a naplánovat způsob řešení problémů a využívat k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vedeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problému, nacházení jejich shodných, podobných a odlišných znaků, využívání získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení, nenechání se odradit případným nezdarem a vytrvalému hledání konečného řešení problému
- vybízíme žáky, aby ověřovali prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikovali při řešení obdobných nebo nových problémových situací, aby sledovali vlastní pokrok při zdolávání problémů
- vedeme žáky ke kritickému myšlení, činění uvážlivých rozhodnutí; aby je byli schopni obhájit, uvědomovali si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotili

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulaci a vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu, aby se vyjadřovali výstižně, souvisle a kultivovaně
- učíme žáky naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuze, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- učíme žáky využívat informační a komunikační prostředky pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolím
- vedeme žáky k využívání získaných komunikativních dovedností k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky, aby účinně spolupracovali ve skupině, podíleli se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovali kvalitu společné práce
- usilujeme o to, aby se každý žák podílel na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispíval k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnul pomoc nebo o ni požádal
- vyzýváme žáky, aby přispívali k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápali potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovali zkušenosti druhých lidí, respektovali různá hlediska a čerpali poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vedeme žáky k vytváření pozitivní představy o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj
- vedeme žáky k ovládnutí a řízení svého jednání a chování tak, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- vedeme žáky, aby respektovali přesvědčení druhých lidí, vážili si jejich vnitřních hodnot, byli schopni vcítit se do situací ostatních lidí, odmítali útlak a hrubé zacházení, uvědomovali si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí,
- učíme žáky chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy a být si vědomi svých práv a povinností

- vedeme žáky k respektování, ochraně a ocenění našich tradic a kulturního i historického dědictví
- vedeme žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů, respektování požadavků na kvalitní životní prostředí, rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- zadáváme úkoly, při nichž žák využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- vedeme žáky k tomu, aby přistupovali k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- vedeme žáky k tomu, aby se orientovali v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápali podstatu, cíl a riziko podnikání, aby rozvíjeli své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

- vedeme žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií
- vedeme žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
- podporujeme utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vyučovací předmět: Výchova k občanství			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
6. ročník			
VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	<ul style="list-style-type: none"> - porozumí pojmům občan, občanství, národnost - pochopí závislost člověka na přírodě a jejím vegetačním cyklu 	Úvod do předmětu – občan, občanství, národnost Člověk a čas – cyklus přírody, kalendář	OSV – rozvoj schopností poznávání, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace VDO – občanská společnost a škola

	<ul style="list-style-type: none"> - umí se orientovat v kalendáři, zná letopočty 	<p>Rodina – příbuzenské vztahy, manželství, výchova dětí</p> <p>Škola – pravidla školního života, šikana, organizace učení</p>	
<p>VO-9-1-04p <i>respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny pro zdravý vývoj dítěte - zamýšlí se nad životem v neúplné a náhradní rodině 		
<p>VO-9-1-04p <i>uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomí si význam vzdělání, opodstatnění společných pravidel a norem ve školním kolektivu i ve společnosti - pochopí význam tolerance a spolupráce - osvojí si na příkladech řešení konfliktů nenásilným způsobem 		
<p>VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše základní funkci jednotlivých složek státní moci - uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy - zdůvodní význam obecního úřadu a zastupitelstva pro život v obci - chová se šetrně ke kulturním památkám a přírodním objektům 	<p>Naše vlast</p> <p>rozdělení státní moci</p> <p>státní správa a samospráva (kraj, obec)</p> <p>obecní samospráva, obecní úřad</p> <p>životní prostředí regionu</p>	<p>VDO – občan, občanská společnost a stát</p> <p>VMEGS – naše vlast</p> <p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí</p> <p>Z – Česká republika, územní jednotky, Praha</p> <p>D – památná místa, státní svátky, historické osobnosti</p>
<p>VO-9-4-02p <i>chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy</i></p>			
<p>VO-9-1-01</p>			

<p>objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, kdy a proč se používají státní symboly ČR - zná některé státní svátky a jejich význam - uvědomuje si význam úcty k památným místům 	<p>státní symboly, státní svátky památná místa</p>	<p>Hv – státní hymna</p>
<p>VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vysvětlit pojem vlast - diskutuje o kladných a záporných projevech vztahu k vlasti a národu - vysvětlí pojem domov z hlediska náležitosti k obci, regionu, vlasti - vyjádří vztah k místu, kde žije - na konkrétních příkladech uvede odlišnosti různých regionů naší země - zná některé významné české osobnosti, zařadí je do časového období a zdůvodní jejich přínos - seznámí se s některými významnými a památnými místy Prahy 	<p>vlastenectví vztah k regionu regiony, nářečí Praha a její významné památky významné české osobnosti panovníci, prezidenti</p>	
<p>VO-9-1-02 rolišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu</p>			
<p>VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si svá práva a povinnosti - respektuje odlišnosti a práva druhých - rozumí potřebě tolerance ve společnosti 	<p>Úvod do lidských práv základní lidská práva diskriminace rasismus, xenofobie</p>	<p>MKV – lidské vztahy, multikulturalita, princip solidárního smíru a solidarity</p>
<p>VO-9-1-05p</p>			

<i>rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům</i>			
VO-9-1-05p <i>respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti</i>			
VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	- rozpoznává některé projevy lidské nesnášenlivosti		
VO-9-1-06p <i>je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie</i>			

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost			
Vyučovací předmět: Výchova k občanství			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
7. ročník			
VO-9-1-04			

uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si svou roli ve společnosti, rodině, škole - zná pravidla slušného chování - volí vhodný způsob komunikace - uvědomuje si, co vše působí na formování osobnosti - rozpoznává negativní vlivy, umí se těmto vlivům bránit 	Člověk ve společnosti – rodina, škola, vrstevníci Pravidla slušného chování	OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, hodnoty, postoje ICT – zásady bezpečné elektronické komunikace
VO-9-1-04p <i>respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití</i>			
VO-9-1-04p <i>uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem</i>			
VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	<ul style="list-style-type: none"> - chápe vliv médií, přistupuje k informacím kriticky, vybírá si z nabídky a posuzuje 	Komunikace, média	MV – kritické čtení a vnímání médií, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti ICT – vyhledávání a třídění informací
VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří si vhodné postoje ke kultuře, zařadí si ji jako součást životního stylu - upevňuje si svůj vztah k vlasti, k její kultuře - orientuje se v základní nabídce kulturních institucí - dokáže charakterizovat hlavní náboženské směry 	Člověk a kultura – kultura, umění, víra, náboženství Přírodní a kulturní bohatství architektonické styly, památky ochrana životního prostředí	MKV – kulturní diference, lidské vztahy OSV – sebepoznání a sebepojetí, kreativita, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí Čj – kultura
VO-9-1-04p <i>respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití</i>			
VO-9-1-04p <i>uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích</i>			

<p><i>situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory - vnímá rozdíly mezi lidmi jako přirozené - seznamuje se s přírodním a kulturním bohatstvím naší země - uvědomuje si důležitost ochrany životního prostředí 		<p>D – dějiny umění</p> <p>P – ekologie</p>
<p>VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p>			
<p>VO-9-1-05p <i>rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům</i></p>			
<p>VO-9-1-05p <i>respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti</i></p>			
<p>VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenovává hlavní způsoby a zdroje získávání majetku - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví a způsoby jejich ochrany 	<p>Majetek a vlastnictví</p> <p>formy vlastnictví</p> <p>hmotné a duševní vlastnictví</p>	<p>OSV – komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>VDO – občan, občanská společnost, stát</p> <p>MV – kritické čtení a vnímání médií</p>
<p>VO-9-3-02</p>			

<p>sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti - uvede hlavní příjmy a výdaje domácnosti - rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje - zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti - vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi - identifikuje princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti 	<p>Hospodaření, rozpočet</p>	<p>M – finanční gramotnost</p> <p>ICT – sestavení rozpočtu do tabulky; vyhledávání informací na internetu</p>
<p>VO-9-3-02p <i>stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků</i></p>			
<p>VO-9-3-02p <i>sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti</i></p>			
<p>VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvědomuje si výhody a rizika - uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení 	<p>Peníze, formy placení</p>	
<p>VO-9-3-03p <i>ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního</i></p>			

<i>a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet</i>			
VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	Řízení společnosti typy států	VDO – občan, občanská společnost, stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, formy participace občanů v politickém životě
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	- popisuje základní principy a způsoby demokratického řízení státu - formuluje příklady, jakými se může občan podílet na veřejných záležitostech	Demokracie	D – <i>historické typy států</i>
VO-9-4-02p <i>uveďte základní prvky fungování demokratické společnosti</i>			
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	- objasní význam a smysl voleb	Demokratické volby	
VO-9-4-04p <i>vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů</i>			
VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	- vysvětlí výhody členství v EU - popíše vliv začlenění do EU na každodenní život občanů	Mezinárodní spolupráce Evropská unie	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané

VO-9-5-01p <i>uveďte příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování</i>	<ul style="list-style-type: none"> - uveďte příklady situací, ve kterých může občan EU uplatňovat svá práva 		MKV – kulturní diference, lidské vztahy Z – Evropa
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	<ul style="list-style-type: none"> - uveďte příklady základních lidských práv - respektuje práva druhých - diskutuje o ochraně základních práv a svobod - zaujímá tolerantní postoje k menšinám 	Národnostní menšiny v EU	
VO-9-1-05p <i>respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti</i>			

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vyučovací předmět: Výchova k občanství			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
8. ročník			
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomí si rozdílnost jednotlivých osobností – osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, 	Osobnost člověka povahové vlastnosti	OSV – osobnostní, sociální a morální rozvoj, sebepoznání, sebepojetí,

<p>rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</p>	<p>vrozené předpoklady, osobní potenciál</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasňuje, jak se mohou lidé odlišovat chování, v prožívání různých životních situací, v myšlení a jednání - vnímá vliv prožitých událostí na formování osobnosti - sestaví pořadí svých osobních hodnot a posoudí, zda se budou některé časem měnit - uvědomí si společné a odlišné hodnoty v rámci třídy, školy, společnosti 	<p>temperament, charakter schopnosti, zájmy, hodnoty vůle, motivace</p> <p>dospívání, osobní rozvoj</p> <p>Psychologie</p> <p>vnímání, myšlení</p> <p>paměť, učení</p> <p>city</p>	<p>komunikace, psychohygienu, kreativita</p> <p>VZ – změny v životě člověka a jejich reflexe, zdravý způsob života a péče o zdraví</p>
<p>VO-9-2-01p <i>chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady toho, jak může jeho osobní potenciál prospět jemu samotnému, rodině, společnosti - charakterizuje pro zdravý vývoj důležité kladné vlastnosti - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování životních cílů a překonávání překážek - uvědomí si význam motivace, vůle a osobní kázně při seberozvoji - orientuje se v jednotlivých etapách lidského života - snaží se porozumět různým stránkám lidského života 		
<p>VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</p>			

	<ul style="list-style-type: none"> - umí popsat, jakými změnami prochází dospívající člověk a navrhne, jak jim čelit 		
<p>VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - získá základní představu o osobnosti člověka, jeho chování a prožívání, a dostává tak návod k vlastnímu sebepoznání - na příkladech popíše některé způsoby překonávání osobních nedostatků a posilování kladných stránek osobnosti (schopností, dovedností apod.) - ve styku s vrstevníky preferuje pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy 		
<p>VO-9-2-04p <i>formuluje své nejbližší plány</i></p>			
<p>VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</p>	<ul style="list-style-type: none"> - najde příklady kladných a záporných projevů chování a jednání v mezilidských vztazích, objasňuje jejich možné příčiny a důsledky - uvědomuje si své kladné a záporné vlastnosti a jejich vliv na své chování - pochopí, že je důležité rozvíjet dobré stránky osobnosti a potlačovat špatné - navrhne řešení, jak by mohl odstranit některou ze svých špatných vlastností 	<p>Sociální vztahy mezilidské vztahy komunikace, asertivita stres, konflikt</p>	

<p>VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže popsat znaky asertivního chování - zvládá asertivní techniky, neagresivním způsobem obhajuje svá práva - respektuje postoje a názory druhých - vybírá příklady nejběžnějších stresových situací, popisuje základní způsoby, jak se jim vyhnout, jak jim čelit a jak je účinně překonat - navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty 	<p>Jednání v konfliktních situacích Asertivita</p>	
<p>VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše funkce banky a uvede příklady jejich služeb - na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým - uvede příklady pojištění pro konkrétní rizikové situace 	<p>Hospodaření banky úroky pojištění</p>	<p>OSV – komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika MV – kritické čtení a vnímání médií M – finanční gramotnost ICT – vyhledávání informací na internetu (srovnání bank, kurz)</p>
<p>VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí</p>			
<p>VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech objasní možnosti úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky - porovná nabídku finančních produktů, zváží rizika 	<p>Úspory, investice, úvěry</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - uvede možnosti půjčení chybějících finančních prostředků 		
<p>VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětluje význam pojmu právní stát - diskutuje o rozdílu mezi právními a morálními normami - vysvětluje, jaký význam má pro život společnosti i jednotlivce dodržování právních norem - uvede příklady nejzávažnějších protispolečenských jevů, objasňuje jejich možné příčiny a důsledky, popisuje jejich možné postihy 	<p>Právo a morálka</p> <p>morální a právní normy</p> <p>právní řád, právní odpovědi</p> <p>zákony, ústava</p> <p>právní vztahy</p> <p>právní odpovědnost</p> <p>občanskoprávní smlouvy</p> <p>základní práva spotřebitele, reklamace</p>	<p>VDO – občan, občanská společnost, stát</p> <p>OSV – komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<p>VO-9-4-08p <i>uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání</i></p>			
<p>VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede, jaká má občan základní práva a vysvětlí, jakým způsobem je může uplatňovat nebo se jich domáhat v případě jejich porušování - uvede, jaké má občan základní povinnosti, a na příkladech vysvětlí, jakým sankcím podléhá v případě jejich nedodržování nebo porušování - objasňuje, ve kterých oblastech společenského života se uplatňuje právo občanské, pracovní, rodinné, trestní, správní a ústavní 		
<p>VO-9-4-09p <i>uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků</i></p>			
<p>VO-9-4-06</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje účastníky právních vztahů - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů 		

objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství			
VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady některých občanskoprávních smluv - rozlišuje, k jakému účelu se vybrané typy smluv používají, na příkladech vysvětlí, jaká práva a povinnosti z nich pro občana vyplývají 		
VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje orgány právní ochrany občanů - uvede příklad činnosti spolupráce orgánů právní ochrany 	Právní ochrana orgány právní ochrany soudní systém	
VO-9-4-09p <i>vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu</i>			
VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, co je protiprávní jednání - na příkladech rozliší přestupek a trestný čin - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání 	Přestupky a trestné činy, korupční jednání	
VO-9-4-10p <i>rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy</i>			
VO-9-4-10p			

v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací			
VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání			

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vyučovací předmět: Výchova k občanství (implementace Člověk a svět práce)			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
9. ročník			
ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí funkci a důležitost práce v životě jednotlivce a společnosti - orientuje se v pracovních činnostech vybraných povolání a v jejich perspektivě na trhu práce - má základní představu o kvalifikačních, zdravotních a osobních požadavcích k vykonávání konkrétních povolání - popisuje, které okolnosti a podmínky jsou rozhodující pro volbu vhodné profese 	(implementace Člověk a svět práce) Volba povolání rozhodování o profesní orientaci předpoklady pro výkon povolání možnosti uplatnění výběr vhodné střední školy	OSV – osobnostní, sociální a morální rozvoj, sebepoznání, sebepojetí, komunikace, kooperace, hodnoty, psychohygienu, kreativita Pv – svět práce ICT – vyhledávání informací na internetu (výběr střední školy), vyplňování přihlášky
ČSP-9-8-01p <i>orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách</i>			
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě			
ČSP-9-8-02p			

<p><i>posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvaží své osobní vlastnosti a předpoklady při volbě profesní orientace - uvědomuje si význam motivace při dosahování stanovených cílů 		
<p>ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v jednotlivých typech škol a nabídce vhodných oborů - dokáže využít dostupné informace a služby poradenských služeb 		
<p>ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání</p>	<ul style="list-style-type: none"> - má přehled o službách úřadu práce - aktivně vyhledává potřebné informace nezbytné k výběru vhodného vzdělávání, zvažuje své možnosti - orientuje v nabídce pracovních míst v regionu 		
<p>VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v pracovním právu - rozliší různé druhy pracovních poměrů - uvede náležitosti pracovní smlouvy a způsoby odměňování - umí vyhledat informace v zákoníku práce - uvědomuje si význam zdravotního a sociálního pojištění 	<p>Pracovní poměr zákoník práce odměňování zdravotní a sociální pojištění</p>	<p>OSV – komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, postoje, praktická etika VDO – občan, občanská společnost, stát</p>
<p>VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si funkci národního hospodářství a faktory, které ho ovlivňují - rozumí principu fungování trhu, pojmům nabídka a poptávka 	<p>Hospodaření státu národní a tržní hospodářství hospodářská politika státu inflace</p>	<p>OSV – komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika VDO – občan, občanská společnost,</p>

na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	<ul style="list-style-type: none"> - na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu - popíše vliv inflace na hodnotu peněz 		<p>stát</p> <p>MV – kritické čtení a vnímání médií</p> <p>M – finanční gramotnost</p>
VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady příjmů a výdajů státního rozpočtu - vysvětlí význam daní - uvede příklady situací, ve kterých mohou občané žádat o dávky a příspěvky ze státního rozpočtu 	<p>Státní rozpočet</p> <p>Daňová soustava</p> <p>Zdravotní a sociální péče</p>	ICT – vyhledávání informací na internetu
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše jejich činnost - vyjmenuje orgány výkonné moci ČR a popíše jejich činnost - vyjmenuje orgány soudní moci ČR a popíše jejich činnost 	<p>Řízení státu</p> <p>rozdělení státní moci</p> <p>demokratické volby</p> <p>politika</p>	<p>VDO – občan, občanská společnost, stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>
VO-9-4-02p <i>chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy</i>			
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	<ul style="list-style-type: none"> - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - formuluje příklady nejdůležitějších způsobů, jakými se může občan podílet na veřejných záležitostech 		
VO-9-4-04			

<p>vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasní, jaký význam mají volby v demokratické společnosti - vysvětlí smysl voleb do zastupitelstev - objasní, proč je důležité účastnit se voleb, jak výsledky mohou ovlivňovat každodenní život občanů - orientuje se v politice ČR - rozlišuje pojmy vláda a opozice - zná některé politické strany či uskupení - vysvětlí, jak mohou volby ovlivnit politické zaměření státu 		
<p>VO-9-4-04p <i>vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů</i></p>			
<p>VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chápe podstatu evropské integrace, objasní důvody vzniku, její přínos pro současnost - uvede příklady svobody pohybu osob, zboží, práce, kapitálu v EU - zná některé hlavní orgány EU, popíše jejich činnost 	<p>Mezinárodní spolupráce Evropská unie, hlavní orgány</p>	<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané</p> <p>VDO – občan, občanská společnost, stát</p> <p>Z – Evropa</p> <p>P – ekologie</p>
<p>VO-9-5-01p <i>uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování</i></p>			
<p>VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady projevů globalizace - diskutuje o kladech a záporech globalizace - diskutuje o hlavních příčinách a možných důsledcích globálních problémů 	<p>Globální svět ekologické a společenské globální problémy</p>	

VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	- popíše, jak se některé globální problémy projevují v jeho okolí		
---	---	--	--

5.6 Člověk a příroda

5.6.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Fyzika na základní škole má za cíl přiblížit základní principy a zákonitosti přírodních jevů a procesů, které se odehrávají v okolí. Charakterem (a vzdělávacím obsahem) velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů RVP ZV – Člověk a příroda (Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Člověk a svět práce aj.) a také se vzdělávací oblastí „Matematika a její aplikace“ (vztahy mezi fyzikálními objekty jsou obvykle vyjádřeny matematickými výrazy), dále se vzdělávací oblastí „Člověk a svět práce“ a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi. Předmět Fyzika pomáhá poznat vesmír a přírodu země jako systém s procesy probíhajícími v čase, ve kterém existuje rovnováha a uvědomovat si vlastní existenci coby součást přírody a vesmíru. Ukazuje užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Cíle předmětu (cíle vzdělávání)

Pozorování přírodních jevů: Vede k poučenému a vnitřně angažovanému pozorování přírodních jevů procesů odvíjejících se v čase.

Osvojení základních fyzikálních pojmů a zákonitostí: Předmět poskytuje základy k osvojení nejdůležitějších fyzikálních pojmů, veličin a zákonitostí. Tyto znalosti jsou potřebné k porozumění fyzikálním jevům a procesům v přírodě, běžném životě i v technické či technologické praxi.

Rozvoj vědeckého myšlení a analytických schopností: rozvíjí dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat přírodní jevy, experimentovat, měřit a popisovat, logicky uvažovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat, čímž se se výuka přibližuje metodám vědeckého zkoumání světa

Aplikace teoretických znalostí: rozvíjí rozpoznání příčin fyzikálních dějů, souvislosti a vztahů mezi nimi, učí předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů, klade důraz na praktické využití fyzikálních zákonů v každodenním životě a pochopení jejich významu pro techniku a technologie. Seznamuje se základy technologií, jejich možnostmi a perspektivami

Podpora zvědavosti a zájmu o přírodní vědy: Předmět je koncipován tak, aby vzbuzoval zájem o přírodní jevy a podporoval jejich zvědavost a touhu po poznání.

Technické dovednosti a myšlení: Předmět dává základy a rozvíjí technické dovednosti a technické myšlení, které je nezbytné pro řešení technických a praktických úkolů.

Rozvoj rozumových schopností: Přispívá k přechodu od převážně názorného poznávání k zobecňování a formulování přírodních zákonů.

Přesné vyjadřování: Důraz na přesnost a jasnost v komunikaci podporuje přesné vyjadřování svých myšlenek, tedy lepší porozumění a prezentaci poznatků či porozumění v diskusi.

Schopnost spolupráce a respekt k názorům druhých: Přispívá ke spolupráci prostřednictvím experimentů a v následných diskusích posiluje schopnost respektovat a naslouchat.

Spojení s historií: Vývoj člověka jako jedince i člena společnosti dává do souvislosti s vývojem jeho poznání přírodních zákonů.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- vede k poučenému a vnitřně angažovanému pozorování přírodních jevů
- formou měření, experimentování, vyslovování hypotéz a jejich zpětného ověřování se přibližuje k metodám vědeckého zkoumání světa
- dává základy k osvojení nejdůležitějších fyzikálních pojmů, veličin a zákonitostí potřebných k porozumění fyzikálním jevům a procesům v přírodě, běžném životě, v technické či technologické praxi
- přispívá k rozvoji rozumových schopností, k přechodu od převážně názorného poznávání k zobecňování a formulování přírodních zákonů
- učí přesnému vyjadřování
- vývoj člověka jako jedince i člena určité společnosti dává do souvislosti s vývojem jeho poznání přírodních zákonů, a tím současně i spoluzodpovědnosti každého za využití moderních technologií ve prospěch člověka
- přispívá k celkovému rozvoji žáků, jejich přípravě na další vzdělávání a praktický život

Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah předmětu:

1. **Mechanika:** Základní pojmy a zákony mechaniky, pohyb těles, síly, mechanická práce a energie.
2. **Termika:** Teplo, teplotní roztažnost látek, přenos tepla, změny skupenství, tepelná energie.
3. **Elektřina a magnetismus:** Elektrické obvody, napětí, proud, odpor, magnetické pole, elektromagnetická indukce.
4. **Optika:** Světlo, odraz a lom světla, čočky, zrcadla, optické přístroje.
5. **Akustika:** Zvuk, vznik a šíření zvuku, vlastnosti zvuku, zvukové vlny.
6. **Astronomie:** Základní pojmy astronomie, a představy o sluneční soustavě, hvězdách a galaxiích, pohybech nebeských těles.

Časový rozsah:

Předmět Fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku.

Týdenní časová dotace v ročnících				
6.	7.	8.	9.	2. stupeň celkem
2	2	2	1	7

Organizace:

Výuka probíhá převážně ve fyzikální učebně, případně v terénu

Metody a formy výuky:

1. **Experimenty a laboratorní práce:** Praktická cvičení ve skupině a demonstrace fyzikálních jevů jsou klíčovou součástí výuky, umožňují jim lépe pochopit teoretické koncepty
2. **Interaktivní výuka:** Výklad s využitím multimediálních pomůcek, interaktivních tabulí a výukových programů pro zvýšení zájmu a pochopení složitějších témat
3. **Skupinová práce a projekty:** Podpora spolupráce mezi žáky prostřednictvím skupinových projektů a prezentací, které rozvíjejí jejich komunikační a týmové dovednosti
4. **Samostatné práce a úkoly:** Individuální úkoly, řešení výpočtů za pomoci kalkulačky a tabulek, domácí projekty podporují samostatné myšlení a řešení problémů
5. **Vyhledávání informací** – schopnost vyhledávat a třídit informace

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme a motivujeme k užívání správné terminologie

- usměrňujeme k samostatnému tvoření závěrů z pozorování jevů a experimentů, ukazuje užitečnost vyjádření matematické závislosti obecně – vzorcem
- žáci plánují, organizují a vyhodnocují svoji praktickou činnost
- podporujeme práci s informacemi a rozvoj kritické myšlení
- využíváme individuálních zvláštností a předpokladů pro zážitek úspěchu z učení a vzrůst sebedůvěry, aby získal pozitivní vztah k učení a prohlubování dovedností se stalo celoživotní potřebou

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme vnímání fyzikálních jevů a souvislostí kolem nás – v přírodě i v technické praxi
- vedeme k identifikaci problémů, hledání řešení a ověřování jejich správnosti
- vedeme k sebekontrolě a zodpovědnosti při hledání různých řešení
- pomáháme využívat při práci odbornou literaturu, prostředky IT
- systematicky seznamujeme s principy vědecké a experimentální práce
- vedeme k rozlišování a třídění propojení získaných vědomostí do širšího společenského a biologického kontextu
- vytváříme problémové situace, s jejichž řešením se musí potýkat, umožňuje m využít vědomostí formou experimentu či užitím vztahu – výpočtem

Kompetence komunikativní

- podporujeme dovednost efektivně sdělovat své myšlenky a výsledky práce, spolupracovat a diskutovat
- umožňujeme aktivní zapojení společné týmové činnosti
- směřujeme a motivujeme k operacím s vlastním úsudkem, myšlenkami, k jejich logickému uspořádávání
- vedeme k přesnému vyjadřování ústně i písemně
- vedeme k prezentaci vlastní činnosti a popsaných výstupů – tabulky a grafy

Kompetence sociální a personální

- podporujeme aktivně sebedůvěru při experimentech
- pomáháme při volbě vhodného řešení úkolů, ovlivňujeme chování při skupinové a týmové práci
- skupinovou práci podporujeme k vnímání základních rozdílů v chování lidí
- podporujeme v obhajování svých názorů a jednání ve skupině lidí
- využíváme práce ve dvojicích a skupinách k věcné diskusi, komunikaci, vyslechnutí a zhodnocení názoru druhých a vyvození společného závěru

Kompetence občanské

- vyžadujeme dodržování společenských norem chování
- vychováváme k zodpovědnému vztahu k zařízení učebny a opatrnému zacházení s pomůckami, pomoci při údržbě
- připravujeme na účinné jednání v krizových situacích a situacích ohrožujících život a zdraví člověka (úraz elektrickým proudem aj.)
- pomáháme při vlastním hodnocení výsledků práce
- ukazujeme základní ekologické souvislosti a environmentální problémy jako systémové záležitost
- vytváříme pozitivní vztah k chápání a využití přírodních jevů

Kompetence pracovní

- vedeme k dodržování veškerých zásad bezpečnosti při práci
- zařazováním frontálních pokusů, laboratorních prací, event. domácích experimentů získává pracovní návyky a motorickou dovednost pro technickou praxi
- učí se chápat nezbytnost pracovní kázně, sebekontroly a dodržování pravidel bezpečnosti práce
- podporujeme vzájemnou spolupráci, společné plnění úkolů, vzájemnou pomoc a toleranci při řešení problémů, získávání znalostí a zkušeností
- učíme postupy práce s informačními materiály, odbornou literaturou, IT
- vedeme k uplatňování elementárních poznatků o lidské společnosti, porovnávání minulost a současnost

Kompetence digitální

- zapojujeme do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod.)
- poskytujeme konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace)
- vytváříme modelové situace, které umožňují si uvědomit, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje a že každá činnost v online prostředí zanechává digitální stopu, kterou lze jen obtížně odstranit
- vedeme k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech
- využíváme digitální technologie při provádění a zaznamenávání průběhu (např. pořizováním vlastních fotografií, časosběrných videí) a výsledků jednoduchých pokusů
- využíváme digitální technologie (např. digitální lupy, teploměry, termokameru) a online aplikace při objasnění fyzikálních jevů

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Fyzika

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
6. ročník			
Látky a tělesa			
<p>F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - změří délku tělesa, výsledek zapíše a vyjádří v různých jednotkách - změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a výsledek zapíše ve vhodné jednotce - změří hmotnost pevných a kapalných těles na sklonných a rovnoramenných váhách a výsledek zapíše ve vhodné jednotce - změří teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot - změří časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin. - ovládá značky a jednotky základních veličin - zjistí veličinu, změří její hodnotu a přiřadí jednotku 	<p>Měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas</p>	<p><i>Pv – měření jako základ pro výrobu přesného výrobku</i></p> <p><i>M – převody jednotek</i></p>
<p>F-9-1-01p <i>změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas</i></p>			

<p>F-9-1-02 uveďte konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles - popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynou a vlastnosti, kterými se od sebe liší - používá správně pojem atom, molekula, iont - má představu o tom, z čeho se skládají látky. Popíše strukturu atomu a vysvětlí pojem difúze 	Skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze	<p>Ch – stavba látek, vazby mezi prvky</p>
<p>F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - má představu o tom, jak se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší 	Teplotní roztažnost těles	
<p>F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vypočítá hustotu z hmotnosti a objemu hustotu podle vztahu $\rho = m/V$ - měří hustoměrem a vyhledá hustoty látek v tabulkách 	Hustota tělesa	
<p>Pohyb těles, síly</p>			

<p>F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná, zda na dané těleso působí síla - porovná pomocí prodloužené pružiny podle velikosti dvě působící síly a měří sílu siloměrem. - užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou působící na těleso a hmotností tělesa - užívá vztah $F_g = m \cdot g$ při řešení jednoduchých úloh - vypočte numericky i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů - určí pokusně těžiště tělesa a pro praktické situace využívá fakt, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese - rozpozná třecí sílu a navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly - užívá s porozuměním poznatek, že třecí síla závisí na druhu materiálu a drsnosti třecích ploch, ale nikoli na jejich obsahu - zjistí, zda na těleso působí magnetická síla - dokáže popsat využití magnetické síly v praktických situacích - ověří existenci magnetického pole - má představu o magnetickém poli Země 	<p>Síla působící na těleso</p> <p>Gravitační síla, gravitační pole</p> <p>Přímá úměra mezi gravitační silou a hmotností tělesa</p> <p>Skládání sil, výslednice sil</p> <p>Těžiště tělesa</p> <p>Třecí síla</p> <p>Magnetismus, magnetická síla</p> <p>Magnetické pole</p>	<p>MKV – odkazy historických osobností</p> <p><i>D – historické osobnosti a jejich vliv na poznání člověka</i></p> <p><i>Z – magnetosféra Země, póly</i></p> <p><i>Př – magnetosféra, ochrana všeho živého na planetě</i></p>
---	---	---	--

<p>F-9-2-03p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže pokusně určit druh pólu a graficky znázornit indukční čáry u konkrétního magnetu 		
<p>Elektromagnetické a světelné děje</p>			
<p>F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná schematické značky, které jsou součástí elektrického obvodu – zdroj, vodič, spotřebič, vypínač a pojmenuje jednotlivé součásti elektrického obvodu. - dle schématu sestaví ze součástí elektrický obvod - dle jednoduchého reálného obvodu nakreslí jeho schéma - ovládá pravidla bezpečné práce a manipulace s elektrickými zařízeními a ovládá základy první pomoci při úrazu elektrickým proudem 	<p>Elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními</p>	<p>VMEGS + EV – baterie jako odpad, přístup k odpadu OSV – týmová práce MKV – odkazy historických osobností <i>D – historické osobnosti a jejich vliv na poznání člověka</i> <i>Ch – chemické reakce v bateriích, palivové články</i></p>
<p>F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná schematické značky a sestaví ze součástí jednoduchý elektrický obvod dle schématu 		
<p>F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - změří elektrický proud a napětí reálného elektrického obvodu - rozliší zdroje stejnosměrného a střídavého elektrického proudu. 	<p>Elektrický obvod – měření veličin Zdroje elektrického proudu</p>	

F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu			
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	- rozliší vodič a izolant a na základě experimentu (zapojením do elektrického obvodu) nebo osobních zkušeností či charakteristik látek uvedených v literatuře. Uvede příklady látek, které jsou vodiči, izolanty	Vodič a izolant	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			
Vyučovací předmět: Fyzika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
7. ročník			
Pohyb těles, síly			
F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	- rozhodne, zda je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu - určí na základě popisu pohybu těleso nebo zkušenosti, zda se jedná o pohyb rovnoměrný nebo nerovnoměrný, přímočarý nebo křivočarý, posuvný nebo otáčivý	Pohyb a klid tělesa, jejich relativnost ve vztahu k jiným tělesům Pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý	M – výpočty ICT – grafy, prezentace dat
F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu			

<p>F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles</p>	<ul style="list-style-type: none"> - se seznámí se s pojmem, označením, jednotkou a měřidly rychlosti - změří dráhu uraženou tělesem a odpovídající čas - určí průměrnou rychlost z dráhy uražené tělesem za určitý čas - používá s porozuměním vztah $v=s/t$ pro rychlost rovnoměrného pohybu tělesa při řešení úloh - znázorní grafem závislost dráhy rovnoměrného pohybu na čase a určí z něj k danému času dráhu a naopak 	<p>Rychlost</p> <p>Vztah okamžitá a průměrná rychlost rovnoměrného pohybu</p> <p>Graf závislosti rychlosti na čase, graf závislosti dráhy na čase</p>	
<p>F-9-2-02p <i>zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů</i></p>			
<p>F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí velikost a směr působící tlakové síly v jednoduchých případech - užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy, na níž síla působí 	<p>Tlak, tlaková síla</p>	
<p>F-9-2-03p <i>rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla</i></p>			
<p>Mechanické vlastnosti tekutin</p>			

<p>F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje základní vlastnosti kapalin - užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení - vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah $p_h = h \cdot \rho \cdot g$ k řešení problémů a úloh - objasní vznik vztlakové síly a určí její velikost a směr v konkrétní situaci - vyjádří svými slovy Archimédův zákon - dokáže předpovědět porovnáním vztlakové a gravitační síly, zda se těleso v kapalině potopí, zda se v ní bude vznášet nebo zda bude plovat na hladině - objasní pojmy přetlak, resp. podtlak a využití těchto jevů v technické praxi - vysvětlí vznik atmosférického tlaku 	<p>Základní vlastnosti kapalin</p> <p>Pascalův zákon</p> <p>Hydrostatický tlak</p> <p>Vztlaková síla působící na tělesa v kapalině</p> <p>Archimédův zákon</p> <p>Plování, vznášení se a potápění těles v tekutině</p> <p>Tlak v plynech; přetlak, podtlak, vakuum</p> <p>Souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře</p>	<p>EV – vliv přírodních podmínek na život člověka</p> <p>MKV – odkazy historických osobností</p> <p>D – historické osobnosti a jejich vliv na poznání člověka</p> <p>Z – atmosféra země</p> <p>M – výpočty</p>
<p>F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných pro řešení jednoduchých praktických problémů</p>			

<p>Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Vyučovací předmět: Fyzika</p>			
<p>Očekávané výstupy z RVP ZV</p>	<p>Školní výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata, mezipředmětové vztahy</p>
<p>8. ročník</p>			

Energie			
<p>F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmu mechanická práce a výkon, dokáže určit, kdy těleso ve fyzice práci koná. - s porozuměním používá vztah $W=F*s$ a $P=W/t$ při řešení problémů a úloh. - určí z vykonané práce v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie. 	<p>Mechanická práce a výkon Polohová a pohybová energie</p>	<p>EV1 – vliv přírodních podmínek na život člověka; lidské aktivity a životní prostředí; energetická efektivita</p> <p>MKV – odkazy historických osobností</p> <p>VMEGS – řešení globální energetické krize, mezinárodní spolupráce v oblasti obnovitelných zdrojů energie</p> <p>D – historické osobnosti a jejich vliv na poznání člověka</p>
<p>F-9-4-01p <i>uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše vztah mezi prací, časem a výkonem 		<p>M – výpočty</p> <p>Z – přírodní zdroje, geotermální energie, vodní elektrárny, Klima, počasí</p> <p>VO – udržitelné zdroje energie, energetická politika</p>
<p>F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná formy energie a jejich přeměnu. - rozumí pojmu vnitřní energie tělesa – teplo - popíše přeměny skupenství látky a hlavní faktory ovlivňující přeměnu. - popíše tepelnou výměnu 	<p>Přeměny skupenství – tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny</p> <p>Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</p>	
<p>F-9-4-02p <i>pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</i></p>			
Elektromagnetické a světelné děje			
<p>F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozhodne na základě znalosti druhu náboje, zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat či odpuzovat 	<p>Elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač, vodiče</p>	<p>EV – vliv přírodních podmínek na život člověka; lidské aktivity a životní prostředí</p>

<p>F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozná podle počtu protonů a elektronů v částici, zda jde o kladný či záporný iont - ověří, jestli na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí existuje elektrické pole - sestaví obvod dle schématu a pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud - popíše a rozliší zdroje el. energie - popíše části elektrického obvodu a schematicky ho zaznamená - objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové) 	<p>Elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla</p> <p>Elektrický náboj</p> <p>Tepelné účinky elektrického proudu</p> <p>Elektrický odpor</p> <p>Bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními</p>	<p>MKV – odkazy historických osobností</p> <p>D – historické osobnosti a jejich vliv na poznání člověka</p>
<p>F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem - pochopí, že odpor vodiče se zvětšuje s rostoucí délkou a teplotou vodiče, zmenšuje se se zvětšujícím obsahem jeho průřezu a souvisí s materiálem, ze kterého je vodič vyroben 	<p>Měření elektrických veličin</p> <p>Odpor vodiče</p>	
<p>F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu</p>			
<p>F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší pokusně vodič od izolantu 	<p>Vlastnosti vodičů a izolantů</p>	
<p>F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými</p>			

přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla			
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Vyučovací předmět: Fyzika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
9. ročník			
Energie			
F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro. - popíše řetězovou reakci a princip funkce jaderného reaktoru - porozumí zajištění bezpečného provozu v jaderné elektrárně - dokáže popsat nepříznivý vliv radioaktivního a ultrafialového záření na lidský organismus - popíše principy výroby elektrické energie v různých typech elektráren - posoudí výhody a nevýhody užití některých energetických zdrojů, jako uhlí, ropy, zemního plynu, 	Štěpení atomového jádra Řetězová reakce, zařízení jaderné elektrárny Jaderný reaktor, ochrana lidí před radioaktivním zářením Výroba a přenos elektrické energie Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie Změny skupenství	EV – vliv přírodních podmínek na život člověka; lidské aktivity a životní prostředí; energetická efektivita VDO – prosazování udržitelných energetických politik, demokratické procesy v rozhodování o energetických projektech MKV – odkazy historických osobností D – historické osobnosti a jejich vliv na poznání člověka

<p>F-9-4-02p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</p>	<p>větru, vody, ... (například pro výrobu elektrické energie)</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a bude schopen uvést praktický příklad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace a desublimace) - popíše faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapalin 		<p>Ch – stavba látek Př – vliv záření na buňku</p>
Zvukové děje			
<p>F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí v jeho okolí zdroj zvuku - pozná, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí - využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří - využívá s porozuměním poznatek, že se zvuk odráží na překážce – ozvěna 	<p>Zvuk, zdroj zvuku Šíření zvuku Rychlost zvuku Šíření a rychlost zvuku</p>	<p>EV – vliv přírodních podmínek na život člověka MV – zvukové efekty v médiích, jak zvuk ovlivňuje vnímání informací MKV – odkazy historických osobností M – výpočty D – historické osobnosti a jejich vliv na poznání člověka HV – odrazy zvuku, výška tónu, frekvence, rezonance, hlasitost, hudební nástroje Př – sluch, zvukové vlny, komunikace zvířat</p>
<p>F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz</p>			
<p>F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmu hlasitost zvuku a má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí - určí možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka 	<p>Hlasitost zvuku</p>	
<p>F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí nepříznivému vlivu nadměrně hlasitého zvuku na člověka a přírodu 		

Elektromagnetické a světelné děje			
<p>F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu 	<p>Rozdíly mezi stejnosměrným a střídavým proudem</p>	<p>EV – vliv přírodních podmínek na život člověka; dopady výroby el. energie na ekologii, myšlení v souvislostech</p> <p>MKV – odkazy historických osobností</p> <p>OSV – týmová práce</p>
<p>F-9-6-02p <i>vyjmenuje zdroje elektrického proudu</i></p>			
<p>F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ověří pokusem, na čem závisí velikost indukovaného proudu v cívce a objasní vznik střídavého proudu - popíše funkci alternátoru a elektromotoru a jejich využití. - popíše výrobu el. proudu v elektrárně - popíše funkci transformátoru a jeho využití při přenosu elektrické energie - popíše rozvod elektřiny za pomoci rozvodné sítě 	<p>Vodič a elektromagnetické pole při průchodu proudem</p> <p>Elektromagnetická indukce</p> <p>Generátor el. proudu a elektromotor</p> <p>Transformátor</p> <p>Rozvodné elektrické sítě</p>	<p>D – <i>historické osobnosti a jejich vliv na poznání člověka</i></p>
<p>F-9-6-05 využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla a rozliší mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo pouze odráží - využívá poznatku, že se světlo šíří přímočaře, objasní vznik stínu. - objasní vznik zatmění Měsíce i Slunce a zná fáze Měsíce 	<p>Zdroje světla</p> <p>Šíření světla</p> <p>Pohyby Slunce, Země a Měsíce a jejich vzájemné konstelace při vzniku zatmění</p> <p>Zrcadla</p>	<p>MV – využití světla a optiky v médiích, vliv médií na vnímání barev a světla</p> <p>MKV – odkazy historických osobností</p> <p>D – <i>historické osobnosti a jejich vliv na poznání člověka</i></p>
<p>F-9-6-05p <i>zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí;</i></p>			

<p>rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá hodnotu rychlosti světla v tabulkách pro vakuum a pro další optická prostředí - využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou optických prostředí k nalezení obrazu v rovinném zrcadle - určí rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem a dokáže uvést příklad jejich využití v praxi 		<p>M – výpočty</p> <p>Vv – barevné spektrum, barvy a světlo, míchání barev, perspektiva</p> <p>Př – lidské oko, vidění, barvy</p>
<p>F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozhodne na základě znalostí o rychlostech světla ve dvou prostředích, zda se světlo při přechodu z jednoho prostředí do druhého bude lámat ke kolmici nebo od kolmice - pokusně objasní rozklad bílého světla optickým hranolem, vysvětlí vznik duhy v přírodě - rozliší spojku a rozptylku, najde ohnisko tenké spojky a určí její ohniskovou vzdálenost - dokáže popsat, z čeho jsou složeny jednoduché optické přístroje a jak se využívají v běžném životě - porozumí pojům krátkozrakost a dalekozrakost a způsobu nápravy těchto očních vad brýlemi 	<p>Lom světla na optickém rozhraní</p> <p>Rozklad světla</p> <p>Optické čočky</p>	
<p>Vesmír</p>			
<p>F-9-7-01</p>			

<p>objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet</p>	<p>- popíše sluneční soustavu (planety, měsíce, planetky, komety) a má představu o pohybu vesmírných těles (na základě poznatků o gravitačních silách)</p>	<p>Vesmír Sluneční soustava – její hlavní složky; pohyby planet, pohyb dalších těles ve vesmíru</p>	<p>VMEGS – spolupráce mezi různými zeměmi v oblasti kosmického výzkumu x armáda, vesmírné projekty a materiálové zdroje MKV – odkazy historických osobností. Z – Země jako součást vesmíru, mapy oblohy a Měsíce D – historické osobnosti a jejich vliv na poznání člověka</p>
<p>F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země – zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci, osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru</p>			

5.6.2 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Chemie se začíná vyučovat v 8. ročníku. Směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor. Vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů. Učí se řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy. Učí se poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů. Učí se získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a ovládá dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět je vyučován v 8. a 9. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně v odborné učebně. Navazuje na učivo z předmětů prvouka a přírodověda. Je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** (např. zeměpis – surovinové zdroje, přírodopis – význam zelených rostlin, zdroje energie, zdraví, fyzika – vlastnosti látek, matematika – chemické výpočty). Z průřezových témat se zde realizují zejména témata environmentální výchovy. Důraz je kladen na zodpovědnost při nakládání s nebezpečnými látkami a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí. Nejčastějšími metodami a formami práce je výuka založená na experimentální činnosti, pozorování, pokusu. Z důvodu bezpečnosti jsou zařazovány pouze bezpečné demonstrační pokusy

a videozáznamy, do výuky jsou začleňovány i laboratorní práce, při kterých je kladen důraz na praktické dovednosti a správné zhodnocení a vyvozování závěrů.

Řád učebny chemie a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny a laboratoře, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Předmětem prolínají **průřezová témata**, důraz je kladen na zodpovědnost každého jedince za své zdraví (Osobnostní a sociální výchova – cvičení dovednosti zapamatován, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium), na zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí (Environmentální výchova).

Týdenní časová dotace v ročnících				
6.	7.	8.	9.	2. stupeň celkem
0	0	2	2	4

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Chemie využívají učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vedeme žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- dáváme žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme problémové situace související s učivem chemie
- dáváme žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dáváme možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vedeme žáky k promyšlení pracovních postupů praktických cvičení

- vedeme žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klademe důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcujeme žáky k argumentaci
- zadáváme takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcujeme žáky ke smysluplné diskusi
- vytváříme situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské

- společně s žáky respektujeme pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- předkládáme situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžadujeme dodržování vymezených pravidel / povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- zadáváme úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

Kompetence digitální

- zapojujeme žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod.)
- poskytujeme žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace)
- vytváříme modelové situace, které žákům umožňují si uvědomit, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje a že každá činnost v online prostředí zanechává digitální stopu, kterou lze jen obtížně odstranit

- vedeme žáky k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech
- nabízíme žákům příležitosti, aby vhodně využívali digitální technologie při provádění a zaznamenávání průběhu (např. pořizováním vlastních fotografií, časosběrných videí) a výsledků jednoduchých pokusů
- využíváme digitální technologie (např. digitální lupy, teploměry, termokameru) a online aplikace při pozorování přírody
- při využívání digitálních technologií pravidelně zařazujeme relaxační činnosti a vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali zdravotní rizika dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učíme, jak jim mohou předcházet

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Vyučovací předmět: Chemie			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
8. ročník			
Pozorování, pokus a bezpečnost práce			
CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek CH-9-1-01p <i>rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek</i>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje vlastnosti látek, které lze zjistit pozorováním a pokusem - provede určení společných a rozdílných vlastností vybraných dostupných látek a hodnotí jejich rizikovost 	Vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek	OSV – cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných	<ul style="list-style-type: none"> - posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí - pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými látkami 	Bezpečnost práce Laboratorní nádobí	

dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	- zná principy zacházení s chemickými látkami	Zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě	
CH-9-1-02p <i>pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami</i>			
Směsi			
CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky	- rozliší různorodé a stejnorodé směsi - sestaví jednoduchou filtrační aparaturu	Směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek Voda a vzduch	
CH-9-2-01p <i>pozná směsi a chemické látky</i>			
CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	- rozliší koncentrované a zředěné roztoky - zvládá jednoduché výpočty		
CH-9-2-02p <i>rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě</i>			
CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	- navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	Oddělování složek směsí – filtrace, usazování, destilace, odstředování	
CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití,	- popíše a demonstuje koloběh vody v přírodě - rozliší typy vod	Voda – výskyt, změna skupenství, význam, typy vod	EV – vztah člověka k prostředí

<p>uveďte příklady znečišťování vody a vzduchu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uveďte příklady jejich výskytu a použití - uveďte příklady znečištění vody a vzduchu a jeho důsledky 		
Částicové složení látek a chemické prvky			
<p>CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech 	<p>Chemické prvky Periodická soustava prvků Protonové číslo</p>	
<p>CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</p> <p>CH-9-3-02p <i>uveďte nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky</i></p> <p>CH-9-3-02p <i>rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - definuje chemický prvek - ovládá značky a názvy běžných chemických prvků - vysvětlí, co udává protonové číslo - vyhledá v per. tabulce prvky a zapíše správně protonová čísla - používá pojmy chemická látka, chemická sloučenina a chemická vazba - rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny - odvodí složení chemické látky - rozliší kovy, nekovy 	<p>Prvky Chemické sloučeniny Halogenidy Oxidy a hydroxidy Kyseliny Soli</p>	
Chemické reakce			
<p>CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uveďte příklady prakticky důležitých</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší výchozí látky (reaktanty) a výsledné produkty chemické reakce - provede jednoduché chemické reakce v chemické laboratoři 	<p>Chemická reakce Chemická rovnice Vyčíslování rovnic</p>	

chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využíván CH-9-4-01p <i>pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí</i>			
CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	<ul style="list-style-type: none"> - zapíše jednoduché chemické rovnice - zná faktory ovlivňující chemickou reakci 	Chemická reakce Vlastnosti ovlivňující chemickou reakci	
Anorganické sloučeniny			
CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí CH-9-5-01p <i>popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí</i>	<ul style="list-style-type: none"> - určí oxidační číslo atomů prvků - zapíše z názvů vzorců název oxidů a naopak - popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí jejich vliv na živ. prostředí 	Oxidy Kyseliny Hydroxidy Soli	EV – vztah člověka k prostředí
CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede	<ul style="list-style-type: none"> - popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin, bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení těla - zapíše z názvů kyselin vzorce a naopak 	Kyseliny, pH Kyseliny – chlorovodíková, sírová, dusičná Názvosloví kyselin	

<p>příklady uplatňování neutralizace v praxi</p> <p>CH-9-5-02p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem, poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH a změří pH univ. indikačním papírkem - vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na živ. prostředí a posoudí, jak jim předcházet - posoudí vliv vybraných kyselin na životní prostředí 	<p>pH, indikátory pH, kyselá dešť</p> <p>Zásady</p> <p>Názvosloví</p> <p>Významné hydroxidy</p>	
--	---	---	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Vyučovací předmět: Chemie			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
9. ročník			
Organické sloučeniny			
<p>CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a využití - uvede příklady zpracování ropy a zemního plynu - uvede příklady ekologických škod při haváriích způsobených ropou, plynem nebo ropnými produkty - popíše ekologické škody způsobené těžbou uhlí nebo jeho spalováním 	<p>Alkany, alkeny, alkyne, areny</p> <p>Ropa</p> <p>Paliva</p> <p>Exotermické a endotermické reakce</p>	<p>OSV – cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium</p>

<p>CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy</p> <p>CH-9-6-02p <i>zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie</i></p> <p>CH-9-6-02p <i>vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná výhody a nevýhody fosilních paliv - umí vyjmenovat a charakterizovat fosilní paliva - zhodnotí význam ropy 	<p>Fosilní paliva</p> <p>Výhody a nevýhody fosilních paliv</p>	<p>EV – vztah člověka k prostředí</p>
<p>CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší pojem uhlovodíky a jejich deriváty, rozliší uhlovodíkový zbytek - rozliší jednoduché halogenderiváty, alkoholů, karbonylových sloučenin a karboxylových kyselin, zná jejich vzorce, vlastnosti a využití - uvede výchozí látky a produkty esterifikace 	<p>Deriváty uhlovodíku</p> <p>halogenderiváty, alkoholy, fenoly, aldehydy, ketony, karboxylové kyseliny</p> <p>Estery, esterifikace</p>	
<p>CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů</p> <p>CH-9-6-04p <i>uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná význam cukrů, tuků a bílkovin, uvede příklady zdrojů - zná zdroje a význam vitamínů 	<p>Cukry, tuky, bílkoviny</p> <p>Vitamíny</p> <p>Enzymy</p>	
<p>Chemie a společnost</p>			

<p>CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</p> <p>CH-9-7-01p <i>uveďte příklady využívání prvotních a druhotných surovin</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - doloží na příkladech význam různých chemických výrob - uvede příklady prvotních a druhotných surovin - zhodnotí ekonomický a ekologický dopad recyklace odpadů - vysvětlí, jak se vyrábí plasty, syntetická vlákna, zná jejich výhody a nevýhody - zná výhody a nevýhody dalších chemických látek – pesticidy, léky, drogy, otravné látky 	<p>Chemická výroba – otravné látky, pesticidy, biotechnologie, léčiva, drogy, potraviny</p> <p>Chemie a životní prostředí</p>	<p>EV – vztah člověka k prostředí</p>
<p>CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná různé druhy hasících přístrojů a ví, kterým co hasit 	<p>Požár, hašení</p>	
<p>CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</p> <p>CH-9-7-03p <i>zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<p>Životní prostředí a jeho ochrana</p>	

5.6.3 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Přírodopis navazuje na předmět Přírodověda. Vzdělávání v předmětu Přírodopis směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům. Umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování. Učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě. Vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností (i vliv na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku), závislosti člověka na přírodních zdrojích, objasní význam zdravého způsobu života. seznamuje žáka se stavbou živých organismů. Seznamuje žáky s možným ohrožením, které plyne z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět Přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně. Předmět navazuje na prvouku a přírodovědu na I. stupni a je zařazen do vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**. Zahrnuje v sobě témata Obecná biologie a genetika, Biologie hub, Biologie rostlin, Biologie živočichů, Biologie člověka, Neživá příroda a Základy ekologie, z průřezových témat se realizují zejména témata Environmentální výchovy. Přírodopis se vyučuje v odborné učebně, část výuky je realizována v přírodě formou terénních cvičení a exkurzí (školní zahrada, okolí obce, les, louka, meze). Nejčastěji používanými metodami a formami výuky jsou pozorování, rozhovor, pokus, kooperativní techniky, skupinová práce, práce s informacemi, besedy, referáty, popř. školní projekty. Předmět Přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**: předmět Chemie – ochrana životního prostředí, chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy, předmět Fyzika – fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak, předmět Zeměpis – rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, národní parky.

Týdenní časová dotace v ročnících				
6.	7.	8.	9.	2. stupeň celkem
2	2	2	2	8

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Přírodopis využívají učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací

- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- učitel umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodními
- učitel zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

Kompetence digitální

- zapojujeme žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod.)
- poskytujeme žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace)
- vytváříme modelové situace, které žákům umožňují si uvědomit, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje a že každá činnost v online prostředí zanechává digitální stopu, kterou lze jen obtížně odstranit

- vedeme žáky k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech
- nabízíme žákům příležitosti, aby vhodně využívali digitální technologie při provádění a zaznamenávání průběhu (např. pořizováním vlastních fotografií, časosběrných videí) a výsledků jednoduchých pokusů
- využíváme digitální technologie (např. digitální lupy, teploměry, termokameru) a online aplikace při pozorování přírody
- při využívání digitálních technologií pravidelně zařazujeme relaxační činnosti a vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali zdravotní rizika dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učíme, jak jim mohou předcházet

Nevrstevnické učení

- učení ve věkově různorodých skupinách (spojení ročníků)
- podporuje individualizaci výuky a je přínosem pro dosahování kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život
- individualizace výuky v heterogenních skupinách
- aktivní přístup žáků, vliv očekávaných kompetencí na reálnou výuku
- tvorba projektů napříč skupinami
- pedagog jako průvodce vzděláváním
- kvalita mezilidských vztahů
- bezpečné prostředí

Škola propojováním dětí do nevrstevnických skupin a individualizací výuky učí žáky pracovat samostatně, kultivovaně sdělovat odlišný názor a přistoupit na kompromis. Děti jsou schopné se vzájemně podporovat a nabízet si pomoc. Dokáží respektovat zvláštnosti každého jedince i vzájemně odlišné tempo práce a míru talentu.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			
Vyučovací předmět: Přírodopis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
6. ročník			

Biologie hub			
<p>P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší tělo a plodnici houby, popíše - stavbu plodnice, popíše výživu hub - uvede příklady různých lišejníků, - vysvětlí vztah hub a řas, jejich - význam jako ukazatele čistoty prostředí 	<p>Houby rouškaté, lupenité</p> <p>Symbióza</p> <p>Lišejníky</p>	<p>OSV – cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium</p>
<p>P-9-2-01p <i>rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků</i></p>			
Biologie rostlin			
<p>P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu těla borovice lesní, - popíše rozdíly v rozmnožování pomocí semen a výtrusů, objasní pojem nahosemenná rostlina - podle klíče rozliší hlavní druhy nahosemenných rostlin v lese - rozliší byliny a dřeviny - zná základní části těla rostlin, popíše stavbu květu, pojem opylení, oplození - pozná podle klíče nebo tabulek některé druhy rostlin - rozliší lesní patra, dokáže objasnit jejich význam pro život lesa a lesních živočichů 	<p>Anatomie a morfologie rostlin</p> <p>Vnitřní a vnější stavba rostlinných orgánů</p>	
<p>P-9-3-02</p>			

vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů	Fyziologie rostlin Fotosyntéza Dýchání	
P-9-3-02p <i>rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití</i> P-9-3-02p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování			
P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin - určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - pozná základní druhy stromů a bylin	Systém rostlin Poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců	
P-9-3-03p <i>rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupců</i>			
Základy ekologie			
P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	- zná organismy, které se vyskytující v určitém prostředí, organismy popíše a zařadí do systému	Organismy a prostředí Systém rostlin Systém živočichů	EV – ekosystémy
P-9-7-01 <i>uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</i>			
P-9-7-02			

na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému objasní základní princip některého ekosystému	<ul style="list-style-type: none"> - chápe význam živé a neživé složky ekosystému a propojení obou složek - chápe fungování ekosystému 	Organismy a prostředí Živá a neživá příroda Typy ekosystému Ekosystém umělý a přirozený	EV – ekosystémy; základní podmínky života
P-9-7-02p <i>objasní základní princip některého ekosystému</i>			
P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří příklady potravních řetězců v různých ekosystémech - chápe význam druhové diversity v ekosystému - chápe význam toku energie a koloběhu látek 	Organismy a prostředí Potravní řetězce Potravní pyramida Biodiverzita	
P-9-7-03p <i>vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech</i>			
P-9-7-04 uveďte příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí vliv člověka na životní prostředí 	Organismy a prostředí Ochrana přírody a životního prostředí	
P-9-7-04p <i>popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky</i>			
P-9-7-04p <i>pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí</i>			

Praktické poznávání přírody

P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	- aplikuje praktické metody poznávání přírody - pozoruje mikroskopem a lupou - vytvoří dočasný preparát	Praktické metody poznávání přírody Pozorování lupou a mikroskopem	
P-9-8-01p <i>využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu</i>			

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Vyučovací předmět: Přírodopis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
7. ročník			
Biologie živočichů			
P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Živočichové – jednobuněční a mnohobuněční	EV – ekosystémy OSV – cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
P-9-4-01p <i>porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</i>			
P-9-4-02 rozdílí a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané	- uvede příklady vlivů prostředí na živočichy, umí zhodnotit rozmanitost	Bezobratlí živočichové – stavba a činnost těl bezobratlých živočichů	

živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	- živočišné říše, ví, co znamená přemnožení některých živočichů, biologická rovnováha	žahavci, ploštěnci, měkkýši, kroužkovci, členovci Obratlovci – ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci	
P-9-4-02p <i>rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce</i>			
P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Etologie Projevy chování živočichů	
P-9-4-03 <i>odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</i>			
P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku	Živočichové a prostředí	EV – ekosystémy; základní podmínky života
P-9-4-04p <i>ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</i>			

Praktické poznávání přírody			
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje praktické metody poznávání přírody - pozoruje mikroskopem a lupou - vytvoří dočasný preparát 	Praktické metody poznávání přírody Pozorování lupou a mikroskopem	
P-9-8-01p <i>využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu</i>			

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Vyučovací předmět: Přírodopis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
8. ročník			
Biologie člověka			
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	<ul style="list-style-type: none"> - objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav (kožní, kosterní, svalová, cévní, dýchací, trávicí, nervová a smyslová soustava) 	Anatomie a fyziologie člověka – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí)	OSV – cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
P-9-5-01p <i>popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce</i>			
P-9-5-02			

orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady biologické příbuznosti a společenské odlišnosti od ostatních živočichů - pojmenuje části lidského těla 	Fylogeneze člověka Biologie člověka	
P-9-5-02p <i>charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka</i>			
P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu rozmnožovacích orgánů - ví, jak probíhá oplození - popíše vývin nového jedince před porodem a po porodu - ví, co je to bezpečné chování - ví, jakou funkci mají chromozomy a jaký mají význam pro dědičnost - dokáže charakterizovat jednotlivé etapy lidského života - objasní význam rodiny a mezilidských vztahů 	Vývoj člověka Ontogeneze	
P-9-5-03p <i>popíše vznik a vývin jedince</i>			
P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby 	Nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	
P-9-5-04p <i>rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</i>			

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Přírodopis

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
9. ročník			
Obecná biologie a genetik			
<p>P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chápe základní projevy života 	<p>Projevy života</p>	<p>EV – základní podmínky života</p>
<p>P-9-1-01p <i>orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života</i></p>			
<p>P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří rozdíl mezi dědičností a proměnlivostí - zná J. G. Mendela jako zakladatele vědy o dědičnosti - objasní, co je vloh, že je vyjádřena dvěma alelami - zná základní principy Mendelových zákonů dědičnosti - zná vlivy prostředí na dědičnost, - zná pojem šlechtění, ví, co je to geneticky modifikovaný organismus 	<p>Genetika J. G. Mendel Kombinace genetického materiálu, dědičnost a proměnlivost organismů</p>	
<p>P-9-1-03 uveďte příklady dědičnosti v praktickém životě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chápe princip dědičnosti - chápe princip dědičnosti krevních skupin 	<p>Podstata dědičnosti přenos dědičných informací, gen, DNA, vloh, alela</p>	

		genetické příklady, dědičnost krevních skupin	
P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	- chápe význam virů a bakterií - zná stavbu virů a bakterií	Viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití Virové a bakteriální onemocnění	
P-9-1-04p <i>uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka; má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích; pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka</i>			
Neživá příroda			
P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	- charakterizuje nerosty, jejich vlastnosti, dokáže je zařadit do skupin, zná podstatné zástupce a jejich využití - pozná významné nerosty	Mineralogie Mineralogický systém Vlastnosti nerostů	
P-9-6-01p <i>pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny</i>			
P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	- uvede příklady vnějších i vnitřních geologických dějů - rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné, ví, jak vznikají a jaké mají vlastnosti a využití - popíše geologický cyklus vzniku - hornin	Petrologie , horniny vyvřelé, usazené a sedimentované Litosféra , pohyb litosférických desek, vznik pohoří Zemětřesení a sopečná činnost	
P-9-6-02p			

<i>rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů</i>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede složení oceánské a pevninské zemské kůry - popíše pohyb litosférických desek a jejich vliv na život na Zemi 		
<p>P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná význam vlivu podnebí na rozvoj ekosystémů - chápe vliv přírodních podmínek na druhovou pestrost ekosystémů 	<p>Přírodní podmínky</p> <p>Podnebí</p> <p>Ekosystémy, biomy</p>	<p>EV – ekosystémy; základní podmínky života; vztah člověka k prostředí</p>
<p>P-9-6-03p <i>na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi</i></p>			
Základy ekologie			
<p>P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam zemských podmínek na rozmanitost přírody - uvede příklady druhové a rozmanitosti v naší přírodě - vysvětlí význam a způsoby ochrany přírody 	<p>Rozmanitost ekosystémů</p> <p>Biomy</p>	<p>EV – ekosystémy; základní podmínky života</p>
<p>P-9-7-01 <i>uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</i></p>			
<p>P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chápe vzájemné vztahy mezi organismy a mezi organismy a prostředím 	<p>Organismy a prostředí</p>	

P-9-7-02p <i>objasní základní princip ekosystému</i>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy 		
P-9-7-03 <i>vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</i>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - umí sestavit různé potravní řetězce - umí vytvořit potravní pyramidu - chápe význam biodiverzity v potravních řetězcích - chápe tok energie a koloběh látek v potravních pyramidách 	Potravní vztahy Potravní pyramida Biodiverzita	
P-9-7-03p <i>vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech</i>			
P-9-7-04 <i>uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí</i>	<ul style="list-style-type: none"> - chápe význam ochrany přírody - vysvětlí podstatu některých globálních problémů 	Ochrana přírody a životního prostředí Globální problémy a jejich řešení Chráněná území	EV – vztah člověka k prostředí
P-9-7-04p <i>popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky</i>			
P-9-7-04p <i>pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí</i>			

5.6.4 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Zeměpis je v učebním plánu zařazen jako předmět samostatný a povinný. Vzdělávání v tomto předmětu je směřováno k orientaci v základních informacích o prostoru, v němž žijeme, počínaje prostředím, které je nám nejbližší až po vzdálené světy. V hodinách zeměpisu se žáci učí osvojovat hlavní geografické objekty, jevy, pojmy, získávají a rozvíjejí své dovednosti pracovat se zdroji geografických informací, učí se respektovat přírodní hodnoty, lidské výtvořky a jsou směřováni k podpoře ochrany životního prostředí. Učitel rozvíjí u žáků trvalý zájem o poznávání regionů světa, Evropy, České republiky a regionu, kde žáci žijí. Žáci se zároveň učí, že tento zájem je nedílnou součástí životního způsobu moderního člověka, rozvíjejí dál své kritické myšlení a logické uvažování, aplikují geografické poznatky v praktickém životě. Žáci dále chápou geografickou podmíněnost souvislostí v životě jedinců, národů a celých struktur, získávají komplexní pohled na místní region, krajinu, životní prostředí a rozvíjejí kladný vztah žáka k přírodě, světu a zákonitostem, které spojují svět člověka a přírody.

Výuka zeměpisu probíhá ve spojených třídách, šestý ročník je spojený se sedmým, osmý ročník s devátým. Výuka v šesté třídě má časovou dotaci 2 h týdně, proto druhá hodina zeměpisu probíhá samostatně. Škola propojováním do nevrstevnických skupin podporuje individualizaci výuky a je přínosem pro dosahování kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Zeměpis je realizován od 6. do 9. ročníku, v časové dotaci 2 h týdně pro 6. ročník, v zbylých ročnících je stanovená časová dotace 1 h týdně. Předmět je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Předmět navazuje na učivo 1. stupně na předměty Vlastivěda a Přírodověda. Základní oblast vychází z očekávaných výstupů RVP ZV:

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

Přírodní obraz Země

- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
- porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

Regiony světa

- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny

- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

Společenské a hospodářské prostředí

- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace
- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

Životní prostředí

- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín
- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Česká republika

- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Využívané formy a metody práce: frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem, skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury a digitálních zařízení), zeměpisné vycházky s pozorováním a projekty.

Okruhy **průřezových témat:** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět), Multikulturní výchova (kulturní diference, etnický původ, multikulturalita), Environmentální výchova (Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí).

Mezipředmětové vztahy: přírodopis (CHKO, rozšíření živočichů a rostlin, národní parky), matematika (měřítko mapy, převody jednotek, tabulky), fyzika (vesmír, čas, jednotky času), dějepis (kulturní památky, kultura národů, historie států), občanská výchova (místní krajina, třídění odpadů, válečné konflikty), chemie (chemický průmysl, znečištění atmosféry, hydrosféry).

Výuka probíhá převážně v rámci stanovené učebny, případně v terénu. Pro práci s různými zdroji informací je využívána také počítačová učebna, případně tablety v rámci kmenové učebny.

Týdenní časová dotace v ročnících				
6.	7.	8.	9.	2. stupeň celkem
2	1	1	1	5

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Zeměpis využívají učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k využívání učebních pomůcek (atlas, mapa, glóbus) pro získávání a ověřování informací
- nabízíme žákům úlohy a referáty, při jejichž řešení nebo tvorbě žáci vyhledávají, zpracovávají, třídí a hodnotí informace z širších informačních zdrojů jako např. map, tabulek, grafů, obrázků, knih, filmů, časopisů, internetu, denního tisku, televize
- motivujeme žáky k prezentaci krátkých aktualit nebo referátů, ve kterých propojují získané poznatky se znalostmi z ostatních vzdělávacích oblastí s důrazem na aktuální domácí i mezinárodní dění

Kompetence k řešení problémů

- na zeměpisné vycházce nebo exkurzi zadáváme žákům úkoly a otázky, které propojují teoretické poznatky s praxí
- předkládáme žákům problémová témata v rámci konkrétního učiva, žáci jsou vedeni k diskuzím, k řešení některých zeměpisných otázek, k vytváření alternativ řešení v rámci exkurzí, výletů a vycházek

Kompetence komunikativní

- pracujeme se žáky ve skupinách, kde společně komunikují a spolupracují během řešení úkolů
- hodnotíme žákův projev a vystupování v rámci zkoušení, diskuzí nebo příspěvků v podobě referátu, zajímavosti či aktuality, také při práci s mapou a odbornou literaturou

Kompetence sociální a personální

- navrhujeme úlohy nebo projekty, které vyžadují spolupráci žáků v různě velkých skupinách
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

- organizujeme exkurze (např. návštěvy hvězdárny, hydrometeorologické stanice, čistírny odpadních vod) a přednášky (např. na téma ekologie, ochrana přírody, globální problémy lidstva)
- předkládáme informace z oblasti demografie a aktuálního dění, na jejichž základě si žák uvědomuje a respektuje kulturní, sociální a náboženskou různorodost lidské populace a odmítá rasistické názory

Kompetence pracovní

- podporujeme žáky v dovednosti využívat zeměpisné pomůcky (glóbus, atlas, turistická mapa) a odbornou literaturu (encyklopedie, statistické ročenky)
- kladně hodnotíme systematickou, pečlivou práci a aktivitu žáků v hodině i přípravu žáků na hodinu zeměpisu
- vedeme žáky k zodpovědnosti a vytváří v nich pracovní i studijní návyky

Kompetence digitální

- vedeme žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí
- vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním
- seznamujeme žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů

- vedeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací, ke vhodnému využívání digitálních map a navigací

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Vyučovací předmět: Zeměpis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
6. ročník			
Grafické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	<ul style="list-style-type: none"> - používá různé druhy plánů a map, dokáže je orientovat, přepočítávat vzdálenosti podle různých měřítek - vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících 	Mapa , měřítko mapy, jazyk mapy, symboly, smluvené značky Základní topografické útvary Orientace na mapě, práce s atlasem	OSV – osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání; morální rozvoj, řešení problémů a rozhodovací dovednosti VMEGS – model Země, pohled na svět, ve kterém žijí
Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	<ul style="list-style-type: none"> - používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu 	Glóbus , měřítko glóbu Orientace na mapě, práce s atlasem	
Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii	<ul style="list-style-type: none"> - používá různé druhy plánů a map, dokáže je orientovat, přepočítávat vzdálenosti podle různých měřítek - seznámí se znázorněním výškopisu a polohopisu na mapách 		
Přírodní obraz Země			

<p>Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí a organismů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasní postavení Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy - charakterizuje polohu, povrch, pohyby Měsíce, jednotlivé fáze Měsíce 	<p>Postavení Země ve vesmíru Tvary a pohyby planety Země Časová pásma, datová hranice Zeměpisné souřadnice</p>	<p>OSV – osobnostní rozvoj, rozvoj schopnosti poznávání; morální rozvoj, řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<p>Z-9-2-01p prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí a organismů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje poznatky o vesmíru a o sluneční soustavě v pohledu na zemské těleso - orientuje se na hvězdné obloze - porozumí pojmům: planeta, hvězda, planetky, měsíce, meteorická tělesa, komety, galaxie - objasní postavení Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy - používá v praktických příkladech znalosti o kulatosti planety Země - orientuje se v přírodě podle Slunce - hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi - vysvětlí délku trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období - vysvětlí podstatu polárního dne a noci – tvar a pohyby planety Země - dokáže v praxi využít znalosti o jarní a podzimní rovnodennosti, zimním a letním slunovratu - vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopí 		<p>VMEGS – model Země, pohled na svět, ve kterém žijí, pohyby Země a jejich důsledky na život lidí</p>

	<p>účel časových pásem a dokáže stanovit místní čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí pojmům: poledník, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, zeměpisná síť, obratníky, polární kruh 		
<p>Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic - vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopí účel časových pásem a dokáže stanovit místní čas - popíše teorii o pohybu litosférických desek – objasní stavbu zemského tělesa, dna oceánů - s porozuměním pracuje s pojmy: počasí, podnebí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře - vymezí a vyhledá na mapách různé podnebné pásy a porovnává je - pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí - seznámí se s rozložením vody na Zemi - porozumí a vyhledá na mapách pojmy: oceán, moře, pohyby mořské vody, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, bezodtokové 	<p>Zeměpisná síť, rovnoběžky, poledníky</p> <p>Litosféra</p> <p>Atmosféra</p> <p>Podnebné pásy</p> <p>Hydrosféra</p> <p>Pedosféra</p> <p>Biosféra</p>	<p>OSV – osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání; morální rozvoj, řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>VMEGS – model Země, pohled na svět, ve kterém žijí</p> <p>EV – základní podmínky života, propojenost složek prostředí, zdroj výživy, půda, její ohrožení, voda a její důležitost pro život</p>
<p>Z-9-2-02 <i>rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu</i></p>			

	<p>oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše složení půdy, půdní typy a druhy a jejich hospodářské využití, rozumí pojmům mateční hornina, humus, eroze půdy - vysvětlí význam, využití a ochranu půdy, příčiny úbytku půdy na světě - objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce - vymezí geografická šířková pásma na Zemi a výškové stupně - seznámí se s vlivy člověka na přírodní prostředí 		
<p>Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - posuzuje zemský povrch reliéf jako výsledek složitého působení endogenních (zemětřesení, vulkanismus) a exogenních činitelů (voda, ledovec, vítr) a lidských činností - uvádí možnosti ochrany člověka během běžných rizik a při mimořádných událostech (zemětřesení, vulkanismus, tsunami aj.) - pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí - porozumí a vyhledá na mapách pojmy: oceán, moře, pohyby mořské vody, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, bezodtokové 	<p>Pevninské a oceánské tvary zemského povrchu</p> <p>Podnebné pásy</p> <p>Hydrosféra</p> <p>Pedosféra</p> <p>Biosféra</p>	<p>EV – základní podmínky života, propojenost složek prostředí, zdroj výživy, půda, její ohrožení, voda a její důležitost pro život</p> <p>OSV – osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání; morální rozvoj, řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>VMEGS – oteplování a mezinárodní spolupráce</p>
<p>Z-9-2-03 <i>porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost</i></p>			

	<p>oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam, využití a ochranu půdy, příčiny úbytku půdy na světě - objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce - vymezí geografická šířková pásma na Zemi a výškové stupně - seznámí se s vlivy člověka na přírodní prostředí 		
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Vyučovací předmět: Zeměpis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
7. ročník			
Regiony světa			
Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	<ul style="list-style-type: none"> - určí geografickou polohu jednotlivých oceánů, světadílů podle zeměpisných souřadnic i z hlediska polohy na zemských polokoulích a v podnebných páslech - porovná rozlohu jednotlivých oceánů - popíše a srovná při interpretaci obecně zeměpisných map členitost 	Světový oceán – absolutní (matematická) a relativní geografická poloha, rozloha, členitost a přírodní poměry oceánů Zeměpis světadílů , polární oblasti Amerika – poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, flóra, fauna, přírodní zdroje,	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, život v evropském a mezinárodním prostoru, objevujeme svět; cestování, integrace, spolupráce zemí MV – kulturní diference, kultura, tradice, rasismus EV – moře, význam pro biosféru; lidské aktivity a problémy životního
Z-9-3-01p			

<p><i>vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány</i></p>	<p>a typické znaky přírodních poměrů jednotlivých oceánů</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí geografickou polohu a vyhledá na mapách polární oblasti - uvede význam Arktidy a Antarktidy - provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů - vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města - dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí - zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky, a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo 	<p>obyvatelstvo a hospodářství, vybrané státy</p> <p>Afrika – poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, přírodní zdroje, obyvatelstvo a hospodářství, vybrané státy</p> <p>Asie – poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, flóra, fauna, přírodní zdroje, obyvatelstvo a hospodářství, vybrané státy</p> <p>Austrálie a Oceánie – poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, flóra, fauna, přírodní zdroje, obyvatelstvo a hospodářství</p>	<p>prostředí, vztah člověka k prostředí – stav životního prostředí, vývoj, ochrana</p> <p>OSV – osobností rozvoj, rozvoj schopností poznávání, morální rozvoj, řešení problémů a rozhodovací dovednosti; sociální rozvoj, komunikace, mezilidské vztahy, kooperace</p>
<p>Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí geografickou polohu jednotlivých oceánů, světadílů podle zeměpisných souřadnic i z hlediska polohy na zemských polokoulích a v podnebných pásech - popíše a srovná při interpretaci obecně zeměpisných map členitost a typické znaky přírodních poměrů jednotlivých oceánů - charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů 		
<p>Z-9-3-02p</p>			

<p><i>rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů</i></p> <p>Z-9-3-02p <i>charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí geografickou polohu a vyhledá na mapách polární oblasti - uvede význam Arktidy a Antarktidy - posoudí význam mezinárodní politické a vědecké spolupráce při výzkumu a využívání polárních oblastí - provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry - seznámí se s mezinárodními organizacemi - vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech 		
<p>Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s globálními problémy, které těmto oblastem hrozí - provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu, 		

	provede porovnání jednotlivých regionů - vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města		
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Vyučovací předmět: Zeměpis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
8. ročník			
Regiony světa			
Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města - dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí - zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky, a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo 	Světadíly – Amerika, Afrika, Asie, Austrálie a Oceánie Evropa – poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, flóra, fauna, přírodní zdroje, obyvatelstvo a hospodářství, vybrané státy	VMEGS – život v evropském a mezinárodním prostoru, objevujeme svět; cestování, integrace, spolupráce zemí MV – kulturní diference, kultura, tradice, rasismus EV – moře, význam pro biosféru OSV – osobností rozvoj, rozvoj schopností poznávání, morální rozvoj, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Z-9-3-01p <i>vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány</i>			
Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské			

<p>oměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p>	<p>popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s mezinárodními organizacemi - vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu světadílů 		
<p>Z-9-3-02p <i>rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů</i></p> <p>Z-9-3-02p <i>charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států</i></p>			
<p>Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<ul style="list-style-type: none"> - provede regionalizaci světadílů, vytyčí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů 		
Společenské a hospodářské prostředí			
<p>Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech</p>	<ul style="list-style-type: none"> - provede regionalizaci světadílů, vytyčí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů 	<p>Evropa – poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, flóra, fauna, přírodní zdroje, obyvatelstvo a hospodářství, vybrané státy</p>	<p>VMEGS – život v evropském a mezinárodním prostoru, objevujeme svět; cestování</p>
Česká republika			
<p>Z-9-6-01</p>			

<p>vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí postavení své obce v rámci hospodářství celé republiky - zjistí historii, statistické údaje vztahující se k obci - popíše a posoudí regionální zvláštnosti, typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kultury místního regionu a jejich možné perspektivy - pracuje aktivně s turistickou mapou místního regionu 	<p>Základní demografické charakteristiky</p> <p>Základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)</p> <p>Kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům</p> <p>Zeměpisná poloha</p>	<p>VMEGS – život v evropském a mezinárodním prostoru, objevujeme svět; cestování, integrace</p> <p>OSV – osobností rozvoj, rozvoj schopností poznávání, morální rozvoj, řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<p>Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy</p>			
<p>Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše s pomocí obecně zeměpisných a tematických map vznik a vývoj reliéfu, určí a vyhledá horopisné celky, charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo - hodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO a pochopí jejich důležitost 	<p>ČR – základní geografické charakteristiky</p>	<p>VMEGS – život v evropském a mezinárodním prostoru, objevujeme svět; cestování, integrace</p> <p>OSV – osobností rozvoj, rozvoj schopností poznávání, morální rozvoj, řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí, krajina, významné kulturní památky, naše obec, přírodní zdroje, jejich původ, odpadové hospodářství</p>
<p>Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu</p>			
<p>Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí absolutní geografickou polohu České republiky - vyhodnotí relativní geografickou polohu České republiky podle různých kritérií - rozlišuje a porovnává předpoklady, rozmístění a perspektivu 	<p>ČR – absolutní geografická poloha (poloha v zeměpisné síti), relativní geografická poloha, rozloha, členitost povrchu a přírodní poměry a zdroje</p> <p>Základní hospodářské charakteristiky</p>	<p>VMEGS – život v evropském a mezinárodním prostoru, objevujeme svět; cestování, integrace</p> <p>EV – vztah člověka k prostředím krajina, významné kulturní památky, naše obec, přírodní zdroje, jejich původ, odpadové hospodářství</p>
<p>Z-9-6-03p</p>			

<p><i>určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy</i> Z-9-6-03p <i>rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost</i> Z-9-6-03p <i>uveďte hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva</i></p>	<p>hospodářských aktivit v České republice</p>		<p>MV – etnický původ, kultura, tradice, národnostní menšiny</p>
<p>Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá, popíše a zdůvodňuje na mapách největší a nejmenší soustředění obyvatelstva v České republice - vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v České republice a určí jejich lokalizační faktory - hospodářství České republiky charakterizuje po jednotlivých oblastech: průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod - lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v České republice - charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti, kulturní zajímavosti jednotlivých regionů a porovnává jejich hospodářskou funkci a vyspělost 	<p>Rozmístění obyvatelstva a sídelní poměry České republiky Základní demografické charakteristiky Základní hospodářské charakteristiky Transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady Územní jednotky státní správy a samosprávy Krajské členění, kraj místního regionu Příhraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech</p>	<p>VMEGS – život v evropském a mezinárodním prostoru, objevujeme svět; cestování, integrace EV – vztah člověka k prostředí, krajina, významné kulturní památky, naše obec, přírodní zdroje, jejich původ, odpadové hospodářství OSV – osobností rozvoj, rozvoj schopností poznávání, kreativita MV – kultura, tradice, národnostní menšiny</p>
<p>Z-9-6-04p <i>vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti</i></p>			

Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	<ul style="list-style-type: none"> - uvádí a vysvětluje nutnost obrany vlasti (terorismus, nepovolené demonstrace) 	Hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu	
---	---	---	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Vyučovací předmět: Zeměpis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
9. ročník			
Společenské a hospodářské prostředí			
Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje aktivně s tematickými mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu - orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi, vyhodnocuje aktuální demografické ukazatele - popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel, nejvýznamnějších aglomerací - vysvětlí problémy migrantů v cílových zemích - uvede kulturní a přírodní dědictví lidstva 	Obyvatelstvo světa Společenské a sídelní poměry současného světa	OSV – sociální rozvoj, komunikace, kooperace, poznávání lidí MV – multikulturalita současného světa, způsoby života, tradice, kultura VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, globální problémy Země, mezinárodní spolupráce, globalizace, organizace; život v mezinárodním prostoru EV – vztah člověka k prostředí, nerovnoměrnost života na Zemi

<p>Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a posuzuje předpoklady a lokalizační faktory sídel a hospodářských aktivit na konkrétních regionálních příkladech - posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla - pojmenuje základní geografické znaky sídel - porovná rozdíly mezi městy vyspělých a rozvojových států - objasní pojmy urbanizace a suburbanizace 	<p>Společenské a sídelní poměry současného světa</p>	<p>OSV – komunikace, kooperace, rozvoj schopnosti poznávání</p> <p>MIV – multikulturalita současného světa, způsoby života, tradice, kultura</p> <p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, globální problémy Země, mezinárodní spolupráce, globalizace, organizace; život v mezinárodním prostoru</p> <p>EV – lidské sídlo, lidské aktivity a problémy životního prostředí, funkce sídla</p>
<p>Z-9-4-02p <i>uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel; vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace</i></p>			
<p>Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí strukturu, složky a funkce světového hospodářství - určí a vyhledá hlavní oblasti světového hospodářství - vymezí kritéria hodnocení vyspělosti státu, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně 	<p>Světové hospodářství HDP a ukazatele životní úrovně</p>	<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, globální problémy Země, mezinárodní spolupráce, globalizace, organizace; život v mezinárodním prostoru</p> <p>EV – lidské sídlo, lidské aktivity a problémy životního prostředí, funkce sídla, ovlivnění krajiny a přírody člověkem</p>
<p>Z-9-4-04 porovnáva předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porovnáva a lokalizuje na mapách hlavní (jádrové) a vedlejší (periferní) oblasti světového hospodářství 	<p>Světové hospodářství</p>	<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, globální problémy Země, mezinárodní spolupráce, globalizace, organizace; život v mezinárodním prostoru</p> <p>EV – lidské sídlo, lidské aktivity a problémy životního prostředí, funkce sídla, ovlivnění krajiny a přírody člověkem</p>

<p>Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem globalizace - rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, územní rozlohy, počtu obyvatelstva, průběhu a tvaru státních hranic, hlediska svrchovanosti, státního zřízení a forem vlády, správního členění, politického systému a politické moci - uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení 	<p>Společenské a sídelní poměry současného světa</p> <p>Státy světa, hlavní mezinárodní politické, bezpečnostní a hospodářské organizace a seskupení</p>	<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, globální problémy Země, mezinárodní spolupráce, globalizace, organizace; život v mezinárodním prostoru</p> <p>EV – lidské sídlo, lidské aktivity a problémy životního prostředí, funkce sídla, ovlivnění krajiny a přírody člověkem</p> <p>OSV – rozvoj schopností poznávání kreativita; řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<p>Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na politické mapě světa - uvede, vyhledá a charakterizuje příklady států podle stupně rozvoje - uvede aktuální počet států současného světa, vyhledá na politické mapě světa nově vzniklé státy - uvádí příklady různé míry demokracie ve světě - lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě 	<p>Státy světa, hlavní mezinárodní politické, bezpečnostní a hospodářské organizace a seskupení</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání kreativita; řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, globální problémy Země, mezinárodní spolupráce, globalizace, organizace; život v mezinárodním prostoru</p>
<p>Životní prostředí</p>			
<p>Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s přírodním a společenským prostředím a typy krajin 	<p>Krajina</p>	<p>OSV – komunikace, kooperace, rozvoj schopnosti poznávání</p>

rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin			MV – multikulturalita současného světa, způsoby života, tradice, kultura VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, globální problémy Země, mezinárodní spolupráce, globalizace, organizace; život v mezinárodním prostoru EV – lidské sídlo, lidské aktivity a problémy životního prostředí, funkce sídla
Z-9-5-01p <i>umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin</i>			
Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s přírodním a společenským prostředím a typy krajin - vytvoří si celkový pohled na ekosystém planety 		
Z-9-5-02p <i>uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek</i>			
Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí principy trvale udržitelného život a rozvoje, principy zásady ochrany přírody a životního prostředí - vymezí chráněná území přírody - popíše globální ekologické a environmentální problémy lidstva - uvede opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích 	Vztah příroda a společnost Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelné pohromy	
Z-9-5-03 <i>uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</i>			
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace			

Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	- popíše globální ekologické a environmentální problémy lidstva	Vztah příroda a společnost	OSV – sociální rozvoj, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace, kompetice; osobností rozvoj, rozvoj schopností poznávání, kreativita, seberegulace; morální rozvoj, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – lidské sídlo, krajina ovlivněná činností člověka, biodiverzita, ochrana přírody
Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	- seznámí se s přírodním a společenským prostředím a typy krajín - vytvoří si celkový pohled na ekosystém planety - popíše globální ekologické a environmentální problémy lidstva - orientuje se v krajině	Krajina Vztah příroda a společnost Cvičení v terénu místní krajiny – orientační jevy, pomůcky, určování světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhady vzdáleností, náčrtky krajiny	
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	- popíše globální ekologické a environmentální problémy lidstva	Vztah příroda a společnost	

5.7 Umění a kultura

5.7.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředky pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby,

seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Obsahem vokálních činností je práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu. Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci. Obsahem hudebně pohybových činností je ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty. Obsahem poslechové činnosti je aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovémi.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Hudební výchova je realizována v 1. – 5. ročníku 1 hodinu týdně. Výuka probíhá ve spojených třídách, 1. – 3. ročník a 4. – 5. ročník, čímž je podporováno nevrstevnické učení. Žáci pracují ve třídě s využíváním audiovizuální techniky, za pomoci různých forem s využitím dostupných vyučovacích pomůcek, veden je i notový sešit od 2. ročníku, v 1. ročníku jsou využívány pracovní listy s tematikou HV.

Hudební výchova je úzce spjata s dalšími vyučovacími předměty – Český jazyk, Výtvarná výchova, Prvouka, Tělesná výchova, Pracovní činnosti.

V předmětu a jeho dílčích částech se tematicky propojují průřezová témata VMEGS (Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech), MKV (Multikulturní výchova), EV (Enviromentální výchova), MV (Mediální výchova), které ovlivňují vývoj osobnosti žáka.

Týdenní časová dotace v ročnících					
1.	2.	3.	4.	5.	1. stupeň celkem
1	1	1	1	1	5

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Hudební výchova využívají učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

- žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanské

- žák je veden ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií
- hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- žák využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů

- učitel vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

Kompetence digitální

- učitel zapojuje žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tabletem, interaktivní tabulí apod.)
- učitel poskytuje žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace)
- učitel vede žáky k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech
- při využívání digitálních technologií učitel pravidelně zařazuje relaxační činnosti a vede žáky k tomu, aby si uvědomovali zdravotní rizika dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učí, jak jim mohou předcházet

Vzdělávací oblast: Umění a kultura Vyučovací předmět: Hudební výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
1.stupeň			
1.období			
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty	<ul style="list-style-type: none"> - dbá na správné dýchání a držení těla - provádí hlasová a dechová cvičení - zřetelně vyslovuje - zná význam not - rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvní - pozná a naučí se vybrané vánoční koledy 	Vokální činnosti pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu) dvojhlas (lidový dvojhlas)	MKV – kulturní diference, lidské vztahy, hudba etnických skupin EV – základní podmínky života, výchova k životnímu prostředí – hudba, rámus MV – vnímání autora mediálních sdělení, výběr kvalitní hudby, hudba

<p>HV- 3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty</p> <p>HV-3-1-02p <i>hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmicizaci říkadla i při zpěvu</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí vytleskat rytmus podle vzoru - rozlišuje krátké a dlouhé tóny - Rozlišuje rytmus pomalý a rychlý, melodii stoupavou a klesavou, zeslabování a zesilování 		<p>provází výuku ČJ, M (Jedna, dvě...) i Prv (Prší, prší)</p> <p>OSV – estetika chování</p> <p>VMEGS – rozvíjení vztahu k evropské a světové kultuře</p>
<p>HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učí se používat dětské hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebnímu doprovodu - pozná a umí pojmenovat klavír, kytaru, flétnu, dřívka, triangel, hůlky, bubínek - používá dětské hudební nástroje - rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, žesťové a umí uvést příklad 	<p>Instrumentální činnosti</p> <p>hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten)</p> <p>rytmizace, hudební improvizace (ozvěna, otázka – odpověď)</p>	
<p>HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</p> <p>HV-3-1-04p <i>reaguje pohybem na tempové a rytmické změny</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - provádí hudebně pohybovou činnost (držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod) - pohybově vyjádří hudbu, zpěv tancem 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <p>taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 + 3/4 takt)</p> <p>pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace)</p> <p>hry se zpěvem, jednoduché lidové tance</p> <p>orientace v prostoru, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách</p>	

<p>HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p> <p>HV-3-1-05p <i>rozliší sílu zvuku pozorně vnímá jednoduché skladby</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozná vybrané hudební nástroje (viz hudební nástroje) podle zvuku seznámí se s varhanní hudbou - pozná hymnu ČR a rozumí smyslu textu 	<p>Poslechové činnosti</p> <p>kvality tónů (délka, síla, výška)</p> <p>hudební výrazové prostředky (rytmus, melodie) – hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj</p> <p>hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka)</p>	
<p>HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje umělou a lidovou píseň - seznámí se s vybranými skladbami klasiků - poslouchá hudbu vážnou, zábavnou, slavnostní - pozná B. Smetanu a A. Dvořáka, zná některá jejich díla 		

<p>Vzdělávací oblast: Umění a kultura Vyučovací předmět: Hudební výchova</p>			
<p>Očekávané výstupy z RVP ZV</p>	<p>Školní výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata, mezipředmětové vztahy</p>
<p>1.stupeň</p>			
<p>2.období</p>			
<p>HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dovede zaspívat písně v durových a mollových tóninách 	<p>Pěvecké dovednosti</p>	<p>MKV – lidské vztahy a etnický původ</p>

<p>zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</p> <p>HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dovede zahrát rytmus ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu - zvládne zaspívat kánon, lidovou píseň ve dvojhlasu - zná a užívá složky hlasové výchovy oblast dechu – správné držení těla ve stoje i v sedě, frázování, nádech, prodlužování výdechu oblast výslovnosti – otvírání úst, výslovnost koncovek, dělení slov na slabiky, vokalizace oblast tvoření tónu – zpěv polohlasem, hlavový tón, měkké nasazení samohlásek, vázání 	<p>dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv</p> <p>hlasová hygiena</p> <p>rozšiřování hlasového rozsahu</p> <p>realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu</p> <p>dvojhlas a vícehlas – kánon, lidový dvojhlas</p> <p>hudební hry</p>	
<p>HV- 5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</p> <p>HV-5-1-02p propojí vlastní pohyb s hudbou</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná pojmy repetice, houslový klíč, předznamenání křížek, bé - pozná dynamická znaménka p, mf, f - dovede zachytit melodii písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření 	<p>repetice, houslový klíč, dynamická znaménka, předznamenání, záznam vokální hudby (zachycení melodie pomocí jednoduchého grafického vyjádření, nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizace písně)</p>	
<p>HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne rytmické doprovody lidových písní pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orfeova instrumentáře - využívá jednoduché hudební nástroje k reprodukci skladeb 	<p>Instrumentální činnosti</p> <p>reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí hudebních nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů</p>	

HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace hudba taneční, pochodová, ukolébavka...	malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace hudba taneční, pochodová, ukolébavka	
HV-5-1-05 vytváří jednoduché předehery, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	- zvládne improvizovat rytmus a melodii při jednoduchých improvizčních hrách (Na ozvěnu, Na otázku a odpověď)	tvorby předeher, mezihry a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby, v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva) hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) jednodílná písňová forma (a – b)	
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků HV-5-1-06p <i>odliší tóny podle výšky, síly a barvy pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb správně hospodář s dechem při interpretaci písní – frázování</i>	- dokáže vyjádřit jaká je to hudba a proč je taková - vnímá výrazové prostředky a hudební prvky (rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie – vzestupná, sestupná, zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu - vnímá délku, sílu, barvu a výšku jednotlivých tónů	rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (vzestupná, sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické a harmonické změny v hudebním proudu kvalita tónu – délka, síla, barva, výška vztahy mezi tóny – souzvuk, akord	
HV-5-1-07	- umí pohybově vyjádřit hudbu	taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý	

<p>ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</p> <p>HV-5-1-07p <i>propojí vlastní pohyb s hudbou</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá taneční hry se zpěvem a jednoduché lidové tance např. polku - dovede improvizovat 	<p>takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance</p> <p>pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků</p>	
--	---	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechovéch činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také literární a dramatická díla (divadlo, film), multimediální tvorba i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů, a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Obsahem vokálních činností je práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu. Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci. Obsahem hudebně pohybových činností je ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty. Obsahem poslechovéch činností je aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovémi.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících, a to 1 hodinu týdně. Výuka 6. – 9. ročníku probíhá ve spojené třídě (v odborné učebně hudební výchovy), čímž je podporováno nevrstevnické učení. Podle charakteru učiva se využívají různé formy a metody práce – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, dlouhodobé projekty. Hlavní součástí hodin hudební výchovy jsou vokální činnosti, dále instrumentální činnosti, poslechové činnosti a hudebně pohybové činnosti. Žáci si vedou sešit, který mohou používat i na více školních roků. Během každého školního roku se žáci naučí přibližně 10 písní různé náročnosti. Pro zpěv používáme zpěvníky Já, písnička 1 a 2, výjimečně Já, písnička 3. Při hodnocení se přihlíží obzvláště k žákovu vztahu k hudbě a k přístupu k předmětu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím výše uvedených činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace.

Vyučovací předmět Hudební výchova je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty – dějepis, zeměpis, anglický jazyk, český jazyk a literatura, výtvarná výchova. V předmětu se realizují tematické okruhy průřezových témat:

Environmentální výchova:

- Vztah člověka k přírodě
- Lidové písně s přírodní tematikou
- Ochrana přírody

Mediální výchova:

- Schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty z médií
- Hudební festivaly
- Hudební soutěže – populární, folkové, country aj.
- Hudba jako zvuková kulisa
- Hudba a divadlo, muzikál

Osobnostní a sociální výchova:

- Poznávání lidí
- Kreativita
- Sebepoznání
- Komunikace
- Hodnoty, postoje

- Rozvoj schopností poznávání
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Kooperace

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:

- Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímají
- Hudba spojuje národy i bez jazyka

Výchova demokratického občana:

- Slušnost
- Tolerance
- Aktivita
- Samostatnost

Multikulturní výchova:

- Hudba jiných národů, jiných etnických skupin
- Jiné směry a styly v hudbě a tolerance k nim

Týdenní časová dotace v ročnících				
6.	7.	8.	9.	2. stupeň celkem
1	1	1	1	4

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Hudební výchova využívají učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění a porovnávání informací
- učitel vede žáky k používání odborné terminologie

- učitel vede žáky k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- učitel vede žáky k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

Kompetence k řešení problémů

- žáci samostatně a kriticky přemýšlejí
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- při zadání úkolu žáci rozpoznají problém a hledají nejvhodnější způsob řešení
- učitel pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- žáci hledají spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem

Kompetence komunikativní

- žáci při práci ve skupině dokážou vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- učitel se zajímá o náměty a názory žáků

Kompetence sociální a personální

- žáci efektivně spolupracují, respektují názory jiných
- žáci se učí objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- žáci se učí respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé, žáci respektují názor druhých
- žáci chrání a oceňují naše kulturní tradice
- učitel vytváří prostor, aby žáci vnímali společenské dění, žáci se aktivně zapojují do kulturního dění

Kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytvářejí pozitivní vztah k hudebním činnostem
- učitel vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

Kompetence digitální

- učitel zapojuje žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tabletem, interaktivní tabulí apod.)
- učitel poskytuje žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace)
- učitel vede žáky k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech
- při využívání digitálních technologií učitel pravidelně zařazuje relaxační činnosti a vede žáky k tomu, aby si uvědomovali zdravotní rizika dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učí, jak jim mohou předcházet

Vzdělávací oblast: Umění a kultura			
Vyučovací předmět: Hudební výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
2.stupeň			
<p>HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p> <p>HV-9-1-01p <i>doprovází písně pomocí ostinata</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky správně zpívat v jednohlase, popř. dvojhlas - umí slovně charakterizovat rozdíl mezi stupnicí a tóninou - orientuje se v jednoduchém notovém zápisu, reprodukuje zapsanou melodii - umí vyhledat určené takty a rytmy - při zpěvu využívá správné pěvecké návyky 	<p>Vokální činnosti</p> <p>intonační cvičení – vzestupná a sestupná řada tónů, intonace stupnic dur</p> <p>zpěv lidových písní, vánočních koled, práce s notovým zápisem</p> <p>říkadlo, píseň – rytmické vyjádření textu písně</p> <p>vyhledávání rytmu v zápisu písně, rytmické hádanky</p>	<p>OSV – umění jako prostředek komunikace, estetika mezilidských vztahů, rozvoj smyslového vnímání, obecná kreativita</p> <p>VDO – rozvíjení kritického myšlení, aktivita, kooperace, zásady slušnosti, tolerance, odpovědné chování</p> <p>VMEGS – vnímání evropské hudební kultury, emotivnost, prožitky</p> <p>MKV – koledy různých národů, poslech a zpěv koled bez ohledu na</p>
<p>HV- 9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně</p>			

<p>čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase</p> <p>HV-9-1-02p <i>interpretuje vybrané lidové a umělé písně</i> <i>pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu</i> <i>rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru</i> <i>uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl</i></p>		<p>lidové a umělé písně – dynamika, melodie, rytmus</p> <p>výběr písní různých období</p> <p>hlasová a rytmická cvičení</p> <p>intervaly, akord</p> <p>rytmický výcvik s oporou hudebního nástroje</p> <p>divadla malých forem (Semafor – J. Suchý + J. Šlitr, Osvobozené divadlo – J. Ježek)</p>	<p>víru, lidové písně jiných národů, poznávání kulturních tradic, tradice a rozmanitost kultur, původ různých stylů hudby, respektování hudebního vkusu jednotlivých zájmových, kulturních nebo generačních skupin</p> <p>EV – citová stránka osobnosti, láska k přírodě, vnímání její krásy, citlivý přístup k okolní krajině, láska k místu, kde bydlím</p>
<p>HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p> <p>HV-9-1-03p <i>interpretuje vybrané lidové a umělé písně</i> <i>pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu</i> <i>rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru</i> <i>uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje - má rytmické cítění a rytmickou paměť - dokáže vytvořit vlastní rytmické motivy, zaznamená je do notového zápisu 	<p>Instrumentální činnosti</p> <p>reprodukce známých písní s důrazem na první a druhou dobu taktu</p> <p>rytmické hádanky, rytmické ozvěny, rytmická hra na tělo</p> <p>rytmické hudební formy – pochod, polka, valčík</p> <p>analytická práce s písní, jednoduchá písňová forma</p> <p>tvoření jednoduchých partitur pro Orffovy nástroje</p> <p>taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění – choreografie</p> <p>polka, valčík, mazurka, moderní tance</p>	

<p>HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pohybem vyjadřuje pochodový, polkový a valčíkový rytmus - umí taktovat dvoučtvrtový a tříčtvrtový takt - dokáže pohybem vyjádřit obsah písně - pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků - dokáže využít získaných znalostí a dovedností k vytvoření hudebně dramatického vystoupení 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <p>taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění – choreografie</p> <p>pochod, polka, valčík, mazurka, moderní tance</p> <p>hra na dirigenta a orchestr</p> <p>dramatizace písní</p>	
<p>HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat - rozliší skladbu vokální a instrumentální 	<p>Poslechové činnosti</p> <p>poznávání hudebních nástrojů – rozdělení do skupin</p> <p>píseň lidová a umělá</p>	
<p>HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí rozlišit lidovou a umělou píseň, melodram, muzikál, operu a operetu - seznámí se s písní a její proměnou ve staletích (antická píseň, rytířské zpěvy, hudba období romantismu) 	<p>vokální a instrumentální skladba</p> <p>melodram</p> <p>muzikál</p> <p>spirituály, tradicionály</p>	
<p>HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s vybranými skladbami 	<p>trampské písně</p> <p>opereta, opera</p> <p>poslech skladeb různých období</p> <p>koncert</p> <p>symfonie</p> <p>vánoční koledy</p>	

5.7.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází z porovnání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech, tvorbě vnímání a interpretaci.

Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii a intuici. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova prostředky nejen tradiční a otevřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. Učivo směřuje k rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity a k ověřování komunikačních účinků.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky
- pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvoj tvůrčích činností, smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity, ověřování komunikačních účinků, experimentování

Týdenní časová dotace v ročnících

1.	2.	3.	4.	5.	1. stupeň celkem
1	1	1	2	2	7

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka probíhá v učebnách prvního stupně. Žáci pracují ve spojené třídě s žáky jiného ročníku 1. - 3. ročník, 4. a 5. ročník. Tematicky je jejich práce většinou shodná, proto může učitel vytvářet podmínky pro samostatnou a skupinovou práci, která se může lišit v ročníku pouze zvolenou nebo danou technikou vhodnou pro daný věkový rozptyl. Děti si vzájemně pomáhají a podporují se. Výtvarná výchova tematicky úzce navazuje na český jazyk a literaturu, sloh, hudební výchovu a prvouku. Žáci pracují s materiály, které dává k dispozici škola, některé si přinášejí z domova.

Ve vyučovacím předmětu se realizují tato průřezová témata:

OSV – Osobnostní a sociální výchova

VDO – Výchova demokratického občana

MV – Mediální výchova

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

EV – Enviromentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj

- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do diskuse
- respektují názory jiných
- žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- žáci umí tvořivě pracovat ve skupině
- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci
- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence pracovní

- žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

- žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí
- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

Kompetence digitální

- učitel podporuje tvůrčí činnost a využívá rozvíjející se charakter této oblasti, zaměřuje se na podporu práce s aplikacemi
- žáci se učí vyhledávat, používat, prezentovat a hodnotit informace efektivně pro daný účel nebo potřebu
- žáci vytváří a upravují digitální obsah, kombinují (4. a 5. ročník)

Vzdělávací oblast: Umění a kultura			
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata,

			mezipředmětové vztahy
1. – 3. ročník			
<p>VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty</p> <p>VV-3-1-01p <i>zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu, rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - prohloubí si, zdokonalí a zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami - částečně umí míchat barvy 	<p>malba – emocionální malba, hra s barvou</p> <p>rozdílení smyslové citlivosti, teorie barvy – barvy základní a doplňkové</p> <p>míchání barev (Goethův kruh)</p>	<p>OSV – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, pozorování přírodních útvarů, rozlišování a hodnocení tvarů, barvy, struktury</p> <p>VDO – občanská společnost a škola, výchova k samostatnosti a sebekritice, ohleduplnost</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí, výchova k životnímu prostředí</p> <p>MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, kritický přístup k výtvarnému umění a vedení k všeobecné informovanosti a orientaci ve výtvarném umění</p>
<p>VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</p> <p>VV-3-1-02p <i>zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu; uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - dovede používat různé druhy štětců dle potřeby - zvládne prostorovou techniku a rozfukávání barev, dotváří obraz - modeluje z plastelíny, moduritu, hmoty a hlíny, tvaruje papír - zvládne koláž, jednoduché přírodní aranžmá, umí výtvarně zpracovat přírodní materiál – nalepování, dotváření, tisk, otisk apod. 	<p>seznámení, poznávání a pojmenovávání technik plastického vyjádření</p> <p>reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – hmatové, pohybové podněty</p>	
<p>VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vyjadřuje je</p>	<ul style="list-style-type: none"> - komunikuje o obsahu svého díla 	<p>kresba – rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich</p>	

<p>VV-3-1-03p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu</p>		<p>kombinace v ploše, uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti</p>	
<p>VV-31-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností</p> <p>VV-3-1-04p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu; uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozná známé ilustrace např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové apod. 	<p>seznámení s nejznámějšími ilustrátory dětských knih</p>	
<p>VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p> <p>VV-3-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládne použití výtvarných technik na základě vlastní životní zkušenosti, citového prožitku, vnímání okolního světa pomocí sluchových vjemů, hmatových, zrakových vjemů, které jsou prvotním krokem k vyjádření a realizaci jeho výtvarných představ - komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil 	<p>utváření osobního postoje v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků apod.</p> <p>vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby</p>	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura Vyučovací předmět: Výtvarná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
4., 5. ročník			
<p>VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů</p> <p>VV-5-1-01p <i>zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu; uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr; rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - prohloubí si a zdokonalí techniky malby a kresby z 1. období - zvládne kombinaci různých technik 	<p>kresba držení tužky, uhlu, oprava kreseb, technika fixování, práce s inkoustem, tuší (lavírovaná kresba)</p> <p>malba práce s barevnými křídami, pastely, vodovými a temperovými barvami</p> <p>kolorovaná kresba</p> <p>odkrývací technika s tuší a voskem</p> <p>negativní technika s klovinou a tiskařskými barvami, tuší</p> <p>malba na pískovou strukturu benzínové papíry škrobové papíry tiskátka malby na skle</p>	<p>OSV – kreativita, cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, pružnost nápadů, originality, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnosti "dotahovat" nápady do reality, tvořivost v mezilidských vztazích; rozvoj schopností poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium</p> <p>MKV – kulturní diference, lidské vztahy (empatie), etnický původ</p> <p>EV – ekosystémy, les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa), pole, vodní zdroje, moře a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás), lidské sídlo – město, vesnice</p>
VV-5-1-02	<ul style="list-style-type: none"> - zaměřuje se vědomě na projevení vlastních zkušeností v návaznosti na komunikaci 	kresba, malba podle skutečnosti	

<p>při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností</p> <p>VV-5-1-02p <i>zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu; uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr; při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie</i></p>			<p>MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení</p>
<p>VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</p> <p>VV-5-1-03p <i>zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu; uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr; při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - získá cit pro prostorové ztvárnění skutečnosti - hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje při vyjádření nových prožitků 	<p>manipulace s objekty, emocionální tvorba</p>	
<p>VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hledá vhodné prostředky k výtvarnému vyjádření v oblastech kresby, malby, grafiky, modelování 	<p>kresba, malba, grafika, modelování hračky, objekty, ilustrace, plastiky</p>	

<p>interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy</p> <p>VV-5-1-04p <i>zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu; uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</i></p>		<p>animovaný film</p> <p>koláž, plakát, comics, reklama</p>	
<p>VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</p> <p>VV-5-1-05p <i>zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu; uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr; vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - porovnává a interpretuje díla výtvarných umělců, ke kterým přistupuje jako ke zdroji inspirace 	<p>umělecká díla známých výtvarných umělců</p>	
<p>VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<ul style="list-style-type: none"> - komunikuje o obsahu svých děl 	<p>ověřování komunikačních účinků osobní postoj v komunikaci proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl</p>	

VV-5-1-06p <i>uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</i>			
---	--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Vzdělávací obsah předmětu Výtvarná výchova má dvě složky – praktickou a teoretickou, které se prolínají. Vzájemný poměr není přesně vymezen, avšak výtvarná výchova je předmět především činností, kdy žák uplatňuje vlastní vnímání, cítění, prožitky, představivost a fantazii. Umožňuje mu vyjadřovat se k různým tématům a situacím. Svůj výtvarný projev mají žáci možnost prezentovat, obhájit, vysvětlit spolužákům, vyslechnout jejich názory. Postupně se učí vytvářet si vztah k výtvarnému umění, výtvarným hodnotám, zaujímat k nim svůj postoj, vnímat pozitivní i negativní, jsou vedeni k všímání si okolního světa. Techniky, náměty a materiály jsou různorodé. Žáci během čtyř let na 2. stupni ZŠ se seznámí se základními výtvarnými technikami, a přitom se naučí základní výtvarné dovednosti. Učivo se doplňuje účastí ve výtvarných soutěžích a podle aktuální inspirace děním a událostmi anebo náladou a úrovní žáků ve třídě. Určujícím ukazatelem různorodosti ve výtvarné výchově je ochota žáků spolupracovat na přípravě materiálu, pomůcek a samotná osobnost učitele. Součástí výuky je i podíl žáků na výzdobě školy. Druhý stupeň navazuje na první. Získané poznatky, vědomosti, dovednosti z jednotlivých oblastí předmětu upevňuje, procvičuje, prohlubuje a rozšiřuje o nové informace. V rámci předmětu Výtvarná výchova jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat – Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé a dlouhodobé projekty atd. Snažíme se vést žáky k tvůrčímu přístupu odpovídajícímu jejich věkovým a osobnostním zvláštnostem.

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata:

OSV – poznávání lidí, kreativita, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika, rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kooperace a kompetice

EV – vztah člověka k přírodě, ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí

MV – práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení

MKV – lidské vztahy, multikulturalita

VMEGS – jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá

VDO – principy demokracie

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

Týdenní časová dotace v ročnících				
6.	7.	8.	9.	2. stupeň celkem
2	2	1	1	6

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Při výuce předmětu Výtvarná výchova dochází ke spojení 6. a 7. ročníku, 8. a 9. ročníku. Žáci se při práci vzájemně podporují, pomáhají si a jsou ochotni akceptovat odlišnosti či pracovní tempo jedince. Výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, v učebnách výpočetní techniky nebo mimo budovu školy (práce v plenéru).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- strategie – učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost, využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- strategie – učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- strategie – učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými

prostředky...), dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů...)

Kompetence sociální a personální

- žáci se učí respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- strategie – učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, umožňuje každému žákovi zažít úspěch, v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- žáci respektují názor druhých
- žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- strategie – učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem
- žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla
- strategie – učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení, požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Kompetence digitální

- žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
6. ročník			
<p>VV-9-1-01 vybírání, vytváření a pojmenování prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků</p> <p>VV-9-1-01p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru, uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se a využívá škálu výtvarných prostředků – linie, plocha, prostor, dokáže tyto prostředky rozpoznat, využívá je ve své samostatné práci 	<p>kresebné etudy a cviky</p> <p>kompozice z různých geometrických tvarů</p> <p>kresba lidské postavy – statická z pohledu zepředu</p>	<p>OSV – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, pružnost nápadů, originality, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost "dotahovat" nápady do reality, tvořivost v mezilidských vztazích, komunikace</p> <p>OSV – rozvoj schopností poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium</p> <p>EV – ekosystémy, lidské sídlo, město, vesnice, umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky</p> <p>EV – kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)</p> <p>MIV – fungování a vliv médií ve společnosti, vliv médií na každodenní život a kulturu</p>
<p>VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívá obrazná vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem - používá základní klasifikaci barev, 	<p>zpracování různých hudebních motivů, prostorová tvorba, práce s papírem, plastelínou</p>	

<p>VV-9-1-02p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší a využije světlostní a teplotní kontrast - zobrazí vlastní fantazijní představy 		<p>MKV – kulturní diference, poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik, multikulturalita jako prostředek k vzájemnému obohacování</p>
<p>VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních mediích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</p> <p>VV-9-1-03p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže zachytit jevy v proměnách probíhajících v časovém sledu 	časový sled různých činností běžného života barvy ve vzájemných souvislostech teorie barev barvy teplé a studené	

<p><i>uplatnění v běžné i umělecké produkci</i></p>			
<p>VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření</p> <p>VV-9-1-04p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytváří společné kompozice v prostoru - instaluje své myšlenky a představy do hmoty - dokáže zvládnout objem a prostor 	<p>prostorová a plastická tvorba ve skupinové práci</p> <p>práce grafické</p> <p>tisk z papírové matriky</p>	
<p>VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku</p> <p>VV-9-1-05p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - vnímá vizuálně obrazná vyjádření z hlediska vizuálního na základě své fantazie v rovině smyslového účinku - uplatňuje je při svých tvůrčích činnostech 	<p>kresba a malba s využitím představivosti a fantazie</p>	
<p>VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>VV-9-1-06p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě (figura, portrét, krajina, zátiší), v sochařství (socha, plastika, sousoší, busta, reliéf), ve volné grafice (základní druhy a techniky), různé způsoby výtvarného zobrazování prostorových jevů a vztahů (hmoty, tvaru, struktury, světla, barvy) 	<p>ilustrátoři dětských knih</p> <p>seznámení se základními způsoby vyjádření skutečnosti v malbě a ve volné grafice</p> <p>ilustrace a fotografie v tisku, časopisech, reklamách</p>	

<i>vlastního tvůrčího záměru; vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</i>	- používá běžných pojmů z nauky o barvě		
VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření VV-9-1-07p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>	- svou výtvarnou prací vyjádří vztah ke konkrétní osobě - vnímá lidové tradice, zvyky a svátky - jako umělecký projev určité skupiny - lidí ovlivněné sociálními vztahy	já a moje rodina dekorativní předměty v životě člověka výzdoba interiéru Vánoce a Velikonoce	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura			
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
7. ročník			
VV-9-1-01 vybírání, vytváření a pojmenování prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností,	- pracuje s výtvarnými prostředky – bod, linka, plocha, prostor - samostatně vybírá ze škály vizuálně obrazných prvků ty nejvhodnější k zadanému tématu - uplatňuje osobitý přístup k realitě	kresebné etudy a cviky využití různých vlastností kresebných materiálů objem, tvar, linie, šrafování	OSV – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, pružnost nápadů, originality, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost "dotahovat"

<p>vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků</p> <p>VV-9-1-01p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru; uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i></p>		<p>lidská postava – její základní proporce a rozměry</p>	<p>nápady do reality, tvořivost v mezilidských vztazích, komunikace</p> <p>OSV – rozvoj schopností poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium</p> <p>EV – základní podmínky života, voda – vztahy vlastností vody a života, ovzduší – význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině, energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie – přírodní zdroje</p>
<p>VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</p> <p>VV-9-1-02p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru; při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - používá základní pojmy z nauky o barvě - orientuje se v prostorových a barevných vztazích 	<p>výtvarný záznam autentických smyslových prožitků, emocí a myšlenek</p> <p>teorie barev – barevné spektrum, skládání barev</p>	<p>MV – fungování a vliv médií ve společnosti, vliv médií na každodenní život a kulturu</p> <p>MKV – kulturní diference, poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik</p> <p>VMEGS – objevujeme Evropu a svět, naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání, státní a evropské symboly, Den</p>

<p>VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních mediích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</p> <p>VV-9-1-03p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru; uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastností a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - užívá prostředky k zachycení jevů a procesů v proměnách, ve vývoji a vzájemných vztazích 	<p>zachycení časového sledu konkrétní životní situace</p> <p>výtvarné vyjádření nálady – radost, smutek, štěstí, strach</p>	<p>Evropy, život Evropanů a styl života v evropských rodinách</p>
<p>VV-9-1-04 vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření</p> <p>VV-9-1-04p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytváří společně i samostatně kompozice v ploše i prostoru - instaluje své představy do plošných a objemových rozměrů 	<p>prostorová a plastická tvorba ve skupinové práci</p> <p>práce grafické</p> <p>tisk z papírové matriky</p>	

<p>VV-9-1-05 roliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku</p> <p>VV-9-1-05p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - vnímá vizuálně obrazná vyjádření z hlediska vizuálního na základě své fantazie v rovině smyslového účinku - uplatňuje je při svých tvůrčích činnostech 	<p>prostorová a plastická tvorba ve skupinách s využitím kombinace různých a netradičních materiálů</p> <p>vícebarevný tisk z papírové matriky</p>	
<p>VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>VV-9-1-06p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - znázorňuje různými výtvarnými prostředky a technikami člověka v souvislostech různých historických období 	<p>člověk napříč dějinami – vyjádření kresbou, malbou, koláží a modelováním</p>	
<p>VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>VV-9-1-07p</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří vztah k životu výtvarnými prostředky - dokáže svou práci vhodně obhájit 	<p>komunikace a spolupráce skupiny lidí vyjádřena výtvarnými prostředky</p> <p>dekorativní předměty – význam a jejich funkce v životě člověka</p> <p>sounáležitost</p>	

<i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>			
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura Vyučovací předmět: Výtvarná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
8. ročník			
<p>VV-9-1-01 vybírání, vytváření a pojmenování prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků</p> <p>VV-9-1-01p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru; uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních;</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná kompoziční principy a využívá je ve svých pracích - vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných prvků - uplatňuje osobitý přístup k realitě 	<p>práce s různými typy zobrazení – pohledy, rovnoběžné promítání</p> <p>lidská postava v různých pozicích</p>	<p>OSV – kreativita, cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, pružnost nápadů, originality, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost "dotahovat" nápady do reality, tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>MKV – kulturní diference, poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik</p> <p>MV – fungování a vliv médií ve společnosti, vliv médií na každodenní život a kulturu, pozitivní principy (význam a užitečnost)</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí, naše obec, příroda a kultura obce a její ochrana, náš životní styl, spotřeba</p>

<p><i>vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i></p>			<p>věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí</p>
<p>VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</p> <p>VV-9-1-02p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru; při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívá ve svých pracích prostorové vztahy, perspektivu, vztahy a účinky barevnosti 	<p>kompoziční principy perspektiva vyjádření pocitů a nálad – malba podle hudby symbolika barev kontrast a jeho smyslové účinky</p>	
<p>VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</p> <p>VV-9-1-03p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - užívá počítačovou grafiku k vyjádření svých představ - zná historii vývoje fotografie - chápe význam fotografie v životě člověka 	<p>užití základů počítačové grafiky fotografický záznam momentu ze života historie a osobnosti fotografování</p>	

<p>vlastního tvůrčího záměru; uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</p>			
<p>VV-9-1-04 vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření</p> <p>VV-9-1-04p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí své estetické cítění pro prostorové formy z hlediska jejich funkčnosti 	<p>lidská postava ve třech rozměrech užitné předměty vyjádřené různými materiály – dřevo, plast, kovy, hlína a jejich kombinace</p>	
<p>VV-9-1-05 rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku</p> <p>VV-9-1-05p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vnímá vizuálně obrazná vyjádření z hlediska roviny sociálně utvářeného účinku 	<p>fantazijní variace písma písmo provedené štětcem a perem</p>	
<p>VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých</p>	<ul style="list-style-type: none"> - znázorňuje rozličnými výtvarnými prostředky a technikami člověka a jeho život, vyjádření minulosti i současnosti 	<p>člověk a jeho život v různých historických obdobích umělecké ztvárnění techniky – kresba, malba a jejich kombinace</p>	

<p>znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>VV-9-1-06p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</i></p>			
<p>VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>VV-9-1-07p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i></p>	<p>- vyjádří vztahy dvou nebo více lidí na základě vlastního zážitku nebo prožitku</p>	<p>vyjádření vztahů mezi lidmi – přátelství, láska, soucit... využití svých vlastních zkušeností</p>	

<p>Vzdělávací oblast: Umění a kultura Vyučovací předmět: Výtvarná výchova</p>			
<p>Očekávané výstupy z RVP ZV</p>	<p>Školní výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata, mezipředmětové vztahy</p>
<p>9. ročník</p>			

<p>VV-9-1-01 vybírání, vytváření a pojmenování prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků</p> <p>VV-9-1-01p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru; uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastností a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje osobitý přístup k realitě - vytvoří výtvarnou práci na základě samostatného výběru výtvarné techniky a prvků a dosud získaných znalostí a dovedností 	<p>kresba zátiší (sestavy) aktuálně vnímaného</p> <p>dynamická kresba</p> <p>samostatně zvolené téma zpracovávané ve skupině</p> <p>umělecký výraz objektů v ploše</p>	<p>OSV – kreativita, cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, pružnost nápadů, originality, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost "dotahovat" nápady do reality, tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>MKV – kulturní diference, poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik</p> <p>MV – fungování a vliv médií ve společnosti, vliv médií na každodenní život a kulturu</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí, naše obec, přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství; příroda a kultura obce a její ochrana, náš životní styl, spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí</p>
<p>VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</p> <p>VV-9-1-02p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru; při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek,</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - používá znalosti o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření 	<p>vyjádření pocitů a nálady navozené známým textem</p> <p>dynamičnost hudby vyjádřená samostatně zvolenými výrazovými prostředky</p> <p>stupnice oblíbených barev</p>	

<p><i>hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních</i></p>			
<p>VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních mediích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</p> <p>VV-9-1-03p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru; uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná možnosti využití a zpracování digitální fotografie - využije moderních výtvarných technologií k vlastnímu vyjádření fantazijních představ 	<p>digitální fotografie – život kolem nás koláž užitá k vyjádření nonsensu dotváření již vytvořeného</p>	
<p>VV-9-1-04 vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření</p> <p>VV-9-1-04p</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí své estetické citění pro prostorové formy z hlediska jejich funkčnosti 	<p>lidská postava ve třech rozměrech užitné předměty vyjádřené různými materiály – dřevo, plast, kovy, hlína a jejich kombinace</p>	

<p><i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i></p>			
<p>VV-9-1-05 rozlíší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku</p> <p>VV-9-1-05p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - vnímá vizuálně obrazná vyjádření z hlediska roviny symbolického obsahu 	<p>vytváření obrazových znaků a symbolů na základě potřeby a fantazie</p>	
<p>VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>VV-9-1-06p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru; vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - znázorní různými výtvarnými prostředky a technikami život člověka v současnosti - rozlišuje umělecké projevy současnosti a minulosti - orientuje se v oblastech moderního umění 	<p>člověk a moderní současnost vyjádřená rozličnými výtvarnými styly a směry – imprese, kubismus, realismus</p>	
<p>VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří zážitek z osobního nebo společenského života s důrazem na emocionalitu prožitku - obhájí svůj výtvarný projev 	<p>vyjádření pocitů a nálady na aktuální téma, globální problémy, katastrofy... slovní obhajoba své práce, já a ti druzí</p>	

vytvořených vizuálně obrazných vyjádření VV-9-1-07p <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>			
--	--	--	--

5.8 Člověk a zdraví

5.8.1 Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání v předmětu Výchova ke zdraví v 6. - 9. ročníku je zaměřeno na aktivní rozvoj a ochranu zdraví, odpovědnost za ně. Žáci se seznamují s riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích. Osvojují si zásady zdravého životního stylu a jejich uplatňování v životě. Osvojují si účelné chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Žáci získávají orientaci v základních otázkách sexuality a v uplatňování odpovědného sexuálního chování. Upevňují si návyky poskytnout první pomoc a hledat v případě potřeby odbornou pomoc. Formují si etické a morální postoje. Učí se chápat celostní pohled na vlastní zdraví, chápat vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání, k zodpovědnosti za svůj život. Ve vzdělávání jsou vedeni k prevenci patologických jevů – zneužívání návykových látek a patologických jevů chování. Poznávají vlastní osobnost, propojují zdraví a odpovědnost k mezilidským vztahům, prohlubují si a rozšiřují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství, rodině, škole a společenství vrstevníků. Hlavními tematickými okruhy, na které je vzdělávání předmětu zaměřeno, jsou: Vztahy mezi lidmi a formy soužití, Změny v životě člověka a jejich reflexe, Zdravý způsob života a péče o zdraví, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, Hodnota a podpora zdraví, Osobnostní a sociální rozvoj.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět Výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v časové dotaci 1 hodina týdně. Organizačně se spojuje výuka v 6. a 7. ročníku, v 8. a 9. ročníku. Žáci se propojováním do nevrstevnické skupiny učí pracovat samostatně, posiluje se zodpovědnost každého jedince, důraz se klade na individualizaci výuky, na podporu diskuse a vyjadřování názorů a postojů. Žáci jsou schopni se vzájemně podporovat, motivovat a poskytovat si pomoc. Dokáží respektovat zvláštnosti každého jedince, tolerovat vzájemně odlišné tempo práce. Výuka v nevrstevnické skupině lépe odráží reálné sociální

prostředí, podporuje komunikaci. V hodinách jsou používány různé metody, postupy a strategie, například komunikační techniky, metody dramatické výchovy, modelové situace s nácvikem schopností argumentace, metody kritického myšlení, práce ve skupinách, dvojicích, projektová výuka, didaktické situační hry, řízené a spontánní diskuse, projekce filmů a videí, práce s interaktivními aplikace, internetovými zdroji, besedy s odborníky, exkurze, pobytové projekty. U žáků se hodnotí zejména aktivita, tvořivost, zapojení do projektů, prezentací a diskusí, podíl na práci ve skupině, prezentace vlastních myšlenek, komunikace závislá na osobnostním nastavení jedince. Výuka v předmětu má primárně výchovné zaměření. Učivem se prolínají tematické okruhy z průřezových témat: **Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova, Multikulturní výchova.**

Týdenní časová dotace v ročnících				
6.	7.	8.	9.	2. stupeň celkem
1	1	1	1	4

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme a motivujeme žáky při užívání vhodných způsobů a metod pro efektivní učení
- učíme žáky propojovat získané poznatky do širších celků, nalézat souvislosti
- učíme žáky poznatky kriticky posuzovat, porovnávat a formulovat závěry

Kompetence k řešení problémů

- vedeme a motivujeme žáky k odpovědnosti za rozhodnutí a úsudky
- pomáháme žákům využívat při práci odbornou literaturu, prostředky IT, internetové zdroje
- vedeme žáky ke kritickému myšlení, k přijímání uvážlivých rozhodnutí, která jsou schopni obhájit
- vedeme žáky k uvědomění si zodpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákům aktivní zapojení do společenského dění, využívání IT, směřujeme žáky ke vhodné spolupráci a soužití s ostatními lidmi
- směřujeme a motivujeme žáky k operacím s vlastním úsudkem, myšlenkami, k jejich logickému uspořádávání

- vedeme žáky ke kultivovanému a výstižnému vyjadřování ústně i písemně
- vedeme žáky k formulování myšlenek a názorů, k naslouchání názorů druhých a respektu

Kompetence sociální a personální

- podporujeme u žáků sebedůvěru, sebepojetí s cílem dosáhnout sebeuspokojení a sebeúcty
- pomáháme žákům při volbě vhodného řešení úkolů, ovlivňujeme chování žáků při skupinové a týmové práci
- vedeme žáky k rozlišování základních rozdílů v chování lidí na základě vlastních zkušeností získaných při skupinové a týmové práci

Kompetence občanské

- pomáháme žákům při vlastním hodnocení výsledků práce, vedeme je k odpovědnosti proti násilí, k toleranci ve společnosti
- vedeme žáky k respektu k druhým, k uvědomování si vlastních práv a povinností
- vedeme žáky k odpovědnému rozhodování dle dané situace, dodržování etického chování a jednání, k empatii
- podporujeme žáky v obhajování svých názorů a jednání ve skupině lidí, učíme je rozpoznávat jednání a chování porušující základní lidská práva nebo demokratické principy

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování veškerých zásad bezpečnosti při práci a komunikaci
- podporujeme vzájemnou spolupráci žáků, společné plnění úkolů, vzájemnou pomoc a toleranci při řešení problémů, získávání znalostí a zkušeností
- učíme žáky postupy práce s informačními materiály, odbornou literaturou, internetovými zdroji

Kompetence digitální

- poskytujeme žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace)
- vytváříme modelové situace, které žákům umožňují si uvědomit, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje a že každá činnost v online prostředí zanechává digitální stopu, kterou lze jen obtížně odstranit
- vedeme žáky k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech
- při využívání digitálních technologií pravidelně zařazujeme relaxační činnosti a vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali zdravotní rizika dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učíme, jak jim mohou předcházet

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
6. ročník			
VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - zařazuje do svého denního režimu aktivní pohyb a relaxaci - vysvětlí vztah mezi tělesným a duševním zdravím - rozumí pojmu duševní hygiena – únava, stres, relaxace 	Zdravý způsob života a péče o zdraví zdraví – fyzické, psychické, sociální životní rytmy a zdraví prostředí a zdraví zdroje a příčiny nemocí, prevence etické vztahy k nemocným a zdravotně postiženým	OSV – cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium, psychohygiena
VZ-9-1-05p <i>projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy</i>			
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních příčinách nemocí - navrhuje vhodné chování pro omezení působení negativních faktorů - chrání se před infekčními chorobami - uplatňuje hygienické zásady a návyky – osobní a intimní hygiena, hygiena odívání - zná a uplatňuje zásady duševní hygieny v denním režimu (spánek, odpočinek, pohyb) 	Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci osobní hygiena, intimní hygiena dívek a chlapců, prostředky osobní hygieny, otužování hygiena odívání při různých příležitostech a činnostech duševní hygiena proměny životního stylu civilizační choroby režim dne	TV – pohyb jako prevence nemocí

	<ul style="list-style-type: none"> - chrání se před škodlivými vlivy vnějšího prostředí (UV záření, cigaretový kouř) - zvažuje a určuje přiměřeně čas strávený u mobilu, televize, počítače - sestaví návrh režimu dne 	<p>biorytmy a negativní vlivy prostředí poruchy příjmu potravy</p> <p>vliv vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk osvětlení, teplota</p> <p>vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu</p>	
<p>VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná způsob, jak se chránit vhodnou výživou proti civilizačním chorobám - umí sestavit jídelníček pro rodinné stravování - šetrně zachází s potravinami a zná jejich způsob skladování 	<p>Zdravá výživa</p> <p>vliv výživy a způsobu stravování na zdravotní stav</p> <p>cizorodé látky v potravním řetězci, pitný režim</p> <p>rychlé občerstvení, reklamy – rizika</p> <p>zásady sestavování jídelníčku</p> <p>výběr, nákup a správné skladování potravin v domácnosti</p> <p>navržení reklamy, plakátu, propagujících zásady zdravé výživy</p> <p>příprava pohoštění a úprava stolu</p>	<p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí; vztah člověka k životnímu prostředí</p> <p>MV – vliv reklamy na správné stravovací návyky</p>
<p>VZ-9-1-07p <i>dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování</i></p>			
<p>VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná mimořádné situace - seznámí se s varovnými signály a jinými způsoby varování - zná základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuaci 	<p>Ochrana člověka za mimořádných událostí</p> <p>klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování</p>	<p>MV – fungování a vliv médií ve společnosti</p>

VZ-9-1-16p <i>chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel</i>	<ul style="list-style-type: none"> - uvádí postupy činností při mimořádné události - uvádí příklady prevence vzniku mimořádných událostí 	základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	
Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
7. ročník			
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - chápe souvislosti změny v rodině při narození dítěte, úmrtí, adopci, rozvodu - uvede příklady vhodných postojů při změnách v rodině - vysvětlí význam náhradní péče v rodině - vyjádří se a diskutuje na téma hygiena v bytě a podíl jednotlivých členů - zdůvodní potřebu soukromí každého člena rodiny - předvede v modelové hře krizovou situaci v rodině a navrhne její řešení 	Vztahy mezi lidmi a formy soužití Rodina a širší sociální prostředí dospívající, jeho komunikace v rodině mezigenerační konflikty potřeby rodiny vzhledem k bydlení hygiena provozu domácnosti sociální komunikace rozehrávání situačních her a dialogů při změnách v rodině	OSV – mezilidské vztahy, komunikace, sebepoznání a sebepojetí, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV – lidské vztahy

<p>VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše způsoby ovlivňování tělesných a duševních stavů – režim dne, pohyb, odpočinek, relaxace, nekonfliktní jednání – snaží se je využívat ve svém životě za pomoci učitele a rodičů - diskutuje, uvědomí si a podpoří názor, že kritické odmítání názorů dospělých nebo únik od problému situaci neřeší, ale spíše ji zhoršuje 	<p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <p>ochrana před přenosnými a nepřenosiými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy</p> <p>bezpečné způsoby chování</p> <p>zdravotní preventivní a lékařská péče</p> <p>odpovědné chování v situacích úrazů a život ohrožujících stavů</p>	<p>OSV – psychohygienu</p>
<p>VZ-9-1-08p <i>svěří se se zdravotním problémem</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - praktikuje ve vlastním denním režimu základní zásady k upevňování zdraví - dodržuje osobní hygienu, dokáže vyjmenovat její základní body 	<p>úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, ve škole, v dopravě</p> <p>první pomoc</p> <p>duševní hygiena – únava, stres; relaxace, regenerace, kompenzace, aktivní pohyb</p> <p>biorytmy a negativní vlivy prostředí, psychohygienu</p> <p>nácvik ošetřování nemocného člena rodiny</p>	
<p>VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí změny v psychice jedince v průběhu dospívání - charakterizuje odpovědné sexuální chování - vysvětlí, proč zákon stanovuje věkovou hranici pro beztržný pohlavní styk - uplatňuje hygienické zásady a návyky vztahující se k osobní a intimní hygieně 	<p>Změny v životě člověka a jejich reflexe</p> <p>dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny</p> <p>modelové situace zaměřené na osvojování pozitivních vztahů k druhému pohlaví</p>	

	- podpora reprodukčního zdraví	menstruační cyklus u dívek – vedení kalendáře osobní hygiena, intimní hygiena dívek a chlapců základy kosmetické péče o pleť, ruce, nohy, vlasy odpovědné chování v oblasti sexuality v elektronických médiích – konkrétní modelové příklady	
VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	- vyjmenuje některé návykové látky - na modelových situacích předvádí odmítnutí návykové látky - zná rizika požívání návykových látek i trestní odpovědnost	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Prevence zneužívání návykových látek rizika zneužívání návykových látek, dopad na zdraví jedince, osobní realizaci, soužití nejčastěji zneužívané návykové látky (alkohol, tabák) nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií propagace návykových látek, nebezpečí reklamy	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti; sebepoznání a sebepojetí
VZ-9-1-13p <i>dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her</i>			

<p>VZ-9-1-13p <i>uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy</i></p>		<p>modelové situace zaměřené na nácvik způsobu odmítání cigaret, alkoholu a jiných látek</p> <p>centra odborné pomoci, linky důvěry</p> <p>modelové situace zaměřené na procvičování komunikace s linkou důvěry</p>	
<p>VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná pravidla silničního provozu pro chodce a cyklistu - zná čísla integrovaného záchranného systému - na modelových situacích předvede poskytnutí první pomoci 	<p>Dopravní výchova</p> <p>pravidla chování chodce a cyklisty v silničním provozu</p> <p>rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnání agresivity</p> <p>postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)</p>	
<p>VZ-9-1-16p <i>chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel</i></p>			

<p>Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví</p>			
<p>Očekávané výstupy z RVP ZV</p>	<p>Školní výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata, mezipředmětové vztahy</p>

8. ročník			
<p>VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní potřebu přátelských a kamarádských vztahů mezi členy komunity - uvede příklady vhodných postojů v komunitě 	<p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek</p>	<p>OSV – mezilidské vztahy, komunikace, sebepoznání a sebepojetí, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV – lidské vztahy</p>
<p>VZ-9-1-01p <i>chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam tolerance odlišných názorů - diskutuje na téma vztahů v komunitě - zdůvodní potřebu komunikace mezi členy komunity - předvede v modelových situacích krizovou situaci v komunitě, navrhne její řešení 		
<p>VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše způsoby ovlivňování tělesných a duševních stavů – režim dne, pohyb, odpočinek, relaxace, nekonfliktní jednání – snaží se je využívat ve svém životě za pomoci učitele a rodičů - diskutuje, uvědomí si a podpoří názor, že kritické odmítání názorů dospělých nebo únik od problému situaci neřeší, ale spíše ji zhoršuje - praktikuje ve vlastním denním režimu základní zásady k upevňování zdraví - posoudí různé způsoby chování lidí s ohledem na zdraví své i druhých a je schopen vyvodit důsledky 	<p>Zdravý způsob života a péče o zdraví Zdravý životní styl duševní hygiena – únava, stres; relaxace, regenerace, kompenzace, aktivní pohyb biorytmy a negativní vlivy prostředí, psychohygiena</p>	<p>OSV – psychohygiena</p>
<p>VZ-9-1-03p <i>uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím</i></p>			

<p>VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní zodpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence - seznámí se s principem přenosu nákaz – potrava, respirační onemocnění, nákazy získané v přírodě, nákazy přenosné krví a sexuálním stykem, nákazy přenosné bodnutím hmyzu a kontaktem se zvířaty 	<p>Ochrana před přenosnými chorobami</p> <p>Ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy</p>	
<p>VZ-9-1-04p <i>respektuje zdravotní stav svůj a svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s prevencí chronických nepřenositelných chorob - dokáže popsat způsoby prevence úrazů a život ohrožujících stavů - popíše odpovědné chování a základy první pomoci 		
<p>VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vnímá potřebu odpovídající komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi - usiluje o bezpečné chování v rizikovém prostředí - popíše nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií 	<p>Bezpečné chování a komunikace</p> <p>nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</p> <p>propagace návykových látek</p> <p>nebezpečí reklamy</p>	<p>OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti; sebepoznání a sebepojetí</p>
<p>VZ-9-1-14p <i>zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se se zásadami sebeochrany a vzájemné pomoci v rizikových situacích a v situacích ohrožení 	<p>modelové situace zaměřené na nácvik způsobu odmítání</p> <p>centra odborné pomoci, linky důvěry</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
9. ročník			
VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže popsat základní životní etapy – dětství, puberta, dospívání - popíše změny tělesné i duševní v době sexuálního dospívání - vnímá důležitost reprodukčního zdraví a s ním souvisejícího zodpovědného chování - vysvětlí důležitost sexuality jako součásti formování osobnosti - vysvětlí nebezpečí předčasné sexuální zkušenosti - dává do souvislosti pojem promiskuity a reprodukčního zdraví a vztahů - zaujímá postoj k tématu těhotenství a rodičovství mladistvých - diskutuje na téma odlišnosti pohlavní identity - pojmenuje způsoby ochrany proti nechtěnému otěhotnění - charakterizuje nejčastější pohlavní choroby a ochranu proti nim - seznámí se s problematikou přenosu HIV (AIDS) 	Změny v životě člověka a jejich reflexe Dětství, puberta, dospívání Sexuální dospívání a reprodukční zdraví Vztahy mezi lidmi a formy soužití Vztahy mezi lidmi – láska, partnerské vztahy, manželství, rodičovství Sexualita a svět médií	OSV – mezilidské vztahy, komunikace, sebepoznání a sebepojetí, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV – lidské vztahy Projektové aktivity v rámci školy na podporu zdraví – týmová práce
VZ-9-1-10	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s kompenzačními, relaxačními a regeneračními 	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	OSV – psychohygienu

<p>samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</p>	<p>technikami překonávání únavy, stresových situací</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímá důležitost posilování duševní odolnosti - popíše způsoby ovlivňování tělesných a duševních stavů – režim dne, pohyb, odpočinek, relaxace, nekonfliktní jednání – snaží se je využívat ve svém životě za pomoci učitele a rodičů - praktikuje ve vlastním denním režimu základní zásady k upevňování zdraví 	<p>Stres a jeho vztah ke zdraví</p> <p>Autodestruktivní závislosti</p> <p>psychická onemocnění</p> <p>násilí namířené proti sobě samému</p> <p>těžké životní situace a jejich zvládnání</p> <p>Psychohygienu</p> <p>sociální dovednosti pro předcházení a zvládnání stresu</p> <p>hledání pomoci při problémech</p>	
<p>VZ-9-1-12</p> <p>respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam sexuality pro spokojenost života člověka - vnímá sexualitu jako součást formování osobnosti - zaujímá postoj k načasování zahájení sexuálního života - seznámí se s pojmy bezpečného sexuálního poznávání partnerů a s pojmem masturbace - diskutuje na téma pohlavní odlišnosti - vysvětlí na příkladech formy a stupně individuálního násilí a zneužívání - projevuje odpovědný postoj k sexualizovanému a agresivnímu chování – sexuální kriminalita - seznámí se s problematikou sexuálního zneužívání dětí 	<p>Změny v životě člověka a jejich reflexe</p> <p>sexualita</p> <p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <p>rizikové chování, rizikové situace – sexualita</p> <p>cvičení sebereflexy, sebekontroly, sebeovládání, zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích, empatie v sexualitě</p> <p>Hodnota a podpora zdraví</p> <p>celostní pojetí člověka – základní lidské potřeby a jejich hierarchie</p>	<p>OSV – sebepoznání a sebepojetí; psychohygienu</p>

	- seznámí se s nabídkou služeb odborné pomoci		
--	---	--	--

5.8.2 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tělesná výchova je vyučovací předmět, který vede žáky k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty a k pochopení, že zdraví je vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody podpořené pohybem. Žáci mají možnost získat orientaci v názorech na to, co zdravé je a co není, co zdraví poškozuje nebo ohrožuje. Hodiny jsou zaměřeny na zlepšování tělesné kondice. Žáci mají možnost se aktivně zapojit do různorodých sportovních činností. Tělesná výchova je povinným předmětem s dvouhodinovou týdenní časovou dotací v každém ročníku. Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti nebo ve volné přírodě. V úvodu hodiny absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny sportovní činnosti podle plánu. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Vyučující spolu s dětmi využívá veškeré dostupné náčiní a nářadí s přihlédnutím k věku dětí. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Dodržujeme metodické postupy, které vedou ke zvládnutí jednotlivých činností. Při cvičení je využíván hudební doprovod. Učitel vede žáky k samostatnosti při cvičení na stanovištích. Výuka tělesné výchovy vede k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, ale také poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost a posílení charakterových vlastností. Žáci jsou vedeni ke schopnosti samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti, které vedou k rozvoji zdatnosti a výkonnosti a ke kompenzaci různého zatížení.

Výuka probíhá ve spojených třídách, na prvním stupni se spojil 1., 2. a 3. ročník, dále 4. a 5. ročník, na druhém stupni se žáci rozdělili na chlapce a dívky s tím, že se spojila výuka od 6. do 9. ročníku. Škola propojováním dětí do nevrstevnických skupin učí žáky pracovat samostatně, přistoupit na kompromis. Žáci jsou vedeni k vzájemné podpoře a učí se nabízet si pomoc. Učí se respektovat zvláštnosti každého jedince i vzájemně odlišné tempo práce.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Tělocvik (TV) je realizován od 1. do 9. ročníku v týdenní časové dotaci 2 hodiny týdně. Tento předmět je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, jejíž vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy – Činnosti ovlivňující zdraví, Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností a Činnosti podporující pohybové učení.

1. stupeň

Tento předmět je realizován v 1. až 5. ročníku, výuka probíhá ve spojených třídách, konkrétně je spojená dohromady 1., 2. a 3. třída a dále je spojená 4. a 5. třída. Týdenní časová dotace jsou 2 hodiny týdně.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 3 tematických okruhů:

- **Činnosti ovlivňující zdraví** – význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** – pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti
- **Činnosti podporující pohybové učení** – komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

2. stupeň

Tento předmět je realizován v 6. až 9. ročníku v týdenní časové dotaci 2 hodiny týdně. Výuka probíhá ve spojených třídách, které se dělí na kluky a holky. Prakticky to znamená, že tělocvik se učí v rámci jednoho dvouhodinového bloku dohromady všechny dívky z 6. až 9. třídy a v jiný den všichni chlapci z 6. až 9. třídy, také v rámci dvouhodinového bloku.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 3 tematických okruhů:

- **Činnosti ovlivňující zdraví** – význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem, rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu; hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** – pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení, ÚPOL sporty, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování, bruslení, další pohybové činnosti
- **Činnosti podporující pohybové učení** – komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Do vzdělávacího obsahu předmětu Tělesná výchova jsou začleněny vybrané okruhy z **průřezových témat**: Osobnostní a sociální výchova.

Týdenní časová dotace v ročnících											
1.	2.	3.	4.	5.	1. stupeň celkem	6.	7.	8.	9.	2. stupeň celkem	Celkem
2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	8	18

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Tělesná výchova využívají učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k osvojení si základního tělocvičného názvosloví, učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení, změří základní pohybové výkony a porovnají je s předchozími, orientují se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích
- učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky
- prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- poznávání vlastních pohybových schopností a jejich individuální rozvoj
- systematické sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti

Kompetence k řešení problémů

- uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagují v situaci úrazu spolužáka, řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím
- učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- přemýšlení o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění
- hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají, zorganizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci
- vyslechnutí a přijetí pokynů vedoucího družstva
- pořizování záznamů a obrazových materiálů ze sportovních činností a jejich reprezentace

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair play – dodržují pravidla, označí přestupky, respektují opačné pohlaví, zvládají pohybové činnosti ve skupině
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- rozvoj spolupráce uvnitř kolektivu sportovního družstva
- žáci se učí poznávat hodnotu zdraví, klást na sebe úkoly úměrné svým předpokladům

Kompetence občanské

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevují přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti, spojují svou pohybovou činnost se zdravím, zařazují si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení, jsou vedeni ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení, učí se být ohleduplní a taktní
- učitel žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- objasnění a podání příkladů potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách
- první pomoc při úrazech lehčího charakteru, nebezpečí požívání drog

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě, učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní
- příklad nutnosti dodržování pravidel ve sportu i v životě
- vyhledávání různých rizik při pohybových činnostech a hledání cest jejich minimalizace
- zpracování a prezentace naměřených výkonů

Kompetence digitální

- učitel seznamuje žáky s různými možnostmi získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit (naplňování pyramidy pohybu)
- učitel motivuje žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- učitel motivuje žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- žáci se učí klást důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Vyučovací předmět: Tělesná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
1., 2., 3. ročník			
<p>TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chápe, že různá cvičení mají různé účinky (s pomocí učitele se o tom prakticky přesvědčuje) - zná zásady správného sezení, držení těla ve stoji, dýchání - dbá na správné držení těla při různých činnostech i při provádění cviků - ví, jak odstranit cvičením únavu při výuce (s pomocí učitele) - pravidelně zařazuje do svého režimu (ve škole i doma) zdravotní cvičení a vhodné pohybové činnosti osvojené při TV (podle rad učitele a rodičů) - navštěvuje sportovní kroužky - zná význam sportování pro zdraví - zná jednoduché relaxační cviky - učí se respektovat zdravotní handicap 	<p>Cvičení během dne, rytmické a kondiční formy</p> <p>Cvičení pro děti – základy estetického pohybu</p> <p>Vztah ke sportu – zásady jednání a chování</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání, poznávání lidí</p>
<p>TV-3-1-01p <i>zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost</i></p>			
<p>TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní přípravu před pohybovou aktivitou - zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění 	<p>Základy gymnastiky – cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly</p>	<p>OSV – osobnostní rozvoj, sebepoznání, sebepojetí, seberegulace; sociální rozvoj,</p>

<p>prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ví o svých pohybových přednostech a nedostatcích a s pomocí učitele a rodičů je ovlivňuje - zvládne kotoul vpřed, jednoduchá cvičení na žebřinách - umí skákat přes švihadlo - provádí cvičení na lavičkách - zná techniku hodů kriketovým míčkem - zná nízký start - nacvičí skok do dálky - účastní se atletických závodů - umí polkový a valčíkový krok <p>3. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá jeden plavecký styl, uplave 100–200 m, nebojí se vody, dovede reagovat na překážku v cestě (plavce), dosáhne břehu z kteréhokoli místa v bazénu 	<p>Základy atletiky – rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti a vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu</p> <p>Rytmické a kondiční cvičení pro děti – cvičení s hudbou, jednoduché tance</p>	<p>poznávání lidí, komunikace, kooperace</p>
<p>TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - jedná v duchu fair-play - zvládne přihrávku jednoruč, obouruč - zvládne chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti - zná a dodržuje základní pravidla her - zná základní pojmy pro používané náčiní, osvojované dovednosti, části hřiště - je schopen soutěžit v družstvu - je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i pro družstvo 	<p>Základy sportovních her – míčové hry a pohybové hry, pravidla zjednodušených pohybových činností, her a soutěží</p>	<p>OSV – sociální rozvoj, komunikace, kooperace a kompetice</p>

	- dovede zaznamenat výsledky utkání a pomáhat při rozhodování		
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	- dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě - dovede se samostatně převléci do cvičebního úboru a umýt se - umí ošetřit drobná poranění a přivolat pomoc	Bezpečnost při sportování , nácvik sebeobsluhy	OSV – osobnostní rozvoj, psychohygiena, sebepoznání
TV-3-1-04p <i>dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách</i>			
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní - zná pojmy z pravidel sportů a soutěží	Tělocvičné pojmy – komunikace v TV	OSV – sociální rozvoj, mezilidské vztahy, komunikace
TV-3-1-05p <i>reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti – projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám – zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů</i>			

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
4., 5. ročník			
<p>TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - zná protahovací a napínací cviky pro zahřátí a uvolnění 	<p>Příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu</p> <p>Pohybový režim – délka a intenzita pohybu</p>	<p>OSV – osobnostní rozvoj, sebepoznání, seberegulace</p>
<p>TV-5-1-01p <i>chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu</i></p>			
<p>TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením 	<p>Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační cvičení, cvičení během dne</p>	<p>OSV – osobnostní rozvoj, sebepoznání, rozvoj schopností poznávání, psychohygiena</p>
<p>TV-5-1-02p <i>zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením</i></p>			
<p>TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní kroky lidových tanců - seznámí se s dětským aerobikem a kondičním cvičením s hudbou 	<p>Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – tanečky, základy estetického pohybu, vyjádření melodie pohybem</p>	<p>OSV – osobnostní rozvoj, sebepoznání, seberegulace</p>

<p>TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si netradičně pohybové hry a aktivity a dovede využívat hraček a netradičních náčiní při cvičení - projevuje pohybovou tvořivost 	<p>Vedení rozcvičky, her na začátku nebo na konci hodiny</p>	
<p>TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje zásady pohybové hygieny - dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě - adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - zvládá základy první pomoci 	<p>Hygiena při Tv – hygiena cvičebního prostředí a pohybových činností</p> <p>Vhodné oblečení a obutí pro pohybovou aktivitu</p> <p>Bezpečnost při sportování – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, ukládání nářadí, náčiní a pomůcek</p> <p>První pomoc v podmínkách Tv</p>	<p>OSV – osobnostní rozvoj, psychohygiena, kreativita, sebepoznání</p>
<p>TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti</p>			
<p>TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí zhodnotit kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti 	<p>Měření a posuzování pohybových dovedností</p> <p>Měření výkonů základními pohybovými testy</p>	<p>OSV – osobnostní rozvoj, sebepoznání, seberegulace; sociální rozvoj – komunikace, mezilidské vztahy, poznávání lidí; morální rozvoj, hodnoty, postoje, praktická etiketa</p>
<p>TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti</p>			
<p>TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí spolupracovat při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - je schopen se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat je 	<p>Základní pravidla sportovních her: minifotbal, minibasketbal, miniházená, florbal, pohybové hry</p> <p>Manipulace s míčkem či jiným herním náčiním</p>	<p>OSV – sociální rozvoj, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice</p>

<p>TV-5-1-06p <i>dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play – zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla – zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná základní pravidla sportovních her a umí je aplikovat - je si vědom porušení pravidel a následku pro sebe a družstvo - pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - jedná v duchu fair play 	<p>Průpravné hry</p>	
<p>TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní - zná pojmy z pravidel sportů a soutěží - rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje - zvládá cvičit podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení 	<p>Základní tělocvičné názvosloví smluvené povely a signály nákresy, popisy gymnastických sestav, tanečků, cviků</p>	<p>OSV – morální rozvoj, praktická etiketa</p>
<p>TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činností a soutěže na úrovni třídy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí zorganizovat pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy 	<p>Organizace turnajů, soutěží podle zjednodušených pravidel minisportů</p>	<p>OSV – osobnostní rozvoj, kreativita</p>
<p>TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí měřit a porovnávat pohybové výkony v různých oblastech Tv <p>Gymnastika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí poskytovat základní pomoc a záchranu při cvičení - umí kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou, roznožku, skrčku přes 	<p>Gymnastika: základní záchrana a pomoc kotoul vpřed, vzad a jejich modifikace stoj na rukou s pomocí přeskok – roznožka, skrčka přes náčiní výmyk, sešín vpřed chůze bez pomoci na kladince</p>	<p>OSV – osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání, sebepoznání, sebeorganizace; sociální rozvoj, poznávání lidí, kooperace; morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovacích dovedností</p>

	<p>náradí, chůze bez dopomoci na kladince, výmyk, sešín vpřed</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí správnou techniku odrazu z můstku <p>Atletika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná techniku hodů kriketovým míčkem - zná princip štafetového běhu - uběhne 300 m - zná taktiku při běhu – k metě, spritu, vytrvalostního běhu, při běhu terénem s překážkami - umí skákat do dálky, nacvičí správnou techniku z místa <p>Turistika a pobyt v přírodě:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí se převážně samostatně připravit na turistickou akci - umí se vhodně chovat v dopravních prostředcích - zvládá základní pohyb v mírně náročném terénu i se zátěží - umí se chovat ohleduplně v přírodě - zvládá základy stavby a likvidace tábořiště 	<p>odrazová cvičení</p> <p>Atletika:</p> <p>běžecská abeceda rychlý běh vytrvalostní běh běh v terénu skok do dálky skok do výšky (střížný) hod míčkem</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě:</p> <p>základy ochrany přírody přeprava v různých dopravních prostředcích aplikace znalostí z jiných předmětů chůze v terénu základní dovednosti spojené s tábořením</p>	
<p>TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - účastní se atletických závodů a sportovních soutěží 	<p>Zdroje informací o pohybových činnostech</p>	<p>OSV – osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání</p>

TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	Plavání: - nebojí se vody - zná zásady hygieny a bezpečnosti a dovede je uplatňovat - zvládá jeden plavecký styl	Plavání: základní hygiena a zásady bezpečnosti průpravná cvičení na suchu cvičení pro seznámení s vodou orientace ve vodě a pod vodou splývání, dýchání do vody pády a skoky z nízkých poloh jeden plavecký způsob	OSV – osobnostní rozvoj, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace
TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	- zvládá jeden plavecký styl - zvládá prvky bezpečnosti a sebezáchrany	Bezpečnost , sebezáchrana, první pomoc	OSV – osobnostní rozvoj, sebepoznání

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Vyučovací předmět: Tělesná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
6., 7., 8., 9. ročník			
Činnosti ovlivňující zdraví			
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	- zvládá kotoul vpřed a vzad - začíná nácvik stoje na rukou, přemetu stranou - začíná cvičební prvky na hrazdě, kladině, přeskok přes kozu	Gymnastika – akrobacie, šplh na tyči, kladina, chůze, rytmická a kondiční cvičení	OSV – osobnostní rozvoj, rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace

	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí - při cvičení uplatní svůj fyzický fond - aktivně organizuje svůj pohybový režim 	Význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport; sport dívek a chlapců	
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	Celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí) Rozvoj vytrvalosti , zdravotně orientovaná zdatnost	OSV – osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace
TV-9-1-02p <i>usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí</i>			
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	Individuální rozcvičování, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	OSV – osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace
TV-9-1-03p <i>cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy</i>			
TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a neslučitelné se sportovní etikou a	- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu	Drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty),	OSV – osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání; morální rozvoj,

<p>zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</p>	<p>vzhledem k údajům o znečištěném ovzduší</p>	<p>reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybových aktivit</p>	<p>řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje</p>
<p>TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity</p>			
<p>TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zvládá techniku nové atletické disciplíny i další náročnější techniky - získané dovednosti dokáže uplatnit jako reprezentant školy - zvládá základy běžecké abecedy - změří úroveň tělesné zdatnosti 	<p>Seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu, zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí</p> <p>Atletika – skok daleký, skok vysoký, hod míčkem</p> <p>Běžecká abeceda – běh na 60 m, vytrvalostní běh 600 m, 1000 m, štafetový běh</p> <p>Zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením</p> <p>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách,</p>	<p>OSV – osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace</p>
<p>TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu – chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti</p>			

		improvizované ošetření poranění a odsun raněného	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
V-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si význam pohybu v zimě - zvládá základní dovednosti na běžeckých a sjezdových lyžích - dokáže se pohybovat a orientovat v přírodě a terénu - uvědomuje si nutnost ochrany přírody - uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech - snaží se řídit sportovní utkání svých vrstevníků 	Turistika a pobyt v přírodě – uplatnění získaných poznatků na cvičení v přírodě, příprava akce, přesun do terénu, pravidla bezpečnosti silničního provozu v roli chodce/cyklisty, chůze se zátěží, dokumentace z turistické akce, stavění nouzového přístřešku, zajištění vody, tepla Kondiční cvičení s hudbou Základy sebeobran – úpol Sportovní hry – kopaná, vybíjená, přehazovaná, basketbal, házená, florbal Rozvoj plaveckých dovedností a zdatnosti v zimních sportech podle možností školy	OSV – osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepečetí, seberegulace a sebeorganizace, kreativita; sociální rozvoj, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech			
TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	<ul style="list-style-type: none"> - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 	Sebehodnocení v dané pohybové činnosti dodržování pravidel dané pohybové činnosti – označení zjevných nedostatků a jejich příčin	OSV – morální rozvoj, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, praktická etika; osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání, sebepoznání
TV-9-2-02p			

<i>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků</i>			
Činnosti podporující pohybové učení			
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	Komunikace v TV , názvosloví, povely, signály, gesta, značky Historie a současnost sportu – významné soutěže, sportovci, olympijská charta	OSV – osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání
TV-9-3-01p <i>užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka</i>			
TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	Historie a současnost sportu – pravidla osvojovaných pohybových činností, zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech Komunikace v TV Organizace prostoru a pohybových činností	OSV – sociální rozvoj, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice; osobnostní rozvoj, sebepoznání, seberegulace
TV-9-3-02 <i>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</i>			
TV-9-3-05			

sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností	OSV – osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání
TV-9-3-05p <i>sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je</i>			
TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	Měření výkonů a posuzování pohybových dovednost	OSV – morální rozvoj, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, praktická etika, digitální kompetence
Tematický celek – hry			
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- osvojené pohybové dovednosti uplatňuje při pohybových hrách - při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli - zvládá techniku nové atletické disciplíny i další náročnější disciplíny	Pohybové hry, atletika, běžecká abeceda	OSV – osobnostní rozvoj, kreativita, rozvoj schopností poznávání, seberegulace, sebeorganizace
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	- uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech - snaží se řídit sportovní utkání svých vrstevníků - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	Sportovní hry – kopaná, vybíjená, přehazovaná, florbal, basketbal, házená Komunikace v TV – pravidla osvojovaných pohybových činností, zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech	OSV – sociální rozvoj, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice
TV-9-3-03p <i>dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</i>			
TV-9-3-04			

rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora		OSV – morální rozvoj, hodnoty, postoje, praktická etika
TV-9-3-04p <i>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka</i>			
TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	Organizace prostoru a pohybových činností – pravidla osvojovaných pohybových činností	OSV – osobnostní rozvoj, kreativita; sociální rozvoj, komunikace, kooperace a kompetice, mezilidské vztahy
TV-9-3-06p <i>spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</i>			

5.9 Člověk a svět práce

5.9.1 Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Předmět Pracovní výchova postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepte předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět pracovní výchova se vyučuje v 1. až 5. ročníku po jedné hodině týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Pracovní výchova je součástí vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

V okruhu **Práce s drobným materiálem** žáci v prvním učebním období vytváří předměty z tradičních i netradičních materiálů, poznávají vlastnosti materiálů, funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů. Učí se jednoduché pracovní postupy a organizace práce. Jsou seznamováni s lidovými zvyky, tradicemi a řemesly.

V druhém období jsou tři okruhy. **Konstrukční činnosti**, kde se pracuje se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční), sestavují se modely, pracuje se s návodem, předlohou a jednoduchým náčrtem. **Pěstivelské práce**, kde žáci poznávají základní podmínky pro pěstování rostlin, učí se péči o nenáročnou rostlinu, pěstování rostlin ze semen, pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování. Posledním okruhem je **Příprava pokrmů**, kde žáky seznamujeme s orientací v kuchyni, zacházením s potravinami, s přípravou tabule pro jednoduché stolování a pravidly správného stolování.

V rámci výuky pracovní výchovy je uplatňováno nevrstevnické učení. Spojují se 1. - 3. a 4. - 5. ročník. Škola propojováním žáků do nevrstevnických skupin a individualizací výuky učí žáky pracovat samostatně, kultivovaně sdělovat odlišný názor a přistoupit na kompromis. Žáci jsou schopni se vzájemně podporovat a nabízet si pomoc. Dokáží respektovat zvláštnosti každého jedince i vzájemně odlišné tempo práce a míru talentu.

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Do vzdělávacího obsahu předmětu pracovní výchova jsou začleněny vybrané okruhy z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Multikulturní výchova.

Výuka probíhá v rámci kmenové učebny, v dílnách, ve cvičné kuchyni a na školním pozemku. Pro práci s různými zdroji informací je využívána také multimediální učebna.

Týdenní časová dotace v ročnících					
1.	2.	3.	4.	5.	1. stupeň celkem
1	1	1	1	1	5

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Pracovní výchova využívají učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména tyto strategie:

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

Kompetence digitální

- seznamujeme žáky s výhodami využívání video návodů při tvorbě vlastních výrobků
- podporujeme žáky při vytvoření video návodu vlastního výrobku nebo pokrmu

- vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích
- motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků pěstitelských činností s využitím digitální techniky

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce Vyučovací předmět: Pracovní výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
1.- 3. ročník			
Práce s drobným materiálem			
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- vytvoří předměty z tradičních a netradičních materiálů	Poučení o bezpečnosti a hygieně při práci s drobným materiálem, správný postup při zacházení s pracovními nástroji Modelovací hmota Papír a karton – mačkání, trhání, lepení, stříhání, vystřihování jednoduchých tvarů z přeloženého papíru, obkreslování podle předlohy, jednoduché skládanky	OSV – rozvoj schopností poznávání EV – vztah člověka k prostředí MKV – etnický původ
ČSP-3-1-01p <i>zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i>			
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy ČSP-3-1-02 <i>pracuje podle slovního návodu a předlohy</i>	- pracuje podle stanoveného postupu, návodu, předlohy, video návodu	Textil – stříhání textilu, lepení, navlékání nitě, přední steh Navlékání, aranžování, třídění při sběru přírodních materiálů Využití odpadního materiálu k výrobě	

		Lidové zvyky, tradice (Vánoce, Velikonoce)	
Konstrukční činnosti			
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá sestavovat stavebnicové prvky - umí montovat a demontovat stavebnici 	Práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční) Práce s návodem , předlohou Údržba a úklid stavebních dílků	
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi			
Pěstitelské práce			
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	<ul style="list-style-type: none"> - předvede jednoduchý pokus - zhodnotí výsledky pozorování 	Pozorování přírody – klíčení Základní podmínky pro pěstování rostlin (i pokojových – přesazování, kypření, rosení)	PRV
ČSP-3-3-01p <i>provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky</i>			
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	<ul style="list-style-type: none"> - umí zasít semena - ukáže, jak ošetřovat pokojové rostliny 	Pěstování ze semen v místnosti	
ČSP-3-3-02 <i>pečuje o nenáročné rostliny</i>			

Příprava pokrmů			
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	- připraví jednoduché pohoštění	Jednoduchá úprava stolu	
ČSP-3-4-01p <i>upraví stůl pro jednoduché stolování</i>			
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	- chová se vhodně při stolování	Pravidla správného stolování Sebeobsluha	
ČSP-3-4-02 <i>chová se vhodně při stolování</i>			

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce Vyučovací předmět: Pracovní výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
4. - 5. ročník			
Práce s drobným materiálem			
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	- vytvoří předměty z tradičních a netradičních materiálů - dovede propichovat, děrovat, rozřezávat papír a karton,	Jednoduché pracovní operace a postupy	EV – vztah člověka k prostředí MKV – etnický původ

<p>ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu</p>	<p>polepovat, tapetovat, drátovat, modelovat</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváří prostorové konstrukce - pracuje podle stanoveného postupu – návodu, předlohy, video návodu 	<p>Organizace práce</p> <p>Papír a karton – mačkání, trhání, lepení, stříhání, vystřihování jednoduchých tvarů z přeloženého papíru, obkreslování podle předlohy, jednoduché skládky</p> <p>Textil – stříhání textilu, lepení, navlékání nitě, jednoduchý steh, knoflík</p> <p>Navlékání, aranžování a jiné využití přírodních materiálů</p> <p>Využití odpadního materiálu k výrobě dekorace apod.</p>	
<p>ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznává lidové zvyky, tradice a řemesla z přímých ukázek, videa, filmů, návštěv muzeí, exkurzí apod. - zvládne práci s těstem, tkaní, drhání, některé techniky zpracování kraslic, práci se slámou 	<p>Lidové zvyky, tradice (Vánoce, Velikonoce)</p>	
<p>ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii</p>			
<p>ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se se základními nástroji a pomůckami, s jejich účelem, způsobem použití, s jejich vlastnostmi - dovede správně zvolit pomůcky a nástroje vzhledem k materiálu 	<p>Správný postup při zacházení s pracovními pomůckami a nástroji – jejich funkce a využití,</p>	
<p>ČSP-5-1-03</p>			

<i>volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</i>			
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	<ul style="list-style-type: none"> - udržuje pořádek na svém pracovním místě - zná zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu 	Poučení o bezpečnosti a hygieně při práci s drobným materiálem	
ČSP-5-1-04p <i>udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění</i>			
Konstrukční činnosti			
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	<ul style="list-style-type: none"> - vytváří vlastní plošné i prostorové kompozice ze stavebnicových prvků a volného materiálu - sestavuje a rozebírá jednoduché pohyblivé modely podle představy 	Práce se stavebnicemi (prostorové, plošné a konstrukční) Sestavování modelů	
ČSP-5-2-01 <i>provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</i>			
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s návodem a předlohami stavebnice, s jednotlivými částmi, možnostmi užití 	Práce s návodem , předlohou, jednoduchým náčrtem	

ČSP-5-2-02 <i>pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</i>	<ul style="list-style-type: none"> - sestavuje podle předlohy z jednoduchých stavebnic 		
ČSP-5-2-03 <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</i>	<ul style="list-style-type: none"> - udržuje pořádek - zná zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu 	Údržba a úklid stavebních dílků BOZP	
ČSP-5-2-03p <i>udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu – užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky</i>			
Pěstitelské práce			
ČSP-5-3-01 <i>provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</i>	<ul style="list-style-type: none"> - předvede jednoduchý pokus - zhodnotí výsledky pozorování 	Základní podmínky pro pěstování rostlin (i pokojových – přesazování, kypření, rosení) Pozorování přírody – klíčení	PRV
ČSP-5-3-01p <i>dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin</i>			
ČSP-5-3-02 <i>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</i>	<ul style="list-style-type: none"> - ukáže, jak ošetřovat pokojové rostliny (zalévání, kypření, rosení, hnojení, rozmnožování) 	Pěstování rostlin ze semen v místnosti i na zahradě (okrasné rostliny, léčivé byliny, koření, zelenina)	

ČSP-5-3-02p <i>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování</i>	- umí zasít semena	apod.) – osivo, půda a její zpracování, výživa rostlin	
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	- umí vybírat vhodné pracovní pomůcky a nástroje podle činností umí s nimi zacházet, udržovat je a ukládat	Pomůcky, nástroje a náčiní	
ČSP-5-3-03 <i>volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</i>			
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- udržuje pořádek - zná zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu	Rostliny jedovaté Rostliny jako drogy Alergie BOZP a první pomoc	
ČSP-5-3-04p <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě</i>			
Příprava pokrmů			
ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně	- zná a orientuje se v základním vybavení kuchyně	Základní vybavení kuchyně Technika v kuchyni – historie, význam	
ČSP-5-4-01p <i>uveče základní vybavení kuchyně</i>			
ČSP-5-4-02			

připraví samostatně jednoduchý pokrm	- umí samostatně připravit jednoduché pokrmy: snídaně, přesnídávky, studená kuchyně úprava ovoce, zeleniny, nápoje	Příprava jednoduchých pokrmů Výběr, nákup a skladování potravin
ČSP-5-4-02 <i>připraví samostatně jednoduchý pokrm</i>		
ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	- chová se vhodně při stolování - zvládá prostírání stolu každodenní i slavnostní - ovládá obsluhu a chování u stolu	Jednoduchá úprava stolu Pravidla správného stolování
ČSP-5-4-03p <i>dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování</i>		
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; - poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Hygiena a bezpečnost BOZP
ČSP-5-4-04 <i>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni, uplatňuje zásady správné výživy</i>		

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Předmět Pracovní výchova postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce předmětu vychází z konkrétních životních situací, v

nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět pracovní výchova se vyučuje v 6. až 9. ročníku po jedné hodině týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Jsou vedeni k pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce, k vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Pracovní výchova je součástí vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 2. stupni rozdělen do pěti tematických okruhů:

V okruhu **Práce s technickými materiály** jsou žáci seznamováni s vlastnostmi materiálů a jejich užitím v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity), s pracovními pomůckami, nářadím a nástroji pro ruční opracování, s technickými náčrtly, výkresy, informacemi a návody. Učí se jednoduché pracovní operace a postupy, organizaci práce, důležité technologické postupy. Zamýšlí se nad úlohou techniky v životě člověka, zneužitím techniky a také např. dopadem techniky na životní prostředí, na trávení volného času, na tradice a řemesla.

V okruhu **Pěstitelské práce, chovatelství** se žáci seznamují se základními podmínkami pro pěstování zeleniny, ovocných rostlin, okrasných rostlin, léčivých rostlin a koření. Věnujeme se způsobu pěstování, uskladnění a zpracování, také jejich vlivu na zdraví člověka.

Dalšími okruhy jsou **Provoz a údržba domácnosti a Příprava pokrmů**. Zde se věnujeme vedení domácnosti – financím, údržbě, úklidu, odpadu, spotřebičům a jejich obsluze. Dále nakládání s potravinami, přípravě studených i teplých pokrmů a kultuře stolování.

Svět práce je zaměřen na pomoc žákům s výběrem budoucího povolání. Žáci se seznamují s trhem práce, možnostmi vzdělávání a poradenských služeb. Jsou vedeni k sebepoznávání, autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí. Získávají informace o zaměstnání a podnikání i o riziku neúspěšnosti, nezaměstnanosti. Jsou vedeni k orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci.

V rámci výuky pracovní výchovy je uplatňováno nevrstevnické učení. Spojují se všechny ročníky druhého stupně. Škola propojováním žáků do nevrstevnických skupin a individualizací výuky učí žáky pracovat samostatně, kultivovaně sdělovat odlišný názor a přistoupit na kompromis. Žáci jsou schopni se vzájemně podporovat a nabízet si pomoc. Dokáží respektovat zvláštnosti každého jedince i vzájemně odlišné tempo práce a míru talentu. Tvoří projekty napříč ročníky. Učení ve věkově různorodých skupinách podporuje kvalitu mezilidských vztahů a je přínosem pro dosahování kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život.

Do vzdělávacího obsahu předmětu Pracovní výchova jsou začleněny vybrané okruhy z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Výuka probíhá v rámci kmenové učebny, v dílnách, ve cvičné kuchyni a na školním pozemku. Pro práci s různými zdroji informací je využívána také multimediální učebna.

Týdenní časová dotace v ročnících				
6.	7.	8.	9.	2. stupeň celkem
1	1	1	1	4

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Pracovní výchova využívají učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména tyto strategie:

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek,
- učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie
- žáci při vybraných úkolech spolupracují

- žáci naslouchají promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reagují,
- žáci se učí účinně zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a
- respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- učitel vede žáky k dodržování pravidel slušného chování
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- žáci chápou základní ekologické souvislosti, kulturní tradice a historické dědictví

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně
- používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami a snaží se dodržovat technologické postupy

Kompetence digitální

- seznamujeme žáky s výhodami využívání video návodů při tvorbě vlastních výrobků
- podporujeme žáky při vytvoření video návodu vlastního výrobku nebo pokrmu
- vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích
- motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků činností s využitím digitální techniky
- seznamujeme žáky s významem digitálních technologií pro lidskou společnost, s novými technologiemi,
- společně kriticky hodnotíme přínosy technologií a reflektujeme rizika jejich využívání

- nabízíme žákům příležitosti, aby vhodně využívali digitální technologie při provádění a zaznamenávání průběhu (např. pořizováním vlastních fotografií, časosběrných videí) a výsledků jednoduchých pokusů,
- při využívání digitálních technologií pravidelně zařazujeme relaxační činnosti a vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali zdravotní rizika dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učíme, jak jim mohou předcházet

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce Vyučovací předmět: Pracovní výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
6. - 9. ročník			
Práce s technickými materiály			
ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a řád školní dílny 	Jednoduché pracovní operace a postupy Vlastnosti materiálů a jejich užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)	EV – vztah člověka k prostředí; lidské aktivity a problémy životního prostředí
ČSP-9-1-01p <i>získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</i>			
ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	<ul style="list-style-type: none"> - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí 	Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování a jejich použití	

<p>ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osvojil si základní dovednosti související s pracemi, ovládá jednoduché pracovní postupy 	<p>Technika v životě člověka – různé aspekty techniky, úloha techniky v životě člověka, možnosti zneužití techniky, vliv techniky na životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla</p>	
<p>ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dovede organizovat a plánovat svoji pracovní činnost 	<p>Organizace práce, základní důležité technologické postupy</p>	
<p>ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost</p>			
<p>ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s technickou dokumentací, rozumí návodům, umí si sám připravit jednoduchý náčrt výrobku 	<p>Technické náčrty a výkresy, technické informace a návody</p>	
<p>ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech</p>			
<p>ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - při práci dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany a hygieny - umí poskytnout první pomoc při úrazu nářadím, materiálem 	<p>Seznámení se školními dílnami a s řádem školních dílen</p>	

<p>ČSP-9-1-05 <i>dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu; rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti; zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu; správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky; dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku; dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu</i></p>			
Pěstitelské práce, chovatelství			
<p>ČSP-9-3-01 <i>volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná základy ošetřování pokojových rostlin (zálivka, hnojení, přesazování, vhodné umístění) - s pomocí učitele zvládá pracovní postupy při pěstování okrasných rostlin, množení okrasných rostlin, přesazování, zalévání 	<p>Základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy, zelenina, osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování;</p> <p>Pěstování vybraných druhů zeleniny</p> <p>Ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování</p>	<p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí; ekosystémy</p>
<p>ČSP-9-3-01 <i>volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</i></p>			

		Léčivé rostliny – koření, pěstování vybrané rostliny, rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	
ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu		Okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin	
ČSP-9-3-02p <i>pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě</i>		Květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin	
ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší jednotlivé druhy náradí - používá při práci pracovní oděv, obuv a ochranné rukavice - správně zachází s používaným náradím, zvládá jeho údržbu a úklid 	Pracovní pomůcky, pracovní oděv, ochranné pomůcky	
ČSP-9-3-03 <i>používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</i>			
ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	<ul style="list-style-type: none"> - zná zásady bezpečného kontaktu se zvířaty v domácnosti - zná základní podmínky chovu drobných domácích zvířat (potrava, pohyb, umístění) - ví, jak se chovat při kontaktu s neznámým zvířetem 	Chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, kontakt se známými a neznámými zvířaty Hygiena a bezpečnost chovu	
ČSP-9-3-04 <i>prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty</i>			

ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - udržuje pořádek na pracovním místě - umí ošetřit poranění - zná čísla tísňového volání a umí je použít 	Seznámení se školním pozemkem Zásady hygieny, první pomoc, BOZP	
ČSP-9-3-05p <i>dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami</i>			
Provoz a údržba domácnosti			
ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	<ul style="list-style-type: none"> - umí provést jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví - odhadne cenu nákupu základních potravin 	Finance , provoz a údržba domácnosti Rozpočet , příjmy, výdaje, platby, úspory Hotovostní a bezhotovostní platební styk Ekonomika domácnosti	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
ČSP-9-4-01p <i>provádí jednoduché operace platebního styku</i>	<ul style="list-style-type: none"> - ví, co je hotovostní a bezhotovostní platební styk - naučí se rozdělit peníze na domácnost mezi nejdůležitější položky (potravin, nájem, voda, elektřina, plyn, drobné opravy apod.) - zná možnosti úspor energie a šetrné využívání zdrojů 		
ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v	<ul style="list-style-type: none"> - provádí částečný úklid domácnosti (luxuje, vytírá, utírá prach) a 		

domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	<p>používá k tomu vhodné pracovní pomůcky</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná základní úklidové prostředky - třídí domácí odpad - ví, co je návod k obsluze jednotlivých domácích spotřebičů, orientuje se v návodu a s pomocí návodu umí spotřebič obsluhovat 	<p>Úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí</p> <p>Odpad a jeho ekologická likvidace</p> <p>Spotřebiče v domácnosti</p>	
<p>ČSP-9-4-02 <i>ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů</i></p>			
<p>ČSP-9-4-03 správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ví, k čemu slouží jednotlivé domácí spotřebiče - umí používat kuchyňské náčiní - projevuje uživatelské dovednosti a ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech s domácími spotřebiči, pomůckami, nástroji a nářadím - ví, jak se prádlo pere, věší, žehlí, skládá a ukládá - je seznámen se základními symboly pro ošetření prádla 	<p>Elektrotechnika v domácnosti</p> <p>Elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika – funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost ekonomika provozu</p> <p>Údržba oděvů a textilií</p>	
<p>ČSP-9-4-03p <i>správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti</i></p>			
<p>ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná pravidla první pomoci při úrazu v domácnosti - dodržuje základní hygienická pravidla - zná telefonní čísla 150, 155, 158, 112 	<p>Nebezpečí úrazu elektrickým proudem</p> <p>BOZP</p>	
<p>ČSP-9-4-04p <i>dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a</i></p>			

<i>poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií</i>			
Příprava pokrmů			
ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu Potravin – výběr, nákup, skladování Skupiny potravin Sestavování jídelníčku	
ČSP-9-5-01 <i>používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</i>			
ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	- rozlišuje základní druhy potravin, zná jejich základní využití - umí odhadnout množství potravin pro spotřebu	Příprava pokrmů Úprava pokrmů za studena, Základní způsoby tepelné úpravy, Základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	
ČSP-9-5-02p <i>připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy</i>	- umí sestavit základní jídelníček - umí připravovat jednoduché pokrmy teplé a studené kuchyně		
ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	- zvládá základy kulturního a společenského chování u stolu	Úprava stolu a stolování Jednoduché prostírání Obsluha a chování u stolu Slavnostní stolování v rodině Zdobné prvky a květiny na stole	
ČSP-9-5-03p <i>dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu</i>			

<p>ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni</p>	<ul style="list-style-type: none"> - provádí základní úklid pracovních ploch a nádobí - bezpečně zachází se základními čisticími prostředky 	<p>Cvičná kuchyně BOZP</p>	
<p>ČSP-9-5-04 <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí dodržovat pořádek v kuchyni - umí se v kuchyni bezpečně pohybovat - orientuje se v základních zásadách skladování a konzervace potravin - umí rozumět údajům na obalech potravin 		
<p>Svět práce</p>			
<p>ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí k jednotlivým povoláním přiřadit odpovídající pracoviště, jednotlivé druhy pracovních prostředků a konkrétní pracovní objekty 	<p>Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání; sebepoznávání; sebeorganizace a sebeorganizace; poznávání lidí; mezilidské vztahy; kooperace a kompetice; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<p>ČSP-9-8-01p <i>orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách</i></p>			
<p>ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - přiřadí k jednotlivým povoláním výstižné pracovní činnosti - má základní představu o potřebných kvalifikačních zdravotních a osobních požadavcích k vykonávání konkrétních povolání 		<p>VDO – občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát</p>
<p>ČSP-9-8-02p <i>posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života</i></p>			

<p>ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání</p>	<p>- orientuje se ve vztahu nabídky a poptávky na trhu práce</p>	<p>Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby</p>	
<p>ČSP-9-8-03p <i>využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání</i></p>		<p>Zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů</p>	
<p>ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</p>	<p>- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</p>	<p>Podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání</p>	
<p>ČSP-9-8-04p <i>prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání; byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů; byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání</i></p>			